Manuel Vázquez Montalbán

PĂSĂRILE DIN BANGKOK

Serie de autor

Manuel Vázquez Montalbán (Barcelona, 1939 — Bangkok, 2003), scriitor şi jurnalist spaniol, a publicat zeci de volume de poezie, romane şi eseuri. De-a lungul prodigioasei sale cariere, Manuel Vázquez Montalbán a primit premiile Planeta, International de Littérature Policière, Nacional de Literatura, Nacional de la Critica, Literar European, Ciudad de Barcelona, Raymond Chandler, Nacional de las Letras Españolas şi altele.

Seria romanelor al căror protagonist este detectivul Pepe Carvalho, fost poliţist, fost marxist şi gurmand înrăit, l-a transformat într-unul dintre cei mai citiţi scriitori ai Spaniei şi cel mai bine vândut în afara graniţelor ţării sale.

Manuel Vázquez Montalbán

PĂSĂRILE DIN BANGKOK

Traducere din limba spaniolă
şi note de Ileana Scipione

Editura
ART

Redactor: Lavinia Branişte
Machetare şi design: Walter Weidle
Tehnoredactor: Angela Ardeleanu
Copertă: Alexandru Daş

Publicarea acestei cărţi a fost sprijinită financiar de Uniunea Europeană, în cadrul Programului Cultura

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MONTALBÁN, MANUEL VÁZQUEZ
Păsările din Bangkok / Manuel Vázquez Montalbán;
trad. de Ileana Scipione – Bucureşti: Art, 2013
ISBN 978-973-124-876-9
I. Scipione, Ileana (trad.)
821.134.2-31=135.1

Tipărit la C.N.I. „CORESI" S.A.

Manuel Vázquez Montalbán
Los Pájaros de bangkok
© 1983 Heirs of Manuel Vázquez Montalbán
© Editura Art, 2013, pentru prezenta ediţie

Pentru Oriol Regás,
care mi-a deschis pentru prima dată porţile către Asia,
şi pentru Javiert Nart şi Martin Capdevila,
care mi-au deschis cufărul lor cu amintiri.

Cazul peştelui *ceratia* – specie de peşte-undiţar – e, poate, cel mai aberant dintre toate. Tânărul mascul *ceratia,* de vreo cinsprezece sau douăzeci de ori mai mic decât femela (care atinge un metru), se instalează pe flancurile ori pe fruntea ei, o muşcă, iar această muşcătură îi decide viitorul. Pe loc, ca şi cum ar fi căzut într-o cursă, masculul nu se mai poate desprinde de femelă, căci buzele i s-au sudat de carne imediat ce s-au înfipt în ea. Se va putea rupe de ea doar distrugând sudura dintre ţesuturile în fuziune. Gura, maxilarele, dinţii, tubul digestiv, bronhiile, aripioarele şi chiar inima îi degenerează treptat. Redus la o viaţă parazitară, devine curând doar un soi de testicul deghizat în peşte minuscul, a cărui funcţionare depinde de starea hormonală a femelei, cu care comunică prin vasele sanguine.

O femelă *ceratia* poate purta trei sau patru asemenea masculi pigmei.

JEAN ROSTAND
Bestiarul iubirii

Şi brusc a simţit că cealaltă o incomoda. Voia să rămână singură, să-şi întindă trupul pe cearşafurile curate, să şteargă durerea ce-i cuprindea capul ca un sos negru, să mediteze la trei-patru dintre lucrurile întâmplate în acea noapte şi să uite de tot atâtea altele care, fără nicio îndoială, aveau să se petreacă a doua zi. Poate dacă tac mâlc după ce termină ea de vorbit. Poate va crede că, prin tăcere, îi sugerez să mă lase singură, să plece. Dar pentru a-i sugera asta trebuia mai întâi s-o facă să-şi ia braţul de pe umerii ei, să-şi retragă mâna reptiliană ce atârna şi, din când în când, îi mângâia gâtul sau se întindea peste abis, abia atingându-i sfârcul sânului. Discursul nu se mai termina. Nu mai vorbea despre problemele altora, ale celor prezenţi la petrecerea încheiată, ci despre unele personale.

– Chestii femeieşti. Pe care le înţelegem doar noi, femeile.

A zis aia, cum o cheamă? Un lapsus stupid, cum o cheamă, oare? Nu putea s-o întrerupă şi s-o întrebe cum o cheamă, fiindcă doar cu câteva clipe în urmă o rugase să rămână; chiar ea provocase situaţia, înfruntându-i privirea şi şoptind un vrei să rămâi?, pe care ceilalţi îl auziseră, doar pentru aceştia îl şi spusese,

pentru ca ei să plece de la ea şuşotind şi bârfind pe stradă, Celia a trecut Rubiconul, atât de nostimă şi moartă după femei, ar spune frustratul de Dalmases, ori eu îmi închipuiam că povestea ei cu Rosa Donato fusese un joc, ca şi Rosa Donato, înfuriată ori ruşinată şi privind mereu spre luminile aprinse la mansardă, închipuindu-şi ce se putea petrece între Celia şi… oare cum o cheamă? A profitat de pauza din discursul celeilate şi s-a ridicat dintr-un foc, ducându-şi mâna la gură şi reţinându-şi un strigăt.

– Mi-am lăsat o sticlă cu şampanie în congelator!

În goana trupului lung, sânii slobozi au săltat sub tricou, iar astrul fugar al pletelor a lăsat în urmă o dâră aurie. Femeia şi-a mişcat un pic fundul pe sofa, dar a rămas picior peste picior, indecisă în faţa acelei fugi rapide. A şovăit între a se lua după fugară sau a se trânti pe canapea, şi a ales, oftând, a doua posibilitate, iar vraja nopţii favorabile pe care o aştepta o împingea să privească fără preget perete cu perete, obiect cu obiect, recunoscându-le parcă locul în intuitul paradis al satisfacţiei. De cum intru, trebuie s-o impresionez şi, în cele din urmă, s-o dezarmez. S-a uitat la ceas, ora potrivită, două şi jumătate, un pic peste, şi oboseala, ceva mai înainte şi neliniştea, ora nimerită pentru a face amor, în sfârşit, cu trupul atâta vreme dorit de departe. Avea fraza. Avea întrebarea pentru clipa în care trupul auriu avea să iasă din bucătărie şi să se

apropie cu langoarea elastică a unui corp în floare, cu toate că da, între ea şi mine e, fără îndoială, o mică diferenţă de vârstă, dar există trupuri alese pentru tinereţe şi trupuri pe care pământul le reţine, la fel ca pe pietre ori tufişuri. Am să-i spun. De ce m-ai ales tocmai pe mine în această seară? Am să-i spun. De luni de zile aştept clipa aceasta, de când te-am văzut la Palau de la Musica, atunci când ne-au prezentat soţii Socías. Deşi, de fapt, îmi aduceam aminte de tine de ani de zile. De mulţi ani. Nici n-o să-ţi vină să crezi. De la universitate. Da, de la universitate. Tu erai cu un an mai mică, Dreptul şi Literele încă mai erau împreună, cred că a fost ultimul an când am studiat cu toţii împreună în bătrâna universitate. Te vedeam din claustrul de jos, aproape te miroseam. Nu râde. Trupul tău e dintre cele care se miros. Dar dialogul era imposibil, căci Celia nu se întorcea.

– Celia? Eşti aici? S-a întâmplat ceva?

Ridică fundul de pe scaun şi înaintează cu picioarele desfăcute, în vreme ce încearcă să-şi coboare pantalonul mai jos de zona inghinală şi de fesieri, prea multă carne şi prea puţin pantalon, şi-a zis, încercând să intre oarecum sprinten şi natural în bucătărie. S-a sprijinit în coate pe pervaz, privind spectacolul. Celia rămăsese la masa din camera de lucru şi părea să contemple cu uimire sticla cu şampanie, ninsă de zăpada ce se topea sub lumina lămpii. Parte din pletele ei deveniseră breton pe frunte şi nas, iar privirea ei fixă urmărea şi mişcarea sticlei, pe

când un zâmbet tandru îmblânzea trăsărurile femeii care se sprijinea în coate pe pervaz.

– Te pot ajuta cu ceva?

Tresărirea a spart liniştea figurii aurii, iar ochii Celiei s-au îndreptat, critici, spre intrusă.

– Sunt obosită, asta-i tot.

Căutase tonul cel mai neutru cu putinţă, ca să n-o ofenseze, dar să indice limpede că noaptea luase sfârşit. Dar cealaltă continuase să surâdă, apropiindu-se de ea pe la spate şi mângâindu-i părul cu degete la început prudente, apoi ca autentice fiare de plug ce-i deschideau brazde în părul des, până ce, dând de drumurile de ceară de pe scalp, a simţit în ele dorinţa electrică. Celia şi-a scuturat capul, ca să scape de apăsarea lor.

– Te rog.

– Te deranjez?

– Mă doare.

N-a întors capul. Pleacă, idioato, cară-te înainte să-ţi spun eu în faţă.

– Sunt fericită că mi-ai cerut să rămân.

– Ca să spun drept, habar n-am de ce am făcut-o. Sunt obosită.

– Toată noaptea ne-am spus multe din priviri.

– Posibil. Ai zis lucruri foarte inteligente. Îmi plac oamenii inteligenţi.

– Aştept de mulţi ani clipa sta.

– Ce spui?

Încruntată, iritată de situaţie, Celia întoarce capul, dar chipul ei supărat întâlneşte buzele tari care pun stăpânire pe ale ei şi încearcă să i le

deschidă cu bisturiul unei limbi ce ei i se pare de gheaţă.

– Nu te potoleşti odată?

Celia se ridică, pune stăpânire pe uimirea celeilalte, schimbă locul sticlei pe masă, inventează lucruri de aşezat la loc, din nevoia de a pune în ordine rămăşiţele unei petreceri nu prea norocoase.

– Ar fi mai bine să pleci!

Cealaltă înghite în sec. Vorbele Celiei i-au redat greutatea trupului, tensiunea pantalonilor strâmţi, neliniştea imaginii proprii, pe care Celia pare s-o respingă.

– Nu te înţeleg.

– Nu te duce mintea nici la atât? E atât de greu de priceput?

Celia o rupe la fugă înainte, încercând să-şi depăşească supărarea şi conştiinţa neîmpăcată.

– Cară-te. Aşa. Limpede ca bună ziua. Vreau-să-fiu-singu-ră. Pricepi?

– Dar tu ai zis.

– Nu ştiu de ce-am zis-o.

– Dacă vrei, te ajut.

– N-am nevoie să mă ajuţi la nimic! Am nevoie să te cari!

Cu picioarele crăcănate, incapabile să suporte greutatea dispreţului, cealaltă simte toată forţa de atracţie pe care, impusă de legea gravitaţiei, o poate simţi un corp omenesc.

– Nu-mi vorbi aşa. Ai spus să rămân, ca să-i faci geloşi pe ceilalţi. Pe imbecilul de Dalmases şi pe curva împuţită de Rosa.

– Să nu-mi jigneşti prietenii.

– Cine te-ai crezut? Îţi închipui că poţi să te joci cu mine?

Femeia şi-a întins mâna, apucând o bucată de jerseu din lână moale, iar mâna asta e stranie, Celia o priveşte speriată, iar cealaltă uimită. În urma mâinii, vine impulsul orb care trage de lânică şi o smulge, lăsând la vedere pielea de femeie rozã şi călduţă, sfârcul sânului ce apare şi dispare în ritmul dus-întors al respiraţiei de animal speriat.

– Nu te supăra. Lămurim mâine totul.

– Cum să nu mă supăr? Nu ştii ce-ai făcut, nenorocito?

Două lovituri bufnesc în pometii frumoşi, le impun culoarea ruşinii, o incită pe Celia s-o atace orbeşte cu mâinile pe femeie, care abia dacă dă înapoi, dar nimereşte din plin cu alte două lovituri în obrazul ei.

– Îmi faci silă! Eşti scârboasă! Soldăţoaio, lesbiana dracului!

Loviturile năvălesc peste Celia, bariera braţelor încrucişate nu face faţă morştii lor pline de ură. În aer sau în neantul care se deschide, o sticlă moare în timp ce aduce moartea, în timp ce aduce moartea lovind capul mic. Sub pecetea sângelui, pletele sunt brusc lăţoase, şterse, de păpuşă stricată.

– De douăzeci de ori mi-am zis: întreabă cum se numesc acele păsări, dar n-am făcut-o. Te asigur că erau cu miile, cu milioanele, pe cabluri,

în amurg, luptând cu penultimele zgomote din Bangkok, ciripind de bucurie ori de disperare, după cum erai, bucuros ori disperat.

– Şi ce făceau păsările pe cabluri, şefu'? Pădurea nu-i departe. Le e mai bine pe cabluri decât pe crengi? Nu pricep. Aici păsările sunt altfel. Dacă au copaci, să nu le cauţi în oraş. Că nu-s proaste.

Carvalho şi-a însuşit meditaţia lui Biscuter, înălţând-o la cerurile ce se lăsau pe Ramblas[1], învăluind strada în noapte, de parcă privea cerul Bangkokului din poarta lui Dusit Thani[2]. A parcurs iar telegrama deschisă pe masă, o mică pasăre de hârtie, căzută şi dezarticulată. „Bangkokul e mişto! Aici am găsit iubirea. Teresa." Era a treia telegramă pe care i-o trimitea Teresa Marsé de când descoperise Asia cu zborul charter organizat de un salon de petreceri din oraş. La Singapore, o întâlnire literară cu Somerset Maugham, autor găsit pe o măsuţă şchioapă din grădina hotelului Raflles, luminată mai ales de cupe cu Singapore sling. La Djakarta, un mesaj *revival* pentru a-i omagia pe Bing Crosby, Bob Hope şi Dorothy Lamour: „În drum spre Bali. Teresa." Iar acum, revenind acasă din mările Sudului, Teresa Marsé era la Bangkok şi privea localnicele care jucau ping-pong cu spaniolii şi copiii care făceau treabă mare în apele nămoloase ale râului Klonk Dan, la doar câţiva metri de piaţa plutitoare.

– Vorbeşte-mi de Bangkok, şefu'. E un oraş frumos?

– Putrezeşte. Oamenii bagă oraşul modern în putrefacţie, iar rahatul îl face să putrezească pe cel fluvial. Şi asta de mult timp, Biscuter. În fine.

Acel „în fine” a pus capăt discuţiei, iar Biscuter l-a lăsat pe Carvalho să-şi plimbe privirea pe Ramblas. Singapore sling, murmurau buzele detectivului, ca într-o rugă fierbinte.

– Şi pagodele, şefu’? a strigat Biscuter din bucătărie.

– Se numesc *wats.* Seamană cu *fallas*[3] valenciene, dar nu li se dă foc.

– Nu prea-ţi plac *fallas*, şefu’?

– Ba da, fiindcă li se dă foc. Dacă nu le-ar arde, le-aşi urî.

Singapore sling. Un sfert suc de lămâie, jumătate coniac, un sfert gin, gheaţă, opţional sifon şi pe umeri cupola umedă ce stă pe Singapore ca pe o tăviţă cu brânză, mai ales pe brânza colonială fină din Raflles, unde englezilor imperiali le luaseră locul cupluri de mici negustori europeni, avertizaţi de agenţie că în hotel se îmbătase până la ciroză un magnific scriitor englez. Chemarea Asiei, şi-a zis Carvalho când frigul i-a cuprins scheletul, deşi calendarul de la Caixa[4] d’Estalvis tot mai era credincios lunii octombrie.

– O să plouă, a zis ori şi-a zis Carvalho, înainte sau după primul fulger care a dat iluzia că statuia *presse-papier* a lui Pitarra[5] se mişca.

Picăturile de ploaie voiau să-i bată în cuie pe plimbăreţii de pe Ramblas, care grăbeau pasul ori se acopereau cu ziare.

– Au sosit musonii catalani.

Zilele-s tot mai scurte, şi-a zis indignat, ca şi cum i se lua printr-o escrocherie o parte din viaţă ori din lume. Toamna vine şi pleacă. Apoi iarna. Îmi pun un jerseu. Apoi îl scot. Primăvara! Ce prostie!

– O să se întâmple ceva, Biscuter, şi nu-mi aduc aminte ce. Nu ştiu dacă vizita Papei ori campionatul mondial de fotbal.

– Campionatul a trecut. Papa vine la sfârşitul lunii.

– A trecut campionatul? Eşti sigur?

– Sigur, şefu'.

– Cine a câştigat?

– Fireşte că nu Barça[6].

A râs Biscuter din bucătărie, dar s-a crezut obligat să lămurească lucrurile.

– Glumesc, şefu'. Dar vin alegerile.

Carvalho a făcut ghem telegrama Teresei Marsé şi a aruncat-o la coş. Telegrama îi atrăgea atenţia din antecamera morţii. Carvalho a luat-o iar, a desfăcut-o şi recitit-o. A pus-o întâi pe masă, apoi într-un sertar pe care l-a încuiat cu oarecare emfază. Era o perioadă bună pentru a vizita Asia, mai ales pentru un european. Tropicele sunt o speranţă climatică atunci când în Europa plouă şi ninge, când soarele a apus pe marea Egee şi tramontana, vântul dinspre nord, vine pe Costa Brava după ce s-au dus zilele frumoase.

I-o explicase glasul Teresei prin telefon:

– Sunt cam deprimată şi tre’ să plec. Sunt sătulă şi de bărbat şi de băiat.

– Da’ ce-i cu fiu-tău?

– Cu el nimic. Cel puţin în legătură cu unele chestii. Dar şi-a lăsat o colegă de an cu o burtă mare de tot la gură. Şi acum doar eu sunt de vină, fiindcă n-am ştiut să-l educ. Chiar şi cinicu’ de bărbatu-meu mi-a zis-o. El, care a plecat de acasă şi nu s-a ocupat de copil nici măcar un ceas, nici ziua, nici noaptea. Tu ai fost pe-acolo. Recomandă-mi lucruri, locuri.

– Cred că totul s-a schimbat. Când am fost eu, războiul din Vietnam încă nu stricase totul.

– Dar nu plec în Vietnam. Ci la Singapore, Bali, Bangkok. Ce crezi?

– Ca-ntr-o carte poştală.

– Eu nu-s Jaqueline Onassis. Am la dispoziţie trei săptămâni. Spune-mi cu ce să mă îmbăt în Asia.

– Arome din Montserrat.

– Prostule.

– Singapore sling.

– Asta sună mai bine. Ce e?

– Un cocktail considerat originar din Singapore, atribuit mai ales hotelului Raffles de acolo.

– Serios?

– N-are nicio importanţă. La hotel se cultivă mitul, şi, dacă ceri un Singapore sling, ţi-l vor servi cu un zâmbet complice.

– Drăguţ. Sună bine. Mi-ajunge. Îţi închipui cum e să mergi prin lume în căutarea a ceva care să sune bine? Miroase la fel cum sună?

– Pfff.

– O să-ţi trimit ilustrate, ca să-ţi spun cum îmi merge.

– Ai să ajungi acasă înaintea cărţilor poştale.

– Atunci am să-ţi trimit telegrame. Te amuză?

– Nu.

Tăcere.

– Te deranjează?

– Nici.

– Vrei să-ţi aduc ceva? Mătasea e ieftină la Bangkok.

– O sticlă cu Mekong.

– Ce-i aia?

– Un whisky thai. Nu ştiu din ce-l fac, dar miroase foarte bine.

– Nu te gândi la altceva.

De la o distanţă de aproape cincisprezece ani, i-a parvenit surâsul oriental al vameşului zbârcit care îi pipăia conţinutul valizelor şi a simţit cu palmele sticla culcată. Şase sticle cu Mekong izbutiseră să rotunjească ochii orientali. Vameşul l-a privit pe Carvalho cu o complicitate pe care n-o puteau arăta decât beţivii, a deschis mâna în evantai şi a transformat-o într-o sticlă fără sfârşit din care să bea sugându-şi degetul mare, cu spaima unui copil ameninţat cu înţărcarea, apoi a râs cu o necivilizată inocenţă, care a iritat pe mulţi dintre occidentalii ce stăteau la rând în spatele lui Carvalho. Pepe încuviinţa şi râdea din răsputeri. Trebuia să dea dreptate suspiciunii complice şi vesele a vameşului. Într-adevăr, prietene, sunt alcoolic.

De când acceptase cazul Daurella, avea senzaţia că muncea după un program fix, cel mai asemănător posibil cu virtuosul obicei catalano-japonez de a pierde a treia parte din zi lucrând, pentru a putea să doarmă opt ceasuri şi să-şi vindece rănile de pe trup şi din suflet în cele opt rămase. În parte, totul se datora faptului că bătrânul Daurella avea obiceiul de a-i da întâlnire între nouă şi nouă şi jumătate în biroul magazinului său de corturi şi piscine din Pueblo Nuevo. Şi nu se puteau parcurge derivaţiile chestiunii, începând cu centrul radial al bătrânului patriarh, decât în orele de lucru, fiindcă alde Daurella, delincvenţi ori inocenţi, de cum auzeau sirena fabricii şi lăsau tot ce trebuiau să găsească la loc a doua zi, se risipeau pe glob, într-o zonă prudent apropiată de Barcelona, dar care le permitea să ia suficientă distanţă unii de alţii pentru a ţese universul de puncte cardinale al familiei, fiecare fiu într-o zare, iar părinţii în apartamentul din cartierul Ensanche, pe strada Bruch, buricul pământului. De aceea, când bătrânul Daurella vorbea despre Jordi, Esperança, Núria ori Ausiàs ai lui, arăta cu capul spre nord, vest, est şi sud, fiindcă Jordi locuia într-o căsuţă din Sant Cugat, Esperança avea o casă veche de ţară chiar unde Esplugas de Llobregat devenea oraş-dormitor, Núria locuia într-un cartier nou din Maresme, iar Ausiàs, micul şi macrobioticul Ausiàs, avea mai mult grădină decât casă în Prat. În realitate, bătrânul n-avea

de ce să dea din cap în toate zările, fiindcă, începând de la opt dimineaţa, familia Daurella muncea în imensa incintă a fabricii de Corturi Daurella S.A.

– S.A. sunt ei. Doar nu crezi că are capital american, i-a atras atenţia bătrânul Daurella, cu gândul la factura detaliată. Ei erau Jordi, Esperanţa, Núria şi Ausiàs, bruneţi sau bruneţei, după cât erau de graşi şi îi semănau tatălui prin trăsături mai mult sau mai puţin dilatate, ca şi cum în clipa coitului cu doamna Mercè, Daurella ar fi impus condiţia *sine qua non* ca toţi fiii să-i semene. Poate că, amorul cromosomatic fiind predestinat, copiii Daurella îşi căutaseră consorţi care să le semene, cu excepţia lui Ausiàs, mezinul, *el mes mimat*[7], încă mai spunea Daurella-tatăl când îl pomenea, chiar dacă era sau nu de faţă, care reuşise să se însoare cu o olandeză blondă, care cu doar cinci ani în urmă meritase paginile centrale din *Playboy,* iar acum se ocupa serios de naşteri şi macrobiotică, părea o frumoasă consumată şi se ocupa de relaţiile externe ale Daurella S.A., fiindcă „vorbea engleza ca o englezoaică”, insista bătrânul Daurella, „şi franceza ca însuşi generalul de Gaulle”. Metafora era tot a patriarhului. Cealaltă noră şi ginerii erau şi ei în afacere. Soţul Esperançei, fiica mai mare, coordona comis-voiajorii şi călătorea prin Spania, vizitând clienţii. Soţul Núriei conducea depozitele, iar soţia lui Jordi, fiul mai mare, dirija birourile instalate într-un şopron din prefabricate, a cărui notă exotică

era un afiş de la Folies Bergère cu vedeta spaniolă Norma Duval. Domnul şi doamna Daurella îl aduseseră recent de la Paris, unde îşi sărbătoriseră nunta de aur.

– N-am mai fost în vacanţă din anul când ne-au cotropit nămeţii, spunea bătrânul. Adică din 1962, adăuga, nu fiindcă ar fi avut memorie climatologică, ci pentru că 1962 fusese singurul an, după ultima perioadă glacială, în care Barcelona - capitală se transformase în staţiune de schi. Niciun Daurella fără ceva de făcut. Aşa avea impresia Carvalho ori de câte ori trecea printre magazii şi pe cheiurile de descărcare, înconjurate de un zid vechi din piatră cu geamurile sparte la margini, ierburi uimitoare ici şi colo, salcâmi, un palmier, leandrii şi bougainvillea printre hangare *fin de siècle,* din cărămizi roşii patinate de briza mării, care fac din Pueblo Nuevo o mahala umedă şi propice florei spontane de prin *patios* şi maidane părăsite. Dezordinea vizuală a afacerilor şi botanicii, a camioanelor şi tufelor de caprifoi care îşi găsiseră mediul prielnic după ce ani la rând făcuseră încercări la limita grijii oamenilor îl atrăgea pe Carvalho ca un cimitir lăsat în seama legilor eroziunii şi a vegetaţiei sălbatice. Pepe visa de mult că, brusc, natura va sparge asfaltul, gata să crească oriunde putea, corectând stupida voinţă a materiei prefabricate, dar fără s-o anuleze total. Tufe creţe de tomate, care să asfixieze semafoarele, ferigi ca panaşele, care să iasă din gurile cloacelor, iedere vorace, care să

se caţere târâş pe clădirile cu pereţi din sticlă, cu falsa gingăşie a frunzuliţelor de avangardă. La Angkor sau Micene ar fi trebuit să prezică soarta ruinelor monumentale, să readucă piatra cioplită la condiţia de rocă, la limita geometriei umane. Sau la Ayutthaya, la doar câţiva kilometri nord de Bangkok, loc vizitat probabil de Teresa Marsé, unde arhitectura religioasă budistă, semănând cu *fallas* din Valencia, era splendidă şi merita respect pentru propria-i decădere. Dar el prefera ruinele actuale. Palatele desuete de pe colina Montjuïc, ridicate pentru expoziţia internaţională din 1929, staţiunea termală Kalitea, uitată de apele calde şi de clienţi pe coasta nord-estică a Rhodosului, Sancti Petri, satul pescarilor de ton, pustiu ca unul cufundat în mare, lângă Chiclana, lângă uitare. Ceva de ruină actuală avea şi ambianţa din Pueblo Nuevo, de unde trei generaţii de Daurella îi ajutaseră pe spanioli să aibă umbră vara şi, mai recent, piscine demontabile din cauciuc, de toate mărimile, de la cea care permitea cinci metri liber parcurşi bras, cu grijă, până la cea programată electronic, pentru ca orice prâslea al familiei să-şi poată uda funduleţul. Nici măcar nu era indispensabilă o grădină. Ajungea o terasă.

– Păi, acum vindem mai mult piscine decât corturi. Vezi doar cum stau lucrurile. Înainte nu. Înainte era invers.

Înainte de ce? Carvalho nu s-a întrebat. Înainte de iarna cu troiene, poate, ori de delapidare. Când Carvalho spunea „delapidare”, bătrânul

Daurella închidea ochii, gata să-şi domine durerea lăuntrică.

– Mă fură. Ne fură, fuseseră primele vorbe ale lui Daurella, stând la masa din biroul lui Carvalho. Soţia lui, doamna Mercè, făcuse personal bilanţul multe luni la rând, la sfârşitul fiecărei săptămâni, în foişorul bătrânilor de la Vallirana. Gaura imensă era de şase milioane de pesete[8].

– Soţia mea ştie ce spune. Nu-i o babă ramolită. *Hi toca. Hi toca[9],* stăruia domnul Daurella în catalană. A fost una dintre primele femei-contabil care au absolvit academia Cots. Fireşte că înainte de război. Păi, socrul meu era un bărbat cu idei şi voia ca Mercè să studieze ca bărbaţii. Socrul meu era pentru un *Estat Català*[10] foarte *de la ceba[11],* foarte.

La fiecare sfârşit de săptămână, domnul Daurella îşi încurajase soţia să controleze socotelile făcute de copii, mai ales de Jordi şi de cumnata lui olandeză.

– M-am gândit la amândoi ca să evit un gând urât, ştiţi? Oricine poate gândi urât.

După socoteala lui Mercè, lipseau şase milioane, iar domnul Daurella organizase o întrunire de familie. Nimeni n-a acceptat bănuiala părinţilor, şi atât Jordi cât şi olandeza au cerut categoric ca un expert comercial să controleze socotelile. Acesta n-a făcut decât să ratifice bilanţul doamnei Mercè, una dintre primele contabile de la Academia Cots din Rona, şi să se extazieze în faţa preciziei şi eleganţei

cifrelor scrise de bătrână, a modului în care doamna Mercè folosea creionul roş-albastru, marca Hispania, pe care îl avea de ani de zile.

– Mi se pare că l-am cumpărat la magazinele Alemanes.

Magazinele Alemanes nu se mai numeau Alemanes de la război, dar creionul fusese, fără îndoială, cumpărat de acolo, şi cu el se demonstrase existenţa diferenţei de şase milioane.

– Cineva din familie?

A întrebat-răspuns Daurella la întrebarea-răspuns a lui Carvalho.

– Imposibil.

A zis din buze, dar nu din ochi, şi zi după zi a continuat să-i enumere lui Carvalho virtuţile şi viciile fiilor, nurorilor şi ginerilor. Jordi n-avea vicii. Îi semăna lui, dar el nu ştia de ce era amărât. Olandeza fuma ca o şerpoaică. Ausiàs era poet şi macrobiotic.

– Soţul Esperançei, Pau, mai bine zis, Pablo, cum ziceţi voi în spaniolă, cheltuieşte totul pe jersee şi pantofi. Jerseele şi le cumpără la Londra, iar pantofii la Roma. Ceilalţi sunt oameni obişnuiţi. Comuni, dar muncitori, asta da. Că de n-ar fi muncitori, n-ar rezista nici cinci minute la noi în casă.

Cunoaşterea viciilor şi virtuţilor reale ale membrilor familiei Daurella îi luase lui Carvalho trei săptămâni de trudă regulată, de parcă, molipsit de spiritul bătrânului, se angajase să

muncească în toate orele lucrătoare ale fiecărei zile. Jordi se avea bine cu cumnata olandeză; pornirea pasională era alimentată de răceala propriei soţii, colecţionară de ani şi obiecte de consum. Ausiàs ori ignora faptul, ori considera că era inutil să-şi creeze o problemă alternativă la supravieţuire fără prea mare poftă, într-o lume vecină la nord cu magazinul părinţilor şi la sud cu grădina unde îşi cultiva produsele de bază ale alimentaţiei. Fetele Daurella erau muncitoare, curate şi cinstite; cât despre gineri, şeful depozitului era opac în cursul săptămânii şi întunecos la sfârşitul ei, fiindcă în zilele de lucru muncea, iar în cele libere urmărea filme de şaisprezece milimetri dintr-o colecţie de maniac; celălalt ginere, Pau, i-a dat cel mai puţin de furcă lui Carvalho. Firma lui de protocol, VISA, era cunoscută în saloanele de relaxare din întreaga Barcelonă, şi patru portari de la tot atâtea saloane bingo îşi scoteau pălăria când trecea, murmurând ironic cu veselă uimire:

– Dom’ Pau, dumneavoastră aici? Să vedem dacă-i cu noroc.

Câteva luni la rând, întreţinuse o văduvă într-un apartament mobilat, închiriat în Valle de Hebrón, şi profita de inspectarea filialelor din toată Europa pentru a se abate din când în când din drum şi a zbura ca fluturii spre zonele turistice cele mai cunoscute: Costa del Sol, Puerto de la Cruz; ajunsese chiar la Casablanca, zburând împreună cu fiica celui care reprezenta Corturi şi Piscine Daurella S.A. la Sevilla.

Carvalho ştia totul despre Pablo, soţul unei Daurella, iar „ştia totul” însemna că la el se opriseră cele şase milioane în cei şase ani de când se bucura de tenul brun al familiei Daurella, el, fiul unui avocat din cartierul Diagonal, trei ani de Drept, vedeta vagabonzilor între 1966 şi 1970, traficant de haşiş în 1971, şapte luni la mititica în Algeciras, până ce taică-său îl scosese, folosindu-se de influenţa unei surori care era călugăriţă, apoi nunta cu tânăra Daurella, cu patru ani mai mare ca el şi cu sfârcurile ţâţelor prea vineţii pentru el, după cum comentase într-un club de relaxare a cărui *madame* era Andaluza, o veche prietenă de-a lui Charo şi Pepe.

– Păi, unul care spune cum îi are nevastă-sa când stă în pat cu alta nu-i nici bărbat, nici nimic, îl catalogase Andaluza.

Carvalho a lăsat dosarul pe birou şi s-a făcut că nu vede cum îşi mijea ochii bătrânul, fără să şi-i ia de la el, de parcă erau vârfurile unor burghie gata să-l sfredelească. S-a aşezat la masă, a lăsat să se scurgă câteva clipe, şi-a relaxat muşchii şi scheletul şi s-a cufundat în fotoliu.

– Ei bine?

– Gata.

– Cine?

Cărei şcoli de interpretare îi aparţinea bătrânul Daurella? Nu există om care să nu recurgă la un model de interpretare dominant, mai ales când trăieşte situaţii anormale, pe care până atunci nu

le-a văzut decât la teatru, la cinema, la televiziune ori le-a citit în romane. Ţinând seama de vârstă, bătrânul Daurella putea alege între modelele Lee J. Cobb, tatăl violent în faţa trădării fiilor, John Gielgud, tatăl mereu mai inteligent decât fiii, ori Friederich March, tatăl frustrant şi frustrat din *Moartea unui comis-voiajor.* Dar, de parcă istoria filmului şi televiziunii s-ar fi scurs inutil, Daurella recurgea la drama socială catalană interbelică şi ducea mâna la faţă ca pentru a-şi şterge trăsăturile, în timp ce şoptea *Deu meu, Deu meu*[12] şi-şi îndepărta privirea, pentru a o îndrepta din nou spre Carvalho, ca să verifice efectul pe care i-l provoca deznădejdea lui.

– A fost Jordi?

– Nu.

A oftat, uşurat că nu fusese *el hereu*[13]*.*

– Alt copil de-al meu?

– Nu.

Pe chipul lui Daurella s-a ivit încântarea rasială. Fusese, deci, cineva străin de sângele lui.

– Pau?

– Pau.

– Aşa-mi spunea inima.

Aidoma bătrânilor rapsozi, care ridicau mâna în aer când spuneau „cer”, Daurella şi-a dus mâna la inimă.

În raportul despre poznele lui Pablo, Carvalho omisese doar vorbele dispreţuitoare despre culoarea sfârcurilor nevestei; i-a făcut bătrânului

semn să deschidă dosarul. Poate că tremurul a fost spontan, dar vrând să-l facă mai ostentativ, Daurella l-a pornit descendent din coate, când cel mai logic, şi-a zis Carvalho, era ca tremurul să pornească, dinspre mâini spre coate. Pepe a tremurat şi el, îndoindu-se de tot ce gândise, deşi disimulat, pentru ca Daurella să nu creadă că-şi râdea de el.

– *Pocavergonya!*[14]

A exclamat bătrânul pe la jumătate. Ajunsese, probabil, la fragmentul despre voiajul la Casablanca.

– Cu fiica unui reprezentant. Să pui în primejdie o filială atât de importantă ca aceea din Sevilia. Ştiţi, oare, câte piscine dodecagonale am instalat anul acesta în zona Seviliei?

– Habar n-am.

– Cincizeci. Şi când te gândeşti că acolo e lipsă de apă.

Incredibil. Incredibil, spunea din vreme în vreme Daurella şi, când a ajuns la capătul raportului, a lovit masa cu palmele deschise.

– Răul trebuie tăiat din rădăcini. Un măr putred poate să strice un sac plin cu mere. Ce-aţi face în locul meu? După cum spuneţi, banii i-a sustras falsificând cheltuielile necesare pentru asistenţa filialelor; ca atare, dacă facem publice aceste informaţii, vor afla toate filialele, iar prestigiul firmei Corturi şi Piscine Daurella S.A. s-ar duce de râpă, ca să mă exprim vulgar.

Nu prea vulgar, şi-a zis Carvalho. Putea să spună „pe apa sâmbetei”, „la naiba”, „la dracu”,

dar preferase discretul „de râpă” care, deşi nu la fel de aseptic ca „a se duce la plimbare”, i se părea suficient.

– Răul trebuie tăiat de la rădăcină. Jordi nu-i aici, s-a dus în Franţa să discute cu fabricanţii, dar vine astă seară şi mâine vom avea neapărat o întâlnire, ca să i-o spunem verde în faţă. Contez pe dumneavoastră.

– Munca mea s-a încheiat.

– Vă rog, totuşi, să veniţi mâine la întrunire, căci am de gând să dau cărţile pe faţă. Îmi pare rău pentru Esperança, că-i fată bună şi blândă, şi pentru nepoţi, dar pe neobrăzatul ăsta trebuie să-l învăţ minte. Ce neruşinare! Mai mult decât neruşinare! L-am luat de pe stradă fără meserie şi fără venituri şi am făcut din el un bărbat de succes, care câştigă bine, aşa cum câştigă, cu nevastă tânără şi frumoasă, ce nevoie mai are să umble de colo-colo ca un dezmăţat?

Atâtea întrebări, atâtea răspunsuri. Lui Carvalho îi venea greu să se ridice, să ceară banii, să-şi ia rămas-bun de la Daurella ori să-l anunţe că da, a doua zi va asista la ultimul act al tragicomediei, pentru că rutina muncii pusese stăpânire pe el, şi ştia că aveau să-i lipsească pălăvrăgeala cu bătrânul dis-de-dimineaţă, hoinăreala prin dezordinea magaziilor şi spaţiilor libere pentru natura eroică, frumuseţea aceea de anotimp lăsat la voia întâmplării, pe care o păstrau cele mai vechi magazine din Pueblo Nuevo. Întrebându-se ce provocase acea nostalgie presimţită, memoria i-a oferit imagini

frânte, asemănătoare cimitirelor de maşini şi ruinelor, văzute sau nu în pozele din copilărie. Nu dăduse de o sărbătoare într-un magazin din Letona, unde o rudă de departe era paznic de noapte? Nu văzuse un şantier naval vechi din Badalona, unde muncea vărul Nicolás din Cartagena? Ori un ferometal lângă podul din Marina? A împins fragmentele de poză spre groapa uitării şi s-a ridicat, hotărât să rupă vraja.

– Am să vin mâine. Să-mi iau banii şi să asist la judecata de apoi.

– Mâine veţi vedea partea bună. Am să mă consult cu Mercè, noaptea e şi ea sfetnic bun, dar, ce mai, ia priviţi cum îmi fierbe sângele în vene.

I-a întins antebraţele venoase, albe, pistruiate, care ieşeau din cămaşa suflecată, nici londoneză, nici italienească, o cămaşă cumpărată de Mercè la soldurile de la Corte Inglés[15].

„Ucisă cu o sticlă de şampanie", titra *El Periódico,* iar Carvalho a mers de la un rând la altul, căutând marca sticlei ce fusese arma crimei. Nici urmă de ea. Nu-i la fel să fii ucis cu Codorniu Gran Cremant ori cu Brut Nature Torelló, cu Juvé y Camps Reserva Familiar ori cu Martí Solé Nature[16]. Era posibil ca titlul să fie într-adevăr precis, iar asasinatul să fi fost comis cu o sticlă de şampanie franţuzească, dar, chiar şi în acest caz, sunt oare identice asasinatele comise cu Moët Chandon, cu Krugg ori Rollinger?

Trecuse mult timp până să fie descoperit cadavrul de către femeia de serviciu, la nouă dimineaţa. Poliţia nu voia să precizeze ora asasinatului, iar jurnalistul făcea ample consideraţii despre alibiurile tovarăşilor de petrecere ai celei asasinate, Celia Mataix Cervera. Martora reţinută, Marta Miguel, fusese pusă în libertate după o noapte petrecută la comisariat. Era ultima persoană care o văzuse pe Celia Mataix cu capul întreg. Carvalho şi-a spus că era imposibil de precizat ora exactă la care fusese dată lovitura, în cazul unei agonii prelungite, şi că o marjă de jumătate de ceas era suficientă pentru a face ca un alibi să fie bun sau rău. Fotografia moartei îţi permitea să te bucuri de o frumuseţe blondă romantică, de lux, foarte adolescentă, deşi cartea de identitate marca ceasul celor patruzeci de ani. Punând jurnalul deoparte, imaginea Celiei dăinuia în ochii lui Carvalho, iar fabulaţia unei posibile întâlniri în trecut l-a însoţit pe Ramblas în sus. Era o femeie căreia, fără nicio îndoială, i-ar fi venit bine cu jersee lărguţe şi fuste evazate, care să emane muzica mişcării unui trup elastic, cu pletele lăsate libere pe piept şi gestul de a le da deoparte din zborul mâinii mici şi pline de articulaţii, adică o mână cu părţi foarte bine delimitate, o mână sensibilă, cum spuneau romancierii pe vremuri, pentru a nu o mai descrie. Dacă ai fi întâlnit-o la Boadas, de pildă, bând singură un cocktail, conversaţia ar fi pornit de la orice pretext, apoi pe Ramblas, confidenţe

mai întâi ironice, apoi serioase, aluzii din priviri şi vorbe, agresivităţi prealabile goliciunii cerute de sex. Fată pentru o noapte ori pentru toată viaţa, dar inutilă pentru a stabili o relaţie scurtă, care să profite de impulsul primei nopţi, inutil şi nefast, căci ar şterge bănuiala a ceea ce putuse fi şi nu fusese. O fată potrivită şi pentru despărţiri în gări şi porturi, nicicând pe aeroporturi. Pe aeroporturi ar trebui să fie interzis să-ţi iei adio, căci e ca şi cum ţi-ai lua rămas-bun într-o farmacie modernă ori în raionul de detergenţi dintr-un supermarket luminat cu neon. Poate că ei doi s-ar fi putut căsători şi ar fi putut trăi într-o cabană de pe plajă, o plajă lungă, californiană, dacă e posibil, abţine-te de la înlocuitori, cere eticheta de garanţie. Să îmbătrânească împreună cu ea? Lovitura de bici a ridicolului a frânt imaginea construită pe sticla fabulei şi, în zgomotul intim al sticlei sparte, Carvalho s-a întors brusc spre stânga, căutând piaţa de peşte Boquería. Nu-i era clar meniul, dar era sigur că noaptea era potrivită pentru gătit şi pentru a face cuiva surpriza unei invitaţii. Poate lui Charo, dacă se purta frumos şi nu-i reproşa prea mica atenţie pe care i-o acorda în ultima vreme. A cumpărat trei porţii de somon afumat din mezelăria aflată la colţul coridorului de acces în piaţă, iar la o măcelărie a pus să i se taie felii egale de carne slabă de porc şi tot atâtea felii de şuncă spaniolă. Cumpărăturile acelea sărăcăcioase nu umpleau golul lăsat în inima lui de faptul evident că Celia Mataix şi el n-aveau să

îmbătrânească împreună, aşa că a decis să cumpere ori pantofi, ori jambon. Era prea târziu pentru pantofi, în schimb avea să ajungă la timp pentru a alege bine şi a cumpăra de la alimentara Pérez de pe strada Hospital un jambon adus de la graniţa dintre Huelva şi Extremadura, pe care proprietarul magazinului părea să-l guste din priviri. În trecere, cu jambonul în spate, avea să se uite cum se încheiau lucrările în piaţa Padró, miraculos restituită geometriei din copilărie. O mutilaseră pentru a face loc barbariei automobilistice, dar îngerii justiţiari ai democraţiei se milostiviseră brusc de profunda melancolie a lui Carvalho şi câştigaseră teren în detrimentul bulevardelor, alipiseră din nou piaţa la baza capelei romanice şi a vechilor hardughii ce unesc străzile Hospital şi Carmen, izvodind promisiunea lăstarilor răsăriţi în şanţuri, rotunzi ca jucăuşii biscuiţi cu unt din anii 1940. Întâi jambonul, apoi morala, şi-a zis Carvalho şi s-a întins la vorbă cu negustorul despre mituri şi fapte din geografia jamboanelor Spaniei.

– N-ajung toate ghindele de pe lume pentru atâta jambon de porc hrănit cu ghindă cât am dori să vindem. Dar Huelva e o mină de jambon bun, nu doar de şuncă afumată; şi Corteganas şi Cumbres Mayores. Acolo se face un jambon bun, fără să fie de marcă. În împrejurimile Rondei, de pildă.

– Una din sâmbetele astea am să mă duc într-un sat dintre Marbella şi Ronda, unde m-au

asigurat că e un jambon excelent. Negustorul l-a privit prevenitor pe Carvalho. Pot s-o fac uşor. Satul se cheamă Montejaque.

– Să-mi spuneţi cum v-a mers, că, dacă merită, poate mă duc să arunc o privire.

Negustorul a ales un jambonel frumos patinat, a înfipt bucăţica de probă în cuţit şi i-a dat-o lui Carvalho s-o miroasă. Probabil că vânzătorul de jamboane nobile pregătite pentru oameni şi nu pentru devoratorii de proteine, de oriunde ar fi venit ei, era făcut din os de jambon. Cu aceste consideraţii filosofice şi jambonul în spate, Carvalho a traversat strada Hospital, a mers pe trotuarul din dreapta, s-a oprit ca de obicei la atelierele de ortopedie şi tocilărie, locuri magice, şi a ajuns în splendoarea refăcută a pieţei Padró, agora cartierului, cu puţin înainte de Săptămâna Tragică[17], la crematoriul mănăstirii Ieronimelor, căreia îi luaseră locul actuala biserică modernistă Carmen şi o capelă romanică deghizată veacuri la rând în chioşc de tutun şi croitorie, spate în spate amândouă cu vechiul spital San Lázaro, devenit baie publică, pentru a compensa lepra abundentă putrezită între zidurile lui. Piaţa Padró mirosea a copilărie şi a toamnă, cu şanţurile adânci recent deschise, bătrâna fântână mutată la prova, feţele din piatră roasă de umezeală şi privirile impresionate ale copiilor, uluiţi de misterul capetelor de piatră din care izvora apă şi, sus, o sfântă Eulalia franquistă, reîntronată în perioada omonimă, drept reparaţie pentru faptul că

anarhiştii o dărâmaseră în cursul războiului civil. Carvalho avea pieptul plin de recunoştinţă şi se simţea solidar cu cei din piaţă. Orice metru recuperat dintr-un trotuar, dintr-o piaţă, era imediat ocupat de copii, bătrâni şi câini, cele mai bune trei soiuri de animale domestice existente, căci Carvalho respectase întotdeauna motanii ursuzi invitaţi în trecere şi canarii prizonieri în primejdioasa milă a oamenilor. Nu era ora cea mai potrivită pentru a o suna pe Charo, care începea să-şi primească rând pe rând clienţii după cum stabilise la telefon, deşi trebuia să-i spună că era obligat să-i telefoneze pentru a restabili lanţul invizibil ce-i lega.

– Eşti foarte ocupată.

– Ocupată? Cu ce? Ai văzut ziarele? Sunt atâtea curve, că se va termina cu şomajul. Ce ţi-a venit să mă suni?

– Pregătesc cina şi, dacă îţi iei inima în dinţi, te aştept în Vallvidrera.

– N-am chef.

– Nimic nu-i mai plăcut decât să transmiţi altora proasta ta dispoziţie.

– Asta aşa-i. Poate vin. Eşti la fel ca ultima oară când te-am văzut?

– De ce mă întrebi?

– Păi nu-mi aduc aminte când ne-am văzut.

– Acum zece zile.

– Unsprezece.

Convorbirea era previzibilă, atât de previzibilă, încât Pepe a trecut pe lângă cabină şi a simţit brusc o nouă ruşine, aceea de a duce un jambon,

unul obscen, cu aromă de ghindă, rodul ataviculuiartizanat al conservării în epoca creveţilor congelaţi şi a hamburgerilor din *fiberglass,* iar, când a întors capul pentru a păstra viziunea de ansamblu a noii vechi pieţe Padró, s-a simţit profund furios, fiindcă era prea târziu.

A oprit maşina în faţa casei unde locuia administratorul Fuster. A apăsat pe butonul soneriei, Fuster a apărut în câteva secunde pe terasă, într-un halat care îi accentua aerul de călugăr.

– Spaghetti à la Annalisa[18] şi saltimboca romana, a ţipat Carvalho din stradă.

– Nu-ţi aduci aminte de electorat decât la alegeri. Pari politician. Vin?

– Un Chianti din recolta 1976.

Fuster s-a gândit şi s-a opus.

– Încă îmi mai eşti dator felul doi al declaraţiei de venit. Nu consider cina un substitut al plăţii. Ai să aprinzi focul în cămin?

– E aprins deja.

– Ai să dai foc unei cărţi?

– Fireşte.

– Festival Carvalho complet. Atunci vin. Îţi las o oră pentru gătit. Şi am să-ţi dăruiesc un borcănel cu trufe de Villores în coniac şi un borcan cu muşchiuleţ marinat, flaons[19] şi nişte espadrile.

– Toate de la Villores?

– Absolut toate. Că doar nu de la Tripoli. Să vedem dacă ai să fii la înălţimea darurilor mele.

Carvalho n-a mai pierdut timpul golind cutia poştală. Nu erau în ea decât reclame la lucruri pe care n-avea să le cumpere nicicând şi extrase de conturi bancare şi de la Casa de Economii, care îl indispuneau, căci mereu avea mai puţini bani decât se aştepta. Perspectiva bătrâneţii fără bani suficienţi pentru ca, la nevoie, cineva să-l şteargă la fund îl indigna, căci îl indigna frica, mai ales de sine. A adus din cămară în bucătărie o cutie frumoasă de carton, din care a scos un aparat electrocasnic ambiguu, care putea fi la fel de bine şi maşină de tocat carne şi alambic de ambrozie portabil. În realitate, maşinuţa făcea paste italieneşti, după ce băgai pur şi simplu, printr-o pâlnie din plastic transparent, făină şi apă sau ou, alegând filtrul în funcţie de tipul de pastă dorit, aşteptând să iasă gingaşele creaturi şi, când atingeau lungimea dorită, tăindu-le cu un cuţit bine ascuţit şi dându-le frumuseţea regularităţii. Depăşirea cantităţii de apă sau ou putea provoca o catastrofa, aşa că Pepe a verificat exactitatea măsurătorii, ca şi cum de ea depindea salvarea unui popor ales. Maşina a început să se rotească şi să geamă şi, după ce pasta a fost corect frământată, Carvalho a tras poarta ecluzei, şi gheţarul acesteia a intrat pe culoarul de ieşire, împins de pistonul în spirală, care a împins-o spre evidenţa filtrului şi fatalitatea formei, fără să-i respecte voinţa de a fi tagliatelle, spaghete, lasagna, spaghetine ori macaroane. A aşteptat-o cu un cuţit cu vârf şi,

de cum au atins viermişorii fragezi statura de patruzeci de centimetri, i-a tăiat, iar ei au căzut, agonizând, într-un castron din sticlă termorezistentă, în care tot şi-au mai îngăduit câte o răsucire, înainte de a atinge acea *rigor mortis* la care ajung îndeobşte toate spaghetele, fie fragede, fie fierte. În aşteptarea următorului masacru comis de Carvalho asupra cascadei de viermişori tenaci care ieşeau iar din filtrul magic. Cu cuţitul într-o mână şi palpând cu cealaltă grămada de spaghete care creştea, Carvalho era cuprins de o emoţie pe care o presupunea similară cu cea resimţită de Dumnezeu când a făcut peştele-undiţar să evolueze spre primatul din care avea să iasă omul. Făină, apă şi minunea mutaţiei subevaluate prin banalitatea pe care uzul o dăduse cuvântului „spaghete”, căci, dacă minunatele filamente cu textură magică ar avea un nume german, grecesc sau latinesc, cele trei idiomuri nebanalizabile, ar fi apreciate aşa cum merită şi ar ocupa un loc de onoare în orice Muzeu al Omului. A acoperit pasta cu o cârpă şi a ieşit să caute în grădină frunze de salvie proaspete, obligatorii pentru saltimboca, şi de busuioc, pe care îl cultiva într-un ghiveci, pentru preparate din paste. Tufa de busuioc se usca la capătul ciclului său vital, iar Carvalho şi-a luat rămas-bun de la ea până la primăvara următoare. Între timp, avea să folosească busuioc uscat la soare şi măcinat. A început să gătească saltimboca. Felie de carne, frunze de salvie, felie de jambon şi o scobitoare

care să ţină unite cele trei elemente, şi tot aşa, paisprezece trupşoare imobilizate, ce trebuiau fripte doar cu câteva clipe înainte de a se aşeza la masă. Nu era dificilă nici pregătirea spaghetelor. A tocat ceapă, a prăjit-o în unt până a ajuns străvezie, a luat tigaia de pe foc şi a vărsat ceapa într-un castron. Separat, a bătut smântână lichidă foarte rece, până a îngroşat-o şi a făcut un sos, pe care l-a turnat peste unt şi ceapă. Apoi a tăiat somonul în bucăţele destul de mari pentru ca limba să-i poată ghici textura, şi le-a amestecat cu sosul, la care a adăugat ultimul ingredient: busuioc tăiat. Totul era gata şi-l aştepta pe Fuster, care a sosit plin de daruri, arătând imperativ spre şemineul stins, a mirosit vinul şi l-a pus pe masă, pe când Carvalho căuta în bibliotecă volumul ce urma să servească drept combustibil de bază pentru foc. A ales o carte cu versuri de Justo Jorge Padrón şi o cărţulie cu două piese de teatru scrise de Beckett, *Ultima casetă a lui Krapp* şi *Act fără cuvinte*[20]. Fuster a examinat cărţile înainte ca Pepe să le facă bucăţi şi să le dea foc.

– De ce?

– Mai întâi, pentru că-s cărţi, apoi de-aia.

– Le-ai citit?

– Cu ani în urmă. Pe când citeam.

– Cine-i Justo Jorge Padrón?

– Un poet hispano-suedez, care l-a tradus pe Vicente Aleixandre în catalana din Canare şi a ajuns vestit.

– Şi celuilalt de ce-i dai foc?

– Nu m-am născut critic literar. Să spunem că-i dau foc fiindcă mi-a plăcut la vremea lui şi pentru că, pe măsură ce îmbătrânesc, mi-e frică să nu mă simt tentat într-o zi să-l recitesc.

Fuster a ales un paragraf din *Ultima casetă a lui Krapp* şi a citit cu mare grandilocvenţă comică:

– *Poate că mi-au trecut cei mai buni ani. Pe când exista o oarecare probabilitate de a fi fericit. Dar nu-mi mai doresc alte probabilităţi. Şi cu atât mai puţin acum, când am în mine acest foc. Nu, nu-mi mai doresc alte probabilităţi. (Krapp rămâne imobil, cu ochii pironiţi în gol. Bobina continuă să se rotească în tăcere.)*

I-a dat cartea lui Carvalho la fel ca vameşul bănuitor ce-i înapoiază paşaportul turistului suspect. Carvalho a făcut o grămăjoară de lemne şi a lăsat la bază o gaură în care să bage foile cărticelelor rupte. A dat foc hârtiei şi vâlvătaia a urcat ca un crescendo de lumină şi sunet, hipnotizându-i timp de câteva clipe, până ce Carvalho a plecat spre bucătărie, iar Fuster a început să aşeze masa.

Carvalho a aruncat spaghetele în apa sărată ce clocotea şi, în timp ce fierbeau, a început să prăjească saltimboca. A pornit cuptorul pentru ca, la nevoie, să poată păstra constantă temperatura cărnii şi a încercat spaghetele. Dinţii au tăiat fără să zdrobească, iar cerul gurii a simţit textura făinii, chiar când prindea aroma cerealelor. Erau la fix. A aruncat apa fierbinte şi a adăugat în sos două gălbenuşuri de ou, pe care

le-a bătut împreună cu acesta. A turnat sosul peste spaghetele din care ieşeau aburi, apoi a urcat şi coborât filamentele cu o furculiţă şi un cuţit, ca pe nişte coame onctuoase ce sugeau sufletul fildeşiu al sosului. Fuster a deschis sticlele cu vin şi a închis ochii pentru ca nările să poată aspira mai bine aroma bucatelor.

– *Porca miseria!*

Fuster a început să cânte romanţa din *Cosi fan tutte.*

– Pune un disc care să rimeze cu meniul.

Carvalho a pus *Veles e Vents*[21]*,* un poem de Ausiàs March[22], pe muzică de Raimon[23].

– Foarte potrivit. Simbolismul mării şi vânturilor, riscul destinului, nimic mai potrivit decât spaghetele astea cu... Cum spui că se numeşte?

– Annalisa. E un nume mult mai hotărât decât *à la bonne femme,* de pildă.

– N-am mâncat niciodată o mâncare făcută *à la mauvaise femme.*

– Femeile rele nu gătesc.

Fuster gusta spaghetele şi-şi concentra gândurile şi cerul gurii în căutarea celei mai precise sancţiuni.

– Nordice şi mediteraneene, a zis la urmă şi, nemeritând răspunsul lui Carvalho, a hotărât să se năpustească pe saltimboca, înainte ca aceasta să se răcească. Are un iz de lămâie nu prea ortodox.

– Pe fundul unde am lăsat prăjeala, torn sucul unei jumătăţi de lămâie, apoi torn acest sos fierbinte şi uşor peste carne.

– Minunat, ingenios, scurt. Un fel de mâncare mediteraneean şi genial.

– La Roma i se spune „mâncarea curvelor”.

– De ce?

– Fiindcă se face imediat.

– Şi despre originea spaghetelor Annalisa ce-mi poţi spune?

Carvalho şi-a terminat a treia porţie de saltimboca, a băut jumătate de pahar de vin solid, închis în aroma finală, a plescăit din limbă şi i-a aruncat lui Fuster o privire de îmblânzitor de şerpi.

– Nu-ţi pot spune nimic despre originea lor. Dar se cheamă „spaghete Annalisa”, şi-mi închipui că duplicitatea numelui traduce duplicitatea unei mâncări în care elementele bucătăriei marine se împletesc cu invazia vikingă a somonilor afumaţi şi a smântânilor.

– Vikingii au ajuns până pe coastele Italiei.

– înaintea spaghetelor.

– Vikingii au ajuns înaintea spaghetelor?

– Nu încape nicio îndoială.

– Înaintea vikingilor au sosit somonii. Memoria lor arată că aceşti peşti preced existenţa omului şi că urcă în amonte, căutându-şi locul de baştină. În orice caz, numita Annalisa a unit nordul cu sudul şi ne-a lăsat o enigmă istorică: ce-a fost mai întâi, vikingul sau somonul afumat?

Pe de altă parte, există contribuţii italieneşti, ca busuiocul, şi un indiciu nordic, smântână; felurile de mâncare cu smântână vin din ţările ploioase şi, ca atare, cu păşuni şi, în consecinţă, cu multe vaci şi, deci, cu putinţa de a face multe din lapte în loc să-l bea ca primatele, cum am făcut noi mereu, ca spanioli de tot rahatul ce suntem, cu pământuri neirigate, mereu însetate, cu puţine păşuni, puţine vaci şi puţin lapte.

– De la moartea lui Franco e mai multă smântână în supermarketuri.

– Am observat.

– Ce-avea Franco cu smântână?

– Habar n-am. Caudillo[24] era foarte rezervat. Fără îndoială că, de la moartea lui, totul e plin de socialişti şi de smântână.

– Dar înainte unde erau socialiştii şi smântână?

– Trebuie să cercetăm.

– Adevărul e că nu-mi pasă de ei nici cât de-o ceapă degerată.

Fuster era mulţumit, căci, zicea el, cina era uşoară. Nu unul dintre scandalurile dietetice pe care ţi se năzare ţie să le provoci la trei dimineaţa. Scandal dietetic sau nu, pe tine nu te interesează. Carnea-i slabă, a acceptat Fuster, şi apoi a atacat a doua sticlă cu Chianti. Cele paisprezece saltimboca au dispărut succesiv în pauzele convorbirii pe care Fuster o îndrepta spre muzică, iar Carvalho spre neant. Provocarea lui Fuster, „surprinde-mă cu un desert adecvat”, a trezit zâmbetul lui Carvalho, care s-a dus după o bucată de gorgonzola, cu care a înfrânt ultima

rezistenţă a administratorului. Pe când Fuster îşi expunea înţelepciunea empirică despre punctul precis al gorgonzolei faţă de al altor brâzeturi, ca roquefort ori cabrales, Carvalho călătorea prin spaţiul plin de imagini frânte cu jambon, piaţa Padró, salcâmul de la Corturi şi Piscine Daurella S.A., o sticlă cu şampanie ce se spărgea de-un cap, Charo se plimba neliniştită aşteptându-i telefonul, Biscuter era în chicineta lui, şerpii afumaţi atârnau pe tarabele pieţei din Bangkok, aroma de pătrunjel creţ inunda oraşul, iar Carvalho însuşi trecea de la pătrunjel la busuioc şi de la busuioc la situaţia iraţională din faţa lui, o cină în care fiecare nebun o ţinea pe-a lui, iar solidaritatea profundă era condiţionată de o întâlnire separată în comuniunea savorilor.

– Vin alegerile, a spus Fuster, fără ca Pepe Carvalho să înţeleagă de unde venea acel fragment de monolog.

– E ciudat. Democraţia se rezumă la vot şi la plata impozitelor. Democraţia avansată. Votezi, ca să alegi o politică, şi plăteşti, ca să garantezi ordinea ori dezordinea socială, după gust. Nu uita să-mi trimiţi talonul pentru rata a doua.

– Plata impozitelor îmi strică şi puţinul umor ce mi-a mai rămas. Plătesc, ca să n-am surprize. Nu te mai pot surprinde decât restaurantele noi şi oamenii ce stau în fruntea restaurantelor noi. Un avocat de-al meu, Victor Sen, a deschis restaurantul Sukursal, unde serveşte bucate din Lyon.

– Înainte deschideau restaurante bucătarii, dar acum o fac clienţii. Orice restaurant nou se naşte din visul unui client de-a mânca ce-şi dorea.

– La Sukursal au un carpaccio excelent.

– Carpaccio depinde de soiul de vită şi de cum a fost tăiată.

– Gura ta adevăr grăieşte.

– Şi nu există vite precum cele din Villores. Dacă vrei, comand un bou întreg şi-ţi dau un sfert să ţi-l tai după cum îţi place.

– Ai face tu asta pentru mine?

Fuster n-a dat importanţă acelei generozităţi.

– Dar ai unde să pui un sfert de bou?

– Cumpăr un congelator.

– Ai unde să-l pui?

– Îmi cumpăr o casă nouă.

– Toate se leagă, a convenit Fuster filosofic, acceptând paharul cu orujo[25] de Bierzo de la gheaţă, oferit de Carvalho.

– Lasă-te pierdut într-o zi în Bierzo, Enric. E o regiune magică, ce dispare uneori fără ca nimeni să-şi dea seama.

S-a auzit soneria de la intrare. Carvalho a privit pe fereastră şi a zărit-o acolo, jos, mică, fragilă, abia luminată de felinarul de pe şosea, privind în sus, pentru ca Pepe să-i confirme siguranţa luminilor aprinse. Carvalho a declanşat zăvorul electric, iar ea a alergat pe scări în sus, urmată de burniţă. Carvalho s-a întors la masă şi s-a trântit pe scaun.

– Cine era?

– Charo.

– Ce animale! Am halit tot.

– Nu vine la cină.

– Am să plec. Sunt în urmă cu lucrările.

– Stai liniştit. E de preferat să rămâi.

Charo s-a revărsat în sufragerie ca un râu agitat, dar s-a abţinut în faţa tovarăşului lui Carvalho şi a izbutit chiar să-i arunce lui Fuster un zâmbet înlocuit de furia deznădăjduită cu care l-a atacat pe Carvalho.

– Stai prost cu banii?

Îi tremura bărbia, surâsul i se risipea prin orbitele ochilor trişti.

– Nu. De ce?

– Mama zicea că acolo unde mănâncă doi pot mânca şi trei.

– A fost ceva spontan. Şi mă gândeam că ai de lucru.

– Alteori nu te-ai fi gândit atât.

Carvalho i-a oferit ce mai rămăsese din gorgonzola.

– Păstreaz-o. Pentru sendvişul[25] de dimineaţă.

Şi Charo a plecat la baie, dar pe drum a izbucnit în plâns, şi sughiţurile i le-a acoperit doar uşa ce s-a închis în urma ei. Carvalho s-a uitat la Fuster şi a ridicat din sprâncene. Fuster a băut vinul rămas în pahar şi a dat să se ridice.

– Dacă mai rămâi, scot un Porto autentic, vechi de doisprezece ani.

– Pepe, nu-i faci asta unui bun vecin.

– Dacă ai răbdare, după ce izbucneşte furtuna, împărţim vinul de Porto între toţi trei.

Carvalho a adus sticla de Fonseca de doisprezece ani, iar Fuster a contemplat-o fermecat.

– Lumea le datorează englezilor dragostea pentru câini, Jerez, Porto şi rododendroni.

Fuster examina culoarea vinului, punând paharul în lumină, şi cu coada ochiului a văzut cum Charo se apropia molcom, încercând parcă să câştige timp, pentru a-şi regăsi gesturile după plâns.

– Vino, Charo, uite ce minune de culoare.

Faţa plânsă, surâsul îngrămădit peste machiajul de bază al tristeţii.

– Peste un veac, când am să mă întorc într-o noapte la Vallvidrera, am să vă găsesc pe tine şi pe el, privind culoarea unui vin ori tăifăsuind despre o mâncare ciudată. Chiar dacă lumea se va prăbuşi, dacă veţi avea o reţetă nouă, vă va prinde gătind.

– *Bebamus mea Lesbia atque amemus.* Acum bea, Charo, şi să înjunghiem necazurile, cum spun clasicii.

– Asta zicea mama, nu clasicii. Spunea: „Să înjunghiem necazurile”.

– Mama ta era un clasic.

– Hai, las-o baltă.

Carvalho contempla cum ţeseau conversaţia, Charo fără chef şi Fuster cu voinţă. A umplut un pahar cu Porto şi i l-a întins lui Charo. Ea l-a luat fără să-l privească şi l-a gustat. Charo părea mai slabă decât cu unsprezece zile în urmă, gâtul ei de fată părea mai lung, ridurile mai adânci în

jurul ochilor, iar pielea, mai străvezie la tâmple şi pe pleoape, avea o peliculă de umezeală în ochii înroşiţi, gesturi mai mici, de animal biruit de calamităţi lăuntrice. L-a iritat propria-i senzaţie crescândă de milă şi s-a ridicat de la masă ca să se trântească pe sofa şi să urmărească de acolo focul din şemineu şi dialogul dintre Fuster şi Charo. Făcându-se că nu vedea privirile pe care femeia i le arunca din când în când cu coada ochiului, a aţipit, şi Fuster l-a deşteptat ca să-şi ia rămas-bun, dar nu l-a lăsat să se ridice şi să-l conducă până la uşă. Avea chef să plece, iar Carvalho a acceptat iremediabilul. A rămas aşezat, a auzit zgomotul uşii închise în urma lui Fuster şi s-a pregătit pentru scenă. Charo stătea şi ea jos, cu paharul în mână, fals interiorizată în căutarea primei fraze, iar el, ghemuit, dispus să răspundă cu o lovitură pentru fiecare lovitură, dinte pentru dinte.

– De el te foloseşti pentru a cina cu cineva, iar eu? Nu-ţi spăl rufele. N-am grijă de casa ta. Nici de copiii tăi. Pot trece săptămâni fără să te culci cu mine, atunci de ce te foloseşti de mine? Ori crezi, poate, că datorită ţie nu-s mai curvă decât sunt, nu-s o stricată de-alea, cu peşte şi mizerie. La asta-s bună pentru tine? Pentru faptele bune de zi cu zi?

Nu merita nicio replică elegantă, nici dispreţul unui „taci din gură!”. Carvalho a ales să se lase pe spătarul sofalei, răspunzând la temerile lui Charo cu un chip grav.

– Am obosit, a spus Charo şi a început să plângă.

Şi eu, şi-a zis Carvalho, însă n-a plâns. Dar şi-a amintit de comoţia emoţională a bătrânului Daurella. Pe fiecare îl priveşte propria-i şcoală de artă dramatică. Dar Charo n-a mai rezistat şi s-a dus la el, s-a aşezat alături şi, căutând o îmbrăţişare, a vrut să se lipească de pieptul lui ca de o peşteră, ştiind că afară ploua. Tu-mi transmiţi teama, iar eu rămân cu ea. Iar el a mângâiat-o pe păr şi a lăsat-o să plângă.

A oprit maşina lângă un chioşc. Ziarele de dimineaţă comentau viitoarea vizită a Papei şi alegerile anticipate în imposibilitatea, după câte se părea, de a-l anticipa pe Papă şi de a vizita alegerile. Superman Woytila era primul şef suprem al creştinismului care sosea în Spania, cu excepţia papei Luna*, papa full*[27]*,* şi a apostolilor Iacob şi Pavel, importanţi, e adevărat, dar fără un loc precis în ierarhie. După divagaţia sugerată de prima pagină, Carvalho a început să caute cazul sticlei de şampanie şi a citit toate informaţiile de sus în jos, înainte de a porni maşina şi a ajunge la întâlnirea cu Daurella. Puţină informaţie, ca şi cum cazul era deja consumat, iar ştirea despre o fetiţă pierdută în Ulldecona era mai importantă decât istoria frumoasei blonde cu capul spart. Apărea, în schimb, o poză a victimei mult mai bună decât cea din ziua anterioară, iar Carvalho a examinat fiecare trăsătură în parte a acelei delicate combinaţii de linii suave şi romantice, şi

moleşeală ingenuă şi erotică ce se observă la cele mai bune blonde. Poliţia îi interogase fostul soţ. Se insinua şi posibilitatea unei răfuieli, fiindcă blonda avea acasă un adevărat arsenal de amfetamine. Carvalho a oprit maşina la un colţ, ca să-şi noteze numele a patru protagonişti: Pepón Dalmases, însoţitorul obişnuit, cunoscut în lumea muzicală pentru legătura lui cu apariţia a ceea ce se numea *Nova Cançó*; Alfonso Alfarrás, soţul, un arhitect fără ocupaţie prea limpede, asigura jurnalistul; Marta Miguel, ultima care o văzuse în viaţă, profesoară universitară, şi Rosa Donato, asociata Celiei Mataix într-un magazin de antichităţi. Cea care continuă să nu priceapă de ce mama nu mai vine odată e micuţa Muriel, fiica Celiei şi a lui Alfonso Alfarrás, care trăieşte străină de întreaga dramă în casa bunicilor ei *materni.* Mai erau optsprezece ani până la sfârşitul secolului, şi tot mai existau copii ce trăiau *străini de dramă,* refugiaţi în casa bunicilor materni. Şi mai existau încă bunici. Şi materni. N-a vrut să-şi dea aere, dar a încercat să-şi aducă aminte cât timp trecuse între primele scrieri presocialiste, ce denunţau rolul de continuator al sistemului pe care îl juca familia pentru a o ţine pe micuţa Muriel *străină de dramă,* refugiată în casa bunicilor materni. Materni, repeta la nesfârşit Carvalho, parcă uimit de o oarecare redundanţă de fond între condiţia bunicilor şi acea vorbă. Nu-i destul să ai bunici? Trebuie să fie şi materni? Ori paterni? Frumoasa blondă nu mai avea bunici. Celia. Muriel. Spaghete á la

Annalisa. Somon şi busuioc. Dacă se numea Muriel, fetiţa avea să fie blondă ca maică-sa. Acea zonă din Pueblo Nuevo era o reţea de agenţii de transport, şi doar pe contraforturi, de-a lungul mării sau pe Şoseaua Meridiana, se ivea capriciul magazinelor cu mărfuri de fiţe. Corturi şi Piscine Daurella S.A. era o firmă recentă, răbdător desenată de un pictor bătrân când alde Daurella adăugaseră piscinele din cauciuc afacerii lor tradiţionale. Maşina lui Carvalho a trecut pe sub firmă şi a luat-o pe drumul asfaltat unde îl aştepta finalul dramei, apoteoza în sarcina bătrânului, dispus să amortizeze factura detaliată a lui Carvalho, asumându-şi primul rol: regele Lear din Pueblo Nuevo, arătând spre fiul ingrat ce-i înşelase încrederea.

Bătrânul nu l-a dezamăgit. Niciun scaun străin de familie. Ucenici, mecanici şi funcţionari fuseseră trimişi în spatele întunecos al afacerii, şi întreaga familie Daurella era acolo în halate albastre, cu excepţia lui Pablo, predestinat în costumul lui de primăvară cumpărat la Londra, cu cravată italienească. Chipurile lui Daurella şi al soţiei lui erau dramatice, femeile se strânseseră în jurul mamei, iar bărbaţii în jurul tatălui. Glumeţ, Pablo dădea din gură şi din mâini, numindu-l pe Carvalho dulău şi făcându-i cu ochiul. Priviri ce nu se suportă între bărbaţi; în schimb, femeile n-au nevoie să se privească, ştiu pe dinafară oratoriul şi n-aşteaptă decât intrarea maestrului polifonic. Bătrânul Daurella se aşază în spatele mesei şi ridică mâinile. Începe liturghia.

Face un scurt istoric al celor întâmplate, elogiază tenacitatea lui Mercè, flerul ei, surpriza mai întâi, îngrijorarea, indignarea finală de după ce a aflat, graţie *emeritului* domn Carvalho, *emerit, emerit*, un adjectiv nou care i-a căzut pe umeri.

– Şi, în fine. Să continuăm. Lipsesc şase milioane de pesete…

Privirea bătrânului a trecut succesiv peste toate chipurile prezente şi, brusc, s-a pus, ca o lovitură de cioc, pe Pablo.

– Sperăm, Pablo, că ne vei da o explicaţie.

Pablo a privit în dreapta şi-n stânga, în spate şi, în sfârşit, la sine.

– Pablo sunt eu. Adică vorbiţi cu mine.

– Cu tine, Pablo, da, cu tine vorbesc. Unde-s aceste şase milioane?

– Păi… Păi… Păi…

Pablo era să-şi piardă răbdarea şi s-a îndreptat spre masa patriarhală.

– Adică eu. Ştiam eu că are să-mi vină rândul.

Soţia lui Pablo a dat să se ducă spre bărbatu-său, dar bătrâna Mercè a oprit-o cu o privire de sechestru.

– Dovezi! Dovezi!

Daurella i-a întins dosarul dat de Carvalho cu o zi înainte. Pablo l-a deschis, cu toată ironia pe care a putut-o aduna pe chip, a privit hârtiile întâi în silă, apoi îngrijorat şi în cele din urmă a închis dosarul, l-a aruncat pe masă şi i-a întors spatele patriarhului.

– Cifre peste cifre. Eu nu lucrez cu cifre. Ci cu oameni.

– *Bandarra, més que bandarra!*[28] i-a strigat bătrânul, aruncând cu un pix în el. Un cor de strigăte a izbucnit din colţul femeilor, iar olandeza a zis că dacă aveau loc scene de violenţă fizică, ea va pleca. Doamna Mercè a crezut că sosise momentul să intervină, s-a dus lângă soţul ei, l-a luat de mâini şi şi-a oferit pieptul pentru capul lui de bătrân zbuciumat.

– Păi, să vă zic unde-s cele şase milioane! s-a întors brusc inculpatul, arătând furios spre dosarul ce-l incrimina. Sunt în afacere! Am cheltuit totul ca să demonstrez că asta nu-i o afacere de doi bani. Oare cum credeţi că se lucrează acum? Mergând cu brişcă pe la clienţi, ca tatăl văduvului Rius ori ca domnul Esteve? Acum afacerea trebuie să fie vizibilă şi ar fi vai de noi dacă imaginea noastră în Spania ar depinde de asta…

Spunând aceste vorbe, a cuprins cu privirea toate magaziile de la Corturi şi Piscine Daurella S. A., inclusiv pe alde Daurella.

– Cât costă o cină la Hacienda din Marbella, de pildă? şi-a întrebat brusc cumnatul, pe Jordi. Habar n-ai, fireşte. Treizeci de mii de pesete.

– Treizeci de mii de pesete? Pentru o cină?

Bătrânul Daurella calcula mental câtă raţă cu pere ori *escudelles amb carn d'olla*[29] se putea cumpăra cu treizeci de mii de pesete.

– Şi nici nu-i cine ştie ce. Şase clienţi. O sticlă de colecţie Vega Sicilia. Cât face o sticlă de Vega Sicilia Gran Reserva? şi-a întrebat iar Pablo cumnatul deconcertat.

– Douăzeci sau douăzeci şi cinci de mii de pesete, l-a informat Carvalho din colţul lui.

– Dumneata ţine-ţi gura, că şi aşa ne-ai adus o mare belea, i-a strigat Pablo, secondat de nevastă-sa.

– Da, să-şi ţină gura, că uite ce-a făcut.

Toate femeile se uitau la Carvalho de parcă el ar fi produs gaura.

– O cină mai treacă-meargă. Treizeci de mii de pesete aruncate.

– Nu-s aruncate, tată. Nu-s aruncate. Sunt pentru PR, l-a corectat nevastă-sa, mângâindu-l pe frunte.

– *Tu també, Mercè?*[30]

– *Ho ha fet amb bona intencio. Una mica alegrement, però amb bona intenció*[31].

Esperança s-a aruncat în braţele soţului, dar Pablo a respins-o.

– Dă-te la o parte. Stai cu părinţii tăi. M-aţi calomniat, fiindcă nu-s de-al vostru. Întotdeauna m-aţi tratat ca pe un străin.

– Nici vorbă, Pau. Nici vorbă de asta, a exclamat bătrânul Daurella.

– Iar între timp eu îmi dădeam sufletul pentru afacere. Voi credeţi că totul e să deschizi uşa la opt dimineaţa, s-o închizi seara şi să tot încarci camioane. Dar comenzile? Ştiţi ce înseamnă să vinzi în Spania azi, pe criza asta? Şase milioane! Cât am facturat anul ăsta? Câte sute de milioane? Am bătut Spania de o sută de ori pe an, ca să vină un neică nimeni să facă socoteala ca bunica

şi, ca să încaseze o sumă substanţială, să spună: ăsta, ăsta-i vinovat.

– Să plecăm de-aici, a strigat isteric Esperança, Esperanceta, cum îi spunea taică-său, era bruneţică aidoma lui, o bruneţică de patruzeci de ani.

– N-o să mai vedeţi copiii! a ţipat Esperanceta, luând-şi soţul de mână şi trăgând de el. Mâinile bătrânului încercau să oprească fuga fiicei şi răpirea nepoţilor; disperat, el privea ba la Carvalho, certându-l pentru beleaua în care îl băgase, ba la nevastă-sa, aşteptând o ieşire elegantă. Carvalho era sătul. S-a apropiat de olandeză şi i-a întins factura detaliată. Olandeza s-a aplecat peste masă, a scris un cec şi i l-a dat bătrânului Daurella. Acesta şi-a întrerupt discursul abia început, ca să semneze şi să-i dea cecul lui Carvalho, fără să se uite la el.

– Poate că ne-am enervat cu toţii peste măsură. Dacă stau de vorbă, oamenii se înţeleg. Recunoaşte, Pau, că ai întrecut măsura, fiindcă au fost multe cine de treizeci de mii de pesetas în mai puţin de un an. Ce vă dădeau de mâncare? *Collons de mico amb beixamel?*[32]

Toţi fac haz de umorul tatălui, mai ales doamna Mercè, femeile, apoi fiii, cu excepţia lui Ausiàs, care priveşte trist spre un colţ îndepărtat din patio, şi chiar Pablo se molipseşte şi râde de gluma socrului, în vreme ce nevastă-sa şi-a schimbat direcţia şi, în loc să tragă de el afară, îl împinge spre masă, pentru a cădea la pace cu patriarhul. Mergând spre masă, Pablo se

împiedică de Carvalho, care se retrage, doar cei din preajmă observă că Pepe îl ciupeşte de-un obraz şi-i şopteşte: Toţi derbedeii au baftă, şi pleacă, lăsând în urmă priviri de uşurare, ranchiună şi nelămurire învinsă în ochii bătrânului.

La barul Egipto din piaţa Gardunya aveau îndeobşte încă din zori trei-patru feluri excelente şi omlete proaspete spanioleşti, fără legătură cu mumiile din ouă ce se servesc de obicei în barurile din Spania înainte de amiază. Carvalho fugea de chifteluţele din baruri şi restaurante, fiindcă le iubea şi ştia ce cărnuri proaste se folosesc pentru această reţetă iberică, fără micii prapuri de grăsime de porc pe care îi folosesc francezii, făină şi ou, o peliculă de sinceritate, pentru ca biluţa să fie ce trebuie să fie, o biluţă, şi să nu fie rotundă, cum nu-i nici planeta noastră. Aproape toate chiftelele bune sunt turtite la poli. Cele de la Egipto aveau textura potrivită, fiindcă potrivită era şi proporţia de carne şi miez de pâine. Dacă are prea multă carne, chifteaua pare o tumoare neagră de animal, iar dacă are prea multă pâine, ai senzaţia că mesteci ceva ce-a mai fost mestecat o dată. E obligatoriu pentru chiftea ca sosul să fie preparat folosindu-se chibzuit roşiile. Deşi era adept al tomatelor, căci era şi adeptul metisajelor culturale, Carvalho nu putea accepta ca soluţia roşiei să fie aplicată ca resursă de culoare, gust şi miros, pentru ca în ea să naufragieze celelalte savori din trupul şi sufletul

fiinţelor vii. Iar când bucatele au roşii la fix, mai ales dimineaţa, consumatorul poate cere acest lapte proaspăt care este pâinea cu tomate[33], cea mai bună garnitură a unei bune omlete cu cartofi şi ceapă şi chiar a unei mâncărici de chifteluţe[34] ca aceea de la Egipto, uşor garnisite cu roşii. Sunt desebite şi sardelele marinate[35], mâncărurile din picioare de porc ori măruntaie, dar atunci e problematică alegerea, pe care Carvalho obişnuia s-o rezolve în favoarea chiftelelor şi a omletei, fiindcă avea deja marinatele, lui şi, în schimb, era greu de găsit materia exactă din microcosmosul chiftelei. Bar de piaţă alimentară, pentru cei ce iau mic dejunuri copioase şi fericite, restaurant economic pentru artişti, oameni de teatru şi tineri precar emancipaţi, Egipto era vecin cu barul Jerusalén într-un cartier care devenea Harlemul Barcelonei în spatele pieţei Boquería. Pe seară, negrii ieşeau şi se întâlneau în baruri monocolore de pe străduţele ce uneau labirintul Boqueríei cu străzile din cartierele Carmen şi Hospital, căci ei erau născuţi ca să meargă bine pe jos şi să ilustreze armonia trupului. Dar, la acele ceasuri ale dimineţii, piaţa Gardunya era curul Boqueríei. Chei pentru camionete, vitrină pentru containerele cu gunoi la începutul putrefacţiei, de cum ieşeau din templu motanii morocănoşi şi răsfăţaţi, fiindcă se luptau pe viaţă şi pe moarte cu şoarecii ce aşteptau cea mai mică neatenţie pentru a pune stăpânire pe piaţă, pe bătrâna mahala, pe tot oraşul. Motanii municipali dădeau prima bătălie decisivă cu duşmanii subterani ai

omului, iar pe blăniţe le rămâneau rănile şi cicatricele întâlnirilor sordide cu hoarda rozătoarelor, întâlniri misterioase pe la spatele oamenilor, ca şi cum, bodigarzi şi asasini erau stăpânii unui spaţiu, unui timp, unei convenţii de viaţă şi de moarte ce le aparţineau doar lor. Simfonia de claxoane la coada maşinilor ce aşteptau să intre în parcarea din Gardunya şi optimismul inocent al stomacului ghiftuit încă din zori îl conving pe Carvalho să-şi folosească picioarele, aşa că traversează culoarul central al pieţei alimentare, plină de trupurile grele ale cumpărătorilor agresaţi de traficul cărucioarelor în care pun mărfuri. De pe coridorul cu fructe, cu toată geografia lumii, dar fără istoria tradiţională a fructelor, fără conştiinţa verii sau iernii, piersica chiliană ori cireaşa de seră, Carvalho ajunge la splendoarea de pe Ramblas de las Flores şi se îndreaptă, coborând, spre biroul său. Reciteşte notiţele pe care le-a luat despre cazul sticlei cu şampanie. Se opreşte din mers. Rupe foaia. O face ghemotoc şi caută un coş de gunoi printre chioşcurile cu flori, dar până la urmă o bagă într-un buzunar al pantalonilor şi lungeşte pasul ca să ajungă cât mai repede. Îl surprinde pe Biscuter „făcând geamurile”, „fiindcă-s slinoase, şefu’, am să-ţi caut o femeie care să ţi le spele, tot ce poate spăla o doamnă, o să spăl şi eu, şefu’, ce zici? Pun pariu că strada se vede mai bine”. Strada se vede mai bine. „Nu mi-e greu”. „O zi geamurile, o zi praful. Rămâi la masă? Am gătit carne cu vinete[36] şi *rovellons*[37]”. Carvalho nu dă atenţie

explicaţiilor lui Biscuter despre cât de ticăloşi sunt vânzătorii de ciuperci. Într-o jumătate de kilogram sunt mai mulţi viermi decât în brânzeturile ce-ţi plac matale, şefu'. Carvalho caută în cartea de telefon numele descifrate pe ghemotocul de hârtie scos din buzunarul pantalonului, netezit cu palma, cu literele ascunse printre zbârcituri. *El Periódico* nu face cunoscut al doilea nume de familie al celor doi Dalmases, nici al Rosei Donato ori al Martei Miguel, nici chiar al soţului de care a divorţat Celia Mataix. Ca atare, alege să sune la numele Mataix, înregistrat la casa în care a avut loc crima, strada Taquígrafo Serra, numărul 66, iar la telefon răspunde o voce de femeie, înceată şi nesigură. Eu nu-s decât femeia de serviciu, se prezintă. Dacă sunaţi pentru asigurări… în sfârşit, îi dă numărul soţului, dar se fereşte, nu înţelege de ce are nevoie de numărul soţilor Dalmases ori al doamnei Donato ori al Martei Miguel.

– Au fost de faţă, trebuie să înţelegeţi.

– Totul e la poliţie. Aici nu-i nicio agendă, lipseşte agenda de telefon.

Tot e ceva, şi-a zis Carvalho, închizând telefonul şi rămâmând singur cu numele lui Alfonso Alfarrás şi numărul lui de telefon. Nu era cine ştie ce, fiindcă nu i-a răspuns nimeni, aşa că a ajuns la concluzia că un soţ despărţit de frumuseţea aia nu putea comite eroarea de a se recombina cu cineva în stare să răspundă la telefon la orice oră din zi. Răspunde din nou femeia de serviciu. Nu răspunde nimeni şi trebuie să-i înmânez urgent

un plic, ştiţi, cumva, adresa?, iar răspunsul are virtutea de a deschide uşa unei odăi până atunci închise în conştiinţa lui Carvalho. Locuieşte în casa pe care o împărţea cu doamna. Pe Mayor de Sarriá. Şi atunci o vede pe Celia Mataix, o vede la o coadă, într-un supermarket, în faţa lui, ultimul supermarket din Barcelona înainte de a începe urcuşul spre Vallvidrera, iar Celia Mataix avansează în ritmul cozii, elastică, înaltă, cu pletele de miere şi un ochi care priveşte pieziş, care se întoarce şi-l examinează pe Carvalho, iar la bărbat ajunge o aromă profundă de femeie şi crepuscul, într-o cameră de două persoane. Ce are Celia Mataix în coşul din plastic de la supermarket? Paste, un pachet mic cu mezeluri, detergent pentru maşina de spălat vase, o cutie cu creveţi congelaţi, fructe alese fără iubire, iar puloverul pe care Celia Mataix îl poartă pare propria-i piele. Ca femeile pe care în adolescenţă le aduna în memoria cu lucruri trecătoare, femei-umbră în autobuze, care plecau ori erau definitiv devorate de portaluri, când Carvalho începea să le inventeze o istorie trecută şi viitoare.

– Păstrează mâncarea Biscuter. O s-o mănânc la cină.

– Şefu’, vânătă se înmoaie când o reîncălzeşti.

Dar Carvalho n-a dat atenţie recomandării care altădată i-ar fi băgat minţile în cap.

– Nici nu ştiu nimic, nici nu mă interesează.

Pletele lăţoase ale lui Alfarrás atârnau împrejurul cheliei sub forma unui castravete, iar

barba neagră îi prelungea chipul de penitent până la stern. *Şifonat e frumos,* proclamau reclamele noii mode masculine, dar hainele mototolite ale lui Alfarrás aveau altă istorie, erau rămăşiţe din trecutul ascetic al rasei marxiste catalane, de când băieţii de familie bună îşi mortificau clasa socială, deghizându-se în muncitori temporari la cules de bumbac, în sudul profund al Statelor Unite, fără ca pe vreun sociolog să-l fi interesat vreodată de ce aleseseră acest model estetic atât de îndepărtat. La cei patruzeci de ani şi ceva pe care îi avea, deja nu prea tânărul arhitect Alfonso Alfarrás aştepta să-i fie atribuit sau nu proiectul de remodelare a unei cărămidării ce se dorea parc de distracţii într-un cartier de imigranţi, căci tânăra democraţie municipală avea dubii că prea puţinul spirit ludic al imigraţiei era rodul unui întreg program de viaţă, ori că din programul ei de viaţă lipsea un parc de distracţii în care să redescopere copacii şi jocul de-a v-aţi ascunselea. Carvalho asculta lămuririle date de Alfarrás altor oameni, aproape tot atât de deghizaţi ca şi el, într-un mic birou de arhitectură. Mai era de terminat memoriul explicativ, iar Alfarrás îi cerea unuia dintre ajutoarele sale mai mult lirism.

– Mai puţine cote şi infrastructură şi mai multă filosofie.

Dispreţuia prezenţa lui Carvalho, ca şi cum acel simplu „nici nu ştiu nimic, nici nu mă interesează” era totul. Dar, cu un gest, Carvalho îi lăsase timp să termine consultaţia, şi, din fotoliul lui, premiu pentru design în 1969, din care nu rămăsese

intactă decât structura de fier, Carvalho părea să se bucure de spectacolul modului în care era abordată strategia câştigării unui concurs de proiecte. Alfarrás era vocea întâi.

– Nu-i vorba să vinzi proiectul unui constructor escroc, bunicului unui prieten ori unei cooperative de cupluri tinere şi cultivate, să fiu al naibii. Acum trebuie să-l vindem unui colectiv municipal condus de socialişti şi comunişti, dar urmăriţi de ceilalţi.

– De asta şi spuneam să punem aici sculptura cinetică împodobită cu scoici mari. Celor de la Convergenţă[38] are să le placă.

– De ce trebuie să le placă scoicile mari celor de la Convergenţă?

– Sunt foarte naţionale. Să căutăm scoici mari şi *rovellons.*

– Că doar scoicile n-or purta bonetă catalană.

– O să le punem.

– Nici vorbă, să fiu al naibii, nici vorbă. Ce să caute o sculptură cinetică cu scoici într-un parc lângă cartierul San Magín[39]?

Consultaţia s-a terminat, iar Alfarrás şi-a scos un chiştoc de ţigară de foi ieftină, galiciană, din buzunarul gecii de blugi.

– Nu vă ofer, fiindcă am doar acest chiştoc. De fapt, nu mai avem nimic de vorbit. La fel am spus şi poliţiei. Nici nu mă vedeam cu Celia. Uneori, ne întâlneam ca să ne dăm fetiţa. Asta-i tot. Eram despărţiţi de peste patru ani. Ce să mai spun? Că i-am simţit moartea? Desigur. Mai ales din pricina fetiţei. N-o puteam ţine la mine. Dar nici ea nu

putea. Un dezastru. Celia era o fetiţă care descoperise la patruzeci de ani că lumea nu era cum spera ea. N-o compătimesc. A trăit cum a ştiut. La fel ca mine. Sau ca dumneata.

– Merg bine afacerile?

Deconcertat o clipă, Alfarrás a urmărit apoi direcţia în care arăta Carvalho şi s-a oprit la dosarul cu proiectul parcului de distracţii.

– La el te referi? Nu. De şapte luni n-avem nicio lucrare, iar ultima dată am reparat o vilă. Ori câştigăm concursul municipal, ori închidem atelierul. Totu-i la fel. Oraşul e plin de apartamente goale. Nu-s bani ca să le cumperi şi cu atât mai puţin ca să faci altele. Mai bine. Aşa că nu risc să mă îmbogăţesc.

– Îţi ajutai soţia cu bani?

Printre buzele pe care încerca să le ţină închise, lui Alfonso Alfarrás i-a scăpat un râs lunecos şi jucăuş.

– Eu s-o ajut? Îţi arde de glumă. De ce? În virtutea conceptului mic-burghez de reparaţie pentru pierderea viriginităţii ori a nu mai puţin mic-burghezului concept al fragilităţii femeieşti? Ridicol. Pe fetiţă au ţinut-o întotdeauna părinţii ei, ai Celiei, desigur. Ai mei îi trimiteau din când în când câte un pepene verde.

Alfarrás crede că faţa de jolly joker a lui Carvalho exprimă uimire.

– Părinţii mei sunt catalani, din Lérida, bogaţi, presupun. Dar la ce bun? Şi dumneata ce-ai cu chestia asta?

– Am citit în ziar despre caz. Sunt detectiv particular. Mi-ar plăcea să mă ocup de acest caz.

– Adică, dumneata eşti… şomer, ca mine, vrei să investighezi moartea Celiei şi ai venit la mine la atelier, atelierul unui şomer, ca şi dumneata, să ceri de lucru. Înţelege. Situaţia e grotescă. Eu nu vreau să ştiu cine-i ucigaşul. Nu-i redau viaţa Celiei, şi poate fi vreun prieten. Apoi mai e şi mobilul. Acesta e întotdeauna sordid. Ori grotesc. Eu nu cunosc fauna cu care Celia era în legătură în ultima vreme. Era o femeie pasivă. Cât a trăit cu mine, prietenii mei au fost şi-ai ei, iar când ne-am despărţit şi-a schimbat cercul.

– Ştii dacă magazinul de antichităţi îi mergea bine?

– Groaznic. Presupun. I l-au aranjat părinţii, ca să se amuze şi să n-o lovească depresia. Îmi pare rău s-o spun, fiindcă-i moartă, dar era un rebut, o fetiţă bună, nepregătită să fie nici ca maică-sa, nici emancipată.

– Nici să convieţuiască împreună cu dumneata.

– Era oarecum subnormală.

– Licenţiată în Istoria Artelor.

– Ai studiat la universitate?

– Acum foarte multă vreme. Uneori cred că am visat. Dar aşa-i. Am fost acolo.

– Câţi subnormali ai cunoscut la universitate?

– N-a fost un număr alarmant.

– Dar surprinzător, da, fii sincer.

– Surprinzător, da.

– Burghezia are marele talent de a-şi camufla subnormalii. Înainte era de ajuns să aibă memorie

şi puteau ajunge chiar şi medici ori avocaţi, fiindcă ştiau toate oasele şi toate legile. Acum se studiază altfel, iar elevul nu trebuie decât să arate că înţelege câte ceva. Dar îi e de ajuns să înţeleagă la fel ca profesorul pentru a prospera, rămânând subnormal. Deci, ca să nu pierdem vremea nici dumneata, nici eu, ar fi fost minunat ca Celia să-şi fi dat bacalaureatul şi să fi putut distinge *Venus* din Willendorf de *Déjeuner sur l'herbe* de Manet. Nici n-avea intuiţie artistică. Adică, n-avea sensibilitate. Era doar sensibiloasă. Plângea dacă dădea cu DDT împotriva muştelor, poate exagerez. Dar, ce mai, aşa era ea. Incapabilă să asimileze experienţe. În prima lună de căsătorie a stricat de patru ori maşina de spălat.

– Aţi verificat dacă e un record.?

Alfarrás a închis ochii, cu zâmbetul adăpostit în spatele mustăţii şi al bărbii.

– Dumneata ai ales de partea cui eşti. Celia îţi e simpatică. Presimt. Eu nu. Eşti necrofil? Îţi plac morţii? Iubeşti moartea?

– Nu mi-o lua în nume de rău. Sunt o victimă a manualelor de bune maniere. Sunt cu câţiva ani mai mare ca dumneata, suficient de mulţi pentru a fi fost educat după principii convenţionale absurde.

– De exemplu?

– Respectul pentru morţii ce-au făcut ceva meritoriu. De exemplu, Franco. Eu am luptat împotriva franquismului, domnule...

– Carvalho.

– Domnule Carvalho. Dar îl respect pe acest mort care ne-a frecat până în ultima clipă, intubat, ciuruit, dar a rezistat, ca să ne ofere satisfacţia de a muri. Înţelegi? Dar de ce trebuie să respect eu o femeie care moare fără să vrea, dând cu capul într-o sticlă de şampanie?

– Poate pentru o amintire ori un ciob de amintire. Prima noapte când aţi făcut dragoste. Primul surâs al fetiţei. Ceva solidar.

Alfarrás se înfioară şi deschide ochii pentru a-l vedea mai bine pe Carvalho ori pentru ca Pepe să-l vadă mai bine pe el.

– Mi-au trebuit opt ani ca să înţeleg că o uram şi patru ca să redevin eu însumi. N-am niciun chef să mi-aduc aminte de ea. Nu vreau să pierd nicio secundă în plus pentru Celia Mataix. Poate că şi piatra cea mai mică are sens în echilibrul universului, dar există persoane care n-au niciun sens, iar Celia era una dintre ele.

Ultimele raze de soare ale verii păreau să fi fost consumate de pielea lui Pepón Dalmases, un brunet cu pielea strălucitoare, îmbogăţită cu cele mai bune creme hidratante ori deshidratante, după caz. Părea un ucenic de balet cu gesturi de regizor la studiourile de înregistrări Laser, având în studio copii muzicieni nebuni şi avizi de violoncel, privindu-se în propriul instrument ca şi cum aveau să-l masturbeze, şi pe taţii copiilor, cu dezinvoltura cerută de condiţia lor de taţi ai unor copii cântători de la finele secolului XX, adică, fără legătură cu taţii emoţionaţi, competitivi sau

copilăroşi, de modă veche. Prin geam, Carvalho nu le vedea decât gesturile de violoncelişti, de copil cântăreţ când vorbea cu violoncelиştii, de copil cântăreţ când vorbea cu copiii cântăreţi şi de tată de copil cântăreţ când vorbea cu taţii copiilor cântăreţi. Copii cântăreţi blonzi şi cu pantofi scumpi, fii de experţi chimişti sus-puşi şi chiar de experţi chimişti pe cont propriu în urmă cu zece-cincisprezece ani, când experţii chimişti se puteau stabili pe cont propriu. Mamă de copil cântăreţ şi soţie de expert chimist, bătrâne tinere, tinere bătrâne, cu capul blond vopsit aiurea, varicele întotdeauna pe jumătate uscate ori pe jumătate extirpate, cremele folosite doar de patru din cele opt ori strict necesare pentru a se respecta tratamentul şi cartea recomandată de soţ pe jumătate citită de când trebuiseră să pregătească ultima *soirée* cu invitaţi la Aiguafreda, Lloret, Salou, Llansá. *Bucurii şi umbre* de Torrente Ballester[40].

– Romanul nu-i la fel de nostim ca filmul de televiziune.

– Nu-i întotdeauna la fel.

– Şi Cayetano era mai neobrăzat la televiziune.

– Păi, în romanul *Déu n‘hi do*[41]*.*

– Dar nu-i acelaşi lucru, nu?

– Nu. Nu-i acelaşi lucru. Sigur că nu-i acelaşi lucru.

– Uite ce-i. Mie îmi place mai mult să-l văd la televiziune decât să-l citesc.

– Păi, în roman e multă vorbărie.

– Nu, mie îmi place vorbăria. Dar cum am văzut întâi filmul de televiziune, aia-i tot ce-ţi dau, nu? Ştii cum sunt, şi când îl citeşti nu se potriveşte întotdeauna.

– Iartă-mă, te rog. Înregistrarea e ca pentru liceu.

Explicaţia lui Pepón Dalmases căuta complicitatea lui Carvalho cu lentoarea procesului ori cu intenţia – benefică, desigur, insistau părinţii în colţul lor – de a înregistra o versiune liberă după Mary Poppins, realizată de maestrul Sureda Palols.

– E un bărbat foarte talentat, dar asta-i situaţia, trebuie să-şi câştige existenţa dând lecţii de muzică acestor sălbatici. Eu îi spun mereu nevesti-mii. Îi admir pe bărbaţii şi femeile care trebuie să-şi suporte copiii. Chiar şi în concediu. Îi vezi mai mult timp decât de obicei şi nu ştii ce să faci cu ei.

– Despre ce-i vorba, mai precis?

– Cred că eşti băgat în crima cu sticla de şampanie.

– Păi, băgat sau nu... eu eram prieten cu victima.

Dar Pepón Dalmases nu se uită la Carvalho. E atent la instrumentişti, la copii, la părinţii copiilor.

– Uneori merită să ai informaţii proprii. Eu nu spun că dumneata trebuie să-l cauţi pe ucigaş, ci doar că trebuie să ai totuşi informaţii proprii. Sunt detectiv particular şi mă ofer să încep o investigaţie paralelă cu a poliţiei.

– De ce?

– Pentru că-s profesionist.

– Credeam că detectivii particulari aşteaptă la birou sosirea clienţilor.

– Asta se-ntâmplă doar în romane şi în filme.

– Şi ce să fac cu informaţia când o s-o am?

– Ai să vezi. S-ar putea ca poliţiei să-i placă ideea că eu aş putea fi asasinul, a repetat Dalmases ca să-şi creeze golul de spaţiu şi timp ce putea da sens conversaţiei în picioare, pe coridorul studiourilor de înregistrare, cu un necunoscut prea puţin simpatic ca aspect şi care, în definitiv, căuta ceva de lucru. Dar nici nu ştiu cine eşti.

– Am peste zece ani de experienţă în profesie.

– Ai adus un cv ori vreo broşură?

– Nu, dar explic. Îţi pot spune în câteva minute; în treacăt, copiii ar putea face pipi, iar părinţii lor îi pot întreba despre fascinanta experienţă pe care o trăiesc.

– Păi, e vorba de chiria unui studio, şi ăştia-s bani buni. Ce-ar fi s-o lăsăm pe mai târziu? La ora cafelei?

– Îţi place să mănânci bine?

– Cât să trăiesc, nu trăiesc ca să mănânc.

– Atunci e de preferat cafeaua. La ce oră îţi bei cafeaua?

– La patru, de exemplu.

– Unde?

– Aici alături. E o cafenea în colţ, şi, cum după aceea trebuie să revin la studiouri, mi-ar pica foarte bine să ne întâlnim acolo.

Instrumentiştii îşi masturbau violoncelele într-un ritm neliniştitor, copiii începuseră unele ofensive zonale corp la corp, iar doi dintre ei chiar încercau să se distrugă reciproc, folosind chei de judo pe care Carvalho le-a considerat categoric criminale. Animale ostenite, flămânde şi închise în cuşti, copiii urmau să se devoreze între ei neîntârziat şi, dacă n-avea să le-ajungă, urmau să-i mănânce pe Pepón Dalmases şi pe părinţii lor.

– Altă telegramă, şefu'.

– De la Teresa?

– Da, trebuie să fie de la Teresa Marsé, fiindcă-i de la Bangkok. Ţi-o citesc?

– Nu. E nebună. Sunt mai scumpe telegramele ca voiajul.

– Ai mâncat deja, şefu'?

– Nu.

– Păi, e timpul. E ora trei. Vino pe-aici şi-ţi încălzesc iahnia cu carne, vinete şi *rovellons.*

– Sunt departe, Biscuter. Mă descurc bine şi aici.

A închis telefonul şi a luat-o pe stradă în sus. Nu era departe de Cathay, şi, întrebat cum i-ar pica mâncarea chinezească, trupul nu i-a zis nu. În plus, întotdeauna îl stimula conversaţia cu patronul, profesor universitar de istorie, care făcuse tumbe prin lume şi continua să fie un chinez atât de naţionalist, încât îl zeificase pe Mao, ca pe marele şi adevăratul făuritor al naţiunii chineze.

– Ai văzut ce-au făcut cu piticul?

Piticul era conducătorul care iniţiase demaoizarea Chinei.

– Dar nici ceilalţi nu apreciază ce-a făcut marele gigant. Sunt nişte pigmei. Şi ei sunt nişte pitici.

Patronul restaurantului Cathay ştia că Pepe Carvalho avea să ceară orez prăjit, abalones[42] şi văcuţă cu curry, stropite cu şampanie rece. Carvalho nu fusese acolo dinainte de procesele de la Beijing, aşa că erau multe subiecte amânate.

– Văduva plânge, dal nici ea nu lespectat la gigant.

Pentru desert, păstrase o ultimă şi, într-un anume sens, universală reflecţie pe această temă.

– Ce-ar fi fost China fără El?

Se simţea că pronunţase pronumele cu majusculă, iar Carvalho şi-a asumat un a fi sau a nu fi al Istoriei în funcţie de existenţa ori inexistenţa lui Mao Zedong.

– Zilele astea am să ţi-l trimit pe Biscuter, ca să-l înveţi unele reţete.

– Soţia mea a fi foarte onorată să-l înveţe pe Biscuter. A venit deja de două ori.

– Da, dar mi-a zis că încă nu-i sigur pe bucătăria ampurdaneză[43], pe care o studiază acum. De fapt, ia un fel de mâncare de ici şi altul de colo. E un japonez, un eclectic. Vreau să-l trimit la Paris, să înveţe să facă supe.

– Supa e un fel de mâncare magic. Poate fi totul sau nimic.

– De ce depinde?

– De cum fierb alimentele în ea sau contra ei.

– N-oi fi scos chestia asta din cartea Taoismului?

– Eu le-am luat din Confucius, nu din Taoism.

Carvalho era să întârzie la cafeaua cu Pepón Dalmases. L-a surprins consultându-şi ceasul într-un bar plin cu foşti comeseni victime ale unui meniu al zilei copleşitor de tipic: salată catalană şi cârnaţi cu fasole.

– Dacă preferi să eviţi conversaţia, înainte de orice trebuie să-ţi spun că n-am de gând să te angajez ca detectiv particular. Nu mi-e capul la asta, fiindcă ziua de azi e specială, pricepi? Mai târziu m-am gândit, mâncând un sendviş, dar asta nici nu mă aranjează, nici nu mă deranjează. Am plecat de acolo odată cu toţi ceilalţi, ne-am dus să bem un pahar, iar ea a rămas cu Marta Miguel, pe care n-o ştiam aproape deloc, mi se pare că am întâlnit-o o dată la o petrecere, pe Costa Brava. Mă rog. Aproape imediat a venit Marta Miguel şi a spus că o lăsase foarte prost dispusă, şi asta-i tot. Vreau să zic că Marta Miguel a văzut-o ultima, şi uite în ce belea au băgat-o pentru asta, dar nimic, fiindcă fii atent ce-ţi spun, îţi vorbesc cu toată sinceritatea. Ce ştiam cu toţii despre Celia? Păi, că a fost măritată cu un arhitect şi gata, ori că avea un magazin de antichităţi împreună cu Rosa, şi că Rosa e o lesbiană mişto, asta-i tot. Dar ce făcea Celia cu timpul ei, habar n-am. E adevărat că am ieşit de câteva ori cu ea în vara asta, mă atrăgea aerul ei

distins, distant, şi da, trebuie să recunosc că m-a interesat şi m-a atras de cum am văzut-o acolo, în Fanals, pe coastă, într-un grup în care cine nu era gay avea să devină curând, că-i de ajuns să lucrezi într-un asemenea mediu, să zicem artistic, ca să stea toţi cu ochii cât cepele şi să trebuiască să umbli cu o mână la spate ca să nu ţi-o bage, pricepi? Ei bine, în grupul ăla, Celia era aidoma celorlalte care, aproape toate despărţite ori reîmpăcate, le serveau poponarilor drept alibi. Erau văzuţi pe plajă cu doamnele alea, bănuielile se topeau, şi fiecare credea ce voia. Se prostea la petreceri estivale. Apoi a hotărât să ieşim într-o seară de iarnă, asta şi aşteptam, şi în legătură cu asta sigur că mi-am făcut iluzii. M-a invitat la petrecerea din noaptea aia nenorocită, şi m-am dus cu toate iluziile de pe lume, fiindcă gagica era în formă şi avea clasă, cum îmi plac mie femeile, să ai de ce să te agăţi, să le poţi duce oriunde şi să iasă bine, iar Celia era chiar ca ele, dacă voia. Eu fac parte din societatea Pro Muzica şi aveam de gând s-o invit, fiindcă merită să te afişezi cu ea, în fine, ce să mai zic: merita să te afişezi cu ea. E adevărat că în noaptea aia m-am gândit, eu pe asta o s-o... fiindcă mă invitase după chestia din vară, nimic extraordinar, căci în vară Rosa îi stătuse pe cap ca o carabină, dar într-o după-amiază am scăpat; mi-am şi zis: asta mă invită la cină şi să vedem ce dă din ea la noapte, am văzut-o pe gagică, ştii că s-a încurcat cu Marta? A făcut-o cu rea intenţie, una din două: ori ca să-şi râdă de mine, ori ca s-o scoată din

sărite pe Rosa, deşi, nu ştiu cum să-ţi spun, dar Rosa şi Marta doar găurile le au diferite: totul e să vezi care din ele o are mai mare, fiindcă, dacă Rosa pare incredibilul Hulk, Marta e aidoma lui John Wayne, dar mai bondoacă, fiindcă se vede ce-s şi după mers, cum distingi un boxer de categoria pană după forma sprâncenelor, înţelegi? Ai văzut că boxerilor de categorie pană li se ascut sprâncenele? Au o stranie simetrie a obrazului, ca şi cum nici nu l-ar avea, dar nu în băşcălie: tipul e lipsit de obraz pe bune, adică are obrazul mai mic, mai ales cei ce dau, în schimb printre cei ce iau sunt şi excepţii, dar chestia din Fanals e un scandal. Întâi şi-a cumpărat casă acolo un vestit poponar din Barcelona. Apoi amanţii lui, după ei, amanţii amanţilor, şi când şi-au dat seama ce scandal au provocat, au încercat să plaseze din case prietenelor, ca să nu iasă vorbe, iar eu am nimerit acolo prin Susi Sisquella, fosta doamnă Velate, n-ai auzit vorbindu-se de Velate, constructorul? Ei bine, Susi mi-e foarte bună prietenă şi mi-a zis: vino, ai să te distrezi, că mie-mi plac poponarii, din curiozitate, voiam să zic. Şi da, da. Toţi şi-au aranjat casele foarte bine, iar fetele care urcă, închipuie-ţi, una n-are să se mărite niciodată, cealaltă-i despărţită şi ailaltă e moartă după muieri, femei fără cap, pricepi? Şi nu că-s retrograd şi aş fi de părere că femeia trebuie să aibă copii, să se mărite, să-şi ţină casa etc. etc. etc. Asta nu, asta-mi face greaţă. Dar mă omoară oamenii care nu-s nici una, nici alta, înţelegi? De exemplu, chiar Celia. Se despărţise

de soţ. Foarte bine. Păi, eu în locul ei mi-aş fi pus-o ca nebuna. Dar ea? Nici vorbă. Dacă-i băgai mâna acolo, nu era momentul. Dacă i-o băgai dincolo, se pornea pe plâns. Patru după-amieze cu ploaie, în a doua jumătate a lui august, la Fanals, ea, eu. Doar o dată i-am băgat-o şi doar profitând că nu era atentă, i-am băgat-o şi am scos-o, fiindcă mi s-a părut că sunt cu o păpuşă gonflabilă. Nu ştiam ce voia. Ridica ochii la cer, ca şi cum de acolo urma să-i vină ceva. Şi nu că ar fi băgat-o în sperieţi Rosa, căci chiar ea, Celia, mi-a zis, că nici cu Donato nu făcea nimic, erau asociate comerciale, asta-i tot; mai mult decât atât, pe Donato afacerea o costa mulţi bişatri, iar ea o păstra ca să mai muncească şi astfel s-o vadă pe Celia, iar Celia ştia asta în parte şi accepta, fiindcă la ceva tot îi serveau tovărăşia şi adoraţia Rosei. Dar de pat, nimic. Şi nu că era frigidă, fiindcă uneori, când îi băgai mâna, să nu ne mai amăgim, când îi băgai mâna în cartof, se excita, că începea să-i asude cartoful, şi ăsta-i semnul cel mai sigur că o femeie are ceva între un picior şi celălalt. O să-mi dăruiască o noapte, mi-am zis. Eram excitat, iar ea, dă-i şi dă-i, punea ţara la cale cu Marta, căreia nu-i mai tace fleanca, fiindcă-i profesoară de nu ştiu ce naiba pe la Universitatea Autonomă, şi le-a căşunat să vorbească despre situaţia femeii, că la adevăr se ajunge greşind şi că a fost necesară eroarea primelor promoţii de feministe pentru ca următoarele să nu mai dea greş. Nouă ne ziceau tăuraşi, şi a trebuit să intervin odată, fiindcă erau

plicticoase. Uite ce-i, fetelor, le-am zis, eu sunt autosuficient. Îmi gătesc mâncarea, îmi cumpăr hainele şi m-am aranjat astfel încât să nu exploatez nicio femeie. Mi-o pun cu cine se lasă, şi la plăcere ca musca la miere. Adică, n-am nimic de tăuraş exploatator şi violator, gagico. I-am zis cum te-aud şi mă auzi, iar Marta s-a pornit pe râs, că-i isteaţă şi ştie că situaţiile nu trebuie zorite, dar ailaltă, bestia brună de Rosa, incredibilul Hulk, era gata să-mi sară în cap şi să mă acuze că sunt şi eu vinovat. „Voi, bărbaţii, sunteţi o clasă socială, şi eşti şi tu răspunzător!” Am încercat să-i spun prudent, fiindcă n-o prea cunosc, dar i-am zis: Nu fii vacă, Donato, ce, un fiu de burghez, de pildă, nu poate fi comunist? Nu, răspunde ea. Chiar nu poate fi. Şi Marx? Şi Troţki? Şi chiar Lenin? Aşa am argumentat. Dar asta era înainte, a zis incredibilul Hulk. Înainte de ce? Înainte ca burghezia să ştie cum stătea chestia şi să-şi orienteze copiii către marxism. Ai mai auzit o asemenea prostie? Nu prea mă pricep la politică, dar mă scot din papuci extremiştii, mai ales ăia moderni, feministele, poponarii, ecologiştii. Sunt mai habotnici decât vechii catolici şi au o dorinţă de apostolat care-ţi dă ameţeli. Aşa că noaptea nu era un succes, nu, şi ba unul, ba altul, toţi ne-am gândit să bem un păhărel. Aşa că am plecat, luându-ne rămas–bun de la Celia, şi brusc ea s-a dus şi i-a spus Martei Miguel: Rămâi? Faţa de lesbiană pe care a afişat-o Marta Miguel eu nu i-am provocat-o nici chiar celei mai tari gagici cu care m-am încurcat, şi gândeşte-te că la început

eram cântăreţ în mişcarea Nova Cançó şi agăţam o grămadă. Nu-ţi aminteşti numele meu? Pepón Dalmases. Am început prin a cânta în catalană *Don Quijote* şi *The South Pacific.* Ei bine, Martei i s-au deschis cerurile, iar noi ne-am dus la restaurantul Ideal, cu Donato care plângea fără preget, gata să provoace o inundaţie; puţin după aceea a intrat şi Marta în local şi a zis că Celia era prost dispusă, că se folosise de ea, fiindcă într-adevăr aştepta pe altcineva şi, sub pretext că ea rămânea, ne gonise pe toţi ceilalţi. Nu izbutise să-l vadă pe acela, dar Celia îi spusese aşa, drept în faţă, iar ea îi zisese câte toate şi lăsase pregătită acolo o sticlă cu şampanie. Cine putea să fie? Păi, niciunul dintre cei ce luaseră parte la petrecere, fiindcă cine nu plecase însoţit era cu noi la Ideal, bând caipiriña[44] sau gimlet[45], şi nimereşti în câte-o situaţie, jucând unele roluri, fiindcă Donato trebuia consolată, şi Miguel se calmase. E ca o fetiţă, zicea Rosa. Ei bine, s-o suporte mă-sa, răspundea Marta, şi aşa până la patru. Apoi s-a dus fiecare acasă, iar a doua zi au apărut cei de la ziar şi poliţia, aproape odată. Fiindcă au venit după mine, după mine şi Marta, iar situaţia ei era şi mai neagră, căci rămăsese acolo, dar, zic eu, aproape că nu se ştiau, era prima noapte când se întâlniseră; Marta rămăsese la ea cu ştirea tuturor, un sfert de oră mai târziu era deja cu noi, iar, dacă ea fusese, ar fi trebuit s-o omoare, cum s-ar zice, când noi eram încă pe scări. Nu există altă explicaţie decât cea mai simplă. Aştepta pe cineva. Un tip. Şi asta-i poveste lungă, căci

mofturile pe care mi le făcuse mie toată vara – mai târziu m-am gândit – erau o încercare de a uita şi a compensa ceva. S-a pus pe picior de război. Dar i-au venit de hac. Că oricine poate avea un moment prost, iar ea era dificilă. Eu, fiindcă-s atât de liniştit, nu mă înfurii. Dacă ea vrea să şi-o pună, i-o pun. Dacă nu vrea, nu i-o pun. Dar nu-s toţi aşa. Eu trăiesc răbdător, fiindcă alţii în locul meu, cu înregistrarea pe care am facut-o la studio, n-ar sta aici şi dă-i şi bate-te cu un necunoscut. Detectiv particular, mi-ai zis. Vezi şi dumneata. Eşti primul pe care îl cunosc. Te deranjează să-mi arăţi legitimaţia? Nu că n-aş avea încredere, dar trăim vremuri în care abia dacă mai există siguranţă.

Aidoma unei doamne opaline din anii 1920, cu fustă plisată, pălărie pliată pe forma capului, fundă, colier de perle până în talie, port-ţigaret lung, guriţa pictată, stând, la vreo jumătate de secol de viaţă, printre obiecte vechi englezeşti, cu pielea feţei bronzate mai zbârcită ca a lui Sitting Bull[46], preocupat de consecinţele înfrângerii lui Custer, Rosa Donato făcea în fiecare dimineaţă o mie cinci sute de metri în piscina clubului de natație, o gimnastică subacvatică împotriva celulitei, cu aer, soare, gesturi tinereşti de fostă membră a secţiei feminine, unu doi, unu doi, *u ao, u ao.*

– Ce nostim. E cel mai nostim lucru de care am auzit de multă vreme încoace.

Şi chiar o amuza, fiindcă toate ridurile sportive sănătoase de pe chip îi vibrau în ritmul râsului, iar

cuvântul „nostim” o ajuta să arate ce bine pronunţa vocalele spaniole sonore, aşa că deschidea şi închidea gura cu dorinţa suicidară a dicţiei, cu complexata voinţă de a avea dicţia catalanilor ce se străduiesc să vorbească spaniola precum copiii din Avila.

– Ce haios! O amuza că Pepe era detectiv particular. Să vedem. Mai zi o dată. Detectiv particular. De la Tejero[47] n-am auzit ceva mai nostim.

Dar pe buzele Rosei „nostim” nu însemna chiar „distractiv” sau „care te face să râzi”. Putea fi şi sinonim cu „şocant”, „curios”, „excitant”.

– Nici vorbă să pierd aşa ceva. Şi spui că-mi oferi serviciile dumitale.

– Mărturisesc că-i prima oară că-s considerat nostim. Şi asta mă deconcertează. Tarifele mele se bazează pe faptul că nu mă consider amuzant, dar, desigur, dacă mă convingi de contrariu, voi lua în considerare posibilitatea de a le mări.

– Înţelege-mă, nu dai zilnic peste un detectiv particular. Ce model ai: Marlowe? Spade?

– Sunt un detectiv particular prea puţin cultivat. Am urmat un curs de Fenomenologia Spiritului prin corespondenţă, dar sunt mulţi ani de atunci. N-am învăţat nimic.

– Ce nostim. Şi ce *esprit* are bărbatul ăsta. Aşa că, din spusele dumitale, aş putea avea nevoie de un detectiv particular.

– Aici, în Spania, suntem încă foarte înapoiaţi, dar în Statele Unite, de pildă, e obligatoriu. Pe

dumneata te interesează să domini cazul în care eşti implicată, nu invers.

– Păi, eu nu-s implicată. Alibiul meu e cât catedrala. Am plecat de la Celia înconjurată de oameni, cu care am şi rămas până la cinci-şase dimineaţa.

– Poate vrei să afli cine a ucis-o pe Celia.

– Asta da, chiar că mi-ar plăcea să aflu, ca să-l fac bucăţi-bucăţele, fărâmiţe, uite-aşa.

„Uite-aşa” era o bucăţică foarte mică, iar ferocele riduri sportive ale Rosei se încruntaseră, lăsând loc unei danturi lungi, neîndurătoare în albeaţa şi potenţialul muşcăturii ei.

– Ai plecat de la Celia plângând.

– Cine ţi-a zis? Poponarul de Pepón? Ăla chiar că a plecat alb ca varul, fiindcă pozase în admiratorul Celiei toată luna august şi canci. Era ultima lui şansă să se dea bărbat.

– Deci Pepón e…

– Se dă bisexual, dar se culcă cu femeile doar ca să le gâdile. S-a agăţat de biata Celia, fiindcă era credulă, gata oricând să meargă cu ultimul venit.

– El zice că dumneata eşti moartă după muieri, adică lesbiană, şi că o ocroteai pe Celia într-un mod nu foarte natural.

– Ce înţeleg bărbaţii din relaţiile femeilor? Ce poate înţelege o fiinţă scârboasă care merge în viaţă cu chestia aia în faţă?

Şi Rosa a arătat cu mâna locul precis în care bărbaţii şi femeile îşi păstrează cele mai radicale diferenţe.

– Poliţia are fişa dumitale de lesbiană?

– Dar dumitale ce-ţi pasă?

Făcuse doi paşi înainte, iar nasul, mai curând turtit cu pumnul decât respingător, îi ajungea la mai puţin de zece centimetri de faţa lui Carvalho.

– Nu-mi pasă absolut deloc. Dar, dacă poliţia are fişa dumitale, iar ceilalţi martori au zis ce credeau despre relaţia dumitale cu Celia, eşti deja pe carnetul de bal al sticleţilor.

– Şi mă ştergi dumneata de acolo?

– Nu. Eu am să încep o investigaţie paralelă, cu care am să te ţin la curent, şi ai să poţi reacţiona după cum îţi vine, dar în cunoştinţă de cauză.

– Când o să am nevoie de şofer, am să mă gândesc. Acuma du-te de unde ai venit.

– Dacă e o chestiune de bani, îţi pot face o reducere.

– Când vreau ceva, cumpăr peşin.

– Nu toţi pot spune aşa ceva. Mulţi ani la rând.

– De ce-mi vorbeşti aşa, ironic? Vrei să-ţi spun? Fiindcă eşti un tăuraş scârbos, din ăia obişnuiţi să treacă prin viaţă intimidând femeile şi care, atunci când dau de-o lesbiană, se sperie, fiindcă noi n-avem nevoie de ei pentru căcatul lor de doi bani.

– Am intenţii prieteneşti, te asigur. Dar n-am toată ziua la dispoziţie.

– Pleacă. Hai. Cară-te. Fă paşi, ăsta-i un imperativ.

Fă paşi, ăsta-i un imperativ. Dezinvoltura anilor 1940 ori 1950. Babă tânără, Donato. În două zile, au să te prindă pipăind fundul unei vânzătoare de

la Corte Inglés. Te foloseşte bine Pepe, fiindcă schimbi norma profesională, oferindu-te să primeşti un caz de necrofilie, să urci pe râul morţii care merge de la această poză de ziar la o fiinţă reală, în carne şi oase, smintită, din câte spune bărbatu-său, nebună după Pepón Dalmases, credulă după spusele lui Donato şi poate doar pentru Carvalho un chip sugestiv şi o prezenţă observată sau nu la coada la supermarket. Voyeur de tot căcatul, şi-a zis şi s-a răsucit complet, cu faţa la uşa magazinului de antichităţi Nefer, iar în uşă îl aştepta vocea în falset a Rosei.

– Aşteaptă. Încă nu ţi-am spus tot ce am să-ţi spun.

– Nu sări calul. Sunt deprimat. Psihiatrul nu-mi dă voie să mă supăr de două ori pe zi.

– Probabil că lucrezi pentru Pepón.

– Îţi jur că-s şomer.

– Îţi dau un sfat. Stai departe de istoria asta, fiindcă mie poliţia n-are să-mi spună nici pâs, dar dumitale da. De când poate un detectiv particular să cerceteze o crimă în Spania?

– Dumneata nu faci distincţie între Spania reală şi Spania oficială.

– Am prieteni buni. Influenţi, şi îţi jur că, dacă mă mai superi, o s-o păţeşti, ca şi poponarul de Pepón Dalmases.

– Nu-i purta pică băiatului. Îţi jur că nu mi-e client.

Voia să se regăsească în propriu-i birou, să recâştige atmosfera şi conştiinţa profesiei după o

zi de refuzuri pe care le căutase cu lumânarea. Indignarea faţă de propria-i purtare ar fi avut nevoie de prezenţa unei oglinzi care să-l reflecte, ca s-o poată sparge cu un pumn. S-a mulţumit să se trântească într-un fotoliu rotativ şi să rămână acolo, fără să aprindă lumina, în penumbra rezultată din lupta dintre întunericul din birou şi dreptunghiul de lumină ce venea din odăiţa unde locuia Biscuter.

– Dumneata eşti, şefu'?

– Da, Biscuter.

– Ai nevoie de ceva?

Biscuter era în picioare, sprijinit de dreptunghiul de lumină şi cu o pungă de plastic în mână.

– Pleci?

– Da, şefu'.

– La cumpărături? Ce se poate cumpăra la ora asta?

– Nu, şefu'.

Biscuter avea glasul fornăit.

– Nu ţi-e bine?

– Ba da, şefu'. Dar trebuie să ies. N-am să-mi petrec noaptea aici.

– Ce se întâmplă?

– A murit mama, şefu'. La spitalul San Pablo, şi mă duc s-o veghez.

Biscuter avea o mamă, iar el nu ştia. Şi-a reprimat pornirea de a aprinde lampa de deasupra mesei, nu voia să scoată în evidenţă tristeţea lui Biscuter, lacrimile din ochii lui,

buhăiala trăsăturilor de bărbat nedezvoltat ori de copil bătrân.

– Nu ştiam că era bolnavă.

– Nici eu, şefu'. Am aflat acum două zile. M-am dus s-o văd, şi azi m-au anunţat. Ţi-am pus telegrama din Bangkok pe dosar. Dacă vrei, îţi încălzesc mâncarea într-un minut.

– Du-te, Biscuter. La ce oră e înmormântarea?

– Nu ştiu, şefu'. Dar nu veni. N-am zis nimănui. Vreau să fiu singur. Nu s-a purtat bine cu mine, şefu', dar nici eu cu ea. Acum facem pace.

A aşteptat să iasă Biscuter, apoi a aprins lumina, amintindu-şi brusc de o veche poveste uitată printre atâtea altele ori poate că o uitase fiindcă era a lui Biscuter, un bărbat nu destul de pregnant pentru a-şi impune istoriile. Mama îl părăsise pe Biscuter la opt ani. Îl lăsase la bunici ca pe o mobilă ce nu încape în apartament, căci copilul nu încăpea în viaţa ei.

– Şi, într-o zi, şefu', am furat o Gordini, una dintre primele, şi, văzând-o în faţa mea, în plină stradă, am frânat la o jumătate de palmă şi, când a început să mă insulte, am scos capul pe fereastră şi i-am zis: sunt fiul tău. Iar ea, în loc să mă îmbrăţişeze, a vrut să mă lovească cu geanta.

Biscuter, hoţ de automobile. Carvalho şi-a trecut o mână peste ochi, pentru a înlătura ceaţa uşoară, şi a despăturit telegrama Teresei.

„Sun miercuri seara pe 13, Vallvidrera. Aşteaptă. Primejdie. Teresa."

O zi completă. Miercuri 13, azi. Carvalho a ieşit din birou şi s-a dus să-şi caute maşina în parcarea de lângă Panams. Burniţa golise Ramblas de trecători, lăsase un halou de toamnă în jurul luminii felinarelor şi un aer rece pe care Carvalho l-a simţit ca pe o confirmare a faptului că vara era departe, chiar dacă toate forţele universului s-ar fi pus de acord s-o facă posibilă după şapte luni. L-a încântat să simtă frigul, să se simtă la adăpost în maşină şi să se gândească la lemnele de foc, la puţină muzică, la o felie de pâine cu tomate, peşte fript rece fără oase, vinete şi ardei copţi, o bere Carlsberg foarte rece şi apoi un armagnac băut cu încetinitorul, în ritmul secret al vâlvătăilor din şemineu, şi să aştepte telefonul de la Bangkok, ultima frivolitate a Teresei Marsé, ceea ce catalanii numesc „un sopar de duro”, o cină tare, o fantezie. Şi Charo? De la jolly joker la mobilă fără loc, deşi poate că dispoziţia afectivă era tranzitorie, adevărul era că Pepe n-avea nevoie de ea, n-avea nici măcar nevoie să se aibă nevoie de el. Dar aidoma unui cont de economii pentru afecte, Carvalho nu voia să rupă relaţiile cu tânăra. Era o investiţie de sentimente şi considera că era stupid s-o arunce în gol. Ca un cuplu bătrân obosit de căsnicie, dar fără obligaţia de a convieţui, de a marca momentul convenţiilor morale, de a păstra aparenţele pentru ca fiii să crească în eroarea că perechile sunt posibile, şi să ajungă la condiţia de cuplu cu capacitate de autoînşelare, care n-are să le fie de folos când vor

ajunge adulţi, pentru a evita tardiva, dar absoluta, senzaţie de escrocherie.

– Dacă o las, îşi va da seama că-i curvă, şi va fi cu adevărat. Cine ştie? Poate cădea în mâinile unui peşte.

Dar poate că atunci un peşte îi era lui Charo mai util decât Carvalho. Ar fi făcut dragoste cu ea. Ar fi obligat-o să producă. I-ar fi creat relaţii de dependenţă, pe care Carvalho nu le poate crea, căci ocupaţia lui e să urmărească viaţa pe care n-o mai are femeia blondă ucisă cu o sticlă ori să aştepte lângă telefon ca o nevrotică să-l sune de la Bangkok, fără să-i ţină măcar tovărăşie lui Biscuter la priveghiul mamei insuficiente. Dar bine cel puţin că sendvişul suficient mirosea conform aşteptărilor, iar combinaţia magică de texturi şi savori l-a surprins iar pe acel Carvalho dispus să se mire, şi bine că *Teoria estetică* de Theodor W. Adorno, a fost cartea-conductor excelent al căldurii ce alimenta focul din şemineu din punctul original de combustie de la pagina 241, cea care începea cu titlul „Istoria ca parte constitutivă. Inteligibiliate” şi continua astfel: *Momentul istoric este constitutiv in operele de artă. Cele autentice se livrează fără restricţie conţinutului material al istoriei epocii lor şi fără pretenţia de a se situa deasupra acesteia*[48]. Începea să-şi recâştige cinismul necesar somnolenţei când a sunat telefonul.

– Teresa?

– Nu. Nu-s Teresa.

Dar era o femeie, şi nu era Charo. Carvalho a dat din cap, ca să scape de somn.

– Spune, te rog.

– Mă numesc Marta Miguel. Numele meu îţi spune ceva?

Carvalho a întârziat mai mult decât se cuvenea să asocieze numele Martei Miguel cu ceva ce l-ar fi afectat.

– Nu-mi spune că numele meu nu-ţi zice nimic!

– Ai doi M ca iniţiale, asta-i întotdeauna ciudat.

– M-au avertizat deja că eşti foarte nostim.

Pronunţase cuvântul „nostim” pe tonul ironic folosit şi de Rosa Donato.

– Acum înţeleg. Eşti principala suspectă în cazul sticlei de şampanie.

– Cine ţi-a zis că eu sunt principala suspectă?

– Abc-ul criminologiei. Principalul suspect e cel favorizat de testament. Apoi urmează ultimul care a văzut victima în viaţă.

– Nici nu mă favorizează testamentul, nici n-am fost „ultimul care a văzut victima în viaţă”, pentru simplul motiv că acesta a fost asasinul, presupun.

– Într-adevăr. Nu-mi dădusem seama de acest amănunt.

– Prespun că vrei să mă vezi.

– Presupui greşit. Am hotărât să abandonez cazul.

O tăcere, un oftat adânc, dar nu de uşurare, ca şi cum Marta Miguel trimitea un mesaj liniştitor din propriii plămâni către propriul creier.

– Adică face un tărăboi de nu se mai înţelege om cu om. Supără pe toţi şi totul e apă de ploaie.

– Îmi pare rău, dar nu-s detectiv amator şi nimeni nu mi-a încredinţat cazul. Nici soţul, nici amantul, nici băbătia.

Femeia a râs de numele dat de Carvalho Rosei Donato.

– Poate că eşti dispusă să-mi încredinţezi cazul?

– Chiar de-aş vrea, nu pot. Sunt un umil cadru universitar extrabugetar. Ştii ce înseamnă asta?

– Astă seară nu-s dispus să discut despre problemele învăţământului.

– Dar mă surprinde că nu vrei să stai de vorbă cu mine.

– Vezi care-i situaţia. Prietenii dumitale s-au purtat urât cu mine, iar eu sunt sensibil.

Femeia nu voia să închidă telefonul.

– Te-am sunat fiindcă n-am niciun inconvenient să stau de vorbă cu dumneata, şi e greu să mă găseşti, fiindcă stau toată ziua la facultate.

– Păcat. Poate că ar fi trebuit să încep cu dumneata. Dar tovarăşii dumitale de crimă m-au descurajat, m-au lăsat ca pe-o cârpă.

– Eu am propria mea teorie asupra faptelor. Nu te interesează?

– Eram dispus să uit de afacerea asta.

– Adevărul este că-i un caz foarte interesant.

– Cu siguranţă.

– Şi că moarta era un personaj ciudat.

– Aşa mi s-a părut. Chiar dacă noi doi n-o cunoşteam prea bine.

– De ce vorbeşti în numele meu? Dumneata n-o cunoşteai. Eu da.

– Ziarele şi domnul Dalmases spun că practic ai cunoscut-o chiar în noaptea aceea.

– O ştiam de mulţi ani, dar de la distanţă. Era ciudată. Chiar nu te interesează să vorbeşti cu mine?

– Am impresia că e inevitabil. Mâine, la ce oră?

– Sunt liberă după-amiază, până la şapte. Apoi mă întorc la facultate, la un curs pentru cei de peste douăzeci şi cinci de ani. Ştii grădina vechiului spital Santa Cruz, cea de lângă Biblioteca Naţională a Cataloniei?

– Nu mă mişc de acolo.

– La cinci?

– Te-ar deranja să mergi încă patru sute de metri până la biroul meu?

– Dar pe dumneata te-ar deranja asta? Nu-mi plac spaţiile închise.

– Cum ne vom recunoaşte?

– Sunt plinuţă, mai bine zis par puternică, am părul scurt şi voi ţine în mână *Puteri pământeşti,* de Anthony Burgess. O carte foarte groasă.

– Eu nu voi avea nicio carte şi nu-mi place să mă autodescriu, ca nu cumva să greşesc.

– Pe mâine.

Cazul martorului voluntar, un titlu demn de Stanley Gardner[49]. S-a trântit la loc pe sofa şi a conchis din nou că trebuia să zugrăvească iar casa, să-i facă o operaţie estetică, dându-i o nouă piele, albă, nu albă, ci de culoarea fildeşului, alb spart. Contemplarea tavanului a avut asupra lui un efect hipnotic, fiindcă a adormit şi s-a deşteptat dând din braţe, ca să nu cadă în marea

zornăielilor de sonerie ori să evite muşcăturile telefonului devenit un animal furios, iritat de stângăcia sa de animal adormit şi ostenit.

– Convorbire de la Bangkok cu taxă inversă. Acceptaţi?

– Cu taxă cum?

– Inversă.

– Asta înseamnă că trebuie s-o plătesc eu.

– Exact.

– Sunteţi sigură?

– Sigură de ce?

– Că a fost cerută cu taxă inversă.

– Foarte sigură.

– Atunci accept.

O pauză sau un zgomot, foarte scurt faţă de distanţa de la care venea.

– Pepe?

– Chiar eu, Teresa.

– Mare minune că te sun. Sunt la ananghie. Vor să ne omoare, Pepe.

– Să vă omoare? Pe cine? Tot grupul? Toată rasa albă? Pe catalani?

– Pe Archit şi pe mine.

– Cine-i Archit?

– E prea lung să-ţi spun, aici nu-s în siguranţă. E însoţitorul meu. Ne urmăresc, Pepe. Vorbesc serios. Fă ceva.

– Ce-aş putea să fac?

– Vorbeşte cu lumea, Pepe, sau vino.

Era vocea spaimei, o spaimă radicală, primară, aceea de a trăi sau nu.

– S-a închis metroul. Până mâine la şapte nu merge nici funicularul.

– Nu începe cu ironii. Pentru Dumnezeu. N-am timp.

– Adresează-te ambasadei.

– Imposibil.

– Ce vrei să fac? Sunt în Vallvidrera! Sau nu ţi-ai dat seama?

– Pepe, pentru numele lui Dumnezeu. Pune lumea în mişcare. Fă ceva de-acolo. E greu de explicat, dar…

Clicul e acelaşi în toate locurile de pe lume şi acest sunet a tăiat vocea Teresei Marsé şi l-a lăsat pe Carvalho lipit de telefon, aşteptând parcă miracolul vocii ei sau al unei voci.

– Barcelona. Aţi terminat?

– S-a întrerupt.

– Nu de-aici. Ci de acolo.

Carvalho a pus telefonul în furcă, grijuliu, ca pe un animal cu reacţii imprevizibile. S-a lungit iar, dar de astă dată ochii nu mai suportau tavanul, aveau nevoie să divagheze în acelaşi ritm cu gândurile ori fumul unei bune ţigări de foi. A aprins un Condal 6, greu de găsit la vreme de dezastru ecologic multiform şi omniprezent, pe care îl păstra pentru situaţii critice, şi s-a plimbat prin living, prin toată casa, prin grădină, demn de spectacolul urbei de la picioare şi de singurătatea de unic privitor al oraşului adormit. Oraşul mustea de martori la uciderea Celiei Mataix şi de persoane ce aveau legături de familie cu Teresa Marsé; în schimb, tocmai el era chemat să lege

ori să dezlege omnipotent o moarte şi o viaţă, tocmai el şi Biscuter erau singurii care deţineau cheia vieţii şi morţii, el de pe vârful muntelui, iar bietul Biscuter, din colţul cel mai îngheţat al unul spital, de lângă femeia vinovată că el era Biscuter şi nu generalul Galtieri[50] ori Maradona ori Ioan Paul al II-lea. Fără să mai stea pe gânduri, a coborât în stradă, a urcat în maşină şi s-a dus la spital, unde a trecut prin etapa iniţială de OZN, până ce portarii au înţeles că voia să-i ţină tovărăşie unui prieten la priveghiul mamei lui. Se crăpa de ziuă când l-a găsit pe Biscuter ghemuit pe o bancă acoperită cu plăci de faianţă, separat printr-un perete fals de camera mortuară, o încăpere aidoma unui WC public fără closete, motivată exclusiv de bancheta pe care zăcea o bătrână uscată ca un ţâr, cu ciorapii cârpiţi şi cu un dinte din aur iţit din gura întredeschisă, din care curgea un firicel de lichid galben. S-a dus la Biscuter. S-a aşezat lângă el, dar nu l-a trezit. Pe tâmpla dreaptă, cele optsprezece fire de păr blonzii i se zbârliseră. Ţinea închise pleoapele prea rotunde, ca şi ochii, şi-şi sprijinea capul ovoidal pe punga de plastic cu care plecase de acasă. Biscuter dormea şi zâmbea.

Buticul Teresei Marsé era „închis pentru concediu”, soţul într-un loc necunoscut, fiul ascuns în cine ştie ce vizuină, cu adolescenta însărcinată, şi era imposibil să-i sune pe toţi numiţii Marsé din cartea de telefon, în speranţa de a da peste o rudă a Teresei. Dar era şi mai

urgent să contacteze telefonic agenţia care organizase voiajul, să afle durata acestuia şi cât mai multe veşti de ultimă oră cu putinţă i-ar fi putut oferi despre Teresa Marsé. Prima informaţie n-a fost prea încurajatoare. De la companii aeriene la agenţii, trecând prin cele mai diverse entităţi, toţi erau dispuşi să închirieze un zbor charter cu destinaţia Bangkok sau orice alt loc din lume. Cel mai probabil era o firmă privată, care comandase unei agenţii de voiaj un itinerar stabilit în prealabil. Brusc, Carvalho şi-a adus aminte că voiajul îl organizase un salon de petreceri, iar numele agenţiei cu care acesta colabora îndeobşte i-a reapărut în agendă şi în minte, unde îl repeta de parcă voia să-l bată în cuie, ca să n-o ia la goană. Pe la amiază, stând în faţa unui al doilea ori al treilea vicepreşedinte al agenţiei, Carvalho asculta deja lista prejudiciilor aduse de prea puţin recomandabila turistă Teresa Marsé.

– După zece zile de voiaj, un telex ne-a anunţat că dispăruse. Apoi a reapărut, dar a plecat pe cont propriu şi nu urmează itinerarul. Neregulile încep la Bangkok, iar ghidul răspunzător de călătorie a fost ultima oară în contact cu ea la Chiang Mai, la nord de Thailanda, excursia e pe propria răspundere, dar şi-o asumă aproape toţi turiştii. La Chiang Mai, această doamnă sau domnişoară a dispărut, iar ieri am primit o telegramă în care ghidul spunea, înspăimântat, că a anunţat ambasada, dar că toate cercetările

efectuate nu duc nicăieri. S-a făcut nevăzută. Şi totul ne face să credem că a dispărut intenţionat.

– Pe mine m-a sunat ieri noapte: părea foarte speriată, ca şi cum era urmărită.

– Vă rog să mă înţelegeţi, până la sosirea grupului nu voi avea alte date, dar pentru moment ştiu că a plecat de capul ei, că şi-a văzut de-ale ei în marginea itinerarelor prestabilite, că ambasada a luat măsuri ca s-o găsească, şi că poliţia n-a ştiut ori n-a vrut să dea de ea. Dumneavoastră ştiţi că în aceste ţări poliţia nu-i ca în Europa.

– Dar ambasada n-a aflat nimic?

– Nouă nu ne-a spus nimic. Poate dacă vreo rudă se adresează ambasadei se schimbă lucrurile. Sunteţi rudă cu ea?

– Nu.

– Excursioniştii se întorc poimâine. Doamna mai are timp să li se alăture şi totul se poate încheia cu bine. Între timp, ne-ar fi de mare folos să puteţi localiza familia.

De unde sunase Teresa? Din niciun loc stabil pentru ea, fiindcă în acest caz i-ar fi dat o adresă, un număr de telefon. Şi dacă era, totuşi, o glumă de prost gust? Dar de ce acum, tocmai acum, să apară prima glumă în relaţiile lor prieteneşti ce fuseseră pe cale să înceapă prost? Vecinele buticului ştiau aproape tot. Căci Ernest, fiul, îi făcuse necazuri mamei, neapărând două luni, probabil că era pe-acolo, unii zic că prin La Floresta, şi că locuia într-un turn vechi, pe jumătate părăsit, dintr-o comună. Soţul? Naiba

ştie pe mai unde ajunsese şi el. Îşi duce traiul de hippy prin Ibiza. Părinţii Teresei? Sunt foarte bătrâni şi nu pricep ce se întâmplă în casa ei. Vecinele ştiau că părinţii Teresei nu pricepeau ce se petrecea în casa ei. De unde s-o ia? Să meargă din turn în turn, căutând haşişul după miros? Să întrebe de fiul Teresei era ca şi cum ar fi jucat la loterie, iar pe ea o puteau hăcui în orice moment.

– Bătrânii Marsé nu mai stau aici. De când domnul Marsé s-a pensionat, s-au mutat în turnul Masnou. Vin o dată la cincisprezece zile, fiindcă domnul tot mai are câteva afaceri. La Masnou? O să-i găsiţi uşor. Locuiesc la Mas Maymó. N-aveţi cum să vă rătăciţi. Ajungeţi la o casă dintr-alea care vând maşini la mâna a doua, cărora li se zice Eurocazie, şi chiar alături e indicatorul Mas Maymó.

Vizita la bătrânii Marsé era un pretext minunat pentru un prânz la hanul din Binu, în Argentona, privind peisajul ce rămânea mereu în spatele lui. Animal urban, Carvalho avea propria-i pădure pe un versant al dealului Tibidado şi lăsa marea să-i ude picioarele pe scările din port, o mare murdară ca o băltoacă. În cazul mărilor curate şi nesfârşite, se mulţumea să contemple Mediterana din Vallvidrera, un orizont întrezărit în zilele cu vânt, când în oraşul pietrificat de poluare izbucnea brusc surpriza mării şi chiar a puternicelor nave a căror stelă indica Balearele ori golful Leon. Peisaj alb şi bej, cu cicatricele obişnuite ale mlădiţelor de viţă de vie, Maresme avea o lumină albă şi plaje fără caracter, poate în

contrast cu frumuseţea de acuarelă a bătrânelor adâncuri din satele sale copleşite de barbaria imobiliară. Fiecare sat crescuse la picioarele unui torent, care devenise cu vremea făgaşul stufos al unei umezeli profunde, stufos şi trădător când ploile îşi recâştigau brusc voinţa de râu şi duceau spre mare persoane molcome şi maşini parcate. Carvalho a urcat pe făgaşul Masnou până a dat de magazinul de maşini uzate Eurocazie şi de indicatorul „Mas Maymó”. Mergând printre podgorii, garduri cu istorie, limba-boului, limba-soacrei, eucalipţi şi pini, pe un drum de pământ curat, Carvalho a ajuns în faţa unui gard de fier, care îi închidea trecerea spre „Can Maymó”. Interfonul i-a permis să poarte un dialog incomod de identificare ce, până la urmă, s-a redus la un: *Vin din partea Teresei.* S-a auzit o pocnitură, iar cele două canaturi ale porţii din fier s-au desfăcut, pentru ca Pepe Carvalho să le împingă, făcând suficient loc pentru maşină. Carvalho a ajuns pe o cărare cu pietriş, ce ducea la o rotondă cu iaz şi patru palmieri, care marcau cele patru puncte cardinale. O casă de ţară pe cât de tradiţional catalană, pe atât de enormă, zugrăvită crem şi cu un ceasornic solar pe frontonul superior, o maşină de tuns iarba, manevrată de un bătrân cu pălărie de paie şi o slujnică filipineză care cobora treptele ce despărţeau uşa de intrare de maşina lui Carvalho. Filipineză l-a invitat într-un vestibul unde trona un vas imens din lut de Manises, din care atârnau zorele de interior; ceva mai încolo, se zărea o scară din granit, de care se

sprijinea un vitraliu policrom în care sclipea zadarnic un soare condamnat la domesticire şi, de parcă alesese rozeta policromă drept fond adecvat, un bărbat bătrân şi înalt, cu un baston într-o mână şi restul acoperit cu un halat scurt din mătase, prea mare pentru trupu-i enorm. Bărbatul şi-a fluturat bastonul spre Carvalho şi a tunat de sus.

– Inutilă orice discuţie! Pentru mine, fiica noastră Teresa e moartă!

O bătrână figurină de porţelan a început să coboare scara în salturi mici, cerându-i între timp gigantului să aibă răbdare.

– Higinio, nu te enerva. Linişteşte-te. E spre binele tău.

– Ori ea, ori eu! a continuat să tune domnul Marsé, începând o coborâre demnă de Emil Jannings, dar, ajungând lângă Carvalho, i-a întors spatele şi s-a îndreptat ca o caleaşcă triumfătoare spre salonul cu pian şi sofa izabelină cu două fotolii. Gigantul a închis pleoapele pline de chisturi şi bobiţe de grăsime, şi a luat loc, pe când soţia îi făcea semne lui Carvalho să nu-i dea prea mare atenţie.

– Ce-a mai făcut acum nenorocita asta?

– Nu te enerva, Higinio. Spre binele tău.

– Taci, că ai suflet de cobe. De n-ai fi fost tu, altfel ar fi crescut copiii noştri. Haide. Vorbeşte mai repede. Sunt pregătit să înfrunt orice.

Carvalho a început cu începutul, telefonul dat de Teresa, problema cu fiul ei, nevoia de a pleca. Apoi telegramele. Cea alarmantă. Telefonul

primit. Îndoielile şi temerile lui. Bătrânul consimţea de parcă tot ce-i povestea Carvalho îi confirma tot ce credea despre propria-i fiică.

– Nu mă miră nimic. Chiar nimic. Auzi? Aşa trebuia să se sfârşească. Întâi, nunta cu nenorocitul ăla, mai ceva ca ea. Apoi divorţul şi prieteniile pe care şi le-a făcut. A făcut chiar şi politică o vreme, după moartea lui Franco. S-a făcut socialistă. Probabil că pentru a-şi chinui tatăl. Ştia că roşii îmi luaseră totul în 1936, a trebuit s-o iau de la capăt. Apoi istorii cu tot soiul de tipi. Că schimba unul pe săptămână şi, din când în când, ieşea cu unul care putea să-i fie fiu, când nu-i putea fi tată. Şi, ca şi cum n-ar fi destul, cum e turcul şi pistolul, nepotul e alt nenorocit, care se lasă agăţat, şi – bravo lui! – le mai şi lasă borţoase! Iar în loc să înfrunte nenorocirea, ea ia avionul şi pleacă în… Unde spuneai dumneata? În Bali, la cămile ori maimuţe, iar acum la Bangkok, şi, de cum ajunge, o face lată.

Gigantul şi-a trecut ambele mâini prin impresionantele plete albe, ciufulindu-le, astfel încât i-au crescut dimensiunile capului. S-a uitat la Carvalho cu furie şi deznădejde.

– S-a gândit ea vreodată la bietul bătrân ce stă să moară? Ştii sub ce presiune trăiesc?

– Higinio, linişteşte-te, e spre binele tău.

– S-a gândit la maică-sa, la idioata care i-a dat totul şi acum o apără? Doar de ea depindea să fie fericită, să râdă de ceilalţi, şi cum are să sfârşească? Nici nu vreau să mă gândesc.

– Gândiţi-vă repede, fiindcă ar fi bine ca familia să facă demersuri pentru ca Ministerul de Externe să intervină.

– Eu? Ce influenţă mi-a mai rămas? Aveam foarte buni prieteni în Administraţie, dar au fost toţi măturaţi şi dinamitaţi, ca bietul Viola, fostul primar al Barcelonei, fostul meu coleg de şcoală, un adevărat domn. Nu cunosc pe nimeni.

– E suficient s-o faceţi în numele familiei.

– S-o facă bărbatul sau fiul ei.

– N-a fost chip să dau de ei.

– Asta-i cu siguranţă o istorie pentru a mă stoarce de bani. Nu dau niciun sfanţ.

Bătrânul s-a scuturat şi s-a prins cu mâinile de braţele jilţului, mijind din ochi şi strângând din dinţi. Bătrâna figurină din porţelan a scos un strigăt subţirel şi s-a aruncat asupra lui, dar el a fost mai iute, a ridicat un braţ şi a oprit înaintarea nevestei atât de brutal, încât a făcut-o să se clatine, gata să cadă jos.

– Dă-te la o parte. Sunt bine. O să mă omorâţi cu toţii. De ce nu i-a telefonat lui taică-său? Ori maică-sii? De ce te-a sunat pe dumneata? Ei bine, e simplu. Fiindcă mie îmi ajunge s-o aud, ca să ştiu dacă vorbeşte sau nu serios. Nenorocita mi-a supt multe parale, dar n-are să mai scoată niciuna de la mine.

– Nu trebuie să daţi bani, ci să vă mobilizaţi.

Închisese ochii şi dădea îndărătnic din cap în semn cănu. Bătrâna a dus un deget la buze şi i-a făcut cu ochiul lui Carvalho, îndemnându-l să

plece. A ieşit în urma lui şi, în uşă, i-a pus în mână o hârtie şi i-a şoptit:

– Asta-i adresa lui. Fă tot ce poţi. Între timp, vreau să-l conving.

– Maria! a strigat gigantul, din jilţ.

– Acum pleacă, dar ţine-mă la curent. Crezi că-i în pericol?

Carvalho a dat din umeri şi a ieşit în grădină, în aroma de pământ şi plante ude. Ploua, iar ceasul i-a spus că n-avea vreme să intre în hanul din Binu, dacă voia să ajungă la timp la întâlnirea cu Marta Miguel.

Biscuter îşi cumpărase un metru de panglică neagră şi-şi făcuse două brasarde de doliu, una pentru singura sa jachetă, cealaltă pentru cămaşa pe care o purta, un cadou de la Charo, ca şi pulovărul galben fără mâneci.

– Încălzeşte-mi din nou chestia aia pe care o plimbi de două zile.

– Imposibil, şefu', vinetele nu-s bune încălzite, şi am aruncat ce n-am mâncat.

– Deci n-avem nimic?

– Ai noroc, şefu'. Azi-dimineaţă, după înmormântare, am trecut prin Boquería şi am văzut zbârciogi. O să ţi-i pregătesc cu burtă de porc[51] şi tocătură. Doar un moment. Am ceapa prăjită deja pregătită.

Carvalho n-avea interes să guste un vin aspru, ci să simtă în gură textura proaspătă a unui vinişor zglobiu, pe care să şi-l toarne din carafă. A pus în ea vin roze de Cigales, foarte rece, şi i-a

savurat gustul proaspăt, argilos. A îmbucat cu poftă două porţii de burtă de porc cu ciuperci, în balsamul perfect din două gelatine profunde, stomac de porc şi humus din pădurile ce se lăsaseră în voia toamnei. Două ceşti cu cafea. Un pahar cu orujo de Bierzo foarte rece şi un trabuc Sancho Panza găsit întâmplător într-o tutungerie de pe strada Puertaferrisa. A sunat-o pe Charo.

– Diseară te invit la cinema. Rezolv o chestiune la patru, iar la cinci ne întâlnim la intrarea cinematografului Catalunya.

– Ce se joacă la Catalunya?

– Habar n-am, dar scaunele-s foarte comode.

– Ăsta da mod de-a merge la cinema. Am să mă uit ce rulează acolo. Că eu nu-nghit o oroare, oricât de comodă e sala.

Carvalho era mulţumit de sine. Făcuse tot ce putuse pentru Teresa Marsé, pentru Charo, Celia Mataix, Biscuter, iar cecul primit de la alde Daurella îi permitea să-şi ridice contul curent la termen la un milion şi jumătate de pesete. Ăsta îi era tot capitalul şi îl ţinea la Casa de Economii cu o dobândă de şase la sută, spre disperarea lui Fuster.

– Orice bancă ţi-ar da doisprezece sau treisprezece.

– Casele de Economii nu dau faliment.

– În ritmul devalorizării, ce mai e şase la sută? Cumpără-ţi ceva. Cumpără-ţi un apartament, pe care să-l vinzi la bătrâneţe.

– Cine ştie ce se poate întâmpla în zece sau cincisprezece ani. Poate că nici n-o să mai existe proprietatea privată. Or să câştige socialiştii.

– Îţi faci iluzii.

– Ori va fi o atât de mare ofertă de locuinţe, că va trebui să-l păstrez pentru a-mi petrece sfârşiturile de săptămână în el.

– Îl închiriezi.

– Asta nici vorbă. Scandaluri cu chiriaşii începând de la şaizeci de ani. După şaizeci de ani vreau să intru în casa din Vallvidrera, să încasez pensia ce mi se cuvine ca lucrător autonom, renta micuţă de pe urma paralelor strânse, şi să cercetez câte o bucătărie străină. De pildă, ce se ştie despre bucătăria africană?

– Suficient cât pentru a o prefera pe cea franceză.

Ce mai tura-vura, seara era propice, şi doar teama reprimată că Teresei îi mergea cu adevărat rău îl priva de o satisfacţie totală. Însă, la urma urmelor, el nu era răspunzător de soarta Teresei Marsé. După patruzeci de ani, fiecare e răspunzător de cum arată, spusese nu mai ştia cine şi foarte bine făcuse. După patruzeci de ani, nimeni nu-ţi mai merită mila până nu împlineşte şaizeci ori şaptezeci. Presupun. Mergând pe Ramblas în sus, Carvalho a înfruntat primele afişe despre vizita Papei, strecurate printre cele ce făceau propagandă alegerilor anticipate. Luptătorul creştin şi alb apărea în inscripţiile satirice cu surâsul schimonosit de slav isteţ şi spatele puternic de Superman ce zboară pe

cerurile lumii. A cotit pe strada Hospital şi şi-a continuat drumul pe strada curvelor dărâmate şi a ţăranilor catalani îmbujoraţi, care îşi ascundeau căutarea prefăcându-se interesaţi de vitrine. A trecut prin faţa contraforturilor care marcau piaţa Boquería şi a ajuns la portalul uriaş prin care se intră în grădinile vechiului spital Santa Cruz, într-un romantism prefabricat de lumini şi umbre de gotic şi neogotic, cu bătrâni pe bănci şi mame tinere cu copii încă vegetali de la talie în jos şi studenţi în trecere între două străzi, între două şcoli ori între Biblioteca Naţională a Cataloniei şi Şcoala de Arte şi Meserii Massana. Lumină de claustru, rumori de claustru, un paradis prefabricat sub cupola splendidului cer al toamnei. Trebuie să optezi, dintre toate trupurile cu carte, pentru unul de patruzeci de ani împliniţi şi volumul intitulat *Puteri pământeşti,* de Anthony Burgess, o carte suficient de voluminoasă pentru a servi de semnal în ambianţa ce amortizează semnalele. Şi iat-o, scundă, dar cu talie, pătrată, dar cu talie, cu părul negru scurt, chipul alb, dar uşor unsuros, ochi cu putere de atracţie şi gura tristă, buze moi şi ude de salivă, parcă molipsite de aceeaşi senzaţie de umezeală pe care o emană părul Martei Miguel. Femeia îşi arcuieşte la iuţeală sprâncenele, când Carvalho se opreşte în faţa ei, privindu-i cartea.

– Dumneata eşti?…

– Eu sunt.

Marta Miguel suflă în bretonul pe care nu-l are.

– Îmi închipuiam detectivii altfel.

– Cu pardesiu, presupun.

– Aşa-i.

– Nu port niciodată pardesiu. Ar fi ca şi cum aş accepta ca femeile de serviciu să poarte bonetă.

– Ce mai exemplu!

Carvalho i-a arătat întreaga perspectivă a grădinii.

– Stăm de vorbă pe-aici ori mergem în oricare alt loc.

– Dacă vrei, mergem pe jos şi apoi ne aşezăm pe o bancă. Eu vin frecvent pe aici. Pregătesc o lucrare în Biblioteca Naţională a Cataloniei.

– Eşti profesoară.

– Da. Profesor universitar.

Spusese „profesor universitar” cu o forţă specială, vrând parcă să-şi afirme superlativul profesoratului, calitatea supremă a docenţei pe care o practica. Au pornit, Carvalho aşteptând ca ea să spună ceva, dar femeia s-a limitat să avanseze, privindu-şi vârfurile pantofilor murdari şi vechi, ori trecându-şi cartea dintr-o mână într-alta, iar cu cea liberă trăgându-şi peste pântecele umflat bluza de lânică ieftină. Din întreaga-i garderobă, nu ieşea în evidenţă decât un colier din bile roz, frumuşel, deşi evident ieftin.

– Ei bine? a spus ea, în sfârşit.

– Te ascult. Dumneata ai provocat această întâlnire.

– Ba pardon, întâlnirea ai provocat-o dumneata, iscodind şi amuşinând peste tot. M-a sunat Rosa Donato şi m-a prevenit ce urmăreşti. Nu crezi că ar fi mai rezonabil s-o laşi baltă? Răul e deja făcut

şi niciunul din noi nu vrea să răscolească în gunoi. Apoi mai e şi Muriel, fiica Celiei. Crezi că merită s-o ţii în sală în timpul unui spectacol neplăcut?

– Rosa Donato e întotdeauna la fel de prost dispusă?

– E foarte schimbătoare.

– Pare un camionagiu somnoros căruia tocmai i-a explodat ultima roată de rezervă.

– De ce o compari cu un camionagiu?

– Habar n-am.

– Nu că m-aş omorî după ea, dar e o femeie de valoare şi foarte cultă.

– N-am nicio îndoială. Lumea e plină de fiinţe de valoare, foarte culte şi insuportabile.

– E o fetiţă răsfăţată, asta-i tot. Cum era şi Celia.

A lăsat-o s-o ia uşor înainte şi i-a urmărit ritmul înverşunat al mersului pe două picioare puternice, scurte, care făceau şunculiţe, în contrast cu talia subţire şi toracele puternic, dar mai bine proporţionat decât picioarele.

– Totul le-a mers uşor în viaţă şi acum îi supără orice le stă în cale ori le creează probleme. Mi-ar fi plăcut să le văd cum eram eu la optsprezece ani, abia sosită în acest oraş, cu o mână la spate şi alta înainte, fără un sfanţ cu care să-mi cumpăr hârtie fină pentru cererea prin care să solicit o bursă.

– Te-ai ridicat prin forţe proprii?

– Păi altfel cine să mă ridice?

– Şi ai ajuns profesor universitar, a fluierat Carvalho, în semn de apreciere pentru tot efortul

făcut de acea femeie mică şi plină de forţă, care îl privea deconcertată.

– Nu-ţi permit nici cea mai mică glumă despre ceea ce sunt, căci tot ce sunt mi-o datorez doar mie, şi ştiu cât de greu mi-a fost.

Vorbise cu un accent ciudat, de provincie de frontieră, nu contează care. Accent de imigrant necalificat, cum s-ar zice, nu convenţional: din Andaluzia, Galicia, Aragon, nici măcar din Murcia. Vorbea o spaniolă de frontieră, iar accentul îi ieşea când voia să spună lucruri pe care le simţea superioare fiţelor culturale.

– Aproape toţi îşi datorează ceea ce au propriilor eforturi. Unii mai mult decât alţii. Dar dependenţa faţă de sine nu se schimbă. Ce predai?

– Pedagogie. Istoria pedagogiei, mai precis.

Carvalho a apreciat importanţa materiei cu o expresie politicoasă, care a mai liniştit-o pe Marta. Acum mergea aruncând înainte picioarele scurte în sens circular, ca şi când, gândind şi vorbind, intra în posesia ambianţei pe cât de reală pe atât de invizibilă şi i-o oferea lui Carvalho.

– Nici nu-ţi poţi închipui cum eram când am ajuns aici în oraş după ce abia dădusem bacalaureatul la o academie din oraşul meu. Doi profesori la patru sute de elevi şi toţi cei ce voiam să dăm bacalaureatul ori să urmăm studii comerciale ori să devenim profesori de comerţ, din orice clasă am fi fost, stăteam în aceeaşi încăpere. Şi dă-i şi toceşte. Învăţam totul pe

dinafară. Încă mai ştiu definiţia Istoriei, aşa cum am învăţat-o la academie: „Istoria e ştiinţa care studiază faptele ce alcătuiesc viaţa omenirii în evoluţia sa, explicând şi cauzele care le-au motivat” Şi ce de coate am mai rupt la pulovere şi ce de coate a mai cârpit mama.

Carvalho i-a privit piezişş coatele bluzei. Impecabile. Marta mergea în zig-zag şi, din când în când, se lovea de Pepe, dându-i mesajul unui parfum intens. O fi având subraţele păroase şi gata să transpire, şi-a zis Carvalho, închipuindu-şi-o goală ca un căluţ percheron ori dansând, dornică să-şi arate falsa elasticitate a musculaturii cubice.

– Şi când am ajuns la Barcelona, Dumnezeule! A suflat iar în bretonul pe care nu-l avea. Am intrat la universitate, Dumnezeule! Îţi vorbesc despre cursul din Amfiteatru. Nu-ţi aminteşti? În anul cu revolte studenţeşti, primele răzmeriţe importante. Anul universitar 1956-1957. Când îi vedeam pe burghezeii ăia liniştiţi şi bogaţi punând cursul în pericol şi fugind prin faţa poliţiei, mă revoltam. Trebuia să iau în fiecare an de la nouă în sus, ca să-mi păstrez bursa. Şi ştii că nu înţelegeam mai nimic? Îl reţinuse punând o mână scurtă şi puternică pe braţul lui Carvalho. Dar ştii, chiar nimic.

– De ce?

– Din cauza limbajului. La materiile teoretice, de exemplu. Filosofie. Învăţam pe dinafară şi ştiam să spun ce-i monada după Leibnitz, dar nu pricepeam. Înţelegi? În clasă, mă făceam mică-

mică, atunci când făceau filosofie, iar acasă plângeam, fiindcă nu înţelegeam nimic. Literatura. În anul acela i-au dat Nobelul lui Juan Ramón Jiménez[52]. Profesorul de literatură ne-a dat să-i comentăm un poem. Îi cunoşteam viaţa şi numele tuturor cărţilor, ca şi fragmente întregi din *Platero şi eu.* Dar nu ştiam să comentez un poem. Trebuia să iau notiţe cuvânt cu cuvânt şi să le studiez. Lucram douăzeci de ore pe zi, spre amuzamentul celor consideraţi cei mai buni, cei mai străluciţi din an, care făceau revoluţia apostrofându-i pe poliţişti: „Asasinilor!” Poliţia de dimineaţă şi chefurile după-amiază, iar eu cu pleoapele arse de atâta citit la lumina chioară din odăiţa mea, cea mai ieftină dintr-o pensiune de pe strada Aribau. Şi Arta. Nu văzusem un tablou în viaţa mea, în afara celor din calendare. E drept că ştiam pe dinafară *Arheologia Clasică* a lui Mélida[53] şi *Istoria Artei* de Angulo[54]. Dar profesorii se încăpăţânau să le comentez reproducerile şi stilurile lor. Ce mai, mi-a fost enorm de greu să intru în cultura abstractă a burgheziei.

– După dumneata, cultura burgheză e abstractă, iar cea proletară concretă.

– Cultura mea era un amestec de morală religioasă convenţională, experienţa colectivă a alor mei şi ceea ce teribila-mi memorie putuse înregistra. Şi-i vedeam pe ceilalţi, nişte *diletanţi*, glumind pe socoteala divinului şi umanului, ironizându-l Ortega y Gasset, de pildă, fără nicio jenă, căci erau stăpânii lumii, ceea ce le îngăduia să fie ironici, amabili cu sine. Iar eu, Marta Miguel,

buchiseam până noaptea târziu şi eram prost văzută de toţi, cu excepţia călugăriţelor. Ca o monahie. Asta mi-a fost universitatea.

– Acolo ai cunoscut-o pe Rosa Donato?

– Ea tocmai termina, când am intrat eu. Era în Secţia Feministă şi participa intens la S.E.U.[55] Acum nu. Acum e foarte de extremă stângă, într-atât încât niciun partid n-o mulţumeşte. Şi eu am fost puţin în S.E.U. Avea cele mai ieftine cantine. M-am ghiftuit cu pâine, ulei, sare şi oţet. Când sosea primul fel, burta mi-era deja pe jumătate plină de pâine cu ulei, sare şi oţet.

– Şi pe Celia?

– O vedeam în curtea interioară. Pe atunci nu era la Litere, sau era. Dar stătea mereu cu cei de la Drept ori de la Arhitectură. În acele facultăţi erau mai mulţi băieţi. Când intra în claustrul de la Litere, toate privirile se îndreptau către ea. Era înaltă, blondă, delicată, cu un corp splendid, sănătos, şi avea mereu o carte şi o floare. Un trandafir, în genere.

– Aţi fost prietene?

– Nu. De fapt, am vorbit de două ori în toţi anii şi asta foarte de curând. Când mi-am început specializarea, era mai greu de trăit în claustru, o vedeam foarte rar, mereu cu suita ei şi înconjurată de tipi şi tipe atenţi la ea. Donato da, avea relaţii cu ea şi uneori mă invita la festivităţi ori petreceri unde ne-am şi întâlnit. Dar nu trebuia să mă bag niciodată. Nu le stăpâneam limbajul banal. Cu timpul, am formulat ce mi se întâmplase: mi se stricase mecanismul

comunicaţional. N-am văzut-o un an şi jumătate sau doi. Şi brusc, într-o zi, terminasem studiile şi mă pregăteam să dau concurs la Institut. Cu ocazia comemorării morţii lui Machado, Fernando Fernán Gómez[56] a susţinut un recital semiclandestin într-o facultate nouă pe atunci, cred că Inginerie. M-am dus şi am văzut-o pe Celia, înconjurată ca mai mereu de lume, fermecătoare. Donato mi-a zis că trăia cu un băiat, un pictor, şi tot ea mi-a zis că Celia se măritase cu un arhitect. N-am mai văzut-o până la premiera *Evangheliei după Matei,* de Pasolini.

– Tot n-o abordai?

– Nu. La ce bun? Ciuguleam cultură ici şi colo. Şi mă simţeam mai sigură economic. Îmi cumpărasem în rate apartamentul. Mama rămăsese văduvă şi o adusesem din sat la mine. Citeam tot ce n-avusesem vreme să citesc. Am revăzut-o într-o noapte, la cinema. Însărcinată. Cu fetiţa, Muriel, presupun. La fel de splendidă ca întotdeauna. Cu aerul ei surâzător şi absent, dar cu capul şi pletele aplecate mereu spre partea potrivită.

Fotografia proastă, din presă, stătea în faţa retinelor mentale secrete ale lui Carvalho şi se îmbunătăţise, plecând de la portretul Martei Miguel.

– Se făcea iubită, murmura Marta Miguel, şi amândoi erau conştienţi că străbătuseră tot parcul şi erau în faţa porţii ce dădea în strada Hospital, într-un du-te-vino de persoane zăpăcite,

obosite ori pe gânduri, dincolo de porţile oazei gotice.

– Păcat.

– Păcat că ce?

– Că nimeni nu-mi încredinţează cazul. Eu sunt profesionist. Din asta trăiesc şi am să investighez de amorul artei.

– Nu-i nimic de investigat. Eu am lăsat-o singură, iar ea aştepta pe cineva. De fapt, m-a folosit drept momeală pentru ca ceilalţi să muşte din ea şi să plece. Mai ales Donato şi prostul de Dalmases.

– Despre ce-aţi vorbit?

– Despre mai nimic. Aproape n-am avut vreme. Mi-a spus că o durea capul, că ceilalţi erau nişte pisălogi şi că… în fine, mi-a dat papucii.

– Ce păcat.

– Iar „ce păcat”?

– Era prima dumitale ocazie să stai de vorbă cu ea. După ce doriseşi asta atâta vreme.

– Dorisem? De unde ai scos că doream să vorbesc cu ea? Era ca un tablou ori, mai bine zis, ca posibilul model al unui tablou nicicând pictat. Acum câţiva ani am văzut un film de Milos Forman, nu-mi amintesc cum se chema, sau ba da, *Taking off.* Brusc, apare o blondă despuiată, cântând la violoncel. Blonda lui Forman era rubensiană, cu multe cărnuri, foarte olandeză ori walkirie. Scena era pentru Celia. Nudă. Cântând la violoncel.

Marta Miguel mijea ochii şi surâdea. Când şi-a revenit din extaz, l-a văzut pe Carvalho uitându-

se la ceas. Probabil că Charo era deja la intrarea în cinematograf, furioasă fiindcă-şi închipuia că luase plasă.

– Eşti grăbit?

– Da.

– Nu vei continua cazul?

– Nu.

– Mai bine. Ar fi o prostie.

I-a întins mâna, i-a strâns-o tare şi i-a întors spatele, pentru a face cale întoarsă prin grădină. Carvalho a privit cum se îndepărta trupul de bursieră, fiica unor ţinuturi şi părinţi de frontieră. Carne de voiaj organizat la Amsterdam ori Kyoto. Cu un aparat de fotografiat şi o prietenă. Intimă.

Filmul prezenta oboseala a două cupluri căsătorite şi jocurile de substituire la care se dedau, pentru a o depăşi. Charo părea mai mult să absoarbă decât să privească filmul şi strângea în braţe un braţ al lui Carvalho. Din când în când, chipul îi scăpa de sub hipnoza ecranului şi se întorcea spre al lui Carvalho, studiind parcă efectul provocat de acţiunea filmului. Lui Carvalho îi plăcea Sally Kellerman, asta era tot, şi situaţiile cele mai retorice îl ajutau să-şi construiască propriul film şi să-şi aducă aminte cu încetinitorul de întâlnirea cu Celia în supermarket. Ea purta un pardesiu moale, ca de blană, fără să fie din blană, şi răspândea căldura parfumată, ambientală pe care o emană doar trupurile care merită iubirea. I-a plăcut cum pletele i se unduiau, culoarea lor de miere, muzicalitatea

liniilor ce-i alcătuiau chipul, fecioria profundă a ochilor şi surâsul născut dintr-un secret personal, imposibil de transmis. Pe când trupul ei se îndepărta, mergând spre casieră, şi pe sub marginea fustei i se iţeau picioarele zvelte, cu glezna subţire, de fată imponderabilă, iar ea se depărta definitiv de Carvalho, trebuind să mai şi arate ce-i conţinea coşul, să aştepte totalul, să plătească, să iasă, o senzaţie de urgenţă adolescentină i-a pus acestuia un nod de teamă în piept şi o furie imposibil de exprimat în faţa demersurilor logice legate de plata cumpărăturilor din supermarket. Apoi strada plină, dar neumblată, pustie, dar plină, nici măcar bănuiala capului blond ce se îndepărta în trafic printre oameni, şi iar încurajarea nostalgică a ceea ce ar fi putut să fie şi nu fusese.

– Ţi-a plăcut?

– Amuzant.

– Ei bine, cred că avea schepsis, nu? Mulţi păţesc la fel, e adevărat?

– În Statele Unite. Aici lucrurile sunt la altă scară.

– În chestii de-astea, oamenii sunt la fel peste tot.

Charo s-a uitat la ceas.

– Trebuie să plec.

A spus-o de parcă era dusă la tăiere. Voia să-i amintească lui Pepe că era o *callgirl* care începea să funcţioneze începând de la opt, după ce se închid birourile, iar funcţionarii îşi scot instinctele prin prohab.

– Treaba merge foarte rău. De când cu numeroasele case de relaxare. Bine, cel puţin, că-mi păstrez clienţii. Dar nou, niciunul. Şi asta deşi casele de relaxare au preţuri enorme. Cât crezi că au ajuns să coste un masaj şi tot ce urmează?

– Habar n-am.

– Păi, dacă-ţi dau un pahar cu whisky, ajungi imediat la zece mii de pesete. Şi apoi, ba francez, ba grec.

– Grecii şi francezii au alt preţ?

– Sunt nume de masaje, adică de porcărie. Francez e francez, iar grec e grec, adică e *Ultimul tangou la Paris*, ca să fie limpede. Şi thai.

– Ştiu ce-i thai.

– Păi, asta-i.

Charo s-a ridicat pe vârfuri şi l-a sărutat pe Carvalho pe obraz. I-a strâns braţul şi a luat-o la fugă pe Ramblas în jos. Carvalho s-a abţinut s-o strige, s-o cheme, s-o oprească. Nu voia să-i fie proprietar şi nimic nu-i îndepărta atât de radical ca profesia ei, adevărată centură sanitară contra instinctului de proprietate. Şi-a reluat maşina din parcarea Gardunya şi a parcurs drumul obişnuit până la Vallvidrera, dar din răscrucea de drumuri ce se îndreptau spre Tibidado ori Las Planas, a luat-o pe al doilea şi a ieşit prin spatele munţilor, îndreptându-se spre Vallés, coborând maiestuos muntele umbrit, aproape sălbatic, cu liane şi murmure de junglă pe albiile torentelor, care se prăvăleau printre codrii copleşiţi de buruieni. La capătul coborâşului, şoseaua o lua printr-o vale mică ce se deschidea, din când în când, în

esplanade generoase, unde poporul savura bucate de duminică: omletă cu cartofi[57] ori paella[58], sărituri cu coarda sau minipartide de fotbal de familie şi fascinaţia cu gura căscată în faţa miracolului unui crepuscul în munţi, spectacol gratuit şi *de qualité*, mai mereu tehnicolor. Pe orar de vară, lumina zilei părea de toamnă. Ajungând la indicatorul pentru La Floresta, a schimbat drumul şi a intrat în regatul micuţelor vile acoperite cu muşchi, graţie generoasei umezeli a văii, vile de arhitectură aluvionară, reducţie la scară a prostului gust de care dădea dovadă burghezia afaceristă postbelică, dublat de prostul gust al micii burghezii care făcea mici afaceri ori economii şi făcuse să devină realitate visul cu *caseta i l'horte*[59] de pe coastele şi spinările umbroase ale munţilor ce înconjoară Barcelona şi lasă în spate întregul Vallés Oriental, cu deschiderea sa aparent fără limite. Vile minimoderniste, multifuncţionaliste ori moderniste de la talie în sus şi raţionaliste de la talie în jos, ori nici una, nici alta, ci, din contră, bătrâneţe, abandon şi, mai ales, uzură morală a turismului de categorie inferioară. Foşti funcţionari bătrâni, care îşi sapă ultimele tomate ori nepoţi rockeri care au găsit în incredibila căsuţă veche a bunicului refugiul dorinţei de a fugi, dar nu de tot, şi de a fuma o ţigară cu marijuana fără ca tatăl să-i altoiască cu ziarul *La Vanguardia*[60] făcut sul, ori de a face dragoste cu colega din C.O.U.[61], iluzionându-se că au deja un cămin, un grup de traducători cu

puţine lucruri de tradus şi solişti la flaut din orchestre tinere ce abia cântă, cupluri de gay cuadragenari, disperaţi că au copii, resemnaţi să îmbătrânească cu demnitate şi iremediabilă fidelitate şi câte o veche locuinţă de ţăran catalan autentic, unde bătrâni îmbujoraţi se apleacă asupra pământului, în căutarea melcului de varză ori forţaţi de reumatism. Noile cartiere şi-au ratat şansa de a fi o alternativă rezidenţială la cartierele barceloneze, unde târnăcopul a decimat locuinţe unifamiliale cu câte un salcâm şi un palmier, inclusiv cu iaz şi peşti coloraţi, încă unul în familie. Învăluite în negurile umezelii şi condensate de nehotărârea propriului stil, ele au văzut cum noii profesionişti liberali plecau de-acolo la Sant Cugat, unde există universitate şi teren de golf, încălzire centrală şi farmacii, inclusiv un restaurant argentinian şi o *fromagerie*[62]*,* indispensabile pentru a putea considera locuibil orice orăşel catalan de sfârşit de mileniu. Dar lui Carvalho îi place aerul demodat al acelor cartiere, cândva visuri de a se reîntoarce la natură ale unor persoane care încă nu ştiau că oraşul avea să fie mai monstruos decât îşi puteau închipui cu mintea lor la fel de măruntă ca şi dorinţele lor. Căsuţele le-au permis să-şi recupereze melcii şi sticleţii, viermii şi bâtlanii, mormolocii şi furtunile.

Pe adresa dată de mama Teresei era desenat itinerarul până la „Can Torruella”, reşedinţa lui Ernest, Ernesto pentru Istorie, fiindcă băiatul se născuse în plin orgasm al revoluţiei permanente,

personificată de Che Guevara. Alături de stejarul gigantic, spunea nota, iar stejarul, nu chiar atât de gigantic, era acolo de parcă voia să-şi adapteze gigantismul la „casa pe care o vreau şi nu pot”. Portiţa din sârme istorice, grădiniţa din faţă, cu leandrii consumaţi de afide, faţada micii cazărmi de jandarmi, pe care se remarca doar scara ce încerca să imite înnebunitul mozaic gaudin; la capătul ei, uşa deschisă spre orizontul de mozaic bine conservat, şi, dincolo de el, salonul cu şemineu neoclasic, perne uriaşe cu imprimeuri indiene, iar pe o pernă o fată micuţă, cu părul strâns într-un coc, gura lipită de flaut şi ochii ce împung, cu capul lăsat într-o parte, pentru a vedea cine era intrusul. Dar nu se opreşte din interpretarea unui aranjament care lui Carvalho îi sună a Mozart şi care contrastează cu posterul de pe perete, dedicat lui Eric Burdon şi o fotografie enormă a lui Mick Jagger, care îşi scotea chitara din prohab. Pe o uşă laterală apare un cuplu cu plete unisex, slabi ca pisicile fără stăpân, tineri ca nişte copaci abia crescuţi. Cei doi nu vor să strice farmecul muzicii întrebând cine-i Carvalho, iar flautista îl paralizează pe Carvalho cu ochii deschişi, singurii cu adevărat frumoşi pe chipul ei de mezină anodină, în vreme ce buzele continuă să sugă muzica flautului. Muzica îi anunţă propria moarte, şi, când se stinge, figurile îşi recâştigă lent mişcarea şi capacitatea de a se mira în faţa cuadragenarului îmbrăcat ca un tată intrat în podul raiului. După rotunjimea maţelor ce explodează sub tunica

parcă din lumea a treia, Carvalho deduce că flautista e presupusa noră a Teresei Marsé. Cuplul unisex se desface, iar glasul masculin face un pas în faţă.

– Ce doriţi?

– Era deschis. Îl caut pe Ernesto.

Cei trei tineri se privesc şi nu răspund.

– E vorba de maică-sa, Teresa.

– E într-o călătorie.

A spus nora.

– Ştiu. Exact despre asta e vorba. Aş dori să vorbesc cu Ernesto.

– E la serviciu.

– Se întoarce curând?

– E chelner şi lucrează în tura de noapte. Tocmai a plecat.

Copilul încercănat, născut pentru a fi Che ori moştenitorul lui „Can Marsé" e chelner.

– Îmi puteţi spune unde?

Poate ar putea, dar nu vor.

– Păi, habar n-am. În Barcelona, dar nu ştiu unde. Cum ne-aţi găsit?

– Bunica lui Ernesto mi-a dat adresa.

– A, *iaia*[63].

Fata părea uşurată şi, spunând *iaia,* privise spre o uşă care dădea spre bucătărie, spre plăci de faianţă ciobite. Fără nicio îndoială, *iaia* contribuia la funcţionarea acelei bucătării.

– Scuzaţi-mă, dar mă caută tata, şi n-aş vrea să avem probleme. Suntem în casa prietenilor noştri.

Perechea unisex a încuviinţat din cap.

– Ernest lucrează la Capablanca, într-un bar pentru travestiţi, la capătul Ramblei. E chelner acolo, s-a grăbit să adauge, pentru ca, nici măcar pentru moment, Carvalho să nu poată gândi că Ernesto lucra ca travestit. Şaptesprezece ani de flautistă însărcinată îl contemplau pe Carvalho fără nicio reţinere, dar aşteptând o explicaţie.

– S-a întâmplat ceva cu Teresa?

– Asta încerc să aflu.

Fin‘că poartă mătase
floarea de crin vineţie
fin‘că poartă mătase,
ah, fată-clopotar, oare de ce.

Ca o floare de sânge, cu pletele blonde jegoase şi tot restul roşu ca focul, rujul, rochia cu coadă şi buline, buline albe, un alb înroşit, „Pipa”, un metru optzeci fără tocuri, iar pe tocuri o statură pivot, toracele unui boxer de categorie mijlocie, mărit de ţâţele siliconate, ţinta invidiei resimţite de concurenţă, pulpe de clasă ale anatomiei şi, la rotirea fustei, muşchi marmoreeni, care să ascundă misterul a ceea ce a respectat ori nu bisturiul din Casablanca. Pe chipul de băieţel brunet deghizat în fetiţă blondă, trăsături de poponar neobrăzat, şmecheria lui *fin‘că poartă mătase floarea de crin vineţie* şi bătăile din tocuri ce ridică miasmele de praf ce se adaugă negurii excitate de şuvoaiele de lumină cu care reflectoarele caută exerciţiile de gimnastică subliniate de expresia corporală pe care „Pipa” o transmite tragediei trăite de *Fata-clopotar,*

tragedie profundă în mâinile unui pianist scund, nespus de bătrân, cu ochelari micuţi, de student omorât într-o înfruntare cu poliţia ţaristă, în contralumină, oameni hotărâţi, iar în fundul salonului nu mai încape niciun suflet, toate mesele sunt ocupate de soţi recent plecaţi de la o cină de şase mii de pesete, cot la cot cu progresiştii convocaţi de tam-tamul oral al ambianţei irepetabile, specialistele Pelucas, Rosalinda, Adefesio, Toro, care le imită cu toatele pe Rocio Jurado, Amanda Lear, Astrid Gilberto, Rafaela Carrá, fostul camionagiu Rosalinda, tată a doi copii, mezinul mamei văduve Pelucas, mecanicul strungar Adefesio, golanul ambidextru Toro, ce-şi asigură succesul cu Luigi Iubăreţul.

– Respectabil public, în continuare marele succes al Rafaelei Carrá, într-o versiune liberă a Juanei Toro…

Toro ia locul lui Pelucas, năpustindu-se asupra pianistului care îşi face intrarea.

– …acompaniată la pian de maestrul Rosell.

Rosell, bătrânul pianiast, un Buster Keaton alb de noapte, corectează din mers dezastrele temporale şi de intonaţie ale fetelor vesele şi puternice.

– *Am menstre mari!* spune Pelucas cu sudoarea artei pe frunte.

– *Când îmi vin, am sângerări!* insistă Pelucas, în mijocul unui grup de obişnuiţi, care zâmbesc sau râd, după cum se controlează nervos în faţa gigantei cu pizdă neliniştitoare.

– Jucam odată în Mallorca şi mi-a venit o menstră mare dintr-astea, că uite-aşa am umplut scena băieţaş.

Se zvoneşte că în salon sunt un primar în funcţie şi Luis Doria, bătrânul geniu al poeziei şi picturii, conservat în formol şi amidon. În turnul de veghe al mesei ce domină zarva, punct de referinţă pentru cunoscători, stă chiar Luis Doria – mai trăieşte? I-ai văzut expoziţia la Maeght? Perechile înstărite, ce-şi consumă săptămânala noapte de nebunie alături de doi soţi prieteni, asociaţi în afaceri şi vacanţe la mare, cred că au făcut o investiţie bună. În rest, profesori universitari extrabugetari, mini-editori avansaţi, foşti editori, post-editori, scriitori, pictori, foşti cântăreţi protestatari, specialişti în literatură ştiinţifico-fantastică, numere doisprezece şi chiar unsprezece pe listele electorale ale comuniştilor ori socialiştilor, prestigioase nume de umplutură, care păzesc spatele încărcat al politicienilor cu adevărat premiabili cu un fotoliu parlamentar, şi Juanito de Lucena, recent sosit dintr-un turneu prin America de Sud, solidar cu fundalul petrecerii, lins de ochii de păianjen ai lui Pelucas.

– Ce bun e!

Juanito de Lucena, cu o aluniţă falsă lângă buzele pupăcioase şi sprâncenele unei feţe în floare. Peste el se apleacă Ernesto cu cele patru gesturi învăţate de la *maître,* trupul înclinat în semn de ofertă, are o mână îndoită la spate şi cu cealaltă manevrează tava, pe când de pe buze se desprinde un „ce doriţi să serviţi” suficient de

tare pentru ca muşteriul să-l audă şi să nu taie inspiraţia lui Toro, o Rafaela Carrá brunetă ca în Tunisia, cu schelet de sărăntoacă.

– Ernesto. Te caută un domn.

Fiul Teresei Marsé are pe tavă două ginuri tonice şi un cocktail Alexandra[64]. Buzele lui Carvalho nu emit tonul adecvat, iar Ernesto nu pricepe. Carvalho îi face semn să plece din acel loc gălăgios, dar băiatul spune că nu poate. Îl roagă să aştepte.

Duce comanda la o masă, dar între timp cineva îl bate pe umăr pe Carvalho. Se întoarce şi are surpriza zâmbetului zbârcit al Rosei Donato.

– Dar ce mai, dumneata eşti neobosit!

– Te asigur că-i o întâmplare.

– Ce spui?

– Că-i o întâmplare.

– Stau la masa de acolo cu câteva prietene. Te aşteaptă un pahar.

„Acolo” e o masă de la picioarele lui Luis Doria, unde şuşotesc trei doamne rupte de soţ şi de petrecere. Acum, Toro a început să-şi recite dorul de Luigi Iubăreţul, un *latin lover* de export, care s-a dus la Hollywood să facă avere cu buliţa, în vreme ce maestrul Rosell creează o oarecare senzaţie de peisaj muzical intim, trist în pofida parodiei. Ernesto se întoarce cu tava goală şi-i face semn lui Carvalho să se ducă la toaletă. Ajung până acolo stridenţele lui Toro, dar nu clocotul conversaţiilor, nici hohotele reprimate.

– Ce s-a întâmplat? Nu pot pierde vremea. Sunt în perioada de probă, şi am găsit foarte greu până şi acest post.

– E vorba de mama dumitale. E la ananghie, în Thailanda.

– Mama e mereu la ananghie.

– Pare serios. Tatăl ei nu vrea să ştie nimic. Putem da de-al dumitale?

– De-al meu? Asta-i şi mai greu. Va fi greu să-l găsiţi şi, dacă-l găsiţi, e ca şi cum n-aţi fi facut-o. A dat în mintea copiilor. De parcă mi-ar fi copil. Juma de an stă la Ibiza şi în cealaltă trage ţepe prin Barcelona.

– Cineva trebuie să se intereseze de Teresa. Trebuie vorbit la Ministerul Afacerilor Externe, de pildă.

– N-o fi clasica păcăleală a mamei?

Maître îşi iţeşte capul într-un colţ.

– Nu pot pierde vremea. Aici îţi joci postul pentru orice tâmpenie. Am să încerc să dau de tata. Dă-mi telefonul dumitale.

Carvalho îi întinde o carte de vizită, Ernesto o pune în buzunarul jacheţelei smoking, ca pe un bacşiş. Are păr lung, strâns în coadă, şi umbra mustăţii adolescentine mărită de deznădăjduita voinţă de a nu şi-o rade.

– Vii sau nu vii?

E Donato. Îl ia pe Carvalho de braţ şi-l ajută să treacă prin gloata ce aplaudă cu braţele sus. Prin tunelul pe care îl croieşte, împingând clienţii, Pepe ajunge la masa doamnelor. O pianistă concertistă, o traducătoare de romane feministe

şi câştigătoarea celui mai important premiu de proză din literatura Murciei, îl informează Donato şi-l prezintă pe el drept un detectiv particular şomer.

– Profitaţi de ocazie, fetelor, domnul caută de lucru.

– Dacă l-aş fi cunoscut înainte! La ce-i bun un detectiv particular?

– Ca să vă urmărească soţul, de exemplu.

– Nu mai am soţ.

– Nici eu.

– Doamnele astea atât de nostime au dat toate greş când s-au căsătorit, şi-s la dispoziţia dumitale.

Concertista mai păstrează bronzul verii şi-l priveşte pe Carvalho peste umăr. E o blondă bine vopsită, bine îmbrăcată, bine făcută, bine maturizată, cu sânii tari sub sutienul decoltat din mătase.

– Nu-i aşa că-i nostim? E detectivul particular cel mai nostim din câţi cunosc. Azi m-am supărat pe el, fiindcă-i *machista*[65].

Donato strânge între mâini braţul lui Carvalho şi mijeşte ochii.

– Ce noapte frumoasă! Şi ce bine e! L-ai văzut pe Luis Doria?

– N-am avut plăcerea.

– Pictorul, poetul; da', dom'ne, nu citeşti jurnalele? Uite. Aici e. E un obişnuit al salonului, nu vine pentru fete, ci pentru pianist. Ori de câte ori vine, pleacă printre ultimii şi, înainte de plecare, îl salută ceremonios.

– Pianistul, murmură Carvalho şi-l priveşte pe bătrânelul care încheie apoteotic sublinierea muzicală a revenirii lui Luigi Iubăreţul în satul natal şi la amanţii obişnuiţi, după ce eşuase în încercarea de a fi gigolo la Hollywood. Pianistul e o figurină agitată de muzică, ai cărui pantaloni prea scurţi lasă să se întrevadă o jumătate de gleznă bătrână şi albă, izmenele maro vechi şi mototolite, pantofii îmbălsămaţi cu cremă de ghete, nervoşi ca şi mâinile lui.

– Cunoşteai acest loc, presupun.

– Presupui greşit.

– A funcţionat şi-n vremea dictaturii, dar l-au închis în urma unui denunţ. Acum l-au redeschis. Aproape toate fetele erau şi înainte aici. Dar acum au cu aproape zece ani mai mult. Te-ai uitat la Toro? Te înspăimântă.

Râsul lui Donato se opreşte când vede că pianista concertistă şi Carvalho schimbă priviri, că pianista întoarce capul şi-şi zâmbeşte. Donato îşi bagă buzele în urechea lui Pepe.

– Ţine-i de urât, e foarte singură. Îţi place muzica?

– Depinde.

– Vorbeşte-i despre muzică.

Carvalho dă pe gât un whisky dublu, fără apă şi fără gheaţă, şi se înclină spre concertistă.

– Ce mai face Beethoven?

– Ce-i cu Beethoven?

– Mi s-a spus că sunteţi muziciană.

– Specialitatea mea e Bela Bartok.

Carvalho se preface supărat şi dă din cap a refuz.

– Nu m-aş fi aşteptat la aşa ceva din partea dumneavoastră.

Concertistă râde, arătându-şi dantura foarte scumpă.

– Asta nu poate rămâne aşa, a proclamat Donato când era deja vădit că-i alungau din local. Doria se ridicase, tuciuriu, colţuros, cu pletele albe licărind în penumbra localului, iar în mersul de bătrân hotărât îl secondau doi însoţitori care nu-şi luau ochii de pe paşii cu care el cobora treptele spre ringul central. Concertista l-a abordat, iar bătrânul i-a răspuns afabil, i-a sărutat mâna, i-a reţinut-o într-a lui, i-a comentat ceva îmbucurător şi s-a despărţit de ea cu aceeaşi ceremonie cu care o întâmpinase. Retragerea era generală, iar Doria s-a îndreptat uşor spre estrada unde pianistul îşi strângea meticulos partiturile. Carvalho şi-a urmat însoţitoarele spre concertistă şi s-au întâlnit cu toţii în urma stelei trasate de Luis Doria, printre privirile avizate ale ultimilor clienţi. La picioarele estradei, Doria s-a oprit şi a zis:

– Foarte bine, Alberto, foarte bine.

Dar pianistul abia dacă s-a întors. A încuviinţat, dând din cap, şi a continuat să stea cu spatele la atotputernicul Luis Doria.

– Totul e bine?

Pianistul a dat iar vag din cap, fără să-şi întoarcă privirile spre Doria.

– Şi Teresa?

Pianistul s-a agitat, iar din spate se putea înţelege şi că plângea şi că râdea. Odată strânse partiturile, s-a îndreptat spre treptele estradei, fără să-i dea nici cea mai mică atenţie lui Doria, care se îndrepta deja hotărât spre stradă, urmat de însoţitorii săi. Donato l-a luat pe Carvalho de braţ.

– În fiecare noapte e la fel. De câte ori l-am întâlnit aici pe Doria, petrecerea s-a terminat la fel.

Pianistul a dat partiturile garderobierei. Îndeplinind parcă un ritual, femeia le-a pus bine şi a reapărut cu o perie de care bătrânul s-a folosit pentru a se peria cumpătat de sus în jos. La ieşire s-au întâlnit însoţitoarele lui Carvalho, pianistul şi Ernesto, acum fără smoching, dar cu uniforma de tânăr din 1982 şi pletele răsfirate pe spate. Ernesto i-a făcut un gest de spion şi a încălecat pe-o motocicletă micuţă, cu care s-a lansat pe Ramblas în sus, în căutarea vizuinei unde îl aştepta flautista însărcinată. Carvalho şi-a zis că băiatului avea să-i fie frig de cum se va sfârşi luna octombrie şi că aceea nu era o motocicletă cu care să urci pe rampele de pe Tibidado şi apoi să cobori pe şoselele umede care duceau până în Vallés. Dar Ernesto era de-acum o luminiţă roşie în depărtare, pe când Alberto Rosell, pianistul, mergea pe jos în schimb pe mijlocul Ramblei, cu sprinteneală de excursionist, facilitată poate de pantalonii prea scurţi din care se întrezăreau izmenele postbelice de culoare maron.

– Rosa, frumoaso, nu mi-ai spus nimic.

Donato dădea şi primea sărutări de la Rosalinda, într-atât de ascunsă sub blănuri, încât părea un explorator arctic efeminat.

– Nu prea mă iubeşti, nu mă iubeşti deloc. Ai uitat că am fost prietene intime.

– Cum să te uit, minunea mea? Dar eşti prea bărbat pentru mine.

– Eu, bărbat? Ah, ce chestii mai spui şi tu. Hai, Andrés, vino să auzi ce grosolănii mi se spun.

S-a apropiat de grup un băiat cu perciuni şi mucul unei ţigări de foi între buze.

– El e Andrés, logodnicul meu. Ne vom căsători. Şi asta-i Rosa. Auzi tu ce spune, că-s prea bărbat pentru ea. Îţi par bărbat, Andresico?

Andrés a zis că nu, şi-a băgat mâinile în buzunare şi s-a străduit să caute luna pe cer. Rosalinda a ciupit-o pe Donato de braţ.

– Da’ ce rea eşti, ce rea e muierea asta. Prezintă-mi-l pe acest băiat drăguţ. Unde-l duceţi atâtea femei?

– E detectiv particular.

– Un sticlete.

Toată scârba lumii a provocat un cutremur de gradul şapte pe scara Richter în crusta machiajului de pe faţa Rosalindei.

– Nu. Detectiv particular, ca-n filme. Ca Humphrey Bogart, de pildă.

– A, dar nu pare. Îmi aminteşte mai curând de… nu ştiu… De altul. Dar nu de ăsta de care zici tu. Adio, frumoaso, şi nu mă uita. Ţi-a plăcut?

– Ai cântat foarte bine.

– Păi iau lecţii de canto, să ştii, cu tipul care a învăţat-o pe Caballé să respire din ovare. Învaţă-mă şi pe mine, i-am zis. Şi mă învaţă.

– Să respiri din ovare?

– Păi, da, ascultă, şi-i adevărat că se poate. Uite.

Şi-a descheiat haina de blană, şi de sub ea s-a ivit o rochie mov, care se adapta ca o husă la voluminoasa orografie a Rosalindei.

– Uite, respir din stomac.

Pântecele Rosalindei urca şi cobora după cum intra şi ieşea aerul pe care îl aspira cu guriţa închisă şi nările dilatate ca de cârtiţă.

– Acum bag aerul în ovare.

Şi l-a băgat, fiindcă niciun volum extern n-a dat semne de viaţă, aşa că au convenit cu toţii că aerul ajunsese într-un puţ adânc din Rosalinda.

– Desigur, aerul de jos iese mai târziu şi-ţi lasă timp să-ţi susţii vocea. De aia Caballé, şi cine spune Caballé spune Callas şi Raphael, ori cineva ca ei, ţine aerul şi face cu vocea ei tot ce face. Îţi pot cânta, ce ştiu eu, un kilometru, şi cu o faţă de parcă şi-ar peria părul.

A închis ochii, ca să-şi adune idei pentru o dizertaţie pe care o dorea prelungită, iar Donato a sărutat-o pe obraji, încheind astfel audienţa.

– Uite ce-i, gagico, suntem obosiţi şi mergem acasă. Felicitări pentru cât de bine o faci şi-ţi doresc mult succes.

Rosalinda a încercat să spună că trăia pentru artă, dar Donato îi întorsese deja spatele, iar Carvalho s-a trezit privindu-şi vârfurile pantofilor

în mers, simţind alături prezenţa concertistei. Rosa a profitat de un felinar aprins, ca să-i adune sub lumina lui şi să le dea instrucţiunile de noapte.

– Eu trebuie să mă scol devreme şi nu te pot însoţi, Joana. E adevărat că detectivul particular va fi atât de amabil s-o însoţească pe Joana acasă?

Joana l-a scăpat pe Carvalho de propunerea lui Donato, zicând că noaptea era plină de taxiuri.

– Dar nu de detectivi particulari.

Totul era aranjat, aşa că Donato a sărutat obrajii concertistei, a dat mâna cu Carvalho, s-a atârnat de braţele celorlalte două şi a început urcuşul obligatoriu pe Ramblas. După câţiva metri, s-a întors şi l-a întrebat cu glas tare pe Carvalho:

– Ai văzut-o pe Marta Miguel? De-adevăratelea? Cum ţi s-a părut? Pisăloagă, nu? Eu abia o cunosc.

Vorbise fără să aştepte vreun răspuns de la Carvalho şi i-a întors spatele, continuându-şi drumul. Joana privea în toate direcţiile, aşteptând să se ivească un taxi.

– Nu-ţi face griji. Te însoţesc cu mare plăcere.

– Dar mă înfurie.

Se simţea furia şi în voce şi în privirea aruncată celor trei femei care se îndepărtau.

– Îmi joacă mereu acelaşi număr.

– S-ar putea şti în ce constă?

– Păi, de cum se apropie un bărbat, mi-l pune în cârcă.

– E o prietenă bună şi generoasă.

– O face ca să mă chinuie, ca să-mi spună „ia un armăsar de prăsilă, ia, tu, că nu eşti ca noi”.

– Înţeleg. Şi de ce mai ieşi cu ele?

– Rosa mă atrage cu ceva. Nu ştiu ce-i. Poate forţa caracterului.

Când au urcat în maşina lui Carvalho, s-au privit în ochi; apoi, privirile femeii s-au lăsat brusc în jos pentru a vedea dacă Pepe avea gură; când au dat de ea, tot capul i s-a apropiat de bărbat, iar nişte buze mici, întredeschise, suculente, au pus stăpânire pe ale lui. Carvalho a răspuns sărutului, după care s-a răsturnat pe spătarul scaunului.

– Bine, cel puţin, că nu va trebui să pun întrebarea aia idioată.

– Ce întrebare?

– Mă inviţi la un pahar în apartamentul dumitale?

– Soţul meu m-a părăsit.

S-a trântit pe scaun, cu paharul într-o mână, şi şi-a echilibrat cu celălalt braţ căderea trupului, rămânând cu picioarele desfăcute, cu paharul în aceeaşi mână şi fără să fi pierdut nicio picătură. Carvalho a apreciat îndemânarea gestului şi, din poziţia de bărbat cufundat în nisipurile mişcătoare a zece mii de perne, fără suficiente mâini pentru a ţine paharul, a evita să fie înghiţit şi a-şi menţine o dispoziţie corporală care să-i permită să facă Joanei viitoare avansuri, a blestemat presupusul orientalism care punea stăpânire pe decoraţiunile interioare. În schimb,

pe pereţi, pictură abstractă, nume de lux, iar în fundul salonului imens, care constituia a treia zonă a camerei de zi, pianul cu coadă, un tron.

– Aşa, cu binele. Mă anunţase din prima zi de după căsătorie. Când ai să împlineşti patruzeci şi cinci de ani, eu am să am deja cincizeci. Atunci am să te părăsesc. Nu l-am luat în serios. A băut din pahar cu delicateţea unei păsări. Asta a fost în iulie trecut. Ziua mea de naştere e în iulie. Pe douăzeci şi doi. Eduardo mi-a dat un etui şi un plic. În etui era colierul de smaralde pe care mi-l promisese încă din… în fine… Iar în plic o notă prin care îmi dădea întâlnire cu un avocat şi zece milioane de pesete… Auzi? Ce crezi?

– Că soţul tău are o mulţime de bani.

– Uneori. Dar e adevărat, are bani. Nu mulţi. Ce înţelegi dumneata prin „o mulţime de bani”?

– Cincizeci de milioane de pesete.

– Asta-i o nimica toată. Dar e adevărat, pe ăştia-i are.

– De ce te-a lăsat?

– Mă considera deja uzată, cred. Mi-a zis că meritam o a doua viaţă, alături de alt bărbat, departe de viaţa domestică. Şi el la fel, desigur. Are doi copii cu o infirmieră de la clinica lui.

Îşi iţea privirile peste pahar, să vadă ce efect provocau dezvăluirile ei.

– Mai tânără ca mine.

– Dar nu şi mai frumoasă. Cu siguranţă.

Mâinile lui Carvalho s-au mişcat rapid. I-au desfăcut părul, şi pletele scurte şi moi i-au încadrat chipul demn de coperta revistei *Hola,*

supus unui regim hipocaloric şi unor masaje faciale care combăteau începutul moliciunii din obraji şi inelele zbârciturilor de pe gât. Mâinile bărbatului au reînceput să lucreze, trecând bretelele sutienului peste umeri, lăsând în libertate sânii tari, precişi, arşi de soare, care culminau cu două sfârcuri ca două căpşuni. Ea îşi privea sânii, vrând totodată să-şi reia confesiunea.

– N-am avut copii.

– Mult mai bine. Cui ar fi rămas?

– E adevărat.

Acum, mâinile căutau fusta, iar femeia a trebuit să-i întoarcă spatele lui Carvalho, pentru ca el să-i tragă fermoarul fără ca ea să lase jos paharul, fără să verse vreo picătură, permiţându-i să se simtă mândră, sorbind din el în tot acest timp. Cu nişte chiloţei ce încăpeau într-un pumn de copil şi un pahar cu vin de Porto într-o mână, trupul Joanei părea un montaj vizual. Corpul traducea voinţa angoasată de a lupta cu timpul, niciun gram de grăsime, nicio cută netratată, niciun colţişor nelăcuit de sorii cei mai constanţi de pe lume, deşi acele nenumărate strădanii nu izbutiseră să anuleze o oarecare macerare a formelor, care îl atrăgea pe Carvalho şi-l făcea să-şi treacă delicat şi neîntrerupt buricele degetelor peste toate graniţele acelui trup în luptă pe viaţă şi pe moarte cu calendarele.

– Rosa vrea ca eu să fiu ca ea. Ca toţi să fim ca ea.

– Ar fi teribil, a zis Pepe, dând să se sprijine într-un cot şi sărutându-i alternativ sfârcurile sânilor, cu sprinteneala greu încercată de propria-i poziţie. Când buzele au atins sfârcul stâng, Joana a dat capul pe spate, a închis ochii şi s-a trântit pe marea de perne. Luat prin surprindere, Carvalho a rămas fără sfârc, într-un echilibru imposibil, care s-a frânt. A căzut necontrolat peste Joana, fapt pe care femeia l-a interpretat ca pe un asalt precipitat şi a dispărut printre perne, murmurând de mai multe ori un neplăcut „încă nu”. Joana era acolo, la o jumătate de milă de perne, cu chiloţeii ei, cu spatele la Carvalho şi la lume, gânditoare. Carvalho a şovăit între a pleca ori a reface atmosfera adecvată. S-a supus legii pernelor şi s-a lăsat înghiţit de ele, până a atins fundul. De acolo a cerut cu glas liniştit.

– Mi-ar plăcea să cânţi la pian.

–

Acum?

– Acum.

– Aşa?

– Aşa.

Femeia s-a ridicat în capul oaselor, şi-a aranjat părul cu o mână şi s-a îndreptat spre pian. Avea fundul frumos, ca o pară adaptată la scaunul rotativ, şi coatele ascuţite îi pluteau deasupra clapelor ca nişte micuţe păsări de pradă. Pianul părea să aştepte mâinile stăpânei, fiindcă i-a dăruit notele cu promptitudine de majordom. Lui Carvalho i-au sunat a Albéniz, iar curând ar fi

jurat că asculta *Torre Bermeja*[66]*,* dar ea s-a oprit din cântat şi, fără să întoarcă privirile, s-a scuzat.

– Iartă-mă, dar repet pentru un recital din Albéniz, şi încep să cânt automat din el.

Coatele s-au pregătit iar să ia clapele cu asalt, şi de astă dată s-a auzit o melodie tristă, romantică şi epică totodată, având densitatea nopţii ori a simţurilor, dar fără îndoială menită să răscolească zaţul simţămintelor.

– Ce-i asta?

– *O Perigal.* Un cântec de Theodorakis pe un poem de Elitis. Cântat e suberb. Mai ales dacă îl interpretează Maria Farandouri.

– Nici aşa nu-i rău.

– Nu. Nici aşa.

Carvalho s-a ridicat şi s-a dezbrăcat. S-a dus la pian şi a îmbrăţişat pianista, punându-i stăpânire pe sâni. Melodia s-a spart, iar el a obligat-o să pună mâinile pe capacul pianului şi, sărutându-i ceafa, a luat-o pe la spate.

– De ce? a mai avut vreme să întrebe, înainte de a o penetra. Dar Carvalho n-a vrut să-i dea ori n-a avut niciun răspuns. Picioarele au început s-o lase în apropierea orgasmului, iar Carvalho a trebuit s-o sprijine cu braţul pe zona inghinală. A terminat şi a lăsat-o formând un unghi între pian şi podea. Joana s-a ridicat şovăind ca o Margot Fontaine[67] şi, fără să întoarcă privirile spre el, s-a dus spre perne şi s-a pus între ele. Carvalho şi-a înăbuşit impulsul de a căuta baia şi s-a trântit lângă ea, închipuind cu un deget traiectorii imaginare pe spatele ei. Femeia a întors capul şi

el i-a văzut, în fine, chipul, încins, dilatat parcă de o satisfacţie interioară.

– De ce?

– De ce ce?

– De ce-am făcut-o?

– Am două motive bune. Fiindcă ne-am distrat bine şi fiindcă e cinci dimineaţa, şi încă nu s-a deschis la Corte Ingles.

– De ce m-ai luat aşa, ca pe câini?

– Ai un spate frumos.

– Dar ai făcut-o ca să mă umileşti.

Se încruntase, stimulându-şi propria supărare. Carvalho s-a ridicat şi a început să se îmbrace.

– Şi mâine?

– Mâine va fi o altă zi.

– O să ne vedem.

– Mâine nu. Într-altă zi.

– Curând plec în turneu, dacă nu-mi fac probleme poliţia şi judecătorul.

– Ce-ai păţit?

– Sunt martoră în cazul uciderii unei tinere, Celia Mataix.

– Erai acolo în noaptea crimei?

– Da. Mă adusese Rosa. Şi am plecat cu ea.

– O cunoşteai pe Celia dinainte?

– Foarte bine. Prea bine. Nu-şi ascundea ironia.

– Probleme?

– Fusese amanta soţului meu. De-aia am şi vrut s-o văd îndeaproape.

– Şi cum era?

– O curviştină care îmbătrânea.

Mâinile femeii ciuguleau în căutarea hainelor. S-a îmbrăcat destul pentru a-l putea însoţi pe Carvalho până la uşa ce dădea pe scară.

– Am senzaţia că am fost o proastă.

– De ce?

– A fost atât de… atât de animalic…

Carvalho a închis spiritual ochii şi i-a întins o mână. Ea a privit-o de parcă nu înţelegea gestul şi s-a ridicat pe vârful picioarelor, sărutându-l pe obraz.

– Faci mereu aşa?

– Cum?

– Ca şi cum nu ţi-ar păsa de partenera ta.

Voia să spună ceea ce avea de spus şi voia s-o spună chiar când să închidă uşa în urma lui Carvalho.

– Toţi bărbaţii sunteţi o apă şi-un pământ.

Nu şi-a dat imediat seama că târâitul soneriei era real şi că, deşi era zece dimineaţa şi el stătea în pat de nici patru ore, cineva apăsa pe buton, dorind să fie auzit. A sărit dezbrăcat din pat şi a privit pe fereastră. Jos era Ernesto, hotărât să nu plece pe degeaba, după ce dormise la fel de puţin ca şi Pepe. Detectivul a deschis fereastra şi a aruncat un „vin acum” indignat, care a ridicat în zbor rândunelele aşezate în pomii din grădină. A început să caute un halat şi s-a trezit peste câteva secunde deschizând frigiderul, ca să dea pe gât o jumătate de carafă cu apă rece. Halatul. Între halat şi el plutea o zăpăceală ciudată, de parcă uitase brusc drumul halatului spre uşă. Ori

poate că n-avea halat. Şi-a amintit că în toaletă era ceva asemănător unui halat de baie şi s-a dus după el. Când şi l-a pus, a recăpătat sensul a tot ce se petrecea. Cineva sunase la uşă fără respect pentru norul de zăpăceală din capul lui şi senzaţia de somn neterminat. A ieşit desculţ în grădină, i-a deschis pe muteşte poarta lui Ernesto, poate că aşteptând scuze, dar tânărul a trecut tăcut prin faţa lui şi cu paşi mari a pus stăpânire pe grădină, pe uşa casei, pe casă. Carvalho a mers în urma lui şi n-a redevenit stăpân pe situaţie până ce Ernesto nu s-a trântit pe canapea, suspinând resemnat.

– Mor de somn.

– Şi eu. Credeam că tineretul de azi nu se scoală cu noaptea în cap.

– Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să termin cât mai repede. Chestia cu Teresa, maică-mea, nu m-a lăsat să dorm. Ce se întâmplă?

Carvalho i-a făcut un rezumat al situaţiei, în timp ce Ernesto dădea din cap ca şi cum i s-ar fi spus poveşti despre o recidivistă incorigibilă.

– Mama se bagă în orice, fără să ştie cum are să iasă. M-am dus s-o văd şi i-am spus: iubita mea e însărcinată. A început să-mi vorbească despre controlul natalităţii. Era absurd. Şi apoi alt discurs cum că ea e o mamă înţelegătoare şi nu merita una ca asta. Că n-avea chef să fie bunică. De parcă i-aş fi cerut să fie bunică. De parcă a fi sau a nu fi bunic e ceva fizic. S-a înfuriat. Că pleca şi pleca, şi că o să vorbim la întoarcerea ei. Şi eu ce? Să mă fi gândit înainte? Aşa-s eu!

– Ai avut baftă că ai găsit de lucru.

– Mă exploatează, dar fac pe prostul. Nici contract, nici asigurare, nici nimic. Dar cel puţin sunt liniştit şi nu trebuie să cer bani de la nimeni. Ce pot face pentru Teresa?

– Mă îndoiesc că poţi face mare lucru. De fapt, de mobilizat ar trebui să se mobilizeze bunicii sau tatăl tău. Găseşte-l pe taică-tău, dacă poţi.

– L-am găsit. Lucrează ca dresor la un centru canin de pe litoral. Spre sud. Lângă Calafell. Pentru moment. Cum au avut întotdeauna câini acasă, ştie despre ce-i vorba. Să nu vă mire.

– Nu mă mir㠖.

– Păi, tata a fost consultant financiar la Bankinter, fiindcă era nepotul nu ştiu cui ori ginerele bunicului, nu-mi aduc bine aminte. Tocmai s-a întors de la Ibiza, iar fata care îl întreţinea s-a săturat de el. S-a îngrăşat şi cheleşte.

– Ce vârstă are tatăl tău?

– Poate avea orice vârstă. Patruzeci şi ceva de ani. Unul sau doi mai mult ca Teresa, dar e mai bătrân. Tipul e un pierde-vară. De când a plecat de acasă a făcut de toate. Bine, cel puţin, că nu dă şi sfaturi.

A început să râdă.

– E diliu. Când i-am zis că aşteptam un copil, mi-a zis: „Foarte bine, Ernesto. Eşti *sigala*[68], ca tac-tu”. Revenind la Teresa. Vreţi să fac ceva? N-au să dea prea mare atenţie unui puşti de optsprezece ani. Bunicul cunoaşte lume, ca şi tata, cu toate că şi-a pierdut prietenii, fiindcă i-a

tapat de bani. Tatăl lui Mercè, iubita mea, are mare influenţă şi-i deputat în Parlamentul Cataloniei, dar nu vrea să mă vadă nici în poză. E democrat de la mijloc în sus.

– Ar trebui să mergem la agenţie, să vedem dacă au mai aflat ceva, şi apoi la taică-tău, să vedem dacă vrea să dea o mână de ajutor. Vrei să mănânci ceva?

A zis că nu şi s-a ridicat cu sprinteneală de exhibiţionist, agitându-şi pletele pentru a şi le potrivi la loc. S-a pus să treacă în revistă colecţia de discuri a lui Carvalho, dând din cap a dezaprobare şi aruncându-i un zâmbet de băiat bun.

– V-a stat ceasul. Nimic de la Rolling. Cea mai nouă chestie e *Penny Lane* de Beatles.

– L-am câştigat la tombolă, probabil. De fapt, nu trec de Aznavour.

– Nu-i chiar atât de rău pe cât vreţi să pară. Văd aici un LP cu Pink Floyd, dar trebuie să vă puneţi la curent, dom’ne, în curând veţi fi surd. Poţi să surzeşti, dacă nu ştii să asculţi muzica vremurilor noastre.

– Profunde gânduri!

– Când mă scol cu noaptea în cap, îmi ies aşa, cu ghiotura.

Carvalho s-a dus la bucătărie. A pus de cafea şi, pe când picurul transfuziei matinale de sânge atingea apogeul, a mâncat un sfert de kilogram de căpşuni recomandate de Bromuro ca principal leac contra acidului uric.

– Dacă ai putea mânca o săptămână numai căpşuni, ai elimina pentru o bună bucată de timp acidul uric, Pepe.

Un sfert de kilogram de căpşuni dimineaţa trebuia să fie bun la ceva. Cu satisfacţia de a-şi fi arătat respectul faţă de trupu-i maltratat, s-a dus la duş şi s-a supus alternanţei dintre apa rece şi apa fierbinte, fiindcă Bromuro, care nu mai făcuse duş de când trecuse Oderul ori Neisserul cu Divizia Albastră[69], susţinea că influenţa pozitiv circulaţia sângelui.

– La vârsta ta, Pepino, trebuie să începi să te interesezi de circulaţia sângelui. Starea sângelui e starea trupului. De-aia-s eu cum sunt. Am sângele atât de gros, că pare prăjit cu ceapă.

A ieşit de la duş şi a găsit casa ocupată de vibraţiile *Romanţei de curaj*, interpretată de Conchita Piquer. Ernesto îi zâmbea de pe canapea.

– Auzi, e de muzeu. Prea de tot. Pare una dintre fetele care cântă la Capablanca. Dumneavoastră vă place?

– Îmi aminteşte de anii de după război.

– Vă place să vă aduceţi aminte.

– Fiecare îşi aduce aminte de ce poate.

– Eu îmi aduc aminte de un cântec al Karinei, care se numea *Nu suntem nici Romeo, nici Julieta.* Se cânta când aveam vreo şase ani ori aşa ceva. Dar pe atunci cântau şi Beatleşii, iar eu am rămas cu ei.

– Văd că tot te mai gândeşti. Haide.

Ieşind în grădină, spectacolul iederei omnipotente şi al gardului viu fără graţie şi-a atras dezaprobarea lui Ernesto.

– Grădina pare părăsită.

– Nici a mea nu-ţi place?

– Trebuie să iubeşti plantele. Să le vorbeşti, să le iubeşti, să le pui chiar muzică. Dacă vreţi, vin odată să vi le aranjez. Nu vă iau mulţi bani.

– Ai un spirit aidoma cu al lui Rockefeller. Chelner, grădinar, într-o zi am să te văd pe stradă, vânzând ziare.

– Mi-ar plăcea să le fac reclamă în gura mare, de-aş putea. Vă urmez cu motocicleta.

Motocicleta, o Vespa mititică şi uzată, s-a năpustit după maşina lui Carvalho, devenind pe loc un motiv de îngrijorare pentru detectiv, care îl urmărea constant şi vigilent pe băiat în oglinda retrovizoare. I se părea imposibil ca insecta aia pe roţi să-l suporte pe Ernesto şi să meargă pe urmele maşinii. Voinţa de a urmări comportarea motocicletei l-a făcut pe Carvalho să reducă viteza, aşa că în urma lui s-a format o caravană furioasă de şoferi care, după ce depăşeau motocicleta şi pe Carvalho, îi aruncau detectivului privirile înfuriate ori dispreţuitoare îndeobşte meritate doar de şoferiţele ori şoferii cărunţi. Supărat pe sine, Carvalho a accelerat cât îi permiteau caravanele de mame ce tocmai îşi lăsaseră copiii în seama şcolii generale din reţeaua de şcoli particulare, răspândite în toată zona de sus a oraşului. A parcat automobilul sub Paseo de Gracia[70] şi s-a îndreptat grăbit pe jos

spre agenţia de voiaj. La uşa acesteia, îl aştepta Ernesto.

– O să trăieşti încă mulţi ani de zile. Conduci de parcă nu s-a inventat graba încă.

Atunci când a intrat în agenţie, urmat de băiatul pletos şi dizgraţios, mulţi au ridicat din sprâncene. Unii au crezut că se pregătea un jaf, alţii au văzut în Carvalho un poponar matur ce se angajase să-şi ducă tânărul pupil într-o croazieră pe marea Caraibilor. Restul feţelor reflectau truda şi indiferenţa, drept care Pepe a dedus că nimănui nu-i trecuse prin minte, cum ar fi fost normal, că erau un tată cu fiul lui, în căutare de informaţii pentru un voiaj de studii, de pildă. Directorul agenţiei le pregătise un chip îngrijorat şi, cu toate că i l-a prezentat pe Ernesto drept fiul Teresei, şi-a adresat rezumatul lui Carvalho, de care-l lega un pact al vârstei şi al sacoului. Expediţia sosise în dimineaţa aceea, dar Teresa nu venise cu grupul. Avea un rezumat foarte scurt al ghidului şef, deoarece călătoria fusese foarte grea, cu incredibile turbulenţe deasupra Indiei şi o escală tehnică de opt ore la Bombay, dar în următoarele ore n-avea cum să se întâmple nimic nou. Teresa Marsé dispăruse la Chiang Mai, după urmărirea ciudată relatată în raportul pe care i-l înmâna. Totul fusese normal până la Bangkok. Dar, de acolo, ea se despărţise de grup şi se combinase cu un thailandez de foarte proastă reputaţie, după spusele poliţiei, şi zicând „foarte proastă reputaţie”, directorul agenţiei l-a privit în ochi pe Carvalho ca şi cum voia să spună,

fără să spună, ceva ce băiatul nu trebuia să ştie. Dar Ernesto a înfruntat eufemismul.

– Ce vreţi să spuneţi prin „foarte proastă reputaţie”?

– Exact asta.

– Exact asta nu înseamnă nimic.

– Vorbiţi clar. Băiatul e trecut prin ciur şi prin dârmon. E genul de om care s-a construit singur.

Directorul a răsuflat adânc.

– Ca să fiu limpede, şi scuzaţi-mă că folosesc asemenea vorbe, dar asta a fost exact ceea ce mi-a spus ghidul: era un profesionist al sexului.

– Un gigolo?

– Da, adică la Bangkok şi peste tot sunt curve, femei şi bărbaţi, dar prostituaţii sunt tot mai numeroşi pe măsură ce femeile se emancipează. De exemplu, casele de masaj erau înainte exclusiv pentru bărbaţi, iar acum au început să apară unele pentru femei, unde masajul îl fac bărbaţii. Pentru străine, desigur. La Bangkok, toate viciile sunt pentru străini.

– Vrei să spui că mama mea a fugit cu un gigolo.

– În raport povestea nu-i prea limpede, iar poliţia din Bangkok nu vrea s-o lămurească. Ghidul a zis: „nu-mi miroase a bine”. Ambasada Spaniei a intervenit, dar şeful poliţiei din Thailanda în persoană i-a zis că afacerea nu era sub controlul lui, că „perechea şi-a băgat nasul unde nu-i fierbea oala”. Bangkokul, nu ştiu dacă aţi fost acolo, e un oraş fals. Aparent destinat petrecerilor şi turismului, are totul gândit pentru

turist. Dar dacă zgârii un pic, apare un oraş teribil, unde cine nu face trafic cu droguri din nord face trafic cu rubine birmaneze ori cu fete, şi fiecare are propriu-i teritoriu. Ghidul a zis: „nu-mi miroase a bine”. Şi e un veteran, cu peste douăzeci de voiajuri în Orient.

– Putem vorbi cu el?

– Lăsaţi-l să doarmă câteva ceasuri şi începând de diseară va fi la dispoziţia domniilor voastre.

„Centrul canin Pluto”. „Altă casă pentru câinii cu casă”. În prim-plan, un gard verde în spatele căruia lucrează un dresor de câini ce pare să dreseze mai curând lei. Cizme înalte, pantalon de călărie, cămaşă albastră lejeră, un băţ într-o mână şi celălalt braţ înmănuşat până la cot, tot trupul într-o poziţie care să atragă câinele, să-l primească şi să-i secondeze mişcările de prindere, cu eleganţa cu care poate fi prins doar un domn.

– Tatăl meu, şopteşte Ernesto, resemnat, şi o ia înaintea lui Carvalho spre intrare. Băiatul se apropie de gard şi strigă numele tatălui peste îndărătnicia lătrăturilor.

– Domnule Planas Riutort!

Dresorul se întoarce odată cu moţul compact ce-i acoperă fruntea. Zâmbeşte ca şi cum surâsul i l-ar aduna un aparat fotografic cu bliţ şi fuge atletic în întâmpinarea fiului. Deschide portiţa metalică ce delimitează spaţiul destinat dresurii, îşi scoate mănuşa de protecţie şi se foloseşte de

mâna liberă pentru a-i da băiatului o palmă drăgăstoasă pe obraz.

– Ce mai faci, Tito?

– Foarte bine, tată. Lasă-mă să-ţi spun ceva înainte de a ne uimi cu cine ştie ce chestie de-a ta. Domnul se numeşte Carvalho, şi mama l-a sunat de la Bagkok, i-a spus că-i în primejdie şi are nevoie de ajutor. Acum. Imediat. Dacă-i nevoie, se duce la Bangkok, s-o ajute.

– Maică-ta. Nici nu mă mir㠖 De cum iese, o şi face lată.

Îi întinde mâna lui Carvalho şi înlocuieşte zâmbetul de tată înduioşat cu acela de amfitrion condescendent.

– Sunt nebun după detectivii particulari. Nu citesc decât romane poliţiste. Chestia cu Tere, ce surpriză neplăcută!

Şi devine serios, pentru a-i repeta fiului:

– Ce surpriză neplăcută!

– N-am venit la văicăreli, tată. Trebuie mobilizată lumea, ca să afle ce-i cu mama, şi trebuie mers la Bangkok după ea.

– Nici nu te gândi la mine. Pot să-mi sun prietenii, să-i mobilizez. De exemplu, pe actualul Ministru de Externe… Cum îl cheamă pe băiatul ăla care era atât de bun prieten cu unchiul Fernando?… A, da! Perez Llorca… N-are să mai fie mult timp ministru, dar tot poate face câte ceva. Presupun că-şi aminteşte de mine. Dom’ne! Da’ cum de nu mi-am adus aminte mai repede?! Al Seni. Seni şi cu mine eram monarhişti acum… în fine… acum o grămadă de vreme. Am să-l sun

pe Senillosa… Cât despre mers la Bangkok, băiete, ce sâcâială şi ce scump. În situaţia mea, nu pot ajuta pe nimeni. Nici pe tine, Tito, şi nu că n-aş vrea. Munca asta-i provizorie şi patronul, care mi-e prieten intim, mă plăteşte excepţional, fiindcă sunt cine sunt şi mă pricep cu adevărat la câini. Acasă aveam întotdeauna câini de rasă şi cai. Ştii doar, Tito. Dar nu pot ajuta pe nimeni, în afară de mine însumi. Tu ştii, doar, Tito, că am ales libertatea.

– Dar mişcă-te, cel puţin. Sună-i pe domnii ăştia.

– Acum? Acum?

– Aici şi acum.

– Păi, Tito. Nu-i potrivit. Nu-i nici locul, nici ora.

– Mama e în pericol.

Ernesto şi-a luat tatăl de braţ, iar domnul dresor şi-a aplecat capul, biruit de stăruinţa fiului. Se îndreaptă spre o vilă pe care se zăreşte iar firma „Centrul canin Pluto”. Mersul leneş îi devine o succesiune de paşi sprinteni, de cum trec pragul uşii de intrare şi intră în biroul unde un uriaş brunet, cu faţa ţigănită de soare, cercetează nişte hârtii.

– Alfonso, băiete, ţi-i prezint pe fiu-meu, Tito, şi un prieten. Soţia mea a dat de necaz şi trebuie să sun nişte amici.

Uriaşul înalţă capul, arătându-le noilor veniţi un chip morocănos şi plin de riduri.

– Ţi-am spus de mii de ori să nu dai telefoane în timpul serviciului.

– Dar, omule, e o urgenţă. Am uitat să vi-l prezint pe Alfonso, sufletul acestei afaceri.

Pe Alfonso nu-l îmbunează că-i declarat sufletul întregii afaceri.

– De câţi câini te-ai ocupat în dimineaţa asta?

– De trei.

– Şi de al doamnei Carola?

– Şi.

– Unde suni?

– Mai întâi la Madrid, să vorbesc cu Perez Llorca.

– Cu Perez cum?

– Perez Llorca, Ministrul de Externe.

Alfonso, cufundat încă în furtuna ce i-a izbucnit în creier, deschide ochii uimit, dar Ernesto ridică receptorul şi-l pune în mâna lui taică-său.

– O să-ţi plătim convorbirile şi timpul pierdut de tata.

Ochii şi gura lui Alfonso s-au căscat ca să înghită imaginile necesare pentru a justifica nemiloasa condamnare pe care urmau s-o emită buzele. În timp ce dresorul cere numărul de telefon al Ministerului de Externe, Alfonso se ridică în picioare şi îndreaptă un deget acuzator către băiat.

– În acest birpu, deciziile le mai iau încă eu şi nu accept ca două sule să-şi bage nasul în afacerile mele. Dacă nu-ţi câştigi banii pe care ţi-i dau, cu atât mai puţin îţi câştigi dreptul să dai telefoane în orele de muncă!

Şi o mână uriaşă pune stăpânire pe receptor chiar când dresorul a obţinut numărul de telefon

al Ministerului de Externe. Dresorul închide ochii şi înţepeneşte.

– Uite ce-i, Alfonso, termină odată. Bagă-ţi receptorul unde-ţi intră şi caută-ţi alt dresor de câini.

Alfonso pricepe greu că protejatul lui îl părăseşte cu protecţie cu tot.

– Aşa că pleci. Şi unde-ai să te duci?

– Găsesc eu unde.

– Tu? Ai o faimă mai proastă decât…

Carvalho îl împinge pe Ernesto ca să nu se răţoiască la uriaşul ce merge în urma lor, cu paşi scurţi, compensaţi de lungimea urletelor.

– Şi când te gândeşti că te-am angajat de milă! La ce eşti bun, oare? Ca şi cum la uşa încăperii i-ar înceta autoritatea, bărbatul se opreşte în faţa ei, privind cum se îndepărtează ceilalţi trei.

– Şi tipul ăla ţi-e prieten?

– Am fost colegi de şcoală, de facultate… în fine. Dar nu-i merge bine deloc, aşa că-i foc şi pară. E un necioplit.

– Nu-ţi schimbi hainele?

– Aşa vin în fiecare zi.

– Şi cu ce vii?

– Cu trenul, iar dacă-l pierd fac autostop. Haideţi cu mine la Barcelona, am să telefonez din casa bunicii, biata de ea, n-am văzut-o de vreo şase luni.

– N-ai telefon acasă?

– Stau cu nişte tipi într-un apartament vechi din centru, fără telefon. E mai bine fară. Nu-i aşa? Şi tu, Tito, ai telefon?

– Nu.

– Vezi?

Zâmbetul dezvăluie reţeaua de riduri fine, ca trasate cu vârful unui cutter; ochii veseli par să ceară oarecum scuze, iar mâna ce pune la loc moţul încărunţit schiţează un rest din gestul de îmbunătăţire a imaginii. Ernesto stă gânditor pe bancheta din spate. Carvalho conduce, fostul dresor de câini monologhează cu glas tare, făcându-se că discută cu propriu-i fiu.

– Adevărul e că eram sătul. De fapt, am acceptat acest serviciu, Tito, fiindcă era în aer liber şi tu ştii că în ultimii ani nu mai suport spaţiile închise. Am să-i telefonez tipului şi pe urmă cred că mă întorc la Ibiza. Nu suntem în plin sezon, dar găsesc mereu câte un loc de chelner ori şofer pe maşini de închiriat. Acolo, cu două limbi străine te descurci, nici nu ştii ce recunoscător le sunt tatei şi mamei că m-au pus să învăţ germana de mic, de copil, nemţii-s americanii Europei. Tito, băiatule, îmi pare rău, că-i maică-ta, dar boala ei n-are leac. E fată foarte bună, ce mai, nu neg, dar n-are nimic aici. Şi-şi arată moţul. Aşteptaţi-mă aici, urc singur la bunica.

– Merg cu tine, a spus Ernesto, nedându-i posibilitatea să refuze.

– Cum vrei, dar ştii că nu te-a iertat pentru afacerea cu fata aia.

– Merg cu tine.

Fostul dresor de câini zâmbeşte condescendent şi pune tandru o mână pe braţul lui Carvalho.

– Ei, prietene, ce ţi-e şi cu copiii ăştia! Ai copii? Nu. Te felicit. Vezi cum e. Şi ce de complicaţii aduc.

Ernesto îi cere prin gesturi să coboare geamul portierei, şi priveşte.

– Nu trebuie să sperăm prea mult. Cu Perez Llorca n-a putut vorbi, dar i-a lăsat mesajul unei secretare. Însă cu Senillosa a vorbit, iar el i-a promis că va face tot ce poate, dar l-a avertizat că nu-i primul caz de spanioli băgaţi în afaceri cu droguri în Asia, iar treaba-i complicată.

Carvalho nu vrea să înfrunte tristeţea băiatului:

– Dacă aş avea bani, aş lua primul avion. Să vedem dacă a făcut bunicul ceva. Rămâne să mergem după-amiază la tipul de la agenţie? Acum am treabă.

Stabilesc întâlnirea, iar Carvalho îl reţine pe băiat.

– Ascultă, i-ai zis lui taică-tău că plec la Bangkok după maică-ta…

– Da.

– Nici nu mi-a trecut prin cap.

– Înţeleg.

Dar nu pricepea, şi nici Carvalho n-a înţeles peste câteva secunde, când a zis că se ducea să ia masa la d’en Binu, cel mai bun restaurant din apropierea imediată a casei locuite de bătrânului Marsé, cel mai apropiat de bătrânul Marsé. Deşi tot orizontul imediat îl ocupa un lup-de-mare în folie de aluminiu, de calitate excelentă, pe care îl gustase la Binu mai demult, abia când a făcut

plinul şi-a dat seama că făcea cheltuieli pe socoteala Teresei Marsé fără ca nimeni să-i fi încredinţat cazul. În ultimele zile, căutase pe gratis fantoma unei femei moarte şi umblase pe urmele Teresei, nebuna fugară, ca şi cum el, Pepe Carvalho, trăia de amorul artei; n-avea încă nici patruzeci de ani, era departe de vârsta de cincizeci, pe care nebunii după eufemisme o numeau „vârsta a treia”, n-avea nici rezerve suficiente pentru a aştepta liniştit bătrâneţea pesimistă, dar demnă. Angoasa i-a moderat pornirile la Binu şi, fără să renunţe la ideea lupului-de-mare în folie, a cerut ceva modest, deşi excelent, inferior sugestiilor din meniu: supă Maresme. A eliminat şi desertul, ieşind din local cu senzaţia că-şi asigurase hrana pentru o săptămână din viitoarea bătrâneţe. Pregătit mental pentru ea, Carvalho era în cea mai bună formă pentru a-l înfrunta pe bătrânul Marsé fără amabilităţi, tutuindu-l ca de la un condamnat la moarte la altul, „iar celelalte-s fleacuri”, a strigat Carvalho spre peisajul dezvăluit de parbrizul maşinii, sub lumina albă din Maresme, pe care o încenuşa cerul de plumb pe care trasau diverse fugi false stoluri de păsări care presimţeau iarna. Misteriosul ciripit al păsărilor din Bangkok. Cabluri devenite refugiul disperat şi insuficient a mii şi mii de păsări. Era, poate, o epocă excepţională sau păsări excepţionale sau excepţia îi era starea de spirit. Dar stările de spirit nu le reţii niciodată precis, starea de spirit din clipa rememorării ţi se modifică mereu, iar el era la Bangkok ca să dea o

mână de ajutor pentru a pregăti ariergarda bătăliei presupus pierdute din sud-estul asiatic, perplex în faţa lipsei de logică a milioane de fiinţe identice cu Fu-Manchú[71], şi a peisajului dintr-un oraş mut pentru el, cu firme scrise într-o limbă desenată. De la ambasada americană la Dusit Thani şi o ieşire nocturnă cu alţi agenţi în stare să imite cu limba pocnetul dopului scos, chiar când indigena scotea mingea de ping-pong din pizdă doar cu ajutorul propriilor muşchi vaginali. În sufletul lui Carvalho domnea o intuiţie de rămas-bun, de ultim serviciu, pe care nu voia să şi-o clarifice. Casa familiei Marsé s-a suprapus peste dubla conştiinţă de păsări thailandeze şi şosea catalană, care îl însoţise de la ieşirea din restaurant. Slujnica filipineză a început un „nu ştiu dacă domnul e acasă”, la care Carvalho a răspuns zâmbind şi s-a îndreptat spre hol. Filipineză a încercat să i-o ia înainte, dar apariţia doamnei pe o uşă laterală i-a întrerupt marşul. A înghiţit prezenţa lui Carvalho fără supărare, s-a limitat să privească pe scară în sus, ca şi cum astfel gestul ar fi avertizat despre, ori ar fi presupus prezenţa soţului. S-a apropiat de Carvalho, punându-i o mână pe braţ.

– Veşti noi?

– Câteva.

– Proaste?

– Situaţia s-a complicat. Am vorbit cu nepotul şi ginerele dumneavoastră. Ginerele a zis că a sunat la miniştri şi deputaţi.

– E un fluşturatic. Ce doreşti de la el?

Şi acel „el” merita o majusculă. Ce vrei de la El, Pepe Carvalho? Ce vrei de la bătrânul tunător care dintr-un moment într-altul poate să apară în susul scării şi să ne arunce din al său Xanadu?

– Faceţi tot ce nu va face ginerele şi tot ce nu poate face nepotul.

– Ernest e băiat bun, dar are multe probleme, Dumnezeule, trăim de la o nenorocire la alta. Am să-i spun că sunteţi aici. Nu ştiu cum are s-o ia.

A urcat treptele în vârful degetelor, şi, după o vreme, s-a auzit glasul tunător al bătrânului Marsé.

– Iar Arsène Lupin? Unde s-a băgat Arsène Lupin?

Bătrânul a înaintat, ţinându-se de balustradă, şi a reocupat locul ce i se cuvenea la zenitul scării:

– Eşti încăpăţânat ca un catâr!

Carvalho nu i-a răspuns. Nu l-a privit. Părea să aştepte autobuzul.

– Mă auzi? Eşti încăpăţânat ca un catâr! Ce pot să facă doi bătrâni ca noi în asemenea caz?

– N-ar strica să veniţi la Barcelona. La agenţia de voiaj va avea loc o întrunire şi vor trebui luate hotărâri.

– Sunt pensionar.

– Dar, Higinio… a intervenit soţia lui.

– Tu să taci. Şi tu eşti pensionară. Ai soţ şi fiu. Să se zorească, aşa cum a trebuit s-o fac şi eu. Şi nu vorbim de copii. Fiică-ta are patruzeci de ani împliniţi, iar ginerele tău merge pe cincizeci.

– Dar ştii că pe el nu te poţi baza, iar fetiţa… biata de…

– Nici fetiţă, nici biată, nici nimic.

– Gândiţi-vă că s-ar putea să fi intrat în cine ştie ce încurcătură şi că tocmai dumneavoastră aţi putea să suportaţi consecinţele.

Bătrânul Marsé şi-a mărit dimensiunile, de parcă spusele lui Carvalho i-ar fi provocat o explozie interioară.

– Eu să suport? Ce? După mine, s-o oprească acolo chinezii dacă vor.

– Într-o oră, la agenţia de voiaj are loc o întrunire şi s-ar cuveni să mergeţi cu mine acolo.

Bătrânul s-a răsucit, furios, în temniţa indignării sale.

– Foarte bine! Merg şi au să audă ei! Ca să ştie la ce să se aştepte.

Femeia a coborât treptele în graba mare şi s-a întors peste câteva clipe cu geanta în mână.

– Ce faci?

– Merg şi eu.

– Tu stai aici.

– Rămâi tu, dacă vrei. Eu mă duc.

Femeia coboară treptele aproape fără să le atingă, urmată de privirea mai curând perplexă decât furioasă a soţului.

– În plus, tu nu poţi să conduci, zice din uşă şi iese în grădină, unde pune stăpânire pe scaunul şoferului dintr-un Seat 132. Carvalho se duce la maşina lui, iar bătrânul Marsé se apropie înciudat de cea condusă de nevastă.

– *Crieu fills, pares porcs!*[72]

Le striga gardurilor vii, munţilor, mării, cu pumnii strânşi şi trupul tremurând de furie.

În maşină, figura i s-a redus; deşi Pepe îl vedea gesticulând, impasibilitatea şoferiţei diminua importanţa gesticulaţiei. Carvalho i-a lăsat s-o ia înainte şi i-a urmat. Bătrânul părea dependent de itinerar, fiindcă îşi anunţa soţia despre maşinile care îi depăşeau şi semnele de circulaţie. N-a şovăit să coboare fereastra şi să se certe cu un camionagiu.

– Ai noroc că eşti cărunt! îi spunea camionagiul de sus omului care ţinea capul şi un braţ cu pumnul strâns afară din maşină.

– Nici cărunt, nici alte alea! Conduci ca un porc! Unde-ai învăţat să şofezi, la puşcărie?

Camionagiul îi lua de martori pe însoţitorul din cabină şi pe şoferii care aşteptau să-şi schimbe semaforul culoarea.

– Îi tragi două scatoalce şi ai conflict armat, fiindcă-i bătrân.

– Bătrân, bătrân, dar cu două coaie atât de mari! a strigat domnul Marsé, scoţând pumnii pe fereastră, iar nevastă-sa a profitat că semaforul se făcuse verde, a demarat şi automobilul şi a lăsat camionul în urmă pe şoşea.

Carvalho s-a străduit să ajungă înaintea soţilor Marsé, pentru a-i avertiza pe cei din agenţie ce le cădea pe cap. În birou erau deja Ernesto, patronul agenţiei, şi cea care părea ghida excursiei. Ghida era ghidă. O femeie de o frumuseţe matură, care vorbea cu neutralitatea fonetică a poligloţilor.

– Sosesc părinţii doamnei Marsé. Vă atrag atenţia că domnul Marsé e o persoană dificilă.

Ernesto a răsuflat adânc şi a dat din cap, întărindu-i spusele. Uşa s-a deschis larg şi cei doi bătrâni au intrat. Surprinzător, domnul Marsé l-a salutat pe patronul agenţiei cu politeţea cuvenită unui bancher, iar pe ghidă cu maliţiozitate sexuală. În schimb, a ridicat o sprânceană pentru a-şi saluta nepotul şi a-i spune:

– Tu aici? Credeam că-ţi hrăneşti fiul cu biberonul.

– Toate la vremea lor.

– Uneori se-ntâmplă şi ce nu trebuie.

Femeia îl trăgea de mâneca jachetei, iar bătrânul a preferat să se trântească pe o canapea şi să-şi sprijine greutatea braţelor în bastonul prins între picioarele uşor desfăcute. Patronul agenţiei i-a făcut un rezumat al celor discutate cu Carvalho, iar Ernesto i-a cedat cuvântul ghidei.

– Nu prea pot adăuga mare lucru. Poate câteva amănunte, deşi adevărul e că într-un grup de peste o sută de persoane nu poţi să fii atent la ce păţeşte fiecare în fiece moment. În plus, doamna Marsé s-a alăturat grupului nostru la Bangkok, fiindcă făcuse mai întâi alt voiaj. Mai precis: Singapore, Penang, Sumatra, Java, Bali…

– Nava de croazieră olandeză…

A întrerupt-o patronul agenţiei.

– Exact, nava olandeză.

La întoarcerea în Europa, nava face escală la Bangkok, iar doamna Marsé stabilise cu agenţia să se alăture acolo grupului nostru, să viziteze Thailanda după programul nostru de călătorie şi

să revină împreună cu noi. Asta s-a şi întâmplat la Bangkok. Normal, între limitele cuvenite.

– Ce nu se cuvine? i-a tăiat vorba bătrânul Marsé. Ghida şi-a privit şeful de parcă s-ar fi temut că tot ce urma să spună va fi imprudent.

– Vorbiţi cu toată sinceritatea. E un caz grav şi trebuie să-l abordăm ca nişte oameni maturi ce suntem.

A spus patronul.

– Bine. Doamna Marsé s-a împrietenit imediat cu un localnic. Un tinerel care o însoţea peste tot. Uneori, se nasc istorii sentimentale între persoane de sexe diferite din acelaşi grup, istorii care se sfârşesc îndeobşte odată cu voiajul; uneori, în ţara unde ne ducem, şi unii bărbaţi au căutat pe durata călătoriei tovărăşia femeilor. E ceva normal. Dar istoria doamnei Marsé nu era normală, deşi pe atunci încă nu ştiam cu se ce ocupa băiatul.

– Era peştele unor curve.

A întrerupt-o bătrânul, iar vorbele i-au fost călcate în picioare de mustrarea soţiei.

– Mai taci odată, Higinio.

– Mă rog, nu chiar aşa, dar… cam pe-aici. În fine. În cursul vizitelor programate la Bangkok, doamna Marsé a urmat itinerarele pe jumătate. Avea deja ghid propriu, mi-am zis, şi n-aveam ce obiecta. Apoi m-a rugat să schimb locul băiatului pentru zborul şi sejurul programate la Chiang Mai. I-am zis că, în ceea ce privea zborul, nu era niciun inconvenient, dar, de faţă cu toţi călătorii, am rugat-o să accepte să-i caut o cameră în alt hotel.

Patronul agenţiei a încuviinţat, sprijinind decizia prudentă a ghidei.

– Au venit la Chiang Mai. Seara, am asistat la tradiţionalul festival folcloric mheu, iar a doua zi era programată o excursie într-un sat mheu, ca să cunoaştem obiceiurile din zona opiului. Cei doi n-au venit la autocar, dar nu mi-am făcut griji. A doua zi, însă, cum n-au venit la aeroport pentru întoarcerea la Bangkok, m-am alarmat. Nu puteam părăsi grupul de călători în acel moment, dar i-am spus unuia dintre interpreţii indigeni să se ducă să vadă ce se întâmplase.

Încă un vot de încredere al patronului.

– A doua zi, ghidul a zburat la Bangkok şi mi-a zis că nu erau la hotelul lor, că plecaseră precipitat de acolo, nu plătiseră factura pentru serviciile suplimentare, şi, în plus, trei sau patru tipi cu feţe dubioase întrebaseră de ei. Am lăsat să treacă vreo câteva ceasuri, de fapt câte mai erau până la următorul zbor regulat de la Chiang Mai. Eram între ciocan şi nicovală, fiindcă trebuia să-i însoţesc pe călători în excursia la Pattaya, dar voiam să lămuresc şi ce se întâmplase. Aşa că am contactat Ambasada Spaniei şi le-am spus ce se petrecuse. M-au liniştit şi mi-au zis că cei doi probabil că vor apărea şi vor veni la ambasadă, aşa că eu să plec liniştită la Pattaya. Când m-am întors, secretarul avea o faţă ciudată. Nu numai că nu reapăruseră, dar când contactase poliţia, alarmat, i se spusese cu ce se ocupa băiatul şi că în lumea interlopă se zvonea că o pereche era căutată de o grupare mafiotă din

Bangkok. Băiatul lucra într-un local din alea unde fetele fac chestiile cu mingea de ping-pong şi cu ţigara… mă înţelegeţi.

– Eu nu înţeleg nimic.

I-a tăiat-o bătrânul Marsé, împingând capul înainte, până şi l-a lovit de mânerul propriului său baston.

– În fine. E ca un *living sex* european, dar pe stilul de acolo. Băiatul lucra în asemenea localuri pentru cazuri de urgenţă. Alături e o hardughie unde se pot găsi fete aproape albe din nord pentru turişti, fete de o rasă specială, foarte bine cotate, căci ori părinţii le vând de foarte tinere, ori provin din comerţul autentic cu femei. Dar uneori se cere un bărbat şi nu o femeie, şi Archit era acolo pentru aşa ceva. Archit îl cheamă pe băiat.

– Adică, fiică-mea l-a angajat ca să şi-o tragă.

– Nu neapărat. Cel mai probabil s-au cunoscut la o seară în oraş a grupului, ca să vadă spectacolul de ping-pong, s-au cuplat, dar n-aş spune că ea îi cumpără serviciile. Nu ştiu dacă m-am făcut înţeleasă. Păreau îndrăgostiţi.

– Îndrăgostiţi!

A sărit bătrânul Marsé, dând cu pumnii în genunchi.

– Continuă, te rog.

– Bine. Împreună cu secretarul de ambasadă, m-am dus la Ministerul de Interne să aflu ce se ştia despre întreaga chestiune, iar acolo am dat de Asia. Zâmbete, insinuări, indignări subite, expresii vagi şi la final nimic. E la mijloc o chestie

cu nu ştiu ce fel de trafic, şi asta-i ca un tunel despre care nu ştii unde începe şi unde se sfârşeşte, fiindcă acolo, sub dezordinea aparentă, totul e sub control şi se ştie tot ce se poate şi nu se poate trafica, unde, când, cine, şi ce personaj concret aflat la putere se ocupă de fiecare tip de trafic, adică prostituţie, droguri, diamante. Zilele treceau şi nu izbuteam să lămurim nimic limpede. Cam pe atunci, ea, doamna Marsé, v-a trimis telegrama de care mi-a vorbit domnul Tobías, şi în continuare telefonul... A trebuit să plecăm, aşa că am lăsat tot soiul de recomandări la ambasadă. Vor face tot ce pot. Pentru ca nu cumva să fie duşi la închisoare, mai ales, fiindcă în Thailanda temniţele-s îngrozitoare, aşa cum nu pot fi decât într-o ţară subdezvoltată. Nu vreau să vă îngrijorez, dar mulţi spanioli implicaţi în afaceri cu droguri s-au sinucis în puşcării din Thailanda.

S-au uitat unii la alţii şi s-au oprit, în sfârşit, la bătrânul Marsé. Pe gâtul lui Ernesto, mărul lui Adam urca şi cobora în efortul deznădăjduit de a-şi stăpâni emoţia şi spaima, gata să-i explodeze în piept. În cele din urmă, privirile s-au concentrat asupra bătrânului Marsé, impresionat de ultimele vorbe ale ghidei. Acesta e brusc conştient că toţi sunt atenţi la el şi e încântat să primească privirile una după alta. Vocea lui e ciudat de suavă, aproape dulce, când i se adresează ghidei, întrebând-o:

– Cunoşti afacerea, nu, şi ce părere ai? Nu poate fi o alarmă falsă?

– Mă îndoiesc. În plus, mai e şi convorbirea telefonică.

– Nu faceţi caz de ea. Fata mea are o minte de găină.

– Adevărul e, domnule Marsé, şi n-o spun ca să vă sperii, că povestea e foarte, dar foarte urâtă.

– În consecinţă?

– Cineva trebuie să meargă acolo şi să caute. Corespondentul nostru e avertizat, dar trebuie să meargă cineva din familie sau un avocat sau cineva de genul acesta.

Bătrânul Marsé îi priveşte pe toţi cei prezenţi de la un capăt la altul.

– Iar eu plătesc, fireşte.

Carvalho temperează furia lui Ernesto, aproape îmbrăţişându-l şi înţepenindu-l pe scaun.

– Bine. Pentru început. Cât costă un voiaj în Thailanda, şi ce reducere mi-ar face agenţia, ţinând seama de răspunderea sa?

Propunerea era directă, iar perplexitatea a devenit bâlbâiala iniţială cu care directorul agenţiei a început să elaboreze un răspuns.

– Înainte de orice, vă înţeleg durerea faţă cele întâmplate fiicei…

– Pe mine nu mă doare nimic. Mă îngrijorează. Pur şi simplu…

– Dar trebuie să adaug, şi lăsaţi-mă să vorbesc, că agenţia n-are nicio răspundere faţă de cele întâmplate. Fiica dumneavoastră e majoră şi agenţia n-are niciun amestec în circumstanţele dispariţiei sale. Ne declinăm orice răspundere şi, ca atare, nu trebuie să suportăm niciun cost.

– Când un învăţător pierde un copil într-o excursie, răspunzător e el, şi nu părinţii copilului.

Directorul a deschis braţele, privindu-i pe toţi cei prezenţi, cerându-le înţelegere.

– Vă rog, domnule Marsé… Vă rog… să fim serioşi… să fim serioşi… vă rog, domnule Marsé… să fim serioşi…

– Nu-mi mai cere să fiu serios! Sunt foarte serios. Întreabă-mi furnizorii şi clienţii. Nimeni din ramură nu-i mai serios ca Higinio Marsé.

– Dar nici nu mă îndoiesc, domnule Marsé. Nici nu mă îndoiesc.

– Îmi spuneţi cu toţii că trebuie să plec în căutarea fiicei mele. O călătorie la Bangkok nu-i un drum la Planas.

– Dar nici un voiaj pe Lună, domnule Marsé.

– La cât s-ar putea ridica?

– Un voiaj aşa, rapid, vreo două sute de mii de pesete.

– Să mergem.

Domnul Marsé se ridicase în picioare şi îşi soma soţia să-l urmeze. Pe jumătate ridicat, mânuia bastonul în direcţia celor de la agenţie.

– Două sute de mii pe voiaje, plus mese, cheltuieli! Patru sute de mii, cel puţin.

– Dar ce târguieşti, viaţa unei persoane?

Exclamaţia lui Ernesto n-a schimbat gândul bătrânului, care continua să stea în picioare, cerându-i nevesti-sii să se solidarizeze cu el.

– Domnule Marsé, luaţi loc, vă rog, putem vorbi…

– Fireşte că putem vorbi, fiindcă pe dumneata nu te interesează că totul devine public şi se află că în voiajele organizate de agenţia dumitale dispar oameni…

– Dar ce spune omul ăsta?

Cu excepţia lui Carvalho, toţi încercau să traducă vorbele bătrânului într-un limbaj raţional.

– Dacă nu ne liniştim, nu ieşim la liman.

Directorul agenţiei întinsese mâinile înainte şi, cu palmele, încerca să restrângă aerul ori să coboare sunetul orchestrei.

– Domnule Marsé, luaţi loc şi să vorbim liniştit. Suma ar putea fi substanţial redusă.

– Substanţial?

– Substanţial.

– Bine. Dacă spuneţi dumneavoastră.

Directorul îşi recâştigase aplombul şi chiar îşi permisese să se rezeme de spătarul fotoliului, ducând un deget la tâmplă.

– După data plecării şi durata în zile, s-ar putea alege o excursie organizată, care ar reduce sensibil tariful aerian. Vă poate ieşi o călătorie de zece zile la un preţ ce variază între nouăzeci şi ceva şi o sută zece mii.

– Asta-i altceva, i-a zis bătrânul nevesti-sii. Şi de ce depinde diferenţa?

– Păi, de exemplu, dacă turistul doreşte o cameră cu un pat, ori acceptă s-o împartă cu cineva.

– La ce să-i trebuiască o cameră cu un singur pat?

– Poate că sforăie.

A intervenit Carvalho.

– Cine?

– Turistul ori tovarăşul lui de cameră.

A plescăit bătrânul, lovindu-şi limba de cerul gurii.

– Îi faci aşa, se trezeşte şi nu mai sforăie. Astea-s deja sume decente, începând de la care putem sta de vorbă. În plus, ne veţi face o reducere pentru plată peşin.

– O ce?

– O reducere pentru plată peşin, fiindcă nu vreau poliţe şi nici alte braşoave, că destule cambii a trebuit să plătesc pe când eram activ. Eu plătesc peşin şi vreau o reducere.

– Păi, dumneavoatră credeţi că vă cumpăraţi un măgar?

– Bine. Dacă plecăm de la nouăzeci de mii, cred că putem rotunji cheltuielile la o sută cincizeci de mii. Asta vreau. Eu pun o sută cincizeci de mii de pesete, şi gata. Cine merge?

Întrebarea a devenit un bec zenital care i-a luminat brusc pe cei prezenţi, lăsându-i în suspans. Ernesto se uita la Carvalho pe ascuns, dar nu îndrăznea să-şi arate gândul. Carvalho îşi privea vârful unui pantof. Directorul a insinuat:

– Poate că avocatul familiei.

– Familia n-are avocat. Am rupt relaţiile cu pungaşii ăia. Ultimul lucru pe care l-am făcut cu ei a fost testamentul, şi mulţi au să moară de spaimă când va deveni public. Nu mai am decât notar.

– Soţul fiicei dumneavoastră.

– Ăsta ar lua banii şi i-ar da pe toţi pentru vicii.

Directorul s-a uitat la Ernesto. Apoi a zis, aproape fără glas:

– Fiul dumneavoastră.

– Dacă nu vrea nimeni, plec eu. Am optsprezece ani. Aştept un copil. Am un serviciu pe care abia l-am găsit. Dar dacă nu merge nimeni, plec eu.

– Şi dumneata?

De la director, vorba „dumneata” a sunat ca o detunătură de pistol îndreptată spre Carvalho. Cu un gest, Pepe a declinat oferta, dar a adăugat:

– Pe mine nu m-a invitat nimeni în povestea asta. O cunosc pe doamna Marsé mai puţin decât tatăl, soţul sau fiul ei. Dar eu sunt un profesionist. Nu umblu aiurea prin lume căutând oameni pe care-i cunosc.

Bătrânul Marsé a ridicat din umeri.

– Au omorât-o cu toţii împreună, dar ea a murit singură.

– Numai dumneata te poţi duce.

A spus Ernesto, în cele din urmă.

Iar în glasul şi privirea lui se simţea că implora.

– Cineva să-mi încredinţeze cazul, şi plec. Cinci mii de pesete pe zi, plus cheltuielile, şi două sute de mii, dacă iese bine. Nu-ţi face griji. Dacă mi se plăteşte repede, îţi fac o reducere de zece la sută, domnule Marsé.

– Nu scoţi niciun sfanţ de la mine, Arsène Lupin. Ştiu să umblu prin lume, şi la toţi pungaşii pe care i-am cunoscut nu-mi mai lipsea să adaug decât un detectiv particular.

Bătrânul a făcut cu ochiul şi s-a tolănit în jilţ. Nu-şi lua privirile de pe Carvalho. A şovăit între a vorbi şi a pleca, dar a optat pentru a doua posibilitate. A ieşit în biroul general al agenţiei, iar Ernesto l-a ajuns în uşa de la stradă.

– Chestia cu banii s-ar putea aranja.

– Cine-o s-o aranjeze, tu?

– Dacă îmi laşi timp.

S-a întors şi l-a pironit cu privirea.

– Uite ce-i, băiete. N-am nicio obligaţie sentimentală faţă de maică-ta. A avut patruzeci şi cinci de ani ca să se maturizeze şi să ştie în ce se bagă. Şi n-a învăţat fiindcă aparţine categoriei sociale pe care o detest cel mai mult, oamenii de fiţe. Pe proşti îi lovesc inundaţiile, ori le deraiază trenurile, dar ei nu caută inundaţii şi nici nu se joacă cu trenurile. Uneori se aruncă în faţa lor, dacă-s nebuni sau disperaţi…

– Nu-i momentul s-o judecăm. Ci s-o căutăm.

Carvalho şi-a înghiţit vorbele, i-a întors spatele băiatului şi a ieşit din agenţie. Avea senzaţia că zdrobise o pasăre ori un iepure. Acel iepuraş alb cu cenuşiu, orb, care se ridicase într-o noapte pe picioarele din spate, iar cu cele din faţă îi făcuse un semn care nu-i salvase viaţa. Pe o distanţă de mulţi kilometri, zgomotul mărunt al trupului lovit de bara de direcţie îl duruse în piept pe el, bărbatul care ştia ce înseamnă să omori şi să mori. Cine era acel iepuraş? Nu, nu era Teresa. Era Ernesto ori bunica lui, în care întrezărise capacitatea de a iubi o femeie de sticlă, străvezie şi gata să se spargă totodată.

– Băga-mi-aş!

A trecut strada. A intrat într-un magazin de confecţii şi şi-a cumpărat o jachetă de tweed.

Presa anunţa dejucarea unei lovituri de stat pregătită pentru ajunul algerilor din 28 noiembrie. Pentru moment, se oprise la trei şefi militari, doi colonei şi un locotenent-colonel; se cunoştea planul general al loviturii. Judecând după acesta, cei doi colonei şi locotenent-colonelul trebuiau să primească ordinul de a duce sendvişuri autorilor loviturii, dar guvernul se menţinea în prudenta rezervă care îl caracterizase încă din ziua când se născuse şi pe care, fără urmă de îndoială, avea s-o păstreze până urma să moară, victimă a unei lovituri de stat. Miracolul de a supravieţui exploziei înregistrate de prima materie din univers se relativiza în Ciad din pricina lipsei de apă, iar în Spania din cauza generaţiei spontane de salvatori ai patriei. În caz de lovitură de stat, Carvalho credea că afacerea avea să-i meargă mai bine. Democraţia liberalizează oamenii şi erau tot mai puţini soţii ce-şi căutau sau îşi urmau soţiile, ca şi taţii care îl puneau pe urmele unor adolescenţi care fugeau de oligarhiile de familie. Fără îndoială, dictaturile oferă o clientelă superioară coreligionarilor, detectivilor particulari şi avocaţilor specializaţi în dreptul muncii. Contraindicaţiile estetice şi etice nu erau de nasul lui. N-aveau să-l atingă nici picăturile de sânge, nici gemetele provocate de represiune. Era în marginea jocului, ca un tarabagiu, exact ca un

tarabagiu. S-a dus până la portalul casei unde îşi avea biroul, a înălţat capul pentru a vedea prin ferestre lumina aprinsă de Biscuter, şi a făcut stânga-mprejur. Şi mâine e o zi. Dar s-a întors prea târziu sau nu de ajuns, fiindcă acolo, tăindu-i calea, era Marta Miguel, cu o expresie de uimire inegal distribuită pe chip. Gura spunea „oh”, dar ochii păreau să-l studieze de mult pe Carvalho.

– Să fiu al naibii! Asta da întâmplare!

Carvalho a consimţit, aşteptând hotărârea femeii. Nici nu s-a justificat, nici nu şi-a luat rămas-bun.

– Tot mai adulmeci după Celia?

– Nu.

– Bine. Aşa-mi place, omule. Probabil că ţi-a venit mintea la cap. Ştii că iar m-a sunat poliţia? Fireşte, n-ai cum să ştii. Ca să mă întrebe despre posibilii prieteni ai Celiei. Se pare că bănuiesc pe unul cu care s-a încurcat pe jumătate acum câteva luni. Ce era să le spun? Abia dacă am cunoscut-o.

Cu un gest, Carvalho şi-a asumat puţinul ştiut de Marta despre Celia.

– Dar ştii cum sunt oamenii. Au idei puţine, dar fixe.

– Dacă n-ar avea idei fixe, s-ar ocupa de altele.

– Ţi-a trecut damblaua?

– Sunt un profesionist. Şi nu accept decât cazuri la comandă.

– Te invit la o cafea.

Era o propunere-lovitură de pistol, în vederea căreia femeia îşi adunase obscure puteri lăuntrice.

– O cafea la ora asta? Putem bea un gimlet ori un mojito[73] la barul Boadas. Doar urcăm pe Ramblas. E capriciul meu, aşa că te invit.

– Nici vorbă. Eu te invit la ce-o fi.

Marta Miguel mergea alături de el de parcă era prima oară obligată să se plimbe cu un bărbat. Nu-şi potrivea paşii cu Carvalho, nu-şi impunea propriul ritm săltăreţ, iar în schimbările bruşte de direcţie ba îl lovea cu umărul, ba i-o lua înainte, împiedicându-l să meargă.

– Pe cine ai să votezi? a întrebat femeia după ce a parcurs titlurile din jurnalele şi revistele expuse la chioşcurile de pe Ramblas.

– Într-adevăr, temperatura e excelentă, chiar nepotrivită cu acest anotimp, păcat de umezeală.

Răspunsul lui Carvalho a nedumerit-o pe Marta, făcând-o să se oprească şi să-l ia pe acesta de un braţ, ca să meargă mai departe.

– Te-am întrebat pe cine ai să votezi.

– Mi s-a părut că ai spus: e o vreme excelentă.

– Seamănă, dar nu răsare.

– După ton, semăna perfect.

– Insinuezi că pot vorbi doar despre vreme?

Carvalho a izbutit să-şi reia mersul fără să-i pese dacă Marta ieşea din blocajul voluntar. I-a auzit tocurile şi a simţit cum s-a mutat aerul când trupul ei i s-a alăturat.

– Sunt sătulă până peste cap de ţara asta, a zis ea. Îţi pierzi toată tinereţea rupându-ţi coatele ca

să ai o profesie. Apoi, nimic nu-i cum sperai, şi, în plus, unii pot oricând să dea o lovitură de stat şi să te bage la zdup ori să-ţi ardă cărţile. Ştii câte cărţi am?

– Le ai pe toate.

– Asta nu-i posibil. Dar am aproape şapte mii. La mine acasă, abia dacă e loc pentru mama şi pentru mine. Tot restul îl ocupă cărţile.

– Dar de ce să-ţi ardă cărţile ăştia cu lovitura de stat? Te-ai evidenţiat politic?

– Nu. Bine că n-am facut-o. N-am avut timp pentru asta. Dar sunt profesor universitar şi asta dă foarte mult de bănuit.

– Linişteşte-te, vor fi cel puţin treizeci de mii de cadavre înainte de al dumitale.

Creierul Martei rumega vorbele lui Carvalho şi ea a reacţionat cu indignare după douăzeci şi cinci de metri.

– Ascultă! Faptul că nu m-am băgat în politică nu mă împiedică să am propriile idei şi sentimente. N-aş tolera un masacru nici de treizeci de mii de persoane, nici de câte-or fi.

– A ucide e doar o problemă de calitate. Dacă un tabu e violat o dată, acţiunea se poate repeta ori de câte ori e nevoie.

– Se poate ucide dintr-un impuls, dintr-o pornire, dar să lichidezi la rece oamenii, pentru idei politice…

– E uşor să ucizi.

– Ce ştii dumneata?

Carvalho s-a jucat cu mâinile prin faţa ochilor Martei.

– Astea-s mâini de ucigaş. Am fost agent al CIA şi am ucis tot ce-am putut. Nu te mai gândi la cărţi. Fă ca mine. Arde-le. Hai să bem un mojito.

Dar n-a cerut mojito. De cum şi-a amintit, i-a cerut doamnei albe cu aluniţă şi zâmbet de cocktail din spatele tejghelei de la Boadas un Singapore sling. Marta Miguel s-a schimonosit a scârbă doar privind.

– Şi asta ce mai e?

– Un cocktail asiatic, inventat cu siguranţă de un englez.

– Adică n-are nimic asiatic.

– Numele. Singapore e în Asia, cred.

– Într-adevăr. E un stat liber, situat în vârful peninsulei Malaysia.

– În cărţile de geografie din copilăria mea se numea peninsula Malacca. Nu ştiu de ce.

Marta dorea ceva delicat, aşa că Pepe a cerut un Alexandra. Iar el a repetat Singaporele.

– Întotdeauna bei atât de mult? Până la urmă o să-ţi faci praf ficatul.

– E deja aşa.

– Şi-ţi place cum e?

– N-am niciun sentiment pentru ficatul meu. Nici măcar nu-l cunosc. Nu ne-au făcut prezentările.

– Ficatul nu-i ca rinichii, ai doar unul.

– Eşti sigură?

Al treilea Singapore a aprins lumini portuare în ochii lui Carvalho, ceea ce nu l-a împiedicat să observe că Marta se uita la ceas.

– Te grăbeşti.

– Păi, mama e singură, şi la ora asta îngrijitoarea pleacă. Aproape că nu se poate mişca. Te invit la cină. Am lucruri bune. Ştiu să gătesc. Nu mult, dar ce ştiu să fac fac bine. În plus, am mezeluri de la ţară. Cârnaţi.

– De unde?

– Din Salamanca.

– Cârnaţi de Salamanca. Excelenţi.

– Şi vin de Bierzo, pe care mi l-a adus un unchi, care-i jandarm la Astorga.

– Ce alte minuni gastronomice îmi mai promiţi?

– Am pus o omletă cu cartofi într-un rest de marinată[74].

Carvalho n-a aşteptat să mai audă ceva. A ridicat braţul înarmat cu o bancnotă de cinci mii de pesete şi aproape a împins-o pe Marta spre ieşire.

– Vom trăi o mare aventură.

Femeia mergea lângă el şi, din când în când, o lua cu un pas înainte, ca să-i verifice pe chip adevărul sau minciuna atât de rapidei convingeri. Ochii continuau să-i strălucească, dar tensiunea lăuntrică punea un ciorap de nailon fin pe faţa lui Carvalho, de parcă era un jefuitor de bănci crispat.

– Mamă, eu sunt.

Marta Miguel a scos cheia din broască şi i-a făcut loc lui Carvalho să intre în casă. O cameră de primire în stil nordic, cu lumini ascunse şi o oglindă pe lângă care Carvalho a trecut pe furiş în drum spre sufragerie. Acolo era bătrâna.

Douăzeci şi nouă de kilograme de bătrână băgaţi într-un gigantic scaun cu rotile, un căpşor brunet în care mişcau doi ochi imenşi, care îl pironeau pe Carvalho, îndreptându-se apoi spre fiica sa, în căutarea explicaţiei.

– Un prieten. Coleg de universitate. Marta şi-a justificat minciuna, când Carvalho a urmat-o în bucătărie, pentru a evita tovărăşia bătrânei, care îl privea şi bâţâia neîncetat din cap, vrând parcă să-şi cheltuiască ultimele strădanii pentru a-şi separa căpşorul de trupul înfipt în tronul funebru:

– Era prea lung să-i explic. Dar să nu crezi, înţelege tot. Îşi dă seama de tot. Biata de ea. E aşa de opt ani. După-amiaza vine o fată să stea cu ea, dar pleacă la opt. Apoi eu o spăl, îi dau să mănânce, o pun niţel la televizor şi o culc.

Marta a uns o bucată de hârtie de copt cu ulei, a învelit cârnaţii în ea şi i-a pus la cuptor. A scos din frigider un castron în care o omletă cu cartofi stătea într-o marinată solidă.

– Dacă mai vrei ceva, am un borcan cu muşchi marinat.

Carvalho s-a aşezat la masa din bucătărie. Şi-a turnat vin din sticla deschisă de Marta. L-a mirosit, l-a degustat şi nu şi-a putut reţine un „să fiu al naibii”, care a făcut-o să surâdă pe femeie, care pasa mâncarea mamei.

– Nu mă pricep, dar pare bun.

– E un Palacio de Arganza, din rezerva de lux. Odată şi odată, are să li se facă dreptate vinurilor din Bierzo, şi cel ce-o va face le va distruge.

– Eu nu trăiesc ca să mănânc. Ci mănânc ca să trăiesc.

– Îmi închipuiam.

Carvalho a făcut onorurile sticlei, Marta bea şi ea din când în când, sorbituri scurte, urmate de o clipă de meditaţie, vrând să decidă dacă îi plăcea sau nu-i plăcea sorbitura, apoi dădea aprobator din cap.

– Da, dom’le. Un vin bun. Pe-aici nu există vin ca ăsta.

– E foarte puţin.

– Cei de aici nu ştiu să-l aprecieze. Cred că n-au nimic. Aşa-i la ţară.

Marta Miguel se instalase în prelegerea sa despre satele ce n-aveau conştiinţa produselor proprii şi-i cerea lui Carvalho să-i dea dreptate.

– Mai ai şi alte sticle?

– Încă trei.

– Noaptea-i lungă.

– Bea cât vrei. Închipuie-ţi. Mama nu-l poate gusta şi doar n-am să mă pilesc de una singură. Mă duc să-i servesc cina. Te rog să nu ieşi. Nu-i un spectacol plăcut. Înghite cu greutate. Scuipă. În fine.

Carvalho a studiat eticheta vinului din Palacio, rezervă de lux, a terminat sticla, a început alta, auzea din sufragerie cum bătrâna se sufocă şi se îneacă şi cum fiica încerca s-o convingă.

– Mănâncă, mamă, câte puţin, încetişor, să nu te îneci, femeie lacomă ce eşti, tare lacomă mai eşti.

A aprins televizorul, Marta Miguel s-a întors în bucătărie, suspinând. „Doamne, Dumnezeule, mare răbdare trebuie să mai am”. Îi lăcrimau ochii şi şi-a dat seama că Pepe observase.

– Nu plâng. Am plâns ce-aveam de plâns. Săraca de ea. Crezi că-i drept?

Întrebarea era dostoievskiană, iar Carvalho a preferat încă un pahar cu vin, aruncând priviri pline de speranţă cuptorului. Marta a scos cârnaţii. Din hârtia aproape arsă au ieşit vreo şase cârnaţi perfecţi, ceruiţi parcă, încântaţi de propria lor căldură, viguros stacojie. Carvalho a luat omletă şi a aruncat o lingură de marinată peste piatra de cartofi, ou şi ceapă.

– Marinata asta a fost cu peşte.

– Cu macrou. Păstrez şi folosesc marinata de macrou. Pe cea de sardele nu, fiindcă-i prea tare.

Carvalho s-a dedicat acelei cine atât de iberice, îndeaproape urmat de femeia ai cărei ochi flămânzi luptau din greu cu simţul greutăţii.

– Mă cheamă mama.

Se ridicase în picioare dintr-un salt.

– N-am auzit nimic.

– Păi, abia dacă se face auzită.

Marta a ieşit în goană şi prin uşa deschisă a pătruns un fragment din serialul *Ramón y Cajal.* S-a întors şi s-a trântit cu picioarele întredeschise pe un scaun. Şi-a trecut o mână peste ochi.

– Mamă, ce-ai mai băut! Pepe mânca un cârnat, ţinându-l între degete. Ai fi spus, oare, de dimineaţă că seara ai să cinezi la Marta acasă?

– Aşa-i.

– Vrei să-ţi spun adevărul?

– Depinde cât de mult. Tot adevărul e prea mult pentru o noapte.

– Adevărul e că m-am prefăcut că te-am întâlnit din întâmplare. Aveam chef să stau de vorbă cu dumneata.

Carvalho a terminat cârnatul şi s-a dus să-şi ia altul, cu aceleaşi degete, cu aceiaşi ochi posesivi şi acelaşi miros dispus să-şi ofere din nou aroma acelei mumii de porc şi boia, probabil din Extremadura.

– Spuneam că aveam chef să stau de vorbă cu dumneata.

– Am auzit.

– Trec prin momente grele. Povestea cu Celia m-a afectat mult. Chiar dacă par o femeie tare, nu sunt. Eşti forţată să fii tare. Apoi e mama. Cu fiece zi care trece, mă oboseşte tot mai mult, dar nu vreau să mă despart de ea, fiindcă, ştiu că asta-i o prostie, dar, dacă într-o zi aş scoate-o din casă şi n-ar mai sta cu mine, n-ar mai trăi nicio săptămână. E foarte sensibilă, mă studiază, are temeri, depinde de mine. Dacă aş păţi ceva, nu ştiu. Ce crezi?

– Despre ce?

– Despre toate astea, despre ce i s-a întâmplat Celiei.

Carvalho a căutat colţul din univers aflat acolo, într-un ungher al bucătăriei, lângă o cratiţă, exact între ea şi coşul pentru pâine vopsit alb, şi şi-a băgat în el privirea, conştiinţa, temându-se parcă s-o scoată şi s-o înfrunte pe Marta Miguel. Nu voia

să-şi scoată ochii din acel puţ. Nu voia s-o audă. Nu voia să-i provoace confidenţele.

– O cunoşteai, nu-i aşa?

– Pe cine?

– Pe Celia.

– Cred că am văzut-o o dată. Într-un supermarket.

– Era greu de uitat. Părea o fată de aur.

– Pat Savage.

– Cine-i Pat Savage?

– Verişoara lui Doc Savage, eroul colecţiei de romane de aventuri *Oameni Curajoşi.* Doc Savage. Pete Rice. Bill Barnes.

– Celia era o fată de aur. Pe dinăuntru şi pe dinafară. Te naşti aşa.

– Mai ai vin?

Carvalho scosese ochii din spaţiul vid şi privea acum o Marta Miguel care-l asculta cu gura întredeschisă şi ochii căscaţi la el, ochi care îi aminteau pe ai maică-sii. Femeia s-a ridicat pe muteşte, s-a dus să caute într-un dulap şi s-a întors cu altă sticlă de vin. Urechea lui Pepe asculta fragmentar serialul, care intra în bucătărie prin uşa crăpată, dar odată cu discuţia dramatică, un sforăit delicat venea fie din televizor, fie din plămânii de pasăre mică ai bătrânei. Ochii lui Pepe o vedeau apropiindu-se pe Marta ca pe un munte negru, îndurerată, obscenă în durerea şi spaima ei, şi se temea de gura ei, de tot ce voiau să-i spună treptat buzele ei, de greutatea mărturisirii pe care ea voia s-o vomite, iar mâna lui i-a ieşit în cale, a înlăturat

marginea fustei şi a suit printre şuncile pulpelor, devenind pumn strâns peste sexul păros şi fierbinte. Marta a sărit înapoi, s-a încruntat, zăpăcită şi scârbită, şi-a sprijinit buzele împinse în afară şi a scuipat:

– Scârbosule!

Carvalho s-a ridicat, a ieşit din bucătărie, a salutat-o cu capul pe bătrâna ce-l urmărea cu ochi avizi, s-a furişat prin faţa oglinzii din hol şi a ieşit pe scară, închizând uşa, sigur că Marta plângea în bucătărie.

Biscuter avea dimineaţa melancolică a celor mai buni orfani. Nici măcar nu i-a oferit ultima sa mâncare lui Carvalho, iar detectivului nu i-a rămas decât să se gândească, să-şi închipuie şi să-şi amintească, trecând în revistă acţiuni care îl necăjeau toate. La unsprezece, a sunat telefonul şi, după glas şi pronunţarea îngrijită, Carvalho şi-a ghicit interlocutorul. Bătrânul Daurella.

– Domnul Carvalho?

– Da.

– Ascultaţi, sunteţi o firmă de detectivi, aveţi un domn Carvalho?

– Da.

– Domnul Carvalho este acolo?

– Eu sunt.

– Mi se părea mie. Sunt Daurella. Daurella. Mă ţii minte? Cel cu corturile. Ce mai faci, domnule Carvalho?

– Bine. Şi dumneata?

– Ce să mai. Târâş-grăpiş.

– Cum spui dumneata.

– Uite ce-i, vei spune că-s prost sau pisălog, dar alaltăieri am rămas cu… nu ştiu, da-mi vine să spun că pleznesc, domnule Carvalho.

Vorbea în şoaptă, ca şi cum se temea să nu fie auzit.

– Ei cred că-s prost, dar n-am nici urmă de prostie, te asigur.

– Nu mă îndoiesc.

– Dar sunt la mijloc nepoţii, fiica, soţia, înţelegi, domnule Carvalho?

– Te înţeleg.

– Ai încasat cecul?

– L-am încasat.

– N-ai avut probleme, aşa-i?

– N-am avut.

– Îţi sunt tare recunoscător, domnule Carvalho, că mi-ai deschis ochii, dar ce să fac? Îi închid şi fac pe tontul. Fiica, nepoţii, soţia… n-o fac pentru el, nu, că-i *pocavergonya,* degenerat, dar nepoţii, fiica, soţia… Nu te mai reţin, domnule Carvalho. Dar trebuia să te sun, mă înţelegi?

– La ordinele dumitale. Ştii unde mă găseşti la deturnarea următoare.

– N-are să mi-o facă. Acum îl ţin sub observaţie.

Dar, după ton, el părea cel ţinut sub observaţie.

– Ei bine, poartă-ţi de grijă, domnule Carvalho. Sănătate şi mult noroc, că trăim vremuri grele.

„Rahat”, şi-a zis Carvalho, justificându-şi acest *ex abrupto* mental în faţa spectacolului imaginativ al bietului Daurella, incapabil la

bătrâneţe să-i tragă un picior în fund planului de giner’su.

– Când voi împlini cincizeci şi cinci de ani, Biscuter, să-mi pui cianură în porţia de bacalao al pil pil[75].

– Va fi prea evident, şefu’. Are o savoare inconfundabilă.

A continuat să-şi reproşeze în gând că fusese un fiu atât de rău. A sunat telefonul, şi, recunoscând vocea lui Charo pe celălalt mal, a strâns din dinţi şi s-a pregătit pentru aversă. După „Bună, Pepe”, tăcere şi, după o traversare a deşertului sonor, o izbucnire de lacrimi şi suspine disperate.

– Am terminat, e adevărat, Pepe?

– Sunt foarte ocupat, asta-i tot. Dar, de cum termin, luăm valiza şi plecăm la Meranges, umblăm prin zăpadă şi mâncăm bine la Can Borell.

– Vorbeşti serios?

– Vorbesc serios.

Uşa biroului se deschisese şi, puţin câte puţin, doamna Marsé intra în încăpere ca melcul.

– Acum închid, fiindcă-s cu un client.

Perfecţiunea sărutului telefonic şi-a prelungit ecoul până ce receptorul a luat poziţia de odihnă. Doamna Marsé înaintase timid şi s-a hotărât să ia loc la invitaţia lui Carvalho.

– Aici lucraţi, foarte drăguţ. Foarte tipic. Ramblas e tot ce are Barcelona mai frumos.

S-a aşezat, şi-a pus mâinile pe poşetă, poşeta în poală şi privirea pe chipul inexpresiv al lui Carvalho:

– Am venit pentru chestiunea de ieri. Trebuie să vorbim, dumneata şi cu mine. Dar, te rog, nu-i spune nimic soţului meu. Pentru câţi bani te-ai duce să-mi cauţi fiica?

– Am spus-o şi ieri. Am tarife fixe.

– Am făcut socoteli şi nu pot s-ajung la cât îmi ceri. Am un locşor de care nu ştie Higinio, dar pot s-ajung cel mult la o sută-o sută douăzeci de mii de pesete, plus cheltuielile de călătorie, fireşte, pe care le-ar plăti soţul meu. Pot amaneta o bijuterie, e adevărat, dar am puţine, şi soţul meu şi-ar da seama. Dacă ai răbdare, cu timpul ţi-aş putea da mai mult.

Carvalho a suflat în aer.

– Nimic nu-i mai deprimant decât bogaţii fără bani.

– Îţi ofer tot ce am. O fac atât pentru Teresa, cât şi pentru Ernesto, bietul de el e disperat, îşi iubeşte mult mama. Suferă ca şi mine. În schimb, maică-sa e ca soţul meu, nu suferă niciunul pentru nimeni şi nimic.

– Îmi cereţi să lucrez la un preţ de binefacere şi n-am niciun motiv.

Bătrânica a rămas liniştită, părând să-i fie milă de sine. Biscuter asista tăcut la conversaţie, dar Carvalho îl simţea de partea femeii. Biscuter era dispus sa adopte şi să fie adoptat.

– În plus, călătoria e foarte plicticoasă şi hazardată. Preţul ei include un circuit turistic, dar cum să ştim unde s-a băgat fata asta.

– Treptat, am să-ţi pot plăti ceea ce îmi ceri.

– Suntem în plin sezon al ploilor în sud-estul asiatic.

– Şi aici plouă.

– Va trebui să mă vaccinez, am nevoie de viză.

– Nu. N-ai nevoie de vaccin, nici de viză, dacă stai sub cincisprezece zile. M-am interesat şi-ţi aduc banii ăştia.

Din poşeta deschisă, a scos un fişic de bancnote legate cu un elastic şi i l-a întins lui Carvalho.

– O sută douăzeci şi şapte de mii de pesete. Soţul meu are să-ţi plătească voiajul şi cheltuielile până la o sută cincizeci de mii. Restul mai are de aşteptat.

– Urăsc călătoriile. Nimic nu-i mai rău decât să cauţi pe cineva care nu vrea să fie găsit.

– Fiica mea vrea să fie găsită. Ţi-a telefonat. Nu-i aşa?

– Cine crede că un profesionist trebuie să-şi lase munca, biroul, obligaţiile, ca să ia avionul şi să se planteze la antipozi? Suntem într-o perioadă dificilă. Vom avea alegeri. Aş vrea să votez.

– Votează prin poştă. Eu sunt înregistrată la Barcelona şi locuiesc în Maresme. Am să votez prin poştă. E foarte uşor. Trebuie să mergi la Statistică şi să vorbeşti cu domnul care aranjează totul.

– Închipuiţi-vă că au să câştige socialiştii, că se dă o lovitură de stat şi că toate astea mă prind în Thailanda.

– E mai bine să te prindă în Thailanda decât aici, şefu’, a intervenit Biscuter, suportând hotărât privirea indignată aruncată de Pepe. Bătrâna se ridicase. A lăsat banii pe masă şi s-a întors. Din uşă a spus:

– Gândeşte-te şi sună-ne. Nu există altă soluţie.

Carvalho a luat banii, s-a ridicat şi s-a dus după femeie, dar ea prinsese brusc viteză, într-o schimbare de ritm de excelent mijlocaş, care lui Carvalho i-a amintit de galopurile lui Bobby Charlton, iar, când a ajuns în uşă, doamna Marsé devenise un căpşor cărunt la înălţimea etajului doi.

– O sută douăzeci şi cinci de mii de pesete sunt o sută douăzeci şi cinci de mii de pesete, şefu’.

Carvalho a dat cu banii de perete peste capul lui Biscuter şi s-a dus la toaletă, unde a urinat împotriva lumii şi a sa. Apoi a trecut mut prin faţa lui Biscuter, a ieşit din birou şi a coborât în stradă, vrând doar să lase în urmă locul întâmplării. Ajuns pe Ramblas, s-a văzut mergând pe stradă, lăsându-se dus de brazdele subconştiente ce-l mişcau printre pietonii matinali şi reclamele electorale înflorite noaptea, căci oraşul era plin de imaginile plătite ale lui Felipe Gonzâlez şi imaginile militante ale liderilor comunişti, dintre care unul, Gutierrez Diaz, era gata să-i binecuvânteze pe electori, indiferent dacă îl votau ori nu. Prima reacţie obiectivă a

avut-o în faţa scărilor de la Statistică, apoi în faţa unui uşier, pe care l-a întrebat:

– Pentru votul prin poştă unde trebuie să merg?

Şi-a trecut palma peste spatele gol al lui Charo, ca şi cum aduna o parte din femeie şi rămânea apoi cu ea în căuşul pumnului pe jumătate închis, pentru a o privi foarte aproape de ochi. În somn, Charo a întrebat:

– La ce oră pleacă avionul?

– La unu.

Glasul lui Charo sublinia obligaţia lui de a-i respecta somnul. Şi-a scos picioarele goale de sub cearşafuri, privindu-le de parcă le regăsea după o lungă absenţă. Voiajul îl aştepta acolo, pe perete sau dincolo de uşa întredeschisă a băii lui Charo. Voiajul era proiectul lui, viitorul lui. Amestecul de lehamite şi oboseală i s-a combinat cu dorul de a pleca oriunde. Charo făcea eforturi să se trezească.

– Să-ţi pregătesc o cafea.

– Trec pe la birou şi-mi face Biscuter una.

– Aş vrea ca ultima cafea s-o fac eu.

Charo s-a aşezat pe cealaltă margine a patului. Apoi şi-a pus mâinile pe sâni, s-a sculat şi s-a dus spre lavabou. Profitând de absenţa ei, Carvalho s-a îmbrăcat şi, când Charo a ieşit cu cămaşa de noapte pe ea, şi-a băgat ultimul picior neîncălţat în gaura diformă a pantofului obişnuit cu lenea lui.

– Aşteaptă.

– Las-o baltă. Fă-mi o cafea pentru peste câteva zile. Nu întârzii.

– O călătorie foarte frumoasă. Chiar mi-ar plăcea să merg cu tine.

Carvalho a sărutat şi s-a lăsat sărutat; când liftul l-a rupt de Charo, şi-a reproşat că nu zisese nimic important în ultimul minut. Trecuseră mai bine de douăzeci de ani de când nu mai spunea nimănui te iubesc şi poate că era sincer nespunând-o. Şi Biscuter era impresionat de voiaj.

– Thailanda e foarte aproape de China, şefu'.

– Foarte aproape.

– Şi de Vietnam. Vrei să-ţi pregătesc ceva pentru drum?

– În avioane se dă de mâncare.

– E foarte scumpă?

– E inclusă în preţul biletului.

– Păi, n-o fi prea bună.

– Nu mori. Dacă păţesc ceva, ştii tu. Administratorul Fuster are testamentul meu. Îţi las ceva, iar în schimb vreau să asculţi un pasodoble, *Suspiros de Espana*[76], la fiecare comemorare a morţii mele.

Biscuter era gata să izbucnească în lacrimi.

– E un pasodoble foarte frumos.

– E un răget armonios.

L-a bătut pe spate pe Biscuter şi a coborât până pe Ramblas, în căutarea unui taxi. La aeroport a observat-o pe ghida agenţiei, care îi aduna pe membrii grupului organizat.

– La Bangkok veţi avea ghid, dar pentru orice problemă solicitaţi-l pe corespondentul nostru.

Carvalho se pregătea pentru controlul paşapoartelor, când a zărit venind spre el o ciudată delegaţie alcătuită dintr-un băiat cu coadă de cal, o flautistă însărcinată şi o bătrână victoriană ce mergea uşor în faţa tinerilor.

– Am venit să vă conducem şi să vă mulţumim.

Pepe s-a temut că flautista va scoate de undeva flautul şi va fi atracţia aeroportului, ori că bătrâna îi va da un sendviş cu omletă sau o sută de pesete pentru un suc. Totul era posibil pentru săriţii ăia fără simţul realităţii.

– Orice aflaţi, comunicaţi-ne şi nouă imediat.

– Nu vă uitaţi la cheltuieli.

L-a invitat Ernesto, iar Carvalho n-a putut detecta în ofertă nici măcar o urmă de cinism. I-a concediat cu un gest şi o urmă de zâmbet şi s-a dus cu paşaportul la control, ca să scape de ei. Şi-a petrecut primul zbor, până la Frankfurt, încercând să presupună ce tovarăşi de călătorie va avea între Frankfurt şi Bangkok. Era înconjurat doar de mallorquini, de intonaţia bască cu care ei vorbesc spaniola şi de capacitatea insularilor de a se arăta uimiţi şi ironici. Mallorquinii erau adunaţi în jurul unei femei de vreo treizeci de ani, blondă, conştientă de farmecul său, cu aerul unei tinere recent divorţate de un fabricant de cârnaţi nu prea scrupulos. Mai târziu, s-a dovedit a fi ghidă profesionistă, iar în cursul zborului Frankfurt-Bangkok, a sorbit din râul de whisky pus în circulaţie de tinerele perechi mallorquine, care îl

cumpăraseră de la Free Shop. Unul dintre ei descoperise existenţa reală a orientalilor şi era fascinat mai ales de un chinez căruia îi vorbea în mallorquină, fără ca el să facă altceva decât să-şi adapteze zâmbetul la cheile unei limbi nebănuite.

– *Escolta, xinet, a Mallorca tens la teva casa*[77].

Chinezul zâmbea şi zicea că da. Mallorquinul îl privea ca şi cum doar chinezul îi lipsea din propria colecţie de insecte tropicale. Carvalho şi-a pus căştile oferite de stewardesă şi s-a jucat cu mulţimea de canale: de la Yves Montand la Stevie Wonder, trecând pe la Ella Fitzgerald şi Von Karajan, care dirija *Marea* lui Debussy. Harta companiei Lufthansa îi promitea cerurile Iugoslaviei, României, Turciei, Iranului, Indiei, dar în dreptul Istanbulului a adormit. Pe Carvalho l-a deşteptat întunericul brusc, aşternut decretat pentru începutul filmului care avea să-i amuze preţ de un ceas şi jumătate, în timpul zboului. Îl mai văzuse în Spania. *Georgia.* Începutul unei serii de filme dedicate culturii diferitelor tipuri de imigranţi din Statele Unite. De astă dată, era vorba despre sârbo-croaţi, iar protagonista avea doi sâni mici, adolescentini, trupul tocmai bun de pipăit şi aproape nimic altceva. În schimb, trezea mari pasiuni, iar protagoniştii aveau o imensă capacitate de a fi nefericiţi şi a suferi de complexul vinovăţiei. La Delhi, indienii au invadat avionul. Câţiva pentru a-l spăla, spre scepticismul şi curiozitatea mallorquinilor şi nemţilor ce alcătuiau majoritatea. Alţii pentru a juca rolul călătorilor cu greu acceptaţi până la Bangkok ori

Manila. Europenilor li se părea la fel de neverosimil ca acele fiinţe obscure să fie bune de făcut curat şi de călătorit. Câteva minute, mallorquinul a lăsat deoparte curiozitatea pentru chinez, dând atenţie indienilor cumpătaţi ce-şi tot căutau locurile, pentru a delimita insule de întuneric în oceanul luminos al Europei albe. Carvalho n-avea chef nici să doarmă, nici să privească. Din când în când, îi trecea prin câmpul vizual ghida blondă, ce se adapta treptat la apropierea tropicului şi-şi arăta frumoasele braţe bronzate de soarele unor recente călătorii.

La capătul escalei tehnice din Delhi, se crăpa de ziuă; când avionul survola Calcutta, Carvalho aştepta golful Bengal. Au urmat pădurile Birmaniei, asaltul culorilor aţâţate de ploaia şi căldura tropicului, şi brusc i s-a părut că auzea ceva neaşteptat. Spaniolii cântau fără preget ceea ce ar fi cântat în autocarul oricărui pelerinaj: *Asturias, patrie iubită.* S-a temut de tot ce-i mai rău. Că apoi vor cânta *Vinul din Asuncion nu-i nici curat, nici roşu, n-are culoare.* Spaniolii pot face dintr-un DC-10[78] cu trei sute de locuri un autocar pentru excursii şcolare. Chinezii, indienii, nemţii ascultau *Asturias, patrie iubită* ca pe *Deutschland, Deutschland über alles.* La urma urmelor, orice englez, francez, neamţ, american, chinez, indian, arab se simte acasă în Asia, în schimb spaniolii, dacă ies din Calahorra, se simt în străinătate. Avionul se apropia de codrii adânci şi apele străvezii ale lumii din geografia anului trei de liceu sau din colecţia de poze cu rase şi

obiceiuri din ciocolatele Suchard. Tipul din Mallorca îi spunea chinezului:

– *Quan vinguis a Mallorca et posaràs morat de sobrassada i ens anirem tu i jo de putes*[79].

– *Quines coses de dir-li*[80].

Se scandaliza nevasta mallorquinului, dar el nu-i dădea nicio atenţie. Era obsedat de chinez, iar acesta se lăsa colecţionat, cu zâmbetul pe faţă, dar cu posibila rezervă mentală că la prima ocazie avea să-l arunce pe pisălogul ăla la crocodili. Nori deasupra Bangkokului, şi brusc oraşul s-a deschis pentru zborul păsărilor în jurul lui Chao Phraya. O imagine a fulgerat prin mintea lui Carvalho ca un *flash* salvat din cufărul uitării. O tânără thailandeză, cu o ţigară în vagin, fumând prin acesta, despuiată, înconjurată de ostaşi americani în permisie, îmbrăcaţi civil, şi de cupluri de soţi din lumea întreagă, descoperind încă o dată că asiaticii fac totul pe dos.

La aeroport îi aştepta un ghid tânăr, care a zis că-l chema Jacinto, deşi i-a asigurat că în thailandeză numele îi era mult mai complicat. Mallorquinii erau în alt grup, iar Carvalho s-a trezit printre bătrâne bogate de pe podişuri, surprinse de marele număr al mallorquinilor de pe lume şi de cuplurile tinere ce se agăţau de prima pălărie colonială pe care o vedeau. Jacinto a profitat şi le-a spus pe drumul dintre aeroport şi hotel că la Bangkok erau cinci milioane de oameni, majoritatea săraci şi gata să fure genţile doamnelor. Ce nostim, ce nostim, repeta fără

preget o doamnă, ducând mâna ba prevăzătoare, ba defensivă la peruca artificială. Descoperirea că Bangkokul era plin de asiatici fusese un avertisment serios pentru călătorii din autocarul cu aer condiţionat, conştienţi acum că deveniseră avangarda aventurii în Extremul Orient. Ghidul continua să-i informeze. Sosiseră într-o democraţie ţinută sub observaţie, o dictatură democratică şi o monarhie constituţională militarizată.

– Cine castig alegeli la Spania? a întrebat ghidul într-o sioux perfectă, cu adaosul schimbării lui *r* în *l* ca în dublajele celor mai recalcitrante filme coloniale. Felipe González[81] castig, nu?

– Să-l bag în aia mă-sii!

A strigat un bărbat gras şi negricios, cu varice la pungile de sub ochi.

– Aş prefera să câştige socialiştii, nu comuniştii.

A opinat o andaluză.

– Aici nu estem comunist. Comunist la codlu. La Bangkok, nu.

I-a informat ghidul, trezind perplexităţi şi expectative.

– Îi ţineţi în codru, ca pe maimuţe?

– Ca pe maimuţe nu, ca pe *gueliyelos*[82]*.* Intelzis la Bangkok si atunci ei plec in codlu.

Jacinto era nepreţuit. Îi deosebea pe domni după tipurile de masaje pe care le puteau primi. De la primul la al treilea grad, apoi cum dădea Dumnezeu. Femeile în etate ascultau instrucţiunile pe teme de masaj, conştiente că nu se aflau pe teren propriu şi că trebuiau să-şi

afirme capacitatea de a se adecva moral la sfârşitul mileniului.

– Voi la cumpărat de safire, noi la masaj.

– Safile si lubine, nu uitaţi. Alte pietle nu de aici. Aici si la Bilmania, safile si lubine.

Mai mult decât o insulă cu aer condiţionat, Bangkokul era, ca şi Ciudad de México ori Villaverde Alto ori Bellvitge, un oraş pentru imigraţia sălbatică şi, în plus, un bordel scăpătat pentru soldaţii americani. Clima tropicală submina şi jigărea arhitecturile occidentalizate, iar şoferii care se străduiau să-şi conducă maşinile japoneze ca la ruleta rusească îşi însuşeau logica nebunilor dezorientaţi. Pe o stradă cu două sensuri, normal era ca maşinile să formeze trei şiruri, astfel încât a calcula care dintre ele şi în ce scop s-ar feri în ultimul moment, cel ce precede şocul, putea deveni un pasionant joc mental. Copiii profitau de stopuri şi curăţau parbrizele şoferilor, ofereau ghirlande de flori proaspete şi parfumate turiştilor sau vindeau *Bangkok Post.*

– Ce maimuţe! Nici nu-ţi vine să crezi ce urâţi ajung când cresc.

– Ele-s tare frumuşele.

– Problema e că mie îmi par cu toţii la fel.

– Păi, chiar aşa şi sunt, leiţi-poleiţi. În Europa, suntem mai diferiţi unii de alţii.

Lăsa să strige şi să treacă plutonul turiştilor burlaci, căci îl obsedau pistolarii nocturni ce vânau saloane de masaj şi mai ales de *body body.*

– Ascultă, Jacinto. Unde fac cel mai bun *body body?*

– Multe loculi. Monalisa mai bun. Poate melge doamne cu balbaţi, vede fete la vitlin şi cina chind balbat masaj.

– Pffuu! Ce haios! Ai auzit, tu?

– Asta, asta, băteau bărbaţii, mulţumiţi, din palme.

– Dai daca doamne vlea, poate si ele masaj. Masaj la doamne face tot fete, dai daca vlea, poate si balbaţi face lol masaj.

O tăcere de mormânt cu aer condiţionat a acoperit ultimele vorbe ale lui Jacinto. Imperturbabil, băiatul a insistat asupra masajului feminin.

– Balbaţi aia cale face masaj la doamnele aici poalta nume cale la Spania cheama ulât.

– Haide, Jacinto, bărbate, spune-ne cum li se zice.

– Plostituaţi, a zis Jacinto fără să se sinchisească şi şi-a mutat atenţia la lista de pasageri şi distribuirea lor în hoteluri. Când au ajuns la Dusit Thani, Carvalho i-a întins lui Jacinto cartea de vizită oferită lui el de către şefii din agenţie. Jacinto dădea din cap, asumându-şi situaţia, şi îl cerceta pe Carvalho, încercând să distingă dacă acesta era ori nu la înălţimea situaţiei.

– Azi nu poate face nimic. Duminica. Aici duminica.

– Mâine aş vrea să merg la ambasadă.

– Aploape de aici, foalte aploape.

I-a arătat parcul de după statuia masivă din încrucişarea câtorva bulevarde.

– Palc Lumpini. Ambasada spate la el.

Intrând în Dusit Thani, lui Carvalho i s-a părut că-şi regăsise un vechi prieten. Acelaşi portar deghizat în Peter Pan thai, acelaşi tip de hotel asiatic internaţional, unde indigenii deveneau o frumoasă excepţie de fragilitate şi graţie printre animale prepotente şi albi. Urâţenia anglo-saxonă ieşea în evidenţă prin contrast cu micimea infantilă şi delicateţea gesturilor făcute de tinerele thailandeze, ce ofereau străinilor informaţii ori iasomii şi orhidee recent culese din pădurile care înconjurau Bangkokul, în aşteptarea celei mai mici neatenţii a oraşului obscen. Carvalho şi-a lăsat bagajul în cameră şi a întrebat dacă mai exista Piaţa de Duminică. Supravieţuia, dar nu lângă vechiul Palat Regal. E foarte departe, i-a spus şeful taximetriştilor din hotel, încercând să motiveze cei o sută optzeci de bahti ceruţi pentru drum. Taxiul alb, cu aer condiţionat, a traversat Bangkokul, iar pe drum şoferul i-a tot dat lui Carvalho broşuri despre dughene cu pietre preţioase, mătase thailandeză, artizanat, argint.

În van înălţau mâinile şi vorbele lui Carvalho un dig de refuzuri pentru cascada de broşuri ce ieşeau din torpedoul automobilului Datsun. Oameni gătiţi de duminică alcătuiau avanpostul maselor ce profeţeau sosirea în piaţă, aşa cum păsările anunţă că eşti aproape de coastă, şi în fine s-a ivit esplanada ce prelungea până în zarea cea mai apropiată labirintul coviltirelor şi al

tarabelor la vedere. Coborând din taxi şi pierzând aerul condiţionat, pe Carvalho l-a izbit drept în nas un val de aer fierbinte şi unsuros, duhnind a prăjeli în ulei de cocos, pătrunjel asiatic, arpagic şi ghimbir. Pepe n-avea nici destui ochi, nici destulă vigoare ca să perceapă tot ce-i oferea Piaţa de Duminică. O pădure de cuţite, colivii, acvarii uriaşe şi cutii din carton, unde fluturii erau ciudate flori ale răului cu trup neîngropat. Cărnuri sărate şi bronzate, muşte, scuipat de portar, boabe verzi de orez, cârnaţi dulci şi purulenţi, jigănii mumificate în propria lor uscăciune, ardei iuţi ameninţători şi nervoşi ca armatele de lăcuste africane, ciuperci imponderabile, oale de lut suspect de valenciene, pătrate de gazon natural, găini, păsări colibri şi calao, şopârle, un tigru mic, primusuri portabile, oferite filosofiei ingurgitării când omului i-e foame şi dreptului natural la supravieţuire al muştelor asiatice, siropuri de toate culorile, păduri de sticle cu sos de peşte, sare de Thailanda, un câine lamprea maro roşcat, lung şi puternic, purceluşi negri, blugi, cobre fără venin, manguste în colivii-balamuc, casete cu Stevie Wonder şi Supertramp, fulgi de cocos, streşini prefabricate, un tigru tânăr fără niciun răget de dus la buze, frigărui de porc cu miere neagră, spaghete de orez, subtile ca hrana îngerilor virgini, nuci de cocos domesticite cu maceta până deveniseră cutii verzi cu pai de plastic, orhidee alimentate de scoarţa unor nuci de cocos, geci căptuşite din plastic pentru ierni mentale, haine de campanie pentru gherila

urbană, macete, portchei, icre în saramură, aidoma testicuelor de mulatru, o cadă verde din ciment, agitatori sociali cu megafoane, ce incitau masele, pe când, de la o distanţă tolerantă şi prudentă, poliţia părea să nu-i audă. „Continuă protestele studenţeşti contra scumpirii autobuzelor”, anunţa *Bangkok Post* pe prima pagină, lângă poza unui bătrân ce stătea pe vine şi dialoga cu studenţii, şi ei pe vine. Un deputat solidar cu revendicările într-adevăr reale. Carvalho s-a plimbat prin faţa pădurii lui de ghivece, în speranţa de a descoperi unele cu comunişti.

Dusit Thani punea la dispoziţie un restaurant internaţional şi scump, altul thailandez, al treilea cu bucătărie japoneză, şi o cafenea mai ieftină, unde se servea mâncare asiatică occidentalizată şi bucătărie occidentală asiatizată. Carvalho nu voia să guste nimic occidental oricât ar fi stat în Thailanda, aşa că a intrat în restaurantul japonez. L-au întâmpinat chelneriţe despre care se presupunea că erau japoneze şi care au schiţat salutul tipic, unind cele două mâini peste piept şi înclinând delicat toracele şi capul. A cerut sashimi[83] şi i-au adus un castron cu gheaţă, pe care erau aşezate mici fileuri de peşte crud, doradă, crap, peşte spadă, ton, o ceaşcă cu sos Sambai-Yo, beţişoare, altă ceaşcă goală şi un ceainic. Lui Carvalho nu i-a venit prea uşor să ia bucăţelele de peşte crud cu beţişoarele, să le cufunde în sosul din muştar, oţet şi soia, şi să le

ducă la gură. La sfârşit, credea că înghiţise marea şi a cerut ca desert orez cu sake, alături de două duşti rapide de sake îngheţat. A hoinărit prin hotel, printre vitrine cu pietre preţioase, mătăsuri şi lemn de teck, a pierdut ceva vreme în odaia sa, luptând cu canalul TV video, până a dat de un film american cu Rod Steiger şi o splendoare blondă, violată de nişte vânători cu prohabul chinuit. La o sută de metri de hotel dispunea de infinita posibilitate a Silom Road şi a celor trei uliţe succesive din Patpong, cartierul istoric al viciului, care, fără portarul deghizat în Peter Pan, nu mai era ceea ce fusese.

– Sunt şi alte locuri foarte interesante în oraş.

Pregătea portarul o recomandare mercenară, dar Carvalho a insistat pe Patpong, iar acesta a admis: „A pierdut, dar continuă să fie ceea ce era.”

La uşa hotelului, îl aştepta vipia pe cât de întunecată pe atât de lipicioasă. Lumina occidentalizată a hotelului Dusit Thani era o insulă pe o mare de întuneric imediat, spartă în câteva pete luminoase de voltaj scăzut, ce jalonau Silom Road. Vânzătorii de la tarabe continuau să lucreze, în ciuda duminicii şi a nopţii, iar Carvalho a ocolit ofertele de poze cu fete nude, pe care intermediari profesionişti le arătau străinilor, propunându-le direct împreunări şi delicii, posibil turceşti.

Uliţele din Patpong erau o expoziţie de restaurante chinezeşti, vietnamenze, thailandeze, japoneze, localuri de striptease, bărbaţi

vagabonzi, conductori de pus-pus sau tuc-tuc[84], ce ofereau distanţa cea mai mică până la paradisurile sexului, localnici aşezaţi în jurul bucătăriilor itinerante, ce foloseau turmele de străini ca pe un spectacol gratuit şi. excitant până la limita ilarităţii chinuitoare. Carvalho s-a întâlnit cu grupul de mallorquini, care o avea în frunte pe ghida blondă cu braţe frumoase, şi cu Jacinto, care comanda un pluton de tineri căsătoriţi în căutarea spectacolelor date de fete care jucau ping–pong sau îşi foloseau vaginele pentru a fuma un Marlboro cu neîndoioasă savoare americană. A ocolit şi cele două grupuri şi oferta lui Jacinto de a-i urma expediţia, dar puţin după aceea l-a copleşit senzaţia de singurătate depresivă şi de noapte fără sens, şi s-a trezit inconştient în căutarea urmei lăsate de spanioli, aşa că a tot intrat şi a ieşit din cluburile de noapte, până a găsit grupul cel mai potrivit într-o sală mică, unde fete thailandeze despuiate şi cu aer copilăresc îşi puneau obscenitatea mecanică şi dezinteresată la dispoziţia purtării duplicitare a occidentalilor. Cu zâmbete ironice pe buze şi crispare sexuală în priviri şi-n sudul trupului, europenii le priveau gimnastica sexuală ca pe o parte importantă a compensaţiilor oferite de voiaj. Intermediarii se amestecau printre perechile alienate şi ofereau tot soiul de combinaţii: bărbat cu bărbat, femeie cu femeie, amor în trei sau patru. Unde? Aici, în clădirea de alături. Pe o casă înnegrită, Carvalho a zărit prin fereastră firma „Apolo”. Brusc, şi-a amintit că

acolo se prostitua Archit, însoţitorul Teresei, şi s-a dus la acel salon de masaj masculin. Două cupluri tinere de spanioli l-au invitat să intre în hardughia vecină, unde li se oferea spectacolul iubirii pe la spate între numeroşi bărbaţi indigeni.

– O dată în viaţă nu vreau să pierd aşa ceva.

Spunea un blond cu mustăţi, cu un fir de voce care i se muia uneori.

– Nici eu

L-a susţinut însoţitoarea sa.

Urmărindu-i, Carvalho i-a văzut intrând în hardughia luminată de minimul de waţi indispensabil pentru a nu fi întuneric. Cele două cupluri mergeau în urma a doi băieţi thailandezi, iar Carvalho i-a depăşit chiar când intrau într-o încăpere ce promitea aceeaşi mizerie ca şi restul clădirii. A mers înainte de coridorul învăluit în penumbră galbenă şi a descoperit cu greu trupuri de bărbaţi şi femei aşezaţi pe jos, în majoritate tăcuţi, incapabili să dea atenţie intrusului care făcea din ei un spectacol. Haine jegoase şi vechi le subliniau negrul pielii, bătrâneţea ambiguă a trupurilor aparent tinere, scurte apropieri ale privirii îl priveau pe Carvalho din fundul ochilor bolnavi, de un roşu ce bătea în verde. Oboseala dependenţilor de droguri tari în trupurile mercenare care, odată cu mizeria muşchilor, îşi ofereau străinului tolerant şi corupţia subdezvoltată. Un bărbat a ieşit dintr-o încăpere cu un teanc de cearşafuri îngălbenite în braţe. Carvalho l-a întrebat de Archit.

– Lucra aici, alături, la Apolo.

Impenetrabilitatea atribuită chipurilor orientale n-a oprit spaima să se iţească în ochii ce refuzau să-i înfrunte pe ai lui Carvalho şi omul a plecat fără să-i răspundă. Carvalho i-a repetat întrebarea unei bătrâne care dădea ordine unor cameriste fără chef, ce păreau gata să moară de foame. Bătrâna i-a răspuns cu aceeaşi spaimă impenetrabilă şi aceeaşi tăcere, spunându-i, în cele din urmă că, dacă Archit lucra la Apolo, să întrebe de el acolo. Răspunsul i-a părut logic, aşa că a făcut cale întoarsă. În faţa uşii de la încăperea unde intraseră spaniolii, a observat că aceasta era întredeschisă şi că blondul mustăcios îi spiona paşii prin crăpătura ei.

– Ei, omule, te rog. Mi se pare că ai mai fost şi altă dată pe aici şi ni se întâmplă ceva ciudat. Intră. Intră.

Carvalho a intrat. Cele două femei stăteau pe singurele scaune existente, iar pe chip li se citea aşteptarea şi tensiunea. Cei doi bărbaţi erau tot în picioare, dar îşi bâţâiau trupurile nervoase pe o suprafaţă restrânsă din podea. Pe pat, doi băieţi negricioşi îşi mângâiau reciproc penisurile.

– Nu li se scoală şi ne spun ceva ciudat, ce nu pricepem. Vorbesc o engleză tare ciudată.

Continuând să-şi mângâie penisurile moarte, băieţii îl priveau pe Carvalho cu cea mai totală nepăsare. I-a întrebat ce se întâmpla. S-a deschis o gură fără dinţi, cavernoasă, neagră, care a spus că n-aveau chef şi că, dacă vreuna dintre femei se băga în pat, totul avea să se schimbe. Carvalho a transmis cererea.

– Noi?

– Cu ei?

Strângând din dinţi şi pumni, cei doi spanioli au râs scurt, reţinut.

– A naibii treabă.

Cel mai hotărât din ei s-a apropiat de pat, a arătat penisul unui indigen şi apoi curul celuilalt.

– Tu să-ţi bagi asta acolo.

Indigenul necăjit i-a zâmbit cu oarecare tristeţe.

– Las’ că vă ştiu eu, a asigurat spaniolul cutezător.

– Le-am plătit în avans, iar acum nu vor să pună fundul la treabă.

– Să mergem, Eduardo, a opinat femeia cea mai nervoasă.

– Eu am plătit pentru spectacol şi ori îmi dau bişţarii înapoi ori îşi pun curul la treabă, ar fi ceva s-o facă, atunci sunt bună să-şi râdă de mine.

Indigenul a spus ceva, iar Carvalho s-a apropiat de pat, ca să-l audă.

– Spune că, dacă doamnele nu vor să le facă onoarea de a se băga cu ei în pat, să-i lase să ia una dintre femeile de pe coridor.

– Pentru aceleaşi parale, desigur.

Indigenul a opinat că un corp în plus făcea încă două sute de bahti.

– O sută cincizeci, a ripostat hotărât spaniolul, respectând principiul turistic că totul trebuie negociat. Indigenul a dat din umeri, a luat o sută cincizeci de bahti, şi-a pus izmenele, a ieşit pe coridor şi s-a întors cu o tânără bătrână, în zdrenţe, care aparţinea, ca şi el, comunităţii fără

dinţi a sud-estului asiatic. Femeia s-a dezbrăcat, iar lui Carvalho i s-a părut că era un exemplar atrăgător pentru o lecţie despre alcătuirea scheletului omenesc, în orice facultate de medicină. Femeia nu numai că nu i-a excitat pe băieţi, dar a mai şi provocat o oarece strâmbătură de silă pe chipurile occidentale.

– Şi acum ce mai e?

– Păi nici acum nu se scoală.

– Asta-i bună, grozavă escrocherie. O escrocherie!

Spaniolul striga, însoţindu-şi cu gesturi şi sudălmi încercarea crispată de a i se compensa tot ce plătise. Uşa s-a deschis puţin câte puţin şi s-a arătat grupul de indigeni atraşi de ecoul strigătelor. Cele două femei albe s-au ridicat, alăturându-se soţilor, în căutarea ocrotirii promise de Epistola Sfântului Pavel. Cei doi pretinşi poponari se supăraseră şi răspundeau categoric corului format în uşă, într-o spaniolă înainte furioasă, iar acum fâstâcită.

– Cât aţi plătit? a întrebat Carvalho.

– În total, cinci sute de bahti.

– Nici trei mii de pesete. N-aţi fost niciodată escrocaţi de trei mii de pesete?

– În Spania, da.

– Atunci, consideraţi-le pierdute şi plecaţi cu zâmbetul pe buze, căci aici se îngroaşă gluma.

Carvalho a predicat cu exemplul, le-a zâmbit celor doi băieţi şi scheletului femeiesc, dându-le mâna ca să-şi ia deschis rămas-bun. Apoi şi-a croit drum prin corul care torcea la perete şi a

plecat în urma celor două perechi, care şi-au tras respiraţia şi şi-au recăpătat glasurile de cum s-au văzut în stradă. Spaniolul percheron şi-a recăpătat bronhiile şi a început să urle că era ultima oară că maimuţele alea îl duceau de nas. Dar s-a oprit în faţa crizei de râs făcute de una dintre femei. Aceasta încerca să-şi justifice hohotele, amintindu-şi ce mic era ciucuraşul unuia din băieţi şi ce ofilită părea floarea buricului zărită la femeia-stârv. Carvalho i-a lăsat, oferindu-le şi el justificări, şi s-a întors la hotel tot pe Silom Road. Brusc, cineva l-a prins de braţ şi l-a tras. Şi-a încordat muşchii, l-a împins pe atacator, vrând să se îndepărteze. A zărit un băiat zâmbitor care, fără a-i da drumul la braţ, îi arăta cerul. Carvalho a ridicat privirea şi a văzut pe cabluri mii, milioane de păsări mici, albe şi negre, aidoma fişelor de domino. Thailandezul îi arăta cu gesturi că era primejdios să mergi pe sub păsări, pentru că-şi făceau nevoile peste trecători şi, ca să-i demonstreze acest lucru, i-a arătat marea de găinaţ alb de pe trotuar. Carvalho s-a liniştit, i-a mulţumit, s-a distanţat de posibilul tir al păsărilor şi, pe când tânărul thai se îndepărta, l-a întrebat cum se numeau acele pasări. Băiatul le-a privit iar, a ridicat din umeri şi a răspuns zâmbind.

– Sunt păsări. Doar păsări.

S-a deşteptat cu presentimentul că avea ceva important de făcut şi a descoperit imediat că era acel *american breakfast* promis de tichetul hotelului. S-a uitat pe fereastra odăii, care nu era

o fereastră, ci un balcon deschis, la acelaşi nivel cu piscina şi cu cascada iluminată. Soarele încă mai era o promisiune, ameninţată de nori şi de statura construcţiilor ce alcătuiau Dusit Thani, iar Carvalho şi-a promis să-l ia şi să revină cu el în Spania, cu tonurile tropicului pe piele. În sufragerie, îl aştepta un bufet cu ouă prăjite şi jumări, bacon, jambon, cârnaţi, omletă cu cartofi, mezeluri, peşte afumat şi marinat, fructe tropicale, ananas, banane, pomelo, mandarine, litchi, mere roz sau chom-phoo[85], manguste, mango, jojoba, rambutan[86], grefuri, zalaca[87], pepeni verzi, nuci de cocos, carambol, tamarind, rechin panava, guave, lam-yais[88], noine, durieni. Papaya cu suc de lămâie verde şi litchi erau un deliciu, iar Carvalho s-a servit de două ori. Şi-a stabilit ordinea de zi, în funcţie de ce aveau să-i spună la ambasadă, şi a decis să amâne vizita, după programul de lucru mai curând spaniol decât thai. A pierdut vremea prin hotel şi a descoperit că o rază de soare se filtra printre blocurile edificiului şi încălzea un colţ al piscinei. Şi-a pus slipul, peste el a îmbrăcat un kimono şi a pus într-un *necessaire* un flacon cu lapte hidratant, ca să-şi apere pielea de soarele tropical înşelător. A înotat o vreme, s-a uns şi s-a întins pe triunghiul de soare tot mai mare. Vreo oră, norii şi Carvalho au luptat din greu pentru soare, dar Carvalho a avut în cele din urmă senzaţia tonifiantă a căldurii şi s-a trezit fluierând optimist sub duş, în baie.

Sudoarea l-a aşteptat în uşa hotelului şi l-a însoţit până la răscrucea din piaţa Lampini, apoi când a traversat parcul în căutarea ambasadelor. Dar parcul era o promisiune a Asiei umbroase şi vegetale, iar Carvalho s-a distrat printre grădinile şi reclamele uneia dintre principalele scene ludice ale oraşului. Wireless Road era o zonă rezidenţială liniştită, condiţionată de majoritatea covârşitoare a omnipotentei ambasade americane, cu canale şi lacuri interioare, destinate grădinăritului tropical, privilegiat. În imediata ei apropiere, zăcea ambasada spaniolă, căsuţa portarilor. Era instalată într-o hardughie unde convergeau tradiţiile arhitectonice ale Thailandei şi Tirolului; odată înăuntru, pe Carvalho l-au primit doi thailandezi, care i-au comunicat că trebuia să aştepte. Vopsit într-un alb cremos, lemnul acoperea aproape tot ce era vizibil, iar un ventilator cu palete jura să combată căldura, dar fără să aibă prea mare putere. Pe pereţi, anunţuri publicitare ale estuarelor din Galicia, ale concursului de canto Tenorul Virias şi efigiile regilor Spaniei, asemănătoare cu ale regilor Thailandei, în mod magic.

– Doriţi să-l vedeţi pe domnul ambasador? l-a întrebat diplomatic o blondă care vorbea spaniolă cu accent latinoamerican.

– Pe oricine îmi poate da informaţii cu privire la cazul doamnei Teresa Marsé.

– Sunteţi trimis de familie?

– Exact.

– Dacă nu vă deranjează, chiar eu vă voi da toate datele de care dispunem. Domnul ambasador este foarte ocupat.

După ce Carvalho a consimţit, blonda a plecat şi el a rămas iar singur la recepţie, însoţit de un aborigen care cerea informaţii despre bursele de studiu în Spania. Funcţionara a revenit, s-a aşezat lângă Carvalho şi a deschis un dosar pe genunchi.

– Se ştiu mai multe, dar nimic prea liniştitor, şi ce-i mai rău e că ambasada nu poate merge mai departe decât a mers. Afacerea e în mâinile poliţiei, iar poliţiştii ţin foarte mult la suveranitatea lor.

– Se ştie unde este Teresa Marsé?

– Nu. Dar cel mai probabil se află într-un loc din ţară de unde încearcă să plece.

– De ce nu cere ajutorul ambasadei?

– Ambasada e ţinută zi şi noapte sub observaţie, domnule Carvalho. Cazul s-a complicat.

Femeia era capabilă să-şi ţină emoţiile sub control. Adoptase linia comunicaţională a ştirilor pe scurt transmise de agenţia EFE[89] şi nu era dispusă la mai mult. A continuat, fără să aştepte reacţia lui Carvalho.

– Urma Teresei Marsé şi a lui Archit dispare în Chiang Mai, după cum ştim de la poliţie, şi aceeaşi sursă ne-a comunicat că pe urmele lor e un grup de mercenari dispuşi să nu-i lase să iasă din ţară.

– De ce?

– Istoria e lungă şi complicată, şi am recompus-o din dezvăluiri făcute ici şi colo de poliţie. Domnul ambasador a vorbit personal cu prim-ministrul, Prem Tinsulanonda, dar cazul e prea bine definit, încheiat definitiv. În alte situaţii, am putut interveni chiar din prima, şi aici se poate obţine aproape totul cu bani. Dar de astă dată lucrurile au mers prea departe. Se pare că Archit participa la traficul cel mai lucrativ şi mai puţin controlat din zonă: cel cu diamante. Mai ales rubine birmaneze. La un moment dat, i-a vorbit despre asta Teresei Marsé şi i-a arătat o parte din încărcătura de care dispunea. Femeia l-a convins să sustragă parte din marfă şi să plece împreună în Europa. Nu ştim cât de greu l-a convins, dar e sigur că Archit era încântat de plecare, iar cei doi se pregăteau să-şi întrerupă călătoria prin ţară la Chiang Mai şi să ia de acolo un zbor combinat Chiang Mai – Bangkok – Amsterdam – Barcelona. La Chiang Mai, treaba n-a mai mers. Ori i-au descoperit, ori i-au cerut lui Archit să predea marfa. Tânărul făcea parte dintr-o societate secretă care controlează traficul cu rubine birmaneze: „Mai pen rai”, o expresie foarte folosită aici, care înseamnă aproximativ: „N-are nicio importanţă”. Ei bine, societatea secretă l-a localizat la Chiang Mai, unde s-a petrecut ceva grav, căci a doua zi poliţia a scos din apartamentul de hotel ocupat de Teresa şi Archit un cadavru, iar ei au dispărut, şi dispăruţi sunt şi azi.

– O răfuială ca atâtea altele.

– Într-adevăr. Dar mortul nu era oricine. Nu chiar un membru important, dar se pare, şi insist, vă spun ce mi s-a povestit, că era fiul unui mahăr mafiot din Bangkok, unul aproape legendar, cunoscut ca Jungle Kid. Despre el nu ştiu decât că a fost ghid al excursioniştilor din Triunghiul Opiului, adică ţinutul Shan, Birmania, nordul Thailandei şi Laos. În teorie, tot mai e ghid, însă doar ca paravan pentru afacerile cu droguri. Jungle Kid e o instituţie, iar moartea fiului său a mobilizat şi poliţia şi lumea interlopă.

– Poliţia alături de un mafiot?

– Poliţia îi datorează multe servicii lui Jungle Kid, iar aici nu se ştie niciodată unde se sfârşeşte ordinea şi începe dezordinea, unde-i graniţa dintre legal şi ilegal.

Funcţionara a înfruntat privirea lui Carvalho, iar detectivul a primit avertismentul diplomatic latent în expresia ei reţinută.

– Se poate vorbi cu poliţia ori chiar cu Jungle Kid?

Femeia a izbucnit în râs.

– E ciudat că nici ea, nici el nu v-au contactat încă. Deschideţi bine ochii. De Jungle Kid puteţi da la hotelul Malasya, nu departe de aici, aproape de Oficiul pentru Imigraţie. Şi hotelul e legendar, acolo se poate petrece orice, căci în el se cazează turiştii cu multă curiozitate şi puţini bani. La Malasya, Jungle Kid îşi pregăteşte expediţiile. E grijuliu. E chinez şi a făcut parte din divizia Kuomintangului, stabilită în nordul Thailandei după victoria lui Mao Zedong. În zilele noastre,

reţelele care fac trafic cu heroină, diamante ori femei sunt în mâinile chinezilor, în majoritatea cazurilor ale celor care au legături cu Divizia 93 a lui Chiang Kai-shek.

Femeia părea să fi memorat bine notiţele la care recurgea din când în când pentru a se informa.

– Pe cine din poliţie trebuie să contactez?

– Ştiau că urma să veniţi. Notaţi-vă acest nume. Uthain Charoen. E funcţionarul din Ministerul de Interne care se ocupă de caz.

În privirea femeii sclipea ironia, sau poate doar încerca să evalueze cât putea Carvalho să înfrunte situaţia, pe Jungle Kid, pe Uthain Charoen.

– Ce fel de om e?

– Am vorbit cu el de două-trei ori. Repet, deschideţi bine ochii. E uns cu toate alifiile.

Carvalho a deschis ochii, pentru a exprima toată spaima trezită de recomandare.

– Ambasada cum mă poate ajuta?

– Pe plan moral. Dacă vă bagă la pârnaie, vă trimitem tutun din când în când. Dar vă sfătuiesc să faceţi tot posibilul să nu nimeriţi după gratii. Aici puşcăria e oribilă. Ne-au arestat şapte spanioli implicaţi în traficul cu narcotice şi vă asigur că unii dintre ei mai bine s-ar spânzura decât să mai stea acolo.

Vorbea serios. Diplomatic serios.

Taximetristul a încercat să-l convingă pe Carvalho că înainte de a merge la hotelul Malasya

trebuia să treacă printr-un lung şir de buticuri cu pietre preţioase şi mătăsuri. Îndărătnicia l-a făcut pe bărbat să înconjoare hotelul de multe ori, în speranţa că poate avea timp să-şi convingă pasagerul. Lui Carvalho îi rămăsese doar să sară în mers din taxi sau să aştepte ca duşmanul lui să-şi dea seama că ocolurile şi explicaţiile îi erau intuile. A preferat să se lase pe spătarul scaunului şi să contemple peisajul urban, consistent prin concentraţia mare de pus-pus şi tuc-tuc învăluite în monoxid de carbon, care intra pe ferestruicile deschise ale taxiului fără aer condiţionat. Taximetristul a mai continuat alt sfert de oră dizertaţia despre locurile unde îl putea duce pe Carvalho şi, în cele din urmă, a ales să-l insulte în thai, continuând să monologheze pe limba lui, dar mergând spre Malasya. A lăsat în urmă bulevardele largi care traversau oraşul şi a luat-o pe uliţe mărginaşe, unde demnitatea vegetaţiei tropicale compensa deteriorarea progresivă a construcţiilor. În sfârşit, a intrat cu taxiul în curtea interioară a hotelului Malasya; i-au ieşit în cale patru-cinci recepţioneri fără uniforme, care au acceptat privind pieziş decizia lui Carvalho de a merge direct de la taxi la intrarea în hotel. Teck de mâna a doua, bambus de râu cu debit redus, *boys* în costume second hand, tapiţerie din skai maroniu, duşumea din plastic verde, bătrâneţea decadentă a obiectelor, cu care erau impregnaţi recepţionerii şi chelnerii din birtul lipit de un hall de pensiune pentru comis-voiajori de provincie. Blugi feluriţi, străini cu aer de profesori americani

de la universităţi sărace, franţuzoaice postcontraculturale tinere, doamne *faisandées*, cu sandale pentru glezne cubice roz, niciun alb al ochilor nu era alb la personalul din hotel, ci vira de la roşu la galben; trecând prin nuanţa puroiului de insatisfacţie, predomina în privirile ce primeau aspectul convenţional al lui Carvalho cu oarecare nepăsare. S-a apropiat de recepţie şi a întrebat de Archit şi Teresa.

– Aceşti doi prieteni ai mei sunt în Bangkok şi poate că au tras aici.

Interlocutorul său a comentat în thai cu o femeie micuţă, prost pieptănată, care i-a râs lui Carvalho în nas şi poate că a râs şi de el.

– Nu-i cunoaştem.

– Sunt sigur că au stat aici.

– Prin hotelul nostru trec mulţi, nu-i obligatoriu să-i ştim pe toţi.

– Căutaţi în registru.

Au dat din umeri şi nu şi-au arătat nici dorinţa, nici intenţia de-a aduce registrul.

– Uitaţi-vă la avizier, în stânga, lângă măsuţă. Poate au lăsat o notă.

Un avizier în care se puseseră spontan şi treptat anunţuri personale. Profesor de franceză, camera şaptezeci şi şase. Karen şi Leo te aşteaptă în camera nouăzeci şi opt. Vând maşină de scris Olympia, Monica. Ochii lui Carvalho s-au oprit pe un anunţ: *Jungle Kid, cel mai bun ghid pentru ţinutul shan,* dar cineva scrisese dedesubt: *Să nu te încrezi în Jungle Kid, te lasă baltă în plină junglă.* Carvalho a hotărât să joace la ruleta

rusească, să se întoarcă la recepţioner şi să-l întrebe de Jungle Kid, dar cineva din spate l-a oprit din drum.

– Dumneata eşti spaniolul care tocmai a venit?

S-a întors, şi a dat de un thailandez cu costum din bumbac gălbui, cravată prost legată, chipul tânăr trădat de labe de gâscă adânci şi fire de păr cărunt pe tâmpla stângă, cu buzele lila întredeschise pentru a compune ceva ce părea un surâs.

– Vă numiţi José Carvalho Tourón?

Citea greu numele lui Carvalho de pe nota abia scoasă din buzunar.

– Da.

– Paşaportul, vă rog.

Apoi i-a arătat un carnet în care apărea propria-i fotografie într-un ocean de scriere thai.

– Nu pricep nimic.

– Aici scrie că mă numesc Uthain Charoen şi că-s ofiţer de poliţie.

– Şi trebuie să cred?

Bărbatul a râs scurt şi din râs a păstrat un zâmbet uşor.

– Vă sfătuiesc s-o faceţi.

Carvalho şi-a scos paşaportul din buzunar şi i l-a întins. Cu coada ochiului a văzut că cei de la recepţie îi priveau cu coatele sprijinite pe tejghea.

– Foarte bine, domnule Carvalho. Sunt la dispoziţia dumneavoastră. Ce căutaţi în hotelul Malasya?

– Mi se pare că eu vă stau la dispoziţie. Văd că aţi început să puneţi întrebări.

– Scuzaţi-mă. Deformare profesională. Treceţi cu vederea întrebarea mea. Parcă v-aţi cazat la Dusit Thani, nu pot să cred că l-aţi schimba cu ăsta.

– Asta mi se pare mai amuzant.

– Depinde cum vă distraţi.

Carvalho a rămas în picioare, aşteptând ca poliţistul să ia iniţiativa.

– Prietena dumneavoastră nu stă în acest hotel.

– Dar unde?

– Habar n-am.

– De fapt, n-o caut pe ea, ci pe Jungle Kid.

Charoen a ridicat din sprâncene, cântărind răspunsul lui Carvalho.

– Nici n-aţi ajuns bine la Bangkok, că-l şi cunoaşteţi, învăţaţi repede.

– Poate că Jungle Kid ştie ceea ce nu ştim noi doi. Unde-i Teresa.

– Nu. Din fericire şi pentru ea şi pentru dumneavoastră, nu ştie.

Charoen s-a înclinat cu oarecare politeţe, indicându-i ieşirea. Lui Carvalho i s-a părut că schimba o privire de avertizare cu un bărbat puternic, aşezat într-unui dintre fotoliile din plastic maro. Era în etate, dar musculos, pleoapele prăbuşite îi acopereau în întregime ochii oblici, avea o mustăcioară ascuţită deasupra buzelor cărnoase, totul sub craniul zenital ras zero. Din uşa hotelului Malasya, la stânga era o croitorie rapidă, în faţă refugii în aer liber pentru maşinile din hotel, iar la dreapta uşa ce dădea în stradă şi intrarea în barul-cafenea Lisboa.

Charoen s-a îndreptat spre Lisboa, deschizându-i calea lui Carvalho şi invitându-l , cu gesturi politicoase, de paj, să-şi continue drumul. Ajuns în cafenea, l-a invitat să ia loc şi a cerut două pahare cu Mekong.

– E whisky din orez; dacă nu l-aţi încercat, veţi vedea că-i plăcut. L-aţi mai gustat în călătoria anterioară sau în aceasta?

– Ştiţi de călătoria mea anterioară?

– Avem o arhivă, nu foarte bună, dar ne acoperă nevoile. Bangkokul nu-i buricul pământului, dar e, într-adevăr, unul dintre cele mai importante oraşe din Asia.

Le-au adus două pahare pline cu gheaţă mărunţită şi un lichid care amintea de culoarea whisky-ului. Carvalho a regăsit savoarea Mekongului, un whisky care mirosea a orez integral, uşor, chiar plăcut.

– Vă place?

– Îmi plăcea şi o să-mi placă.

– Străinilor le place imediat Mekongul. E ieftin şi la fel de sănătos ca şi whisky-ul scoţian. Charoen şi-a trecut o mână peste păr, apoi a lăsat-o să planeze uşor în aer şi şi-a pus-o peste pahar, ca un capac. Mi-ar plăcea să aflu ce-aveţi de gând să faceţi la Bangkok.

– În primul rând, să dau de Teresa Marsé şi s-o iau cu mine în Spania.

– Poate o găsiţi. Dar n-o luaţi în Spania. E o crimă la mijloc.

– Mă îndoiesc ca Teresa să-l fi ucis pe băiatul acela.

– Ştiaţi şi de crimă? Atunci ştiţi şi despre cine-i vorba?

– Nu înţeleg de ce i se dă atâta atenţie unui gangster fiu de gangster.

Charoen şi-a mijit ochii şi a zâmbit, parcă scuzându-şi cuvintele deja începute.

– Gangsterii nu-s la fel peste tot. În Statele Unite, de pildă, unii au ajuns primari ori preşedinţi de sindicat. Jungle Kid nu-i un oarecare, iar treburile poliţiei din Thailanda s-ar putea complica, dacă se supără.

– Unde-i Jungle Kid?

– Aici.

– Aici? Aici în bar?

– Nu. Dar a fost pe-aproape. Era la recepţia hotelului când am avut plăcerea să vă salut.

Imaginea bărbatului cu craniul ras s-a suprapus pe faţa de copil bătrân a lui Charoen.

– L-aţi salutat când aţi ieşit.

– Doar l-am recunoscut. N-am vorbit niciodată cu Jungle Kid.

– Păstraţi distanţa.

– El o păstrează. Vorbeşte cu şefii mei, nu cu mine.

– E ghid pentru excursionişti.

– Un ghid cu locuri rezervate întotdeauna pentru zboruri la Rangoon, Bangkok, Taipei, Hong Kong, Paris; înainte de închiderea frontierei cu Laosul, stătea jumătate din săptămână în Vientiane. Nu-i niciun ghid oarecare, niciun gangster comun.

– Şi are vreo legătură cu cămăruţa din Malasya?

– Are o reşedinţă mare în Kuomingtang, satul ridicat pentru divizia 93 a lui Chiang Kai-shek, dar la Bangkok stă la hotel Malasya. Aşa-i cu toţi. Eu m-am născut pe canalele mărginaşe, pe malul stâng al lui Chao Phraya, lângă klongul Bangkok Yai. Azi locuiesc într-un apartament din centru, am apă curentă, lumină, apă la robinet, mă înţelegeţi? Dar mă simt tot din Bangkok Yai.

Carvalho a manevrat cu degetul un firicel de whisky cu apă de pe râul pe care îl distribuia pe masă şi a întrebat:

– Teresa trebuie căutată în pofida lui Jungle Kid?

– Da. Fiindcă de astă dată Jungle Kid n-are să vă dea ajutor nici dumneavoastră, nici poliţiei. Vrea să se răzbune.

Pe când Charoen îi repeta istoria pe care i-o spuseseră la ambasadă, Carvalho îşi imagina cum îi propunea Teresa lui Archit să oprească o parte din diamante. Ceva ce nu făcuse nicicând la Barcelona, Roma sau Paris, unde era conştientă de rolul represiunii, de culoarea şi limba coerciţiei. Dar la Bangkok scena i s-a părut, probabil, o poveste cu protagonişti chinezi şi final controlat de Paramount ori Metro Goldwin Mayer, iar distanţa Bangkok-Barcelona ori Bangkok-Masnou era prea lungă pentru a fi atinsă de morală sau logică. Şi Archit? Ce soi era băiatul ăla aparent ticăloşit, dar care avea, totuşi, capacitatea de a iubi o străină până la violarea propriului cod moral, până la crimă şi la posibila condamnare la moarte?

– Băiatul ce face?

– Despre ce băiat vorbiţi?

– Despre Archit.

Charoen a ridicat din umeri.

– O soartă nefericită, ca aceea a milioane de copii din Asia. Tatăl lui e dependent de droguri, n-a ştiut să profite de oportunităţile avute. Chiar şi de cele pe care Archit a încercat să i le ofere când avea prieteni sus-puşi. E un gunoi. Pe moarte. Nu i-au mai dat droguri, din ordinul lui Jungle Kid.

– Nu-l pot interna într-un spital?

– În Thailanda trebuie să stai la coadă ca să intri în spital, iar un bătrân putred n-are nicio şansă. În plus, nu vă pot asigura ce-ar face Jungle Kid, dacă bătrânul ar intra în spital.

– Jungle Kid.

– Veţi auzi vorbindu-se o grămadă despre Jungle Kid cât veţi sta la noi, sperăm că nu prea mult. Thailanda e frumoasă pentru turişti, dar urâtă dacă treci prin cloacele ei.

– Trebuie să dau de Teresa. Cineva trebuie să ştie unde sunt.

– Probabil.

– Sigur că Archit a apelat la prieteni sau rude.

– Am ajuns la toţi aceştia.

Seriozitatea i-a subliniat lui Charoen musculatura morală de poliţist încordat, care aştepta ca Pepe să-i dezvăluie planul său de acţiune.

– Dumneata ce mă sfătuieşti, Charoen?

– Să vă întoarceţi acasă şi să ne lăsaţi pe noi să acţionăm.

– Nu pot face aşa ceva.

– Să mergeţi pe urmele noastre, poate aveţi mai mult noroc. V-am adus o listă a locurilor frecventate de Archit şi prietenii lui.

– Prieteni care îi pot ajuta să plece din ţară.

– Nu mai au aşa ceva.

Această siguranţă brutală a fost exprimată pe un ton funebru.

– Va fi greu să-i poată ajuta cineva; am să vă spun ceva şi luaţi-o cum vreţi. Dacă daţi de ei, ceea ce nu cred, dar dacă daţi de ei, nu uitaţi ce vă spun: nu vă străduiţi să-i scoateţi singur din ţară şi, mai ales, nu vă străduiţi să-i scoateţi pe amândoi. Unul din ei trebuie să plătească.

– Archit?

– Archit.

– Dar, pe lângă crimă, mai sunt şi diamantele.

Charoen n-a răspuns imediat, conştient de efectul vorbelor lui, dacă ajungeau pe coridorul aşteptărilor.

– Diamantele nu mai sunt o problemă. După crimă, Archit şi femeia le-au trimis destinatarilor. Încercau să-i îmbuneze. V-o spun confidenţial, mi se pare că ambasada nici nu ştie asta.

– Şi nu i-au îmbunat.

– Pe Jungle Kid nu.

Charoen a scos un teanc de hârtii din buzunar, a ales una dintre ele şi i-a întins-o lui Carvalho:

– Aici aveţi nume de locuri şi persoane. În locul dumneavoastră, eu aş încerca cu persoanele. Locurile nu vorbesc, vă asigur. Dar unele

persoane e posibil s-o facă. Vă voi însoţi cu mare plăcere la stabilirea acestor contacte.

– Aş prefera s-o fac singur.

– Greşiţi. Vă vom oferi protecţie.

– Nu cred că am nevoie.

– Dar aveţi.

Charoen s-a ridicat, şi-a trecut iar maşinal mâna peste păr şi s-a înclinat uşor. Concentrat, Carvalho a privit hârtia câteva secunde, apoi şi-a zis că nu stabilise nicio nouă întâlnire cu poliţistul, şi a plecat în căutarea lui. Charoen era cu un picior într-o maşină albă şi, auzindu-l pe Carvalho, s-a întors.

– N-am stabilit o întâlnire.

– La Bangkok străinii sunt găsiţi întotdeauna.

S-a înclinat din nou şi a intrat cu tot trupul în maşină, care a demarat de cum a închis portiera. Din mijlocul străzii, Carvalho privea prin curiozitatea negricioasă a şubrezilor *boys* de la Malasya. Unul dintre ei s-a apropiat de el ca să-i ofere fete, dintre cele care, se pare, existau în hotel. În faţa refuzului său, i-a oferit băieţi. Drept orice alt răspuns, Carvalho a plecat, iar unii dintre aparenţii *boys* din hotel l-au urmat. Ud de sudoare, s-a gândit cu poftă la micuţa piscină din Dusit Thani, la cântecul de sirenă al aerului condiţionat, dar faptul că era urmărit îl deprima. Toate avantajele erau de partea urmăritorului său, sigur că celălalt nu transpira, iar prezenţa lui avea să-l urmărească în cursul întregii şederi în Bangkok, un asiatic în spatele altuia, toată Asia îl urmărea pe Carvalho, pe o rută inutilă.

Întorcându-se la Dusit Thani, risipea parte din banii bătrânei doamne Marsé şi din timpul necesar pentru a o găsi pe Teresa. A ieşit pe o stradă lată şi în imediata apropiere a descoperit Sathorn Road, o şosea rapidă, care orienta traficul spre râu ori spre răscrucile parcului Lumpini. Străzile erau pline de thailandezi aşezaţi în faţa ori în spatele micilor primusuri portabile, pe care fumegau orezul alb şi supele în care urmau să fiarbă bucăţele de legume, pui, carne slabă de porc, de fumul ce avertiza muştele albastre şi servea de punct de referinţă pentru infernul care izbucnea din supapele unor pus-pus individuale şi tuc-tuc colective. Uniformităţii aparente a chipurilor i se adăuga limbajul închis al firmelor scrise în thai, presărate ici şi colo printre cele în engleză, care făceau cunoscute numele unor mărci faimoase. Brusc, lui Carvalho i s-a părut că n-avea s-o găsească nicicând pe Teresa, că în Bangkok avea să înţeleagă adevăratul sens al proverbului care spune că nu e cu putinţă să găseşti un ac într-un car cu fân.

– Domnu', domnu'!

Întorcându-se, l-a zărit pe Jacinto sus, pe scăriţa unui autocar cu aer condiţionat:

– Făceam vizita la temple. Fost la Buddha de Aul si acum duceam la Buddha de Smarald.

Carvalho a cercetat autocarul. Spania din el arăta cu degetul spre chinezii micuţi, ce-şi purtau gălbeneala pe străzi. Perspectiva de a fugi de urmăritor şi de a-şi găsi adăpost în aerul condiţionat propice contracara obligaţia de a

trece prin numeroasele *wats* din Bangkok, care i se păreau *fallas* valenciene din marchetărie în alb, portocaliu, verde şi roşu, printre comentariile celor gata să ia în serios interpretările teatrale ale călugărilor budişti şi să cadă în genunchi în faţa braţului neputrezit al Sfintei Teresa, dar să moară de râs când Jacinto le-ar fi spus că sub un templu colosal era îngropat un dinte al lui Buddha.

– Îmi pare rău, Jacinto, dar sunt obosit şi mă duc la hotel.

– Ulca. Tleceam pe-aploape.

Carvalho a fost primit cu oarecare curiozitate. A căutat colţul burlacilor sceptici în faţa tonelor de budism prăbuşite peste ei.

– Cum merge?

– Templele, o conservă.

– Noi suntem animale de noapte.

S-au pornit pe râs. Unul dintre burlaci s-a aplecat spre Carvalho, i-a făcut cu ochiul şi i-a zis:

– Atami. Nu uita numele ăsta.

O clipă, Carvalho a asociat misterul recomandării cu cazul Teresei Marsé. Din fericire, confidenţa avea şi o a doua parte:

– Mona Lisa e mai fină. Dar cele mai bune gagici sunt la Atami.

Carvalho i-a mulţumit pentru recomandare şi a notat numele Atami pe una dintre hârtiile din buzunar. Apoi i-a trecut în revistă pe turiştii din autocar, iar privirea i s-a întâlnit cu a unuia din membrii celor două perechi implicate în aventura din noaptea anterioară. Bărbatul a refuzat să-l recunoască şi a întors privirea.

Iniţiativa fusese a lui Bromuro. Biscuter mergea melancolic prin piaţeta Arco del Teatro, iar Bromuro l-a strigat de la înălţimea staturii lui de lustragiu aflat în faţa mocasinilor purtaţi de patronul lui Alp Sport, un magazin de articole sportive abia deschis pe strada Escudillers.

– Biscuter, da' ce culoare ai, băiete!

– Ce culoare să am? Dacă nici nu ies din casă. Iar, când ies, nu ştiu ce să fac. Acum sunt singur şi-mi pierd ziua urcând şi coborând pe scări. Când sunt în birou, nu ştiu ce să fac. Dar nici când sunt pe stradă.

În acea dimineaţă, Bromuro era creator şi muta peria ca pe o sfârlează prin faţa şi prin spatele propriului trupşor, ce i se înălţa ca printr-un miracol din picioarele ascuţite.

– Uite ce reflexe, Biscuter, priveşte.

Privea pieziş efectele provocate de îndemânarea lui la clientul hieratic, ocupat să-şi citească jurnalul.

– Păi, Biscuter, dacă te plictiseşti, coboară să stăm la taclale. Unde-i Pepe?

– În Thailanda.

– Paştele mă-sii. Da' ştiu că s-a dus chiar la mama naibii.

– De ce nu urci?

– Sunt la dispoziţia clienţilor.

Şi i-a zâmbit galben şi ştirb unui client deloc încântat.

– Am un ossobuco[90] în congelator şi nu ştiu cine are să-l mănânce.

– Animalul ăsta se mănâncă?

– Păi, e scobitura genunchiului de la pulpa de vacă, dar tăiată altfel, în felii.

– Şi e bună?

– Foarte bună.

– Dumneavoastră, domnule, aţi gustat ossobuco, nu-i aşa?

Omul a dat jurnalul deoparte, a privit perplex cele două rebuturi umane în dialog şi a mormăit un „da”, revenind apoi în căsuţa lui de hârtie.

– Sigur că urc, Biscuter, fiindcă mi-e rău de cât de rău ori de puţin mănânc. Nu mă-ncred în ce se vinde şi se găteşte acum, mă mărginesc să mănânc legume crude, aşa că-s sănătos, da’ mor de foame.

– Mă duc să încălzesc mâncarea şi te aştept.

O bucurie mică s-a desprins din trupşorul lui Biscuter, care a traversat Rambla în goana mare şi a urcat din două în două treptele ce duceau la biroul lui Carvalho. Fără să închidă uşa în urma lui, s-a dus direct la micul frigider şi a scos din congelator o cutie din aluminiu în care dormeau congelate două felii de ossobuco şi níscalos[91]. Focul a trezit bestia şi aroma salviei şi a usturoiului a înmiresmat biroul, iar Biscuter s-a dus spre uşă, atras de sosirea lui Bromuro. Pentru nasul lustragiului, tot ce mirosea a ceva comestibil era bun.

– Să fiu al naibii, Biscuter, găteşti ca mama. Miroase ca la ea acasă.

Vorbele nu i-au plăcut lui Biscuter, ochii i s-au întunecat, şi a trebuit să fugă în cămăruţa lui pentru a-şi scoate din ei nelipsitele lacrimi.

– Ce-ai păţit?

– Păi, mama a murit de curând.

– Sunt alături de suferinţa ta, Biscuter. Pepe nu mi-a zis nimic, altfel veneam la înmormântare.

Biscuter a dat cu grijă deoparte hârtiile lui Carvalho, a pus două seturi de masă din pânză de sac şi pe un suport din pai a pus cutia de aluminiu din care scotea aburi pulpa de vacă. Apoi a adus din bucătărie două farfurii, cu câte două grămăjoare de pilaf, două pahare şi o sticlă de vin roşu de Torres Santa Digna, pe care Carvalho tocmai o deschisese şi din care Biscuter bea câte un păhărel la fiecare prânz, dar nu îndrăznea să facă la fel şi seara.

– Mama mă-sii, ai şi vin de marcă! E mult de când Pepe nu-mi mai dă nicio sticlă din vinul lui. Ce le mai bea gagiul!

Şi ce le mai mănâncă, avea să adauge după câteva clipe, ducând la gură jumătate de kilogram de carne o dată.

– Şi asta ai făcut-o tu, Biscuter? Păi, ai mâini nepreţuite. Dacă am să-mi deschid vreodată un restaurant, mă bazez pe tine.

Biscuter a acceptat, aruncând, totuşi, o privire estimativă ruinei fizice a lui Bromuro, alcătuit din molozul ridurilor, varicelor, punctelor negre şi petelor de jeg vechi ce se iţeau pe unde îi chelise capul.

– Scuzaţi-mă.

Biscuter şi Bromuro au acoperit automat farfuriile cu mâinile, încercând parcă să le ocrotească sau să le ascundă, dar cu ochii pe intrusă.

– Mă numesc Marta Miguel şi îl caut pe domnul Jose Carvalho.

Biscuter şi-a şters buzele unsuroase, a mijit ochii şi a căutat plumb pentru glas pe fundul gâtului.

– Domnul Carvalho nu-i aici. A plecat într-o călătorie.

– Pentru mult timp?

– E imprevizibil.

A zis Biscuter şi a dat să ofere un scaun soţiei colonelului, recent introdusă într-un club londonez.

– Nu. Nu vreau să deranjez. A plecat departe?

– La Bangkok. Pentru un caz de-al nostru. Uneori trebuie să călătorim. Fiindcă, aşa cum spune domnul Carvalho, un curent de aer produs la Calcutta provoacă un guturai la Tarrasa.

– Mare dreptate are, a subliniat Bromuro, care îşi recuperase cuţitul şi furculiţa şi le ţinea în poziţia prezentaţi arm', dispus să se năpustească asupra a ceea ce mai rămăsese din mâncare, de cum situaţia ar fi revenit la normal.

– Dar mâncaţi, vă rog, mâncarea rece nu-i bună de nimic. Poftă bună.

– Doriţi?

– Tocmai am mâncat.

– Atunci, vă rog să ne scuzaţi, doamnă, a zis Bormuro şi a tăiat restul de ossobuco până a lăsat felia de os şi măduvă într-o radicală singurătate.

– Dacă nu vă deranjează, revin mai târziu ori aştept să terminaţi masa, fiindcă vreau să ştiu când se întoarce domnul Carvalho, sau dacă a lăsat ceva pentru mine.

– Tocmai terminam.

– Nu mai e nimic?

Răspunzând întrebării lui Bromuro, Biscuter s-a dus la bucătărie şi s-a întors cu ceea ce mai rămânea din carne, sos şi orez alb.

– Îţi jur, Biscuter, că n-am mai mâncat atât de bine de când m-a invitat Pepiño la Agut d'Avignon, dar ambianţa mi-a fost defavorabilă atunci, căci, deşi îmi pusesem cravată, sau poate că tocmai fiindcă mi-o pusesem, arătam tot ca un spânzurat. Ai ceva pe post de desert, Biscuter?

– Avem yemas de Ronda[92].

– Mama mă-sii şi-a bunică-sii, Biscuter, habar n-ai ce-mi plac yemas.

– Dar sunt niţel cam uscate.

– Miros mai bine. Chiar dacă se crede contrariul, yemas uscate sunt mai aromate, ţi-o spun eu, care am fost gata-gata să ajung fiu de cofetar, fiindcă primul logodnic al mamei avea o cofetărie la Atienza.

Văzând cu ce viteză înghiţea Bromuro yema după yema, Biscuter i-a dăruit restul cutiei şi l-a privit pe lustragiu cum dădea întreaga sticlă pe gât şi apoi îşi ştergea buzele cu manşeta jachetei din stofă în carouri Prince de Galles, care avea în

comun cu mâinile lui tradiţia cremelor de ghete vechi şi solide, a căror implantare începuse încă de când Biscuter o salvase dintr-un container.

– E ca şi nouă, a spus Biscuter, privind jacheta.

– Am cumpărat-o când Fraga[93] era ministru de Interne.

– Mai am unele costume de la tata. Avea aceeaşi măsură ca a dumitale. Îţi pot oferi unul. Unde ţi-l pot aduce?

– Mi-aţi face un mare serviciu, doamnă. Mă găsiţi pe aici, jos, ori puteţi întreba pe oricine la sud de Ramblas, că io-s tătucul celor care lucrează pe socoteala altora în această zonă.

– Cum adică „pe socoteala altora”? a întrebat Biscuter, deconcertat.

– Întotdeauna se lucrează pe socoteala altora, Biscuter, să nu uiţi niciodată nici ce-ţi spun şi nici pe cine ţi-a spus-o.

Biscuter s-a străduit să strângă masa cum îşi închipuia că făceau chelnerii din localurile distinse. Prezenţa Martei Miguel, neclintită pe scaun, cu mâinile pe genunchii apropiaţi şi fundul încă nelipit de bazon, influenţa purtarea lui Biscuter, care, de cum a vorbit, şi-a şi reproşat că servise unei doamne mai întâi o cafea, apoi un păhărel şi, în fine, o cafeluţă cu coniac.

Cel mai mult îl durea că-i oferise cafeluţa cu coniac şi-şi dădea palme în timp ce băga farfuriile murdare în maşina de spălat şi îşi pregătea strategia ce trebuia urmată cu o doamnă în lipsa şefului. S-a privit în oglinda înceţoşată de

deasupra micului lavabou din odaia lui şi şi-a umezit palmele, ca să îmblânzească smocurile de păr hirsute şi blonde ce-i urcau de pe parietali spre stratosfera. A răscolit în dulapul de plastic cu fermoar, a scos din el o cravată tricotată şi şi-a înnodat-o în jurul gâtului de pasăre mică. Apoi şi-a încropit costumaţia dintr-un fost sacou de catifea, ce fusese al lui Carvalho, pe care i-l ajustaseră într-o croitorie de specialitate, şi-a şters pantofii cu peria de haine şi a ieşit în întâmpinarea Martei Miguel cu o expresie între atenţie şi îngrijorare.

– Dumneavoastră decideţi, a zis, aşezându-se cu naturaleţe în fotoliul rotativ al lui Carvalho.

– Sunteţi sigur că domnul Carvalho nu v-a lăsat nimic pentru mine?

– Spuneaţi că vă numiţi…

– Marta Miguel.

– Nu-mi sună cunoscut. Când am vorbit ultima oară, mi-a spus atâtea, că poate am uitat. Am să caut în sertarul cu lucruri urgente.

A deschis un sertar, din care s-au iţit trei sticle cu orujo.

– Nu. Aici nu-i nimic. Dar, dacă îmi explicaţi despre ce-i vorba…

– De fapt, nu-i nimic concret. Dar m-am gândit că domnul Carvalho a comentat, poate, cazul meu cu dumneata. Nu-s o clientă. Ci o prietenă.

– Şeful meu îşi tratează clienţii ca pe prieteni şi…

Şi pe ei ca pe clienţi, era să zică, dar i s-a părut o prostie, şi-a tăcut.

– Poliţia îmi dă bătăi de cap fiindcă am fost martoră, mă rog, martoră de calitate, am însoţit viitoarea victimă. Poate ai citit în ziare. Asasinarea unei blonde, Celia Mataix.

– Să fiu al naibii, crima cu sticla de şampanie. Îmi amintesc că pe şeful îl interesa teribil, acum îmi explic de ce, îi eşti prietenă, şi era logic să fie îngrijorat. Pare că-i rece şi că nu se gândeşte la ceilalţi, dar, ascultă-mă pe mine, nu-i scapă nimic şi are mereu câte o atenţie. Pentru mine, pentru prietena lui, domnişoara Charo, pentru Bromuro. Mi-a deschis un cont de economii la Caixa şi m-a numit moştenitor pe mine, ce zici? Nu că moştenesc mare lucru, dar e o atenţie, e atent la nevoile mele. Pantofii ăştia nu-i poartă niciun cerşetor, Biscuter, trebuie să-i schimbăm, şi n-are linişte până nu mi-i schimbă. Mănânc ce mănâncă şi el. Eu cumpăr, eu gătesc, eu mănânc. Nu trebuie să plătesc, nici vorbă. Dar mi-a plătit contribuţia socială ca şi cum aş fi în serviciul casei şi aş fi asigurat. Eu nu i-am cerut nimic. Totul a plecat de la el. A aranjat totul domnul Enric, prietenul lui, administratorul din Vallvidrera, aşa că mai târziu voi avea pensie. Îmi spun uneori chestia asta şi nu-mi vine să cred. Ce baftă ai avut, Biscuter.

– Poliţia a început iar să mă sâcâie. Se agaţă şi ei de ceea ce au.

– Spuneţi-mi dumneavoastră, doamnă. Acum sunt om cinstit, dar pe vremuri îmi plăcea să iau prima maşină pe care o vedeam, şi cu cât era mai mişto, cu atât mai bine. Maşina dispărea la

Biscuter, şi înghiţeai găluşca, indiferent dacă o făcuseşi tu ori nu. Odată m-au prins cu un Gordini la mine şi, când să semnez declaraţia, văd că îmi atribuiau furtul tuturor maşinilor care încap pe strada Pelayo. Dar nici vorbă să plătesc aşa ceva…

– Nu vă supăraţi, vă rog. Plec.

– Nu mă supăr. Am să fac ceva pentru dumneavoastră. O clipă.

Două degeţele ale lui Biscuter marcau exact scurtimea clipei de care avea nevoie. A pus mâna pe receptor şi a format un număr.

– Domnişoară Charo, Biscuter la telefon. Am în faţă o doamnă prietenă intimă cu şefu'. Se numeşte Miguel. Nu. Ăsta-i numele de familie. Ţi-a spus şefu' ceva despre ea înainte de plecare? Aminteşte-ţi, Marta Miguel. Marta Miguel.

Sprânceana dreaptă a lui Biscuter a redevenit orizontală.

– Deci nu ţi-a spus nimic.

– Închide, Biscuter, şi nu mă mai suna ca să-mi vorbeşti de şeful tău. Nu-l pot înghiţi.

Suspinul a tăiat legătura înainte de a pune receptorul jos. S-a făcut că mai vorbea încă, şi-a luat rămas-bun şi, oftând sastisit, l-a pus la loc.

– Îmi pare rău, dar nimic.

Marta Miguel căzuse pe gânduri, iar Biscuter a trebuit să repete concluzia pentru a fi ascultat.

– V-aş da cu mare plăcere adresa şi telefonul domnişoarei Charo.

Biscuter a scris ceva pe una dintre hârtiile folosite de Carvalho când lua note, apoi i-a întins-o Martei Miguel.

– Stă foarte aproape de aici. Pe strada Perecamps, într-un bloc cu apartamente noi. Mă rog, noi... Par noi faţă de celelalte, dar sunt construite de mai bine de zece ani.

Marta a pus hârtia în geanta a cărei curea lungă îi atârna pe umăr. A răspuns cu o strângere de mână la oferta mâinii lui Biscuter şi a coborât treptele deloc conştientă de scară şi de direcţia pe care o urma aceasta. A ajuns pe Ramblas şi s-a lăsat dusă de pornirea pietonilor de a se duce spre sud, în căutarea portului. Paşii i-au luat-o la dreapta şi, ajungând la Şantierele Navale Regale, a stat şi a privit perspectiva deschisă în faţa străzii Peracamps, o incizie în ţesutul cenuşiu al Cartierului Chinezesc. A scos din buzunar nota de la Biscuter şi a început să caute numărul casei lui Charo, şi, ajunsă în faţa acesteia, a perceput înălţimea ei ca pe o problemă ori ca şi cum avea legătură cu un lucru important pe care îl uitase. A traversat, pentru a privi strada dintr-o perspectivă mai amplă. Probabil că fata locuia în mansarda unde se zăreau plante, flori şi chiar un copăcel. A mers mai departe pe stradă în sus, a traversat Conde del Asalto şi a pătruns în măruntaiele cenuşii ale Barcelonei, unde locuiau zilierii ce se angajau pe mai nimic. S-a oprit pe Robadors, iar privirile bărbaţilor ce dădeau târcoale pe acolo au gonit-o pe stradă în sus, spre

Hospital, scena primei întâlniri cu Carvalho, în grădină. Îşi lăsase maşina în parcarea Gardunya, o insulă-cimitir de maşini care aştepta agitaţia din piaţa Boquería la căderea serii. Ambianţa pestilenţială de gunoaie strânse în containere. Zaţul deşeurilor lipite de asfalt şi trotuare, ca istoricitatea putrezită. Patru bătrâni zdrenţăroşi, jegoşi, aprinseseră un foc şi verificau tot ce obţinuseră în meticuloasa căutare prin pubelele mari ale vânzătorilor din piaţă. O franzelă, frunze murdare şi ofilite de salată verde, o roşie stricată, câteva mere, un gât de găină, un flacon de parfum aproape gol, pe care unul dintre bărbaţi îl amuşina şi-l oferea camarazilor, ca să se bucure şi ei de scurta minune gratuită păstrată pe fundul sticluţei. Unul dintre ei şi-a dat seama de prezenţa Martei, de privirea ei paralizată. A comentat ceva, şi patru chipuri maro, patru perechi de ochi înroşiţi, patru capete încoronate de o crustă de păr, frig, somn, obrăznicie şi neant s-au întors spre ea, prinvind-o ca pe o găleată din care ceva se mai putea folosi, dar de pe poziţiile unei prealabile declaraţii de animale înfrânte, ce renunţau la orice violenţă care n-ar fi venit din ochii lor. Marta a venit către cel aflat cel mai aproape de parcare şi, peste bariera despărţitoare, i-a întins o monedă de o sută de pesete. Gura i s-a deschis, ca să zică „mulţumesc, prinţeso”, dar ochii lui spuneau limpede că nu înţelegea.

„Ieri, Thailanda a primit o navă-patrulă din Statele Unite, ca parte a sprijinului oferit pentru a lichida pirateria în golful Siam.” Piscina hotelului Dusit Thani părea să confirme bunele relaţii existente între guvernele Statelor Unite şi al Thailandei, evocate de *Bangkok Post.* Carvalho a lăsat ziarul deoparte şi s-a întrebat ce căutau la Bangkok americanii ocupaţi care făceau baie dimineaţa, îşi lăsau soţiile la piscina hotelului şi le regăseau în amurg, înainte de ultima baie, ce-i reconforta după aventurile de prin oraş. Cea mai mare parte a turiştilor erau europeni ori australieni, în schimb americanii păreau veniţi să joace tenis – cei mai tineri – şi să facă afaceri – bătrânii cu fundul mare, ce-şi lăsau cărnurile dezorientate în voia ultimelor raze de soare filtrate prin breşa dintre două corpuri de hotel. Cărnuri dezorientate de vârsta de cincizeci de ani, un oarecare plictis fără pasiune pe faţă, ritualul unui whisky cu gheaţă, sărutul dat înainte de cină femeii bronzate şi bine păstrate, câte un comentariu, un roman de McLean. Tinerii americani îşi plimbau scheletele înalte şi, bronzate, şi rachetele prin holul hotelului ori se trânteau pe jos pentru exerciţii de relaxare, pe care personalul hotelului le tolera, ocolind trupurile întinse printre bagaje, ghizi, turme de călători bătrâni care păşeau cu grijă, ca să nu-i calce în picioare pe tinerii tenismeni ai Imperiului. Carvalho a evaluat cărnurile refăcute ale unei tinere brunete cu ochi verzi, care şi-a primit soţul de parcă revenea de pe frontul din Vietnam şi-i

cerea să explice de ce-o pierduse. De-o parte, un pahar plin de Mekong cu gheaţă, de cealaltă, ziarul *Bangkok Post,* iar pe piele răcoarea mângâietoare ce venea dinspre cascada care începuse să-şi precipite apele printre pietre. Carvalho nu s-a deranjat să afle dacă bărbatul aşezat lângă şezlongul lui din lemn era Charoen, fiindcă nu încăpea nicio îndoială că era. A aşteptat ca poliţistul să spună ceva.

– Între Thailanda turistică şi cealaltă se pare că aţi ales-o pe prima.

– Eram deshidratat. Mi-a putrezit cureaua ceasului de atâta sudoare.

– Nu v-aţi mişcat din hotel.

Nu era o întrebare, ci un bilanţ, expresia unei anume frustrări. Atât de mult personal dispus să-l urmărească pe Carvalho, iar el nu ieşise.

– Lista pe care mi-aţi dat-o e prea puţin lămuritoare. Citează mai mult baruri şi magazine decât persoane, iar în ceea ce le priveşte pe acestea, nu ştiu de unde să încep.

– Vă pot ajuta.

– Nu mă îndoiesc.

– Dintre toate numele pe care vi le-am oferit, unul e mai interesant ca toate. Ar fi foarte convenabil să mergeţi azi.

Carvalho a scos hârtia dintr-o borsetă şi i-a întins-o lui Charoen.

– Marcaţi-l dumneavoastră.

– Vă place mâncarea vietnameză?

– N-am avut plăcerea.

– E un restaurant vietnamez în apropiere. Se numeşte Annam. Vă sfătuiesc să cinaţi acolo astă seară.

I-a înapoiat hârtia şi a aruncat o privire personalului leneş aşezat în jurul piscinei.

– La opt.

A stabilit şi a schimbat vorba fără să-şi schimbe tonul. Hotelul ăsta e un deliciu.

– Mi-aţi putea spune de ce-s atâţia americani?

Charoen a izbucnit în râs.

– Sunt peste tot.

– Ce fac?

– Dau sfaturi, observă. Bangkokul e capitala lor în această parte a Asiei. Ce ne-am face fără americani?

– Vă apară de piraţi?

– Şi de comunişti. Reapar gherilele în junglele din sud. Prim-ministrul nostru a fost în China, iar comuniştii de aici le sunt supuşi sovieticilor. Se infiltrează din Cambodgia şi Laos, iar acum reiau războiul, pentru a condiţiona călătoria prim-ministrului. În Spania există comunişti?

– Au mai rămas câţiva.

– Înarmaţi?

– Nu. Foarte dezarmaţi.

– Şi ce fac?

– Pierd alegerile.

– Comuniştii nu pierd niciodată.

– Toţi aceşti americani sunt aici ca să-i urmărească pe comunişti?

– Nu. Urmăresc şi traficul de droguri.

– Luptă împotriva drogurilor?

– Nu. Luptă împotriva introducerii de droguri în Statele Unite. Nici nu le pasă dacă sunt trimise în altă parte. În Europa, în Australia. Dumneata ai auzit vorbindu-se de DEA? E agenţia permanentă a americanilor în Bangkok, care negociază sau luptă pentru ca heroina din triunghiul opiului să nu intre în Statele Unite. Doar de asta le pasă. Ei cunosc culturile şi laboratoarele clandestine mai bine ca noi. Mai bine decât oricine.

Charoen l-a corectat.

– Jumătate din Thailanda luptă contra heroinei, iar cealaltă o promovează, jumătate luptă împotriva traficului de fete, iar cealaltă îl promovează. De la cel mai înalt vârf al puterii până la ultimul intermediar. Un general îi bagă la puşcărie pe traficanţi, iar alt general îi scoate, fiindcă el conduce traficul, înţelegeţi? Rezultatul e un oarecere echilibru. Un echilibru prudent. Oare binele s-ar vedea dacă n-ar exista răul?

Nu era nici urmă de ironie în vorbele lui Charoen, ci respect faţă de adevărul obiectiv, acelaşi respect cu care Jacinto se adresa clientelei turistice şi aceeaşi sinceritate cu care ghidul arătase chiar în acea dimineaţă spre burta unuia dintre clienţii lui şi-i spusese:

– Salpe. Dumneavoastla ale salpe in voi.

– Ce vreţi să spuneţi?

– La Thailanda, daca vede balbat glas zice: ale salpe in bulta.

Charoen spusese că ţara avea un şarpe în burtă, şi asta era tot.

– La opt, la Annam.

– Veţi fi acolo?
– Nu. Dar nu vă faceţi griji.
– Trebuie să întreb de cineva concret?
– Nu.

Charoen s-a înclinat uşor şi a plecat, coborând treptele de lângă cascadă. Carvalho şi-a strâns lucrurile şi s-a dus la el în odaie. După ce a făcut un duş, s-a trântit pe pat, permiţând umbrelor să-l acopere progresiv, lăsându-l în neantul întunericului, fără alt punct de reper decât lumina mată de pe ecranul televizorului. A aprins veioza micuţă de pe noptieră şi a revăzut lista: Bancha Soponpanich, boxer, prieten din copilărie cu Archit, sala de gimnastică Lampun ori garderoba hotelului Lumpini. Thida, fosta logodnică a lui Archit, numărul 42 în salonul de masaj Atami. Părinţii lui Archit, în Damnerm Saduak, la un ceas de Bangkok, mergând cu maşina. Să facă el, Carvalho, primii paşi ori să aştepte să-i schiţeze Charoen? Poliţistul îl folosea drept cârlig în caz că Archit şi Teresa stăteau la pândă, încercând să-l contacteze, ori că unii apropiaţi ai lui Archit îi spuneau lui Carvalho tot ce nu spuseseră poliţiei. Restaurantul Annam era foarte aproape de hotel, în inima lupanarelor din Bangkok, iar Carvalho nu l-a găsit recomandat în niciuna dintre broşurile de care dispunea şi care demonstrau că într-un restaurant hispano-francez din Bangkok se poate mânca de la labă de elefant la paella. Nu se putea pune cu Charoen şi n-avea altă soluţie decât să aştepte prima ocazie de a lua iniţiativa. Îi convenea rolul europeanului depăşit de situaţie,

oscilând perpetuu între hedonism şi obligaţie. Carvalho şi l-a amintit pe Charoen cu respect. A privit peste balustrada balconului. Bruneţica pisăloagă era tot lângă piscină, bronzându-se la lună, iar soţul ei înota cu cumpătare de crocodil. Doamna pisăloagă a înălţat capul şi l-a zărit pe Carvalho după draperie. Detectivul a avut impresia că zărise un surâs pe chipul de păpuşă din ceară, dar era prea întuneric pentru a fi sigur, iar soţul înotător avea un metru nouăzeci şi o sută douăzeci de kilograme. Categoria grea.

Bangkokul părea să fie scufundat în întuneric, cu excepţia ulicioarelor unde turiştii se duceau ca muştele la mierea inghinală. Străduţa restaurantului Annam nu era printre cele mai scăldate în lumini, iar anemia de waţi se prelungea în local, care părea de categoria a treia, pentru muncitori cu prea puţin timp pentru a mânca şi prea puţin chef de a se uita la ce mănâncă. În schimb, publicul se reducea la o călugăriţă în cenuşiu şi alb, asiatică, ce râdea ca o sfântă veselă, în tovărăşia altor trei asiatici, şi o bătrână mai interesată de serialul thai de la televizor decât de mâncarea din farfurie. Erau mai mulţi chelneri decât clienţi. Două fete leneşe trândăveau, ca să nu piardă serialul, iar mama lor, evident, nici măcar nu se prefăcea că ar vrea să se ocupe de clientelă. Se instalase la televizor, cu intenţia clară de a nu se lăsa clintită. Bunăvoinţa chelnerului anemic, cu faţa pe jumătate arsă, nu sugera că în Annam se putea

mânca, fie şi prost. În fine, fetele au catadicsit să recunoască în Carvalho un client şi i-au transmis mamei concluzia lor. Femeia s-a întors spre detectiv şi s-a întrebat de ce naţionalitate putea fi occidentalul solitar. A hotărât să-l cerceteze pe cont propriu şi i-a dus personal meniul.

– Aţi încercat o *fondue* în stil vietnamez[94]?

– Nu.

– Avem azi. Dar aţi putut-o gusta în orice restaurant vietnamez din New York ori San Francisco.

– Nu-s american.

– Francez?

Nu i-a dat timp să răspundă. Printre buze i-au izbucnit un râu de franceză, mai mult recitat decât vorbit, şi dorul imens de Saigon. Până în 1970, ţinuse un restaurant acolo. Apoi, presimţind ce-avea să se întâlmple, plecase cu toată familia. A oftat resemnată. Bangkokul nu era ca Saigonul. Cine n-a trăit în Saigon înainte de revoluţie nu ştie ce-i Asia, a zis madame Rony, dându-se drept văduva unui sergent francez mort de nu se ştia bine ce cu un an mai înainte. Carvalho n-a vrut să-i corijeze eroarea şi a trecut la franceză, încercând să atingă niveluri acceptabile de pronunţare. Aşa-numita *fondue* vietnameză era un echivalent al cunoscutei *fondue bourgougnonne,* dar în loc de carne prăjită în ulei conţinea bucăţele de pui, porc, creveţi de apă dulce şi calmari, formând o ciorbă delicată împreună cu spaghete din orez şi varză. Fiecare bucăţică de carne ori peşte era

condimentată cu sosuri foarte picante, iar ciorba cu varză şi spaghete se mânca cu linguriţa. Ar fi putut fi veselă şi sugestivă, dacă localul ar fi fost mai luminat, dacă fetele n-ar fi chiţcăit optimist la vederea faptelor de vitejie ale gomosului protagonist din serialul de televiziune, dacă gamela electrică în care fierbea ciorba n-ar fi fost din aluminiu mat, dacă monahia n-ar fi petrecut întreaga cină hohotind fără îndoială la bancuri verzi şi teologice, dacă porţiile ar fi avut mai multă carne, iar oceanul de ciorbă mai puţină apă. Dar cina lui Carvalho a fost întreruptă, chiar când acesta îşi sorbea spaghetele chinezeşti, de către cei patru indigeni care, travestiţi în mafioţi italieni, i-au înconjurat masa.

– Urmaţi-ne.

– N-am terminat cina.

Unul dintre bărbaţi a scos din priză cablul care conecta gamela de aluminiu la reţeaua electrică. Cina se sfârşise. Carvalho a privit în încăpere, încercând să vadă ce efect a avut năvala bătăuşilor asupra celorlalţi clienţi. Vorbeau în şoaptă şi dăduseră televizorul mai încet, dar era evident că nu le păsa de ceea ce i se putea întâmpla străinului solitar.

– V-a trimis Charoen?

L-au luat de umeri şi i-au arătat distanţa cea mai scurtă până la ieşire. Carvalho a scos din buzunar un ghem de bancnote mototolite şi a încercat să se apropie de patroană pentru a plăti cina, dar l-au oprit; unul dintre bătăuşi a luat şaizeci de bahti şi i-a pus pe masă. Cina era

plătită. I-au dat restul de bani înapoi şi l-au împins spre uşă.

– Dacă vă mai purtaţi aşa, o să rămâneţi fără turişti.

N-ar fi crezut nicicând. Nici n-a ajuns bine în penumbra străduţei, că a şi a simţit o lovitură zdravănă în ceafă şi o voce tăioasă la ureche. Să-şi ţină fleanca şi să nu le facă greutăţi. Scena i-a amintit lui Carvalho secvenţe din filme americane de război, în care sergentul japonez le trage două palme umilitoare ofiţerilor americani şi le spune impertinent, direct la ureche, *tanaka tanaka* ori cam aşa ceva. Îi aştepta un Dodge care părea un apartament regal scăpătat, iar Carvalho a observat că, pe lângă cei patru gealaţi, avea să se bucure şi de compania altor doi, şoferul şi un băiat antipatic care, în loc de bun-venit, l-a scuipat în faţă. Au parcurs un labirint de străzi întunecoase, care lui Carvalho i-a părut un mod voluntar de a da târcoale prin acelaşi cartier, şi i-au spus de multe ori *tanaka tanaka* ori ceva ce suna cam tot aşa, perfect înţeles de instinctul morţii, din dotarea detectivului. În cele din urmă, maşina a frânat în faţa unei porţi din lemn, dezvăluită de farurile care o luminau, iar aceasta s-a deschis pentru ca maşina să intre într-o ogradă unde cineva se distrase adunând o colecţie completă de gunoaie din Bangkok. Înghiontit, a fost obligat să urce o scară lipită de faţada edificiului, a parcurs un coridor cu podeaua şi pereţii căptuşiţi cu catifea roşie şi a ajuns, în sfârşit, la o cămăruţă unde singurul

scaun fixat în centrul ei geometric profeţea o sesiune de întrebări şi răspunsuri în care Carvalho n-avea aproape nimic de spus şi prea puţin de primit. Dar n-au fost întrebări. De cum l-au aşezat, unul dintre bărbaţi a strigat, a făcut un salt în aer şi, dând o lovitură uşoară cu piciorul în umărul lui Carvalho, a dat de pământ şi cu detectivul şi cu scaunul. Cineva l-a ajutat să se ridice, iar Carvalho a pus scaunul la loc şi s-a aşezat, privind în jur şi asumându-şi situaţia fără ieşire. O faţă asiatică s-a aşezat în poziţia teoretică a sărutului, dar s-a limitat să-i strige pe englezeşte că madame voia să-i vorbească şi că el trebuia să ia aminte la tot ce avea să-i spună, că de nu, chiar în acea seară va nimeri în apele unui canal.

– M-au mai aruncat în canal şi la Amsterdam.

A comentat Carvalho, zâmbitor şi festiv, primind în ureche un pumn care l-a iritat pentru inutilitatea şi ingratitudinea vădite faţă de voinţa lui de a fi amabil. În perete s-a deschis o uşă pe care n-o zărise până atunci şi a intrat o metisă grasă cu părul vopsit alb, buze enorme date cu ruj şi un veşmânt chinezesc, despicat de la podea până la şolduri, prin care i s-au zărit picioarele cu celulită şi ciorapi până la genunchi în momentul în care cineva a tras un fotoliu cu braţe, întru odihna ei. Faţă în faţă, madame şi Carvalho.

– Nu ne-am prezentat.

– Madame La Fleur.

– Altă madamă franceză. Tot din Saigon sunteţi?

Femeia avea trăsăturile grăsuţe ale spiritelor greoaie, dar ochi de cobră ucigaşă, care nu-i acordau lui Carvalho nici măcar statutul minim de bărbat. Carvalho a protestat pe franţuzeşte pentru tratamentul la care fusese supus şi a ameninţat că se va plânge inspectorului Charoen.

– Cha-ro-en! a scuipat femeia ca şi cum ar fi zis Că-cat. Charoen n-are de ce să se bage în chestia asta. Eu comand aici.

Cineva l-a luat pe Carvalho de păr şi i-a dat capul pe spate.

– Spune-le urangutanilor că nu-i nevoie să mă bage în sperieţi. Sunt deja îngrozit.

– Îngrozeşte-te acum, când încă mai poţi, dar ia seama la ce-ţi spun. Caută-ţi prietena şi pe nenorocitul ăla, dar dacă vrei să ieşi viu din Bangkok, ni-i dai nouă.

– Putem cădea la înţelegere.

Au dat drumul părului lui Carvalho, iar detectivul şi-a trecut o mână peste pielea îndurerată a capului.

– Vă dau băiatul şi mă lăsaţi să iau fata cu mine.

Madame a făcut semn din cap că nu, dar studia oferta din priviri. Se târguiau, de parcă negociau un elefant din teck ori un rubin de două carate.

– Curva asta mică merită o lecţie. Caută-i şi mai vorbim noi.

Madame arăta că audienţa luase sfârşit. Îndreptându-se spre uşă, lui Carvalho i s-a părut că auzea sunetul gambelor ce se frecau între ele.

– Chestia asta a pus-o la cale Charoen? a întrebat-o, iar femeia s-a întors să mai scuipe o dată un silabisit Cha-ro-en care semăna cu Că-cat.

Traseul de lângă canale a fost pentru Carvalho motiv de dublă tensiune. Aceea a precauţiei de a nu fi într-adevăr aruncat noaptea într-un canal şi aceea provocată de vocea isterică şi dezagreabilă a unuia dintre păzitorii lui, entuziasmat să facă dintr-o ureche a lui Carvalho microfon pentru a retransmite orori. În sfârşit, automobilul s-a oprit într-una dintre zonele unde probabil că lumina soarelui nu mai ajungea încă de la ruperea Pământului din Soare; de cum a coborât din maşină, încercând să se orienteze în beznă, Carvalho a primit în rinichi o lovitură de picior, care l-a făcut să-şi piardă echilibrul şi să se ducă de-a berbeleacul pe o pantă lină, ce mirosea a ars. În cădere, s-a pregătit să sfârşească în ape şi, oprit de un dâmb moale, ce s-a denivelat la impact, a rămas liniştit, aşteptând să vadă ce se va mai întâmpla, analizând raţional senzaţia de neplăcere care nu provenea din nicio durere. Ci de la mirosul din jur. O duhoare putredă ieşea de peste tot, iar teama că fusese aruncat într-o groapă de gunoi i s-a confirmat când a aprins bricheta şi s-a văzut ca un Gulliver ciumat în ţara gunoaielor. În faţa lui era panta pe care căzuse de-a dura, iar la capătul ei făgăduiala cerului înstelat. Era cu neputinţă să iasă din acea situaţie fără să şi-o asume până la ultimele consecinţe,

iar ultimele consecinţe au fost urcarea în patru labe, strângând gunoiul în pumni, căutând adâncituri în care să-şi proptească picioarele, ca să-şi poată împinge trupul în sus. A ajuns la un drum de noroi, în spatele unui cartier de magherniţe, şi de cum a intrat acolo, încercând să se orienteze, toţi câinii costelivi din noapte s-au înţeles să dea un concert de protest. Barăcile din tinichea, lipite una de alta, ori erau nelocuite ori luau parte la o conspiraţie de somn şi tăcere. A zărit în depărtare câteva cabluri electrice suspendate şi s-a dus spre ele, căutând, la lumina brichetei, posibilitatea canalului ce i-a ieşit în cale, neîngăduindu-i să ajungă la cablurile suspendate, care urmau o linie de cale ferată. Cincizeci de metri mai sus, a descoperit un podeţ de scânduri, iar acestea s-au văitat cât au putut sub paşii lui Carvalho; apoi a urcat pe un mic taluz de pietre şi a mers până la linia de tren. Avea luminile Bangkokului în dreapta şi a urmat linia de tren către ele, sperând să dea de un taxi pe vreun peron. Primul care i-a ieşit în cale părea să fie la fel de părăsit ca şi mahalaua aceea, ca şi el. Singura fiinţă vie era o babă rasă în cap, care dormea pe o grămadă de jurnale, fără nicio lumină, fără niciun zgomot care să indice o prezenţă omenească. A urmat linia de tren până când aceasta a intersectat o şosea asfaltată. A rămas acolo, aşteptând prima maşină ce avea să treacă. A fost o furgonetă plină de anunţuri de neînţeles pentru Carvalho, dar şoferul i-a ignorat gesturile de autostopist convenţional. La lumina

unui bec legănat de briza uşoară, Carvalho s-a aşezat pe jos, şi-a scos tabachera din buzunarul jachetei şi s-a cadorisit cu un Condal 6. Îl meriţi, şi-a zis. L-a aprins cu tandreţe şi, făcând bilanţul, a dedus că tot ce i se putea întâmpla mai rău era să stea acolo până în zori, când lumina zilei urma să-l ajute să se orienteze, permiţându-i să dea un telefon la hotel, ca să i se trimită un taxi. Hainele îi miroseau a talcioc, de parcă toate materiile pieţei putreziseră pe el. Şi-a scos jacheta şi a pus-o jos la oarecare distanţă, slăbind astfel hărţuiala duhorii. S-a aşezat la poalele unui copac, gata să rişte ca o cobră nocturnă să dea de el şi să-l trateze critic. Spatele dureros a primit rezemătoarea copacului ca pe cea mai moale pernă, iar pleoapele au început să-i trimită semnalele Morse ale somnului, dar un zgomot de frâne de lângă el l-a făcut brusc să facă un salt şi să rămână în aşteptarea unui posibil pericol, în lumina indirectă a farurilor de la automobilul care frâna, l-a recunoscut cu greu pe Charoen.

– Charoen?

– Da. Eu sunt. Vă căutăm de ore întregi. Ne-au telefonat şi au spus că v-au lăsat pe aici.

Carvalho şi-a luat jacheta de pe jos şi s-a îndreptat spre portiera maşinii, pe care Charoen o ţinea deschisă.

– Un detaliu pentru dumneavoastră. Aţi nimerit-o cu restaurantul vietnamez. Am gustat ceva nou, o mâncare pe care sper s-o îmbunătăţesc de cum ajung la Barcelona. Ciorba era prea fadă, iar creveţii de apă dulce prea mici. Vă avertizez că

put insuportabil. După o cină bună, îmi place să mă tăvălesc prin gunoi.

Charoen a ţinut de portieră şi Carvalho a urcat în maşină. Zâmbitor, şoferul s-a întors spre el şi l-a întrebat dacă se simţea bine. Carvalho i-a întors zâmbetul şi i-a răspuns că mai bine ca oricând. Charoen s-a aşezat lângă şofer şi i-a dat instrucţiuni în thai. Maşina a demarat, iar tăcerea a durat câteva minute, până ce maşina a intrat în oraşul pustiu. Era patru dimineaţa; pentru o clipă Carvalho a avut senzaţia că poliţistul dormita, dar Charoen i-a risipit îndoielile, întorcându-se şi punându-i o întrebare.

– V-au maltratat?

– La restaurant?

Charoen a zâmbit şi a făcut un gest vag cu mâna, parcă invitându-l pe Carvalho să se lase de glume şi să fie rezonabil.

– Poate că-i mai prudent să aştept să mă duceţi la hotel şi să vă spun din uşă că mâine am de gând să protestez la ambasadă împotriva răpirii din această noapte şi împotriva dumneavoastră. Fiindcă presupun că mă duci la hotel.

– Da. Vă duc la hotel. Nu ştiam ce urma să se întâmple şi aşteptam ca întâlnirea cu madame La Fleur să vă fie de ajutor în investigaţia pe care o faceţi. Dacă vrea, madame La Fleur poate fi foarte utilă.

– Şi ea face parte din Maï pen raï?

– Da.

– Ştiaţi cum urma să fiu tratat?

– Nu.

Audienţa se sfârşise. Charoen şi-a pus capul pe marginea propriului scaun, încercând să-şi adapteze trupul la anatomia spătarului. Carvalho a făcut la fel pe bancheta din spate. S-a relaxat, încântat să aibă tot spaţiul pentru el, şi s-a întins aproape orizontal, ca pentru somn. L-a deşteptat Charoen, luându-l de braţ.

– Am ajuns.

Carvalho s-a ridicat dintr-o singură mişcare în capul oaselor. Erau în uşa lui Dusit Thani. Şi ori timpul nu trecea pentru portarul Peter Pan, ori exista o întreagă colecţie de portari Peter Pan.

– Aveţi vreo altă sugestie pentru mâine dimineaţă?

Charoen a ridicat din umeri.

– După toate cele întâmplate, nu îndrăznesc.

– Îndrăzniţi, domnule, îndrăzniţi. Mi-e indiferent dacă fac plajă sau mă bălăcesc în piscină. În ţara mea, se apropie iarna şi am călătorit destul. Mi-e suficient să mă întorc, să prezint un raport şi să spun că întregul caz e pe mâini bune.

– Sunteţi prieten intim cu Teresa Marsé?

– Ce înţelegeţi dumneavoastră prin prieten intim?

Charoen şi-a unit de câteva ori în aer câte un deget de la fiecare mână, ca şi cum ele s-ar fi dedicat unei copulaţii intermitente şi înaripate, iar, în timp ce le ducea în dreptul ochilor lui Carvalho, a chiţăit şi a întrebat:

– V-aţi pus-o?

„Ale salpe in bulta”, şi-a amintit Carvalho, începând să râdă cu mare poftă. Charoen i-a luat

râsul drept aprobare, aşa că şi-a deschis braţele şi zâmbetul.

– Atunci e imposibil să faceţi doar plajă.

– Sunt foarte supărat că Teresa mi-a lăsat treaba asta de tot căcatul.

– Când o s-o găsiţi, daţi-i o bătaie, şi n-are să mai facă una ca asta.

Carvalho a intrat în hotel dornic să-şi dea jos slinul cât mai repede. S-a dezbrăcat şi a pus costumul în punga de plastic pentru spălătorie. Prin uşa-fereastră, a simţit făgăduiala pasivă a piscinei, delicat insinuată în prima penumbră a amurgului. Şi-a pus slipul, a deschis uşa dinspre grădină şi a intrat în apă de pe scăriţă, ca să nu-i deştepte cu zgomotul săriturii pe cei ce dormeau. A înotat ca să-şi dea jos de pe el murdăria şi duhoarea, apoi s-a întins pe margine, în zona cea mai puţin adâncă. Avea la dispoziţie peticul de cer asiatic pe care clădirile lui Dusit Thani îi îngăduiau să-l vadă, un colţ de pădure îmblânzit între bolovani, senzaţia verii, deşi era iarnă, zorii, şi trupul acoperit de apă. O bucurie stranie, de animal acceptat de pământ, l-a făcut să suspine satisfăcut şi să priceapă că, fără niciun dubiu, Raiul de pe Pământ se situase între tropicele Racului şi Capricornului.

Faptul că lumea era tot mai mică i s-a revelat lui Carvalho când a descoperit că sala de antrenament Lampun era la fel ca oricare alta de oriunde, chiar dacă se afla pe Petchburi Road, o şosea rapidă, aidoma oricărei alte şosele rapide

din orice oraş occidental refăcut pentru automobile. Nasurile turtite ale gladiatorilor accentuau dificultatea de a-i distinge între ei, iar jargonul şi manierele lor păreau să fie mai curând rodul cinematografului american decât al tradiţiei rituale din boxul thai. Diferea de o sală de antrenament pentru boxeri occidentali doar pentru că, înainte de a începe antrenamentul ori meciul, băieţii se puneau în genunchi, îşi uneau mâinile şi se înclinau spre un punct fix al sălii. Miros de sudoare, praf, dezinfectant, umezeală de la duşuri şi poate miros de coapse, energie şi violenţă domesticită. Apariţia lui Carvalho în plin antrenament a trezit curiozitatea. S-a oprit chiar şi lupta simulată de pe ring, iar un bărbat în vârstă, cu trening pluşat, i-a ieşit în întâmpinare. Când Pepe a întrebat de Bancha Soponpanich, o grimasă de scârbă şi sarcasm s-a înstăpânit pe chipul managerului. „Bancha”, a zis cu dispreţ şi a respins cu ambele mâini posibila prezenţă fizică a acelui nume în sală.

– Ăsta vine arareori pe-aici. Acum e artist.

A pufnit în râs, anunţând toată sala că străinul îl căuta pe Bancha. A urmat alt hohot, iar unul dintre băieţaşii care boxau în ring a început nitam-nisam să se agite, să facă salturi, ca şi cum boxa şi valsa în acelaşi timp. Era, probabil, foarte amuzant, fiindcă, în râsul general, unuia chiar i-au dat lacrimile. „Bancha, Bancha”, spuneau şi se arătau unul pe altul cu degetul, tăvălindu-se de râs. Carvalho i-a lăsat să se descarce şi, când a

simţit că spectacolul scădea oarecum în intensitate, s-a adresat iar managerului.

– Trebuie să vorbesc cu el. Ştiţi unde locuieşte? Boxează la Lumpini?

– Asta la Lumpini? Pentru paiaţe ca el nu-s deschise nici Lumpini, nici Rajadamnern. Astea-s pentru boxeri serioşi, nu pentru balerini. Poate că boxează uneori în deschideri. Dar în cele serioase, niciodată. Şi cu atât mai puţin acum.

– De ce cu atât mai puţin acum?

– Fiindcă face pe paiaţa la Garden Rose. Eu l-am învăţat tot ce ştie şi când face pe paiaţa, mi se pare că paiaţa-s eu.

A spus ceva în thai celor din sală şi a început să se mişte ca o balerină. S-au repetat hohotele. Oameni veseli, şi-a zis Carvalho, lăsând iar să slăbească amuzamentul, ca să normalizeze situaţia.

– Ce face la Garden Rose?

– Cică boxează, dar face pe paiaţa. Acolo-s duşi turiştii, ca să vadă niţel dans, un elefant care împinge un trunchi şi patru paiaţe care se fac că boxează ori luptă cu spatele. Gogoşi. Bancha s-a băgat în chestia asta şi n-are să mai fie nicicând boxer.

– Ştiţi unde locuieşte sau unde l-aş putea găsi?

– Duceţi-vă la Garden Rose. Cei ce lucrează acolo locuiesc tot acolo. Dimineaţa curăţă coaiele elefantului şi după-amiaza fac pe paiaţele.

Moşul se distra singur de nu mai putea şi a pufnit în râs, legănându-şi toracele înainte şi înapoi şi lovindu-se cu palmele peste coapse.

– Cum ajung la Garden Rose?

– E la vreo patruzeci de mile, aproximativ. În Bangkok nu se merge altundeva. Toţi turiştii merg acolo. Sigur că din hotelul dumneavoastră se fac zilnic excursii. Cu taxiul vă costă mai scump, iar cu autobuzul ajungeţi cu vânătăi. Voi, europenii, nu sunteţi făcuţi pentru autobuzele noastre, în schimb noi suntem făcuţi pentru metrourile voastre. Eu am stat patru ani la New York, amice.

Excursioniştii pentru Garden Rose plecaseră deja de la Dusit Thani, iar odată cu ei şi grupul lui Carvalho. La o sută optzeci de bahti pe ora de taximetrie, excursia îl costa cam cinci sute de bahti, două mii cinci sute de pesete, care în Spania i s-ar fi părut pomană curată, dar care la Bangkok i-au provocat febra târguitului, însă şeful serviciului de taxiuri l-a refuzat.

– Aici avem preţuri fixe, i-a zis, de parcă îi reproşa c-ar fi mâncat cu degetele.

– Cauta-mi un taximetrist care să nu-mi ofere cataloage cu pietre preţioase ori mătase.

– În maşină, taximetriştii sunt liberi să ofere tot ce vor. E un serviciu pentru clienţi.

Dar probabil că i-a spus ceva şoferului, căci acesta a tăcut mare parte din drum şi s-a limitat să-l întrebe de unde era. Când i-a zis că era din Barcelona, convins că avea să i se pară un loc neidentificabil din galaxie, Pepe a observat cum cuvântul „Barcelona” a trezit în el un zâmbet de entuziasm.

– Barcelona. Maradona.

Aproape că a strigat taximetristul, repetând de mai multe ori acele nume asociate, întorcându-se spre Carvalho şi lăsând automobilul în voia liberului arbitru cu care voia să atace.

– Barcelona. Maradona.

– Da. Barcelona. Maradona.

– Barcelona. Maradona.

Carvalho a obosit să-i mai zâmbească şi să spună da, ratificând identitatea dintre Barcelona şi Maradona, şi s-a lipsit de geamul portierei, privind cum Bangkokul rămânea în urmă, jungla reapărea stând pe vine, iar lotuşii profitau de orice băltoacă ce mirosea urât ca să-şi dăruiască splendoarea roz şi alb a florilor. Negrul lemnului de teck dădea sens culorii oamenilor şi caselor, fondul pe care se reliefau splendoarea orhideelor parazite ori verdele parazit al naturii, tonuri fără nicio legătură cu acelea ale lumilor unde e frig.

– Vreţi să vedeţi cum luptă mangusta cu cobra? Putem trece pe acolo înainte de Garden Rose. Spectacolul de la Garden Rose începe mai târziu.

– Ce se întâmplă cu mangusta?

– Mangusta e singurul animal care nu se teme de cobră. La ţară, în toate casele există o mangustă în cuşcă, iar când vrea să intre, cobra simte mirosul mangustei şi se îndepărtează.

Carvalho a opus oarecare rezistenţă, dar taximetristul a continuat să laude spectacolul, până a trecut la thai, într-un monolog expresiv, pe care Carvalho îl asculta, dar nu-l auzea. Taxiul s-a oprit în faţa unui gard de uluci, iar şoferul s-a dus să ia două bilete. A deschis portiera, ca să nu

se deranjeze Pepe, şi i-a arătat, zâmbitor, biletele. Probabil că spectacolul îl entuziasma, aşa că se autoinvitase. Dincolo de gard, era o curte interioară, urmată de o ogradă cu streaşină pentru ploaie şi bănci din lemn, aşezate în jurul unei estrade. Ceremonia era prezidată de un pupitru de la care, înarmat cu un microfon, un indigen făcea pe crainicul sportiv. În spatele lui erau fotografii mărite ale unor părţi de corp omenesc muşcate de cobre, iar la baza pupitrului, în mai multe pungi albe, unele însângerate, se aflau gladiatorii. Cât despre mangustă, ea se zbătea, înnebunită, în urna electorală de pe un colţ al estradei. Carvalho a descoperit în public mallorquinii cu care venise. Ghida blondă avea cearcăne şi picioare subţiri. Crainicului îi spuseseră că în public erau spanioli, iar el vorbea englezeşte şi italieneşte; dar, când să descrie curioasa anatomie a şarpelui, când îmblânzitorul s-a plimbat în faţa publicului, arătând organele genitale ale reptilei, crainicul a spus că şarpele are două *buliţe*, demonstrând că un spaniol îl învăţase numele lucrurilor. Pentru Carvalho, spectacolul real a fost o americancă masivă, aşezată pe rândul opus de bănci. Pe chip i s-au citit nădejdea, uimirea, oroarea şi mila, şi astfel a trăit brutalitatea unui spectacol în care cobrele îşi doreau să nu se fi născut. Ridiculizate mai întâi de îmblânzitorul care le lovea cu un număr din *Bangkok Post* făcut sul, cu fălcile pline de sânge după ce li se extirpase organul care secreta venin, obligate, cele care şi-l mai păstrau, să-şi

înfigă dinţii într-o bucată de sticlă, pentru ca veninul să fie arătat unor chipuri palide, bolnăvicioase şi scârbite, apoi lăsate pradă, fără dinţi şi rănite în lupte anterioare, ferocităţii mangustei în bârlogu-i transparent, cobrele încercau iniţial să nu afle, să stea cu spatele la mangustă, dar până la urmă trebuiau să-şi asume rolul de cobre şi să se lase muşcate de bestia feroce care le făcea să sângereze mai mult, pentru ca, aflate pe punctul de a sucomba, mâna omului să le scoată din urna groazei şi să le pună la loc în punga unde aşteptau următoarea luptă, următoarea tranşă de turişti, care le priveau de parcă urmau să fumeze Winston cu una din buliţe şi să-şi scoată din cealaltă o minge de ping-pong, lucind plină de secreţii.

Şi-au reluat drumul, iar taximetristul i-a comentat spectacolul entuziasmat ca şi cum Carvalho avea nevoie de explicaţii suplimentate.

– Cobra nu vrea să lupte, fiindcă ştie că pierde. În fiecare an, mor două sute de persoane în Thailanda de la muşcături de cobră.

În Garden Rose sunt douăzeci de mii de tufe de trandafir, a anunţat taximetristul. Lui Carvalho îi ajungea una singură.

– E a unui general. Grădina e amenajată de un adevărat general de poliţie, fost primar al Bangkokului. Aici aproape totul e al generalilor.

Taximetristul i-a întins o broşură publicitară despre Garden Rose: o sinteză a Thailandei turistice şi rurale, douăzeci de mii de tufe de

trandafir, cinci hoteluri, două piscine, nave sportive, schi nautic, o expoziţie cu elefanţi puşi la muncă, marele teatru pentru box thai, dansurile… totul… lângă bucolicul râu Kanchin.

– Ce soi de oameni muncesc la Garden Rose?

– Muncesc şi trăiesc acolo. Acolo nu poate intra oricine. Trebuie să facă tot. Cei care lucrează în grădină dimineaţa, după-amiaza luptă ori dansează. Trebuie să ştie de toate.

„…lângă bucolicul râu Kanchin”. Adjectivul „bucolic” nu putea fi decât greco-latin. Un râu tropical nu poate fi bucolic, totuşi Kanchinul era gata să fie. Râul lat, leneş, suav târa fără preget ghirlande de plante smulse de pe maluri. Carvalho a întrebat de numele plantelor ajunse în mâinile fatale ale râului. Taximetristul nu-l ştia, dar a întrebat un grup de colegi care sorbeau cu paiul conţinutul unor sticluţe cu aer farmaceutic.

– Iasomii de apă. Râul le smulge şi le târăşte foarte departe.

– Ce beau ăştia?

– Un tonic. Un întăritor. Foarte bun şi dulce. Are miere. Sănătate curată.

Carvalho i-a cerut şoferului să-l aştepte şi a intrat în parcul Garden Rose. Dar acesta a fugit după el şi i-a sugerat să mănânce chiar acolo într-un restaurant foarte bun, „foarte bun”, a repetat. Clădirile, dedicate ori comerţului cu suveniruri turistice şi artizanat, ori evocării trecutului, aveau demnitatea unei presupuse arhitecturi naţionale şi patriciene. Carvalho a intrat în restaurantul recomandat de taximetrist şi s-a simţit insultat

când un *maître* i-a dat meniul unic al zilei: consommé, lup–de-mare în stil roman şi pui cu garnitură. Părea un meniu de banchet politic al micii burghezii catalane, dar acel *maître* îl instalase lângă parapetul cu vedere la râu şi merita să-l accepte în schimbul reiteratei minuni a apelor şi al blândei sinucideri a iasomiilor ce mureau cântând. Consommé-ul i-a demonstrat ceea ce îşi închipuia deja: internaţionalizarea cubuleţului de supă. Cât despre lupul-de-mare, acesta se distrase nebuneşte în mareele negre din golful Siam ori ale Oceanului Indian, şi era petrol curat mascat, iar puiul fusese îngrăşat cu cutii din carton şi ipsos nerafinat. Carvalho s-a limitat să demonstreze fiecare atentat gastronomic, iar *maître* părea pregătit pentru încercări mai grele, fiindcă a dus fără cel mai mic comentariu farfuriile aproape neatinse.

Pe malul râului Kachin pădurea creştea fără garduri şi bilete de intrare. Palmieri, bananieri, hibiscus giganţi, manghieri şi durieni, cabane din lemn şi tinichea. Apele râului duceau rahatul copiilor, osteneala muncitorului care se spală, grăsimea scoasă de săpun din părul fetelor, tratat cu ulei de măsline cumpărat de la farmacie, bărcile care păreau păstăile uşoare şi moarte ale fructului profund al râului.

– Ce bine, ce bine. Lumea-i un sătuc, comenta Jacinto, studiind situaţia repetată a reîntâlnirii cu Carvalho.

– Cum ajuns aici?

– Cu taxiul.

– Taxiu scump. Cu noi ieftin. Mulţumit? Aici mancale bun. Eulopeana.

– Toate astea-s ale unui general. Aici, în Thailanda, totul e al generalilor.

Jacinto a zâmbit.

– Când eu elam la Spania, la Alicante, eu studiat la Alicante, si la Spania conducea genelal. Viei vii cu glup? Începe spectacol.

Carvalho s-a alăturat grupului său natural. Unul dintre burlaci se lăsa fotografiat cu un şarpe înfăşurat în jurul gâtului. Din când în când, punea pe furiş un sărut pe gâtul acestuia, iar doamnele în etate lansau „o”-uri nervoase şi admirative. Spanioli, japonezi, australieni, francezi, americani îşi ocupau locurile în frumosul amfiteatru acoperit, care mărea la scară de mase structura unei case tipice thai. Pe pistă a început defilarea, în frunte cu un elefant, urmat de balerini, luptători, spadasini, jucători de takraw, antrenori de cocoşi de luptă, purtători ai recuzitei ce configura fiecare spectacol. Fete thailandeze delicate, aidoma unor păpuşi de suvenir, interpretau dansuri populare, când un gigant american beat a sărit pe pistă pentru a li se alătura. A fost amabil recondus la locul lui de personalul angajat, dar americanul a încercat să intervină şi în lupta cu spadele, iar când cărăuşii au instalat un ring, s-a apucat să scuture corzile, pentru a verifica stadiul instalării. Ori de câte ori era dus de băieţi la locul lui, americanul împărţea câţiva dolari între ei şi artişti, făcându-i pe toţi figuranţii din spectacol să nu-şi mai ia ochii de la

el şi să-i dorească etilica participare. Chiar când Carvalho şi-a schimbat locul cu unul din primul rând, şi-au făcut apariţia boxerii în kimonouri, care au îngenuncheat, s-au rugat, şi-au scos kimonourile şi şi-au arătat muşchii scurţi şi oţeliţi, relativizaţi de colierul din iasomii şi de şireturile colorate puse în jurul braţelor şi capului, amulete aducătoare de noroc. Patru muzicanţi, un flaut de Java, talgere şi două tobe mari încep lent melodia ce susţine primele mişcări de dans ale luptătorilor, iar muzica e tot mai agitată pe măsură ce lupta se înteţeşte. Lovesc tălpile goale, pumnii, picioarele, coatele, ori de câte ori lovitura e dată peste ecuatorul centurii. Sub tavanul stilizat al amfiteatrului din Garden Rose, lupta e mai curând o demonstraţie pentru turişti decât o înfruntare reală. După trei asalturi, cărăuşii încep să demonteze ringul, iar boxerii se duc în fundul scenei dominatoare. Carvalho îi urmează, dar îi taie calea un gardian al americanului beat.

– Aş vrea să vorbesc cu Bancha. Vin din partea unui prieten de-al lui.

Bărbatul a înălţat capul şi şi-a întărit presiunea braţului pe pieptul lui Carvalho.

– Aşteptaţi aici.

S-a dus în fundul scenei şi a vorbit cu un boxer. De acolo, s-au uitat amândoi la Carvalho, apoi omul s-a întors, iar boxerul a rămas în picioare, continuând să-l privească pe străin.

– Întreabă din partea cărui prieten.

– A lui Archit.

Se consultă iar, boxerul face un pas amenințător înapoi, se suceşte şi-l priveşte pe străin cu privirea. Intermediarul îl invită pe Carvalho să se apropie şi-i arată cu braţul pe unde s-o ia pe marginea scenei. Carvalho trece pe lângă balerinele de vârste incerte, cu faţa albită, aşezate pe vine, cu trupuri gata să leviteze. Cei doi îl aşteaptă într-un colţ al avanscenei. Pe ring, bărbaţi puerili joacă takraw în cerc, trecându-şi unul altuia o minge pe care o împing cu toate părţile corpului, cu excepţia mâinilor. Americanul beat le întrerupe jocul, vrea să joace, plăteşte pentru asta, dar gardienii îl reduc la condiţia de spectator, deşi îi acceptă dolarii şi ofertele de prietenie.

– Veniţi din partea lui Archit? Când l-aţi văzut pe Archit?

De pe trepte, părea un băieţaş. De aproape e bărbat în toată firea, cu faţa plină de cicatrici şi un dragon tatuat pe piept.

– Vreau să-l văd.

Bancha îl ceartă pe intermediar în limba thai. Ii spune că l-a înşelat, că acel bărbat nu vine din partea lui Archit. Apoi face stânga împrejur şi se duce spre ieşirea de serviciu.

– Charoen mi-a dat numele dumitale. Inspectorul Charoen.

Boxerul se suceşte. Ochii lui exprimă teama cobrei de mangustă, şi s-ar spune că cicatricile lui indică mutilările unei cobre impotente.

– Nu l-am văzut pe Archit. Nu ştiu unde-i.

– Am venit singur. Vreau să-l ajut pe Archit.

– Nu l-am văzut. Nu ştiu unde-i. Vă rog.

– Îl pot ajuta să scape.

Boxerul mai mult latră decât vorbeşte, doi bărbaţi se pun între el şi Carvalho. Să mănânci două bătăi în douăzeci şi patru de ore e prea mult. Carvalho dă înapoi, Bancha face şi el la fel, dând să dispară prin spate. Intermediarul îl ia pe Carvalho de un braţ şi-l obligă să redevină spectator.

– Publicul n-are voie aici.

Carvalho îşi scutură braţul şi se grăbeşte spre scaunul său. Jucătorii de takraw au fost înlocuiţi cu cocoşii de luptă. Carvalho îşi ia privirile de la măcelul isteric al micilor asasini şi-l vede pe Charoen vorbind cu Bancha. Discută între ei, cu ochii la Carvalho. Poliţistul pare că vrea să-l convingă de ceva pe boxer, Carvalho vede cum e chemat cu gesturi, şi, ajungând la ei, îi ies în întâmpinare mâna, zâmbetul şi vorbele hotărâte ale lui Bancha:

– Bună, amice. Nu pricepusem bine ce-mi spuneai. De ce nu mi-ai zis că eşti prieten cu Uthain Charoen? Prietenii lui sunt şi ai mei.

Charoen asculta şi încuviinţa. Carvalho ar fi jurat că repeta pe muteşte spusele lui Bancha. Ca un ventriloc.

Archit fusese foarte bun, dar azi nu mai era. Fusese un fiu bun, dar acum era doar un asasin. Bancha îşi dobândise îndemânarea lingvistică în câteva clipe şi îl lua pe Charoen martor al vehemenţei cu care îl condamna pe Archit.

– Nu l-am văzut şi nici nu vreau să-l văd. El ştie că eu mi-aş face datoria.

Charoen încuviinţa, dând din cap mai mult către Carvalho decât la spusele boxerului. Îl vezi? Îl vezi, străin de tot căcatul?

– Nu. Niciodată. Niciodată. N-are s-o facă. Fiindcă ştie că eu mi-aş face datoria şi l-aş chema pe inspectorul Charoen. Imediat.

Bancha îşi însoţea vorbele cu gesturi şi ducea un telefon invizibil la ureche şi buze, ca şi cum îl suna pe Charoen. Inspectorul s-a îndepărtat de Carvalho şi Bancha, cu dorinţa expresă de a-i lăsa singuri, fără ca prezenţa lui să-i influenţeze în vreun fel. Când s-a îndepărtat suficient, Carvalho a şoptit:

– Spune-mi dacă ştii ceva. N-am să-i spun nimic lui Charoen.

Dar Bancha n-a şoptit. Din contră, a stăruit, vorbind mai tare:

– Dacă Archit m-ar căuta, eu l-aş suna imediat pe inspector.

Carvalho l-a privit dispreţuitor pe boxer şi a imitat din buze un scuipat. Dar Bancha nu şi-a schimbat expresia chipului, nici n-a dat mai puţin energic din cap.

– Tu nu eşti prieten, eşti mai rău ca mangusta.

Voise să spună cobra, dar spusese mangusta. Poate că acea modificare a moralităţii în alegerea animalului l-a deconcertat pe Bancha, ori era deja sătul de situaţie. S-a înclinat ceremonios, cu mâinile unite pe piept, şi a plecat. Absenţa i-a compensat-o imediat prezenţa lui Charoen.

– Vedeţi? Archit e singur. Bancha e un om responsabil, el e de partea legii.

– De când lucrează aici?

– De foarte puţină vreme.

– Cine i-a oferit acest loc de muncă? Dumneavoastră?

– Nu-mi aduc aminte. Poate că da. Poate că am intervenit.

– Mă puneţi într-o situaţie foarte dificilă.

Charoen a râs scurt.

– Vă spuneam eu. Lucrurile nu-s deloc simple.

Un general îi urmăreşte pe traficanţii de droguri, altul face trafic cu droguri. Echilibrul. Apărea chiar şi în purtarea lui Charoen. Pe de o parte, oferea numele lui Bancha, iar pe de alta îl împiedica pe Bancha să vorbească ori să-l ajute cu adevărat pe Carvalho. Amfiteatrul se golea, iar publicul se risipea pe gradenele din bambus, ocrotite de acoperişul de paie, unde instalaseră firma: „Spectator Stand for Elephant at Work”. Elefanţii băgau şi scoteau trunchiuri dintr-un iaz, îndemnaţi cu un piolet din fier cu care îi împungea dresorul lor. Lui Carvalho i s-a părut că erau prea multe emoţii thailandeze pentru o singură zi şi s-a dus să-şi caute taximetristul. Charoen l-a urmat.

– Aţi vrea să-i vedeţi pe părinţii lui Archit? Dacă e cineva pe lume care ştie unde-s fugarii, atunci ei sunt aceia. Noi i-am interogat deja, dar se jură că nu ştiu nimic.

– Dacă v-au jurat dumneavoastră că nu ştiu nimic, ce-au să-mi spună mie?

– Un moment, un moment.

Charoen l-a luat pe Carvalho de braţ şi a dat din cap, încercând parcă să risipească bănuielile străinului.

– Vă însoţesc, vă prezint şi plec. Vorbiţi cu ei. Tatăl e pe moarte pentru că nu mai are droguri. I-am promis că-i aduc dacă-mi spune unde-i fiu-său, dar tot nu mi-a zis. E un mizerabil, aşa a fost toată viaţa şi dacă ar şti, mi-ar spune, fiindcă-i în stare să-şi vândă fiul, pe el şi încă o sută, de i-ar avea. Dar vreau să vă convingeţi, ori poate că veţi fi mai convingător ca mine.

– Mergem acum?

– Nu. Mâine. Locuiesc în afara oraşului, în Ratchaburi, lângă canalul Damnerm Saduak. Vă iau de la hotel. Devreme.

Carvalho simţea pe piele dorinţa de a reveni cât mai iute la piscină şi la paharul de Mekong cu gheaţă. Gata să recâştige timpul pierdut, şoferul i-a oferit cataloage cu pietre, mătăsuri şi ceva nou: reproduceri din metal aurit ale orhideelor de Siam. Pepe a răspuns ofertelor, mormăind. Studia poziţia soarelui şi posibilitatea ca, la apus, acesta să se poată strecura prin defileul dintre blocurile hotelului. Soarele tropical arzător putea schimba culoarea pielii, şi, analizând motivul dorinţei nevrotice de a se bronza (când vara, în Spania, nu putea sta la soare nici măcar cinci minute), Carvalho a dedus că acesta era încă un element ce compensa cheltuielile de călătorie.

Doamnele americane erau acolo, ca şi cum din ziua anterioară nici nu se mişcaseră din

şezlonguri. Tot acolo erau bruneţica cu maiou negru, ce-i ţinea în frâu grăsimea care i se revărsa din rinichi, percherona blondă cu glezne umflate, obeza cu tunică mexicană lipită de pielea umedă, care sublinia toate cururile ce-i încăpeau în trup, poponarul businessman cu prietenuţul bronzat, cupluri de vârsta a treia, care profitau de căldura din amurg şi de balsamul psihologic al apei. Carvalho a schimbat pe furiş priviri cu blonda în maiou şi, plictisit de joc şi de soarele ce se insinua în defileu, a luat ascensorul spre acoperişul-terasă cu teren de tenis, saună şi sală de squash. Doi tineri bronzaţi jucau tenis, înăuntru patru dependenţi de exerciţii fizice băteau mingea în sala de squash. Carvalho a mai cerut un Mekong cu gheaţă la bar, apoi, neştiind de ce, a intrat în saună. Încercând să afle, a găsit iar un răspuns utilitar: ca să compenseze cheltuielile de călătorie şi să profite de încă un serviciu din hotel. Incapabil să se relaxeze, a început să dea ocol saunei micuţe, aşteptând să înceapă să transpire; izbutind să transpire şi considerând că obţinuse profitul râvnit, a părăsit sauna, a făcut duş, şi-a terminat Mekongul, i-a lăsat pe jucătorii de squash să lupte cu pereţii şi pe tenismenii filiformi să-şi trimită dus-întors mingea la mică distanţă de plasă, un dus-întors la fel de stupid ca şi încercarea de a bate recordul mondial la înghiţit ouă fierte. Soarele nu mai ajungea la piscină, dar veniseră soţii-crocodil: înotau leneş, clamându-şi entuziasmul din apă, sub privirile neutre ale soţiilor amfibii. Cu

siguranţă că unora le miroseau subsuorile a praf, şi că ştiau să distingă dintr-o ochire heroina de gradul trei de cea de gradul patru. Păreau copii din opera lui Mark Twain, bucuroşi că au scăpat de ape, de greutate, de rol, de oboseală şi de sine.

Carvalho voia să-şi compenseze gustul neplăcut pe care i-l lăsase în gură masa bogată în proteine de la prânz, aşa că a căutat informaţii despre un restaurant chinezesc în stare să apere demnitatea adjectivului. Nu exista o unanimitate de opinii între Peter Pan, Bell Captain[95] şi scoţianul roşcovan, gras şi beţiv care bea de unul singur la tejgheaua barului din hotel şi vorbea suficient de bine thai pentru a se face înţeles de chelneri. Carvalho a considerat că opinia cea mai puţin influenţată de comision era a scoţianului şi i-a luat în serios sfatul:

– Vă vor trimite la Bangkok Maxim sau Chiu Chau de la Ambasador, dar duceţi-vă la Gran Shangarila, e aproape şi-i excelent.

La parterul din Shangarila era un imens restaurant popular, unde mare parte din miliardul de chinezi de pe Pământ îşi tricotau şi deşirau lăcomia, mânuind beţişoare. Pe scară se ajungea la nivelurile superioare, unde localul se apropia, etaj cu etaj, de parametrii unui restaurant scump, cu animatoare în rochii lungi şi roşii, croite astfel încât să-şi arate frumosul picior asiatic, pus în valoare de pantofiori de lac. Prin faţa lui Carvalho a defilat un cărucior cu o raţă rumenită, căruia i-a urmat aroma până la măsuţa pe care i-o

indicaseră. Politicoasa funcţionalitate a asiaticilor s-a vădit în faptul că, văzându-l singur, lui Pepe i-au dat un chelner efeminat, care încerca să-i afle dorinţele gastronomice de la zece centimetri distanţă de faţă, bătând din gene ca logodnica Răţoiului Donald, vorbind o engleză de învăţătoare cu furii uterine. Carvalho a cerut o porţie de orez cantonez, o jumătate de porţie de abalones în sos de stridii şi o porţie de de raţă cu frunze de ceai Long Jin Ya[96], delicatesă al cărui nume suna la fel de bine şi în spaniolă şi în chineză. Acel etaj al clădirii mustea de chinezi, unii cu faţă de bogătani, alţii cu faţă de recent îmbogăţiţi. Posesori ai principalelor surse de bogăţie din ţară, chinezii din Thailanda, împinşi de foame aidoma celor din tot sud-estul Asiei, plecaseră din China în ultimele două veacuri, în ei prevalând voinţa de supravieţuire asupra indolenţei de fii ai tropicului. Şi recent îmbogăţit era şi chinezul obsesiv care dirija cina celor doi tovarăşi de masă, mai discreţi, ce-şi tăiau cu râvnă peştele fiert cu alge, multiplicându-şi beţişoarele deasupra farfuriilor ce ocupau masa, înghiţind chiar şi cinci castronaşe cu orez alb, ridicate până la marginea buzelor, ca să nu piardă nicio clipită, niciun bob în acel du-te-vino al beţişoarelor în lipsa distanţei dintre castronel şi fălci. Chinezul se hrănea cu memoria, şi nu doar cu a lui, ci cu memoria colectivă a unui popor care fugea de foamete, şi inspira în chip curios o încredere istorică în rolul apetitului uman. În faţa tăvilor cu orez, abalones şi raţă puse la îndemâna

lui, Carvalho s-a înarmat cu cea mai bună dispoziţie. Raţa era o noutate pentru el, dar, când i-a cerut chelnerului explicaţii despre cum o gătiseră, acel băiat amabil s-a scuzat, spunând că nu înţelegea nimic din gătit, dar că *maître* avea să-i dea toate lămuririle. *Maître* i-a spus că mâncarea aceea de raţă trebuia gătită cu ceai proaspăt, dacă era cu putinţă din provincia Zhejiang din China, dar, cum nu-l puteau avea tot anul, foloseau şi ceai uscat, dar din cel mai bun şi mai aromat. Raţa se macera în ghimbir, scorţişoară, anason măcinat, frunze de ceai şi un pahar cu vin shao hsing, după ce o frecau cu zahăr şi sare. Marinatei i se adăuga un pahar cu apă şi raţa fierbea în ea la bain-marie patru minute. Atunci era aproape gata. Bucăţile de raţă mai trebuiau rumenite în ulei de arahide, apoi se serveau foarte fierbinţi.

– Vreţi să gustaţi şi vin shao hsing? E ideal pentru această raţă.

Vin sau ce-o fi fost, soiul acela de Jerez suav mergea de minune cu mâncarea, iar Carvalho şi-a premiat alegerea cu un Condal 6 scos din tabachera pe care o ţinea în buzunar, pe care l-a aprins după desertul cu litchi în sirop şi nuci chinezeşti. Bacşişul n-a putut compensa frustrata fluturare din gene a chelnerului, când a văzut că Pepe se ridică şi pleacă fără să-l sărute pe gură. La uşa restaurantului, îl aştepta corul de codoşi cu mâinile pline de pozele unor fete în floare. Carvalho s-a lăsat sechestrat de un taxi care aproape că i-a tăiat calea, şi a cerut:

– La salonul de masaj Atami.

Taxiul l-a lăsat în capătul unei străduţe care dădea în Petchburi Road. Firma luminoasă era scrisă în thai şi Carvalho s-a temut o clipă că fusese lăsat în faţa altui salon de masaj. Dincolo de uşă, îl aştepta o penumbră galbenă, o haită de asiatici de ambele sexe, aşezaţi în întuneric în faţa unei vitrine luminate ca un acvariu, unde stăteau rânduri-rânduri câteva zeci de femei. Carvalho n-a avut timp să le evaluze, nici să-şi de seama câte haine purtau. Un recepţioner s-a năpustit asupra lui şi, dispreţuind oferta primei vitrine, l-a invitat pe Carvalho să urce scara în căutarea înălţimilor, unde îl aştepta tot ce-avea casa mai bun. Economia de energie electrică i-a însoţit pe tot parcursul, jalonată de întâlniri cu grupuri de aborigeni de ambele sexe, care se opreau din vorbă pentru a-i zâmbi maliţios străinului. La ultimul etaj, pe un coridor întunecos, au ajuns în faţa altei vitrine măreţe, în care câteva zeci de fete pe jumătate despuiate, machiate, cu ten de piersică sub lumina magică de paradis, au început să arunce cuvinte îmbietoare, la vederea unui posibil client.

– *Body body?*

A întrebat recepţionerul, împreunând în aer două degete, aşa cum făcuse şi Charoen când îl întrebase dacă era amantul Teresei Marsé.

Pepe i-a zis că voia tot ce era mai bun, voia ceva complet, iar mijlocitorul i-a cerut două mii de bahti. Carvalho a privit numerele de pe piepturile fetelor, care îl chemau cu strigăte

scurte şi cu gesturi, şi, când l-a găsit pe patruzeci şi doi, i-a zis omului că-i fusese recomandată o oarecare Thida. Patruzeci şi doi, a ratificat acesta. Lui Carvalho toate îi păreau la fel, căci la fel le erau şi sprâncenele arcuite, şi pometii rozalii şi machiajul de bază, care le accentua albeaţa pielii acelor fete din nord, majoritatea de origine chineză, din Pasang ori Lamphun cele mai cerute, după cum citise într-o broşură publicitară din Chiang Mai. Arătând-o pe patruzeci şi doi, Carvalho a început să negocieze preţul cu bărbatul, dar pe la jumătatea târguielii s-a simţit cam ruşinat şi s-a arătat mulţumit, deşi escrocat în raport cu puterea de cumpărare thailandeză, dar şi mai abitir în raport cu produsul naţional brut. Fata a ieşit din acvariu, iar lui Carvalho i s-a părut mai minionă în realitate, ca şi cum sticla ce-i despărţise până atunci mărea, iar luminile falsificau rotunjimile fetei portabile. Începutul nu i-a dat prea mult curaj. Fata a ales una dintre saltelele de plastic gonflabil puse una peste alta pe coridor şi l-a dus într-un apartament scăpătat, ocupat pe jumătate de un pat şi pe jumătate de o vană. A pus salteaua gonflabilă lângă vană şi l-a întrebat pe Carvalho, tot cu degetele, dacă plătise masajul cu dreptul de a i-o pune ori nu.

– *Fucking? Fucking?*

A întrebat fata cu glasul unei eleve de liceu cu guturai.

Carvalho a răspuns cu un mormăit pe care fata l-a luat drept încuviinţare. Cu filosofia asiatică a sexualităţii mercenare, fata şi-a luat o expresie

de gheişă pedichiuristă şi a aplicat trupului despuiat al lui Carvalho un presupus masaj thai, adică şi-a înfipt degetele de oţel în punctele strategice ale bărbatului, care s-au şi plâns în disperata lor muţenie, şi a verificat elasticitatea membrelor inferioare, într-o gamă de acte ce mergeau de la mângâiere la încercarea de a le rupe. Picioarele lui Carvalho au rezistat cu succes încercării ei de a i le rupe de trup, fără să-i apară pe chip nici cea mai mică ură, ci doar simpla voinţă de a arăta bine în faţa unui străin recomandat de un client anterior. Mai presus de orice, sânii mici se potriveau armonios cu şoldurile înguste, braţele fragile, picioarele subţiri, fără să fie nevoie ca şi altceva să mai contrasteze cu frumoasa ingenuitate a trăsăturilor ei de elevă de liceu prea devreme machiată. Degetele fetei au încheiat tratamentul corpului şi au urcat spre gâtul şi tâmplele lui Carvalho, într-o încercare de a transmite energia pe care Thida voia s-o genereze cu vibraţiile întregului trup. Apoi l-a luat pe Carvalho de-o mână şi l-a făcut să se ridice, pentru a-l conduce la vana care se umpluse între timp cu apă caldă. Bărbatul s-a cufundat în acel Iordan, iar maseuza a ales una dintre cele cinci-şase bucăţi de săpun care lui Carvalho i-au amintit legendarul săpun Lagarto, datorită căruia rufele spaniole putuseră fi spălate mai bine de un veac. În contrast cu rotunjimea-i cubică, săpunul era delicat, iar Carvalho a fost săpunit din vârful picioarelor până pe cap, cu deseobită atenţie pentru penisul

dispărut sub cupola de spumă, de sub care l-au scăpat degetele puternice ale fetei, răsucindu-l , întinzându-l , desprepuţându-l , ca să nu rămână niciun colţişor fără săpun, şi lăsându-l apoi să cadă ca un fruct catagrafiat şi ofilit. Cu ajutorul unei carafe, Carvalho a fost curăţat de săpun şi somat să iasă din vană, pe salteaua din plastic gonflabil, pe care Thida vărsase în prealabil multă spumă caldă de săpun. Carvalho a fost uns cu spumă pe spate, apoi şi pe partea din faţă, şi chiar maseuza s-a acoperit cu spumă înainte de a-şi luneca tot trupul peste el, lipindu-se, în micimea ei, de toate colţişoarele şi cotloanele clientului şi izbutind, cu perfecţiune de sanie, să nu treacă de teritoriul trupului, deşi iuţeala lunecuşului îl făcea pe Carvalho să se teamă uneori că fata n-avea să poată frâna la timp şi va luneca spre vană. În modestia ei, patruzeci şi doi şi-a arătat de două sau trei ori sânii mici şi a opinat:

– Mici. Nu bun. Nu bun.

Deşi voia, Carvalho n-a avut glas s-o contrazică, dar a observat că frecarea sânilor şi v-ul pubisului îi treziseră în mădular interesul pentru viaţă, iar acesta începea să se întindă, ieşind în întâmpinarea pastilei de săpun uman. Fata a lucrat în propriu-i ritm temporal intransferabil, dar s-a oprit, s-a ridicat şi a început să-l şteargă pe Carvalho, după care i-a propus să revină în pat. Detectivul s-a instalat acolo cu fiul preferat în poziţie verticală, intrigat şi plin de speranţă după ce fusese frecat. Thida i l-a privit, l-a întrebat

dacă voia să i-l sugă, dar s-a strâmbat de silă. I-a zis că-i era scârbă s-o facă, dar că, în schimbul unui cadou personal, ar face-o înainte de futaiul la care îi dădeau dreptul banii daţi. Fără să ştie de ce, Carvalho i-a spus atunci pe nume şi a întrebat-o:

– Ştii unde-i Archit? Trebuie să-l întâlnesc. Sunt bun prieten cu el.

Thida începuse să avanseze în patru labe pe pat, căutând cu buzele ţuguiate penisul lui Carvalho, când, brusc s-a înfoiat ca pisica, în ochi i s-a citit oroarea şi tot chipul de copil i s-a scălâmbăiat crispat. L-a privit ca pe o primejdie mortală ce-i intrase în pat, şi s-a dat înapoi până a putut face un salt în spate, rămânând la suficientă distanţă de detectivul ridicat în capul oaselor.

– Nu-l cunosc pe Archit. Nu ştiu cine-i Archit.

În picioare, cu braţele întinse spre Thida, implorând-o pe muteşte să-i dea linişte şi informaţii, Carvalho s-a considerat pe cât de despuiat pe atât de ridicol. S-a gândit că e mai bine să-şi reia rolul de client şi i-a poruncit Thidei să se aşeze pe pat. Ea l-a ascultat, înaintând molcom, dar cu ochii pe uşă, ca şi cum de acolo aştepta ajutorul eliberator. Carvalho s-a aşezat lângă ea.

– Îl caut pe Archit ca să-l ajut, ca să-l ajut să iasă din ţară. Tu ai fost prietenă cu el.

– Nu mai sunt. Să rămână cu femeia care l-a băgat în încurcături. Nu mai vreau să ştiu nimic de el.

– Te rog să nu uiţi. Dacă vrei să-l ajuţi pe Archit, pune-l în legătură cu mine. Locuiesc în hotelul Dusit Thani.

Carvalho a căutat în buzunarele pantalonilor o hârtie şi o bancnotă de o sută de bahti. Pe hârtie a scris numele lui, al hotelului, numărul camerei, iar bancnota de o sută de bahti i-a dat-o Thidei, care n-a refuzat-o, dar la simpla vedere a hârtiei şi-a clătinat capul a refuz. S-au îmbrăcat după ce fata l-a întrebat dacă voia să-şi încheie serviciile, iar Carvalho i-a zis că da, că avea reumatism şi băile cu spumă îi picau foarte prost, înainte de a ieşi, el i-a pus hârtia cu adresa în buzunarul kimonoului, i-a întors spatele şi a intrat în penumbra culoarului, unde se adunaseră privitorii indolenţi, care au râs de apariţia străinului şi au comentat întâmplarea în veselia generală. Thida a ieşit după el, a pus salteaua gonflabilă peste celelalte. Şi s-a dus la vitrina unde femeile-peşte, pe jumătate dezbrăcate, vorbeau de-ale lor, fără niciun client de cealaltă parte a geamului.

Carvalho s-a întors în camera lui la timp pentru a vedea pe canalul video un film cu Walter Matthau şi Glenda Jackson despre peripeţiile unui fost agent al FBI. Unul din canalele obişnuite transmitea un concurs care părea la fel de plicticos ca şi cele ale televiziunii spaniole, iar celălalt un serial autohton despre o războinică fecioară, cu o spadă de temut. S-a întors la Occident şi a aţipit cu chipul neterminat al Glendei Jackson pe retină, trezindu-se în zori în

zumzăitul televizorului, prezenţă enigmatică pe care a identificat-o cu întârziere. Charoen spusese că avea să-l caute devreme, şi, judecând după cât de devreme se sculau acei oameni, devreme era între şapte şi opt dimineaţa. Perspectiva unui *american breakfast* îl înveselea, propunându-i iluzia animalului de pradă în faţa tăvilor abundenţei, deşi mai târziu avea să-l reţină teama congenital spaniolă de ce-o să se zică, pe care n-o împărtăşeau clienţii americani şi cu atât mai puţin cei francezi, convinşi că Asia le mai datora încă dezastrul de la Dien Bien Phu, iar lumea, Waterloo. Într-o ţară subdezvoltată, un *american breakfast* îmbină complexele colonizatorului şi colonizatului, lăcomiei şi foamei, instinctul de pradă şi depăşirea psihozei celui prădat, de aceea toate bufetele libere ale hotelurilor din ţările lumii a treia sunt splendide. Carvalho îşi aducea aminte de bufetul de la Siam, într-o noapte de Anul Nou. Langustele se făceau că se târau pe coloane de orhidee şi numeroasele fructe de mare din golful Siam transformau masa-bufet într-un foarte îmbelşugat muzeu al pisciculturii, care alterna cu kilometri de *roastbeef,* parcele concentrate de salată cu raci şi parcuri naţionale de fructe tropicale. A luat fructe, ouă cu şuncă, peşte în saramură şi o jumătate de litru de cafea americană. A plecat din sufragerie cu un surâs şi o havană pe buze. Charoen era lângă telefon, sunându-l în cameră, şi a pus jos receptorul cu un gest de recunoştinţă pentru fericitul Carvalho. I-a arătat drumul deschis în

pădurea de occidentali travestiţi în turişti care îşi aşteptau ghidele-dădace, şi, de cum s-au deschis uşile automate, căldura s-a lipit de pielea lui Carvalho, amintindu-i că revenea în lumea tropicală. Maşina poliţiei s-a cufundat în hăţişul traficului şi a căutat ieşirea din oraş, respectând mai mult ceilalţi şoferi decât regulile jocului. Charoen stătea lângă şofer, pe jumătate întors spre Carvalho, unicul pasager de pe bancheta din spate.

– Presupun că nu înţelegeţi indicatoarele noastre, aşa că vă informez că mergem spre sud şi vest. Vom urma ţărmul golfului începând de la Samut Sakhon, iar de la Samut Songkhran vom urca spre Damnerm Saduak. Acolo e altă piaţă alimentară plutitoare, şi ea vizitată de turişti, dar mai puţin decât cea de la Dao Kanong, din Bangkok. De lângă Damnerm Saduak vom lua o canoe, cu care vom merge acasă la părinţii lui Archit. Locuiesc pe unul dintre canalele laterale. Vă avertizez că mare parte din ceea ce veţi vedea nu vă va plăcea.

Apa pământie, invadată de vegetaţie, mama puternicilor bivoli de apă cenuşii şi strălucitori, nu i-a părăsit cât au mers pe câmpia atroce, presărată cu mici mori de apă, fragile ca şi scheletele oamenilor mărunţei şi măslinii. După o oră de drum, au ajuns la debarcaderul din lemn, unde îi aştepta o pirogă dotată la pupa cu un motor montat dincolo de bord, care continua cu o ţeavă lungă, la capătul căreia era o mică elice. Un marinar se folosea de ţeavă ca de o timonă,

conducând neglijent, astfel că apa era scuipată spre ambarcaţiunile cu fructe şi verdeţuri ale ţăranilor ce veneau la piaţa plutitoare ori spre ambarcaţiunile-bucătărie, a căror sobă folosea cărbune de tamarind, dotate cu crăticioarele, oalele şi lingurile bătrânelor bucătărese în negru, care manevrau vâsle ori oale, fără să le pese de puterea canoelor cu motor, atente la traseele cotidiene, pe canale cu ţărmuri proptite în bolovani negri şi trunchiuri de copac, în care aveau să se poticnească deşeurile locuinţelor lacustre construite pe suporţi subţiri din lemn, care ieşeau din ape ca picioarele unui palmiped. Carvalho l-a întrebat pe Charoen cum se numeau acele ambarcaţiuni cu stabilitate miraculoasă, iar el i-a scris pe o hârtie: *hang yao…*

– Sună cam aşa.

Canoea poliţiei a ieşit din canalul tranzitat, şi-a croit drum pe un mic canal, mai mult cu frunze uscate şi gunoaie decât cu apă, şi s-a oprit la picioarele unei case peticite. Ca să sară din canoe fără a-şi pierde echilibrul, Carvalho a avut nevoie de ajutorul lui Charoen şi al timonierului şi s-a trezit la baza unei scări cu trepte din lemn ciobit. Charoen s-a descălţat şi l-a invitat pe Carvalho să facă la fel. Scara i-a dus la o intrare fără uşă în casa cu trei niveluri. În primul, pe care un specialist occidental în interioare l-ar fi numit zona umedă, se spălau căţeii şi oamenii, se gătea, se mânca şi se păstra tot ce servea la gătit şi mâncat. În al doilea, se dormea pe jos, fără altă recuzită decât pozele strămoşilor apropiaţi şi

cuierele în care atârnau la vedere hainele de folosit. În fine, în colţul dedicat micului altar, erau un Buddha şi florile lui, completare a micului templu de jucărie din exteriorul casei, care alungă spiritele rele. Dar Carvalho n-a avut vreme să privească zona religioasă a locuinţei, fiindcă la vedere stătea trupul ca de cărbune al unui bătrân care deschidea spasmodic gura şi ochii, care, aidoma unei fiinţe oceanice, încerca inutil să respire aerul de pe uscat. Scheletul viu era întins pe jos, pe o pătură de capră cenuşie, iar alături de el stătea pe vine o bătrână ce abia şi-a ridicat privirile când au sosit Charoen şi Carvalho. S-ar fi zis că bătrâna privea înlăuntrul ei, fiindcă nu i-a remarcat pe nou-sosiţi şi nu i-a dat nicio atenţie tovarăşului ei de sărăcie. Charoen i-a schiţat un scurt salut tradiţional şi a început imediat să-i vorbească energic, arătându-i-l din când în când pe Carvalho. Pe acesta l-a supărat tonul pe care vorbea poliţistul. Se temea ca nu cumva vibraţiile vorbelor lui Charoen să spargă trupul bătrânului. Poliţistul s-a dat la o parte, oferindu-i lui Carvalho posibilitatea de a vorbi cu ei.

– Înţeleg englezeşte?

– Nu cred. Am să vă traduc eu.

Carvalho a repetat că era prieten cu femeia care îl însoţea pe Archit, că-i putea ajuta pe cei doi şi trebuia să-i întâlnească. Bătrâna a ascultat traducerea lui Charoen şi n-a răspuns. Poliţistul i-a pus o mână ca o gheară pe umăr şi mai mult a lătrat decât a vorbit. Atunci bătrâna a spus ceva care l-a iritat pe Charoen şi l-a incitat să strângă

şi mai tare gheara pe umăr. Carvalho a luat braţul agresiv al lui Charoen, iar poliţistul a trecut de la indignare la înţelegere.

– O fac spre binele matale, şi ca să-ţi dai seama că eşti căpoasă. Soţul nu-şi mai dă seama de nimic, e un butuc de lemn pe care nici toată heroina din Bangkok nu-l mai poate învia. E un *yonki* scârbos. Dar ea e conştientă şi refuză să colaboreze. Am încercat totul.

Carvalho s-a cutremurat, închipuindu-şi tot ce încercase Charoen. Poliţistul a dat din umeri, a făcut stânga-mprejur şi a zis, în drum spre uşă:

– Încercaţi şi dumneavoastră. Poate vă vor spune ceea ce mie nu mi-au spus.

Charoen a trecut peste obstacol, a ajuns la uşă şi s-a dus pe scări în jos. Nici nu l-a lăsat pe Carvalho să-i răspundă. Pepe a rămas în faţa femeii, părăsit parcă în casa unde fusese prost primit, n-avea nimic de spus proprietarilor. Pozele de pe pereţi vorbeau despre un trecut plin de soldaţi, nunţi, naşteri, aidoma celor lăsate lui de părinţi când muriseră, poze pline de oameni pe care nu-i cunoştea şi a căror viaţă bătrânii o duseseră cu ei în mormânt. A simţit privirea femeii. Pe faţa ei zbârcită de vreme şi suferinţe nu mai domnea nepăsarea, ci o oarecare curiozitate. Ochii îi spuneau că se puteau înţelege, că s-ar înţelege, poate.

– Înţelegi englezeşte, aşa-i?

– Niţel.

– Sunt prietenul femeii cu care e fiul dumitale. Vin dintr-o ţară de departe, mai departe ca India

sau America. Înţelegi? Carvalho vorbea şi gesticula ca bătrânii rapsozi, ca domnul Daurella. Mâinile lui o luau spre Spania şi se întorceau în Thailanda, pentru ca bătrâna să poată pricepe distanţa pe care o străbătuse în căutarea Teresei.

– M-au trimis părinţii Teresei. Părinţi ca şi dumneata.

Imaginea bătrânului Marsé n-a putut relativiza nicio clipă încărcătura emoţională a spuselor lui Carvalho:

– Trebuie să-i întâlnesc înaintea lor.

A arătat cu mâna dincolo de uşă.

– Trebuie să-i întâlnesc înaintea lui Charoen.

– E lau. E om lau, a spus bătrânica cu vocea ei mică şi spartă.

– E poliţist.

– Mata poliţist?

– Nu. Dacă ştii ceva, spune. Îţi jur că nu-i spun nimic lui Charoen.

Baba s-a concentrat iar, parcă uitând de Carvalho. Scheletul soţului a început să tremure, iar din gât i-a ieşit ecoul vaietului izvorât dintr-un colţişor al acelei armuri de oase şi piele. Carvalho a lăsat capul în jos şi le-a întors spatele. După doi paşi, o mână i s-a pus pe braţ. Femeia se ridicase cu neînchipuită sprinteneală şi îl soma să se retragă în colţul altarului.

– În Tam Krabok e un bărbat sfânt, îl cheamă Chin Ramsun.

Femeia şi-a unit mâinile şi le-a aruncat în zbor, parcă invi– tându-l pe Carvalho la un voiaj.

– Unde-i Tam Krabok?

– E locul sfânt unde stă omul sfânt.

Baba a plecat de lângă Carvalho şi s-a aşezat iar lângă bătrânul agonic. Pepe a trecut pe lângă ea, dar nu s-a întors, ca să nu se facă statuie de sare.

De cum şi-a făcut apariţia în vârful scării, Carvalho a negat cu capul şi a deschis braţele pentru a cuprinde întreaga neputinţă dintre ele. Charoen a consimţit, de parcă i-ar fi spus: „vedeţi?” Carvalho şi-a regăsit pantofii. Charoen a scuipat în canal un fir de salivă miraculos de lung, ca un pişat leneş şi vâscos.

– Am ajuns să cred că bătrânii nu ştiu nimic. Mai bine îşi lasă soţul să moară decât să-şi toarne fiul. Ultima oară, aproape că am sugrumat-o chiar aici, chiar pe acest canal, ca să spună ce ştie. Şi nimic. Probabil că nu ştie nimic. E cu neputinţă.

Carvalho era însăşi imaginea dezolării.

– Nu ştiu de unde să încep.

Charoen a râs.

– V-am mai spus. Aţi făcut un voiaj inutil. I-am spus chiar şi ambasadorului. Ceea ce nu obţinem noi, n-are să obţină nimeni.

Canoea i-a readus la debarcader, iar Charoen a propus să ia masa la un birt de pe şosea: „Suntem aproape de mare, vom putea mânca bine.” Orezul alb a servit de peisaj gustărilor cu calmari, creveţi de apă dulce, legume fierte al dente, cu o posibilă vinegretă, picantă de le umfla buzele, un sos de tomate ce amintea de ketchup, de sosul de peşte şi sarea de Thailanda. Charoen

şi însoţitorul lui mâncau cât mai încet, lăsându-l pe Carvalho să se bucure de cele mai bune bucăţi. Poliţistul a continuat să invoce obsesiv stângacea rezistenţă a mamei lui Archit şi i-a spus lui Carvalho povestea familiei. Fuseseră ţărani în nord-estul ţării, zona cea mai săracă din Thailanda. Când Archit era mic plecaseră la Bangkok, unde tatăl fusese dresor de cocoşi pentru lupte, iar mama femeie de serviciu în instituţii publice. Dar tatăl se dedase la heroină, şi familia se duse de râpă.

– Când Archit a început să lucreze…

Charoen s-a oprit şi a râs cu poftă.

– În fine. Archit a cunoscut câţiva mahări şi a încercat să-şi ajute tatăl, dar moşului îi mergea din rău în mai rău, şi a ajuns unde a ajuns. Tot mai are zile.

A dat din umeri:

– Cu cât arzi gunoiul mai iute, cu atât mai bine.

– Ieri am văzut-o pe Thida, fosta prietenă a lui Archit.

Charoen şi-a luat un aer de poker, şi Carvalho a dedus că ştia.

– Aţi reuşit să aflaţi ceva?

– Nu. Şi-s obligat să fac bilanţul. Dacă Jungle Kid şi chinezoaica nu ştiu nimic şi speră să ştiu eu ceva, înseamnă că-s ca dumneata şi ca mine. Dacă nici apropiaţii lui Archit, nici părinţii lui nu ştiu nimic ori nu vor să spună nimic, ce pot face? Pe de altă parte, nu mă pot declara învins la doar câteva zile după ce am început. Nu străbaţi mii de kilometri şi nu te erijezi în exponentul

speranţei atâtor persoane, ca să te întorci după doar câteva zile cu mâinile goale. Prietene Charoen, daţi-mi un sfat.

Carvalho nu numai că pronunţase „prietene Charoen” cu oarecare tandreţe, dar îşi şi lăsase o mână să cadă pe braţul poliţistului. S-a temut să nu fi depăşit măsura, deoarece Charoen a privit perplex braţul agresor al lui Pepe şi a ridicat ochii pentru a-i întâlni pe ai detectivului, în care acesta încercase să adune toată ingenuitatea ce-i rămăsese, fără îndoială, în suflet.

Charoen a admis:

– Nu puteţi spune că nu v-am avertizat.

– Şi dacă mă duc la Chiang Mai?

– La Chiang Mai? De ce?

– Acolo se pierde urma fugarilor. Poate dau de ceva. Trebuie să-mi justific voiajul şi, în trecere, văd niţel ţara.

Charoen era atent la Carvalho, ca să-i afle dubla intenţie din vorbe.

– E frumos la Chiang Mai?

– E altceva. Mai autentic, mai sincer ca Bangkokul, dar mai plicticos. Cu oameni speciali. Când luptau în Vietnam, americanii aveau forţe proaspete lângă Chiang Mai, aşa că au vrut să monteze saloane de masaj şi prostituţie ca la Bangkok. Ei bine, autorităţile locale din Chiang Mai au refuzat. Nu erau de acord cu progresul.

Charoen şi-a încheiat comentariul hohotind, apoi a redevenit serios.

– Nu toţi străinii ne-au futut ţara, dar le datorăm mare parte din gunoiul de aici. Iată cazul lui Jim Thompson. Îi cunoaşteţi istoria?

-Nu.

– A lucrat pentru serviciile secrete americane, la New York. Era arhitect, dar în cursul celui de-al Doilea Război Mondial a fost agent al serviciilor secrete. S-a dus în Thailanda după război şi a studiat meşteşugul popular al prelucrării mătăsii şi frumuseţea ţării. După 1946, s-a stabilit la Bangkok şi a observat că acest meşteşug popular era practicat doar de unele familii de pe un canal din Bang Krua, un cartier din vechiul Bangkok. A creat Thai Silk Company, baza industriei actuale a mătăsii, şi a înfiinţat o mare casă în Bangkok, unind câteva case de nobili thailandezi. Aceasta e azi un muzeu pe care îl puteţi vizita şi în care supravieţuieşte spiritul lui Jim Thompson.

– A murit?

– A dispărut. A dispărut misterios, în Malaysia, în 1967. Thailanda îl omagiază ca pe unul dintre autorii emancipării ei economice. A fost o excepţie. A explicat că atunci când unui om îi e foame, nu trebuie să-i dai un peşte, ci să-l înveţi să pescuiască.

– Unde a dispărut Thompson?

– În Cameron Highlands. Cunoaşteţi Malaysia?

– Nu.

– Thompson a făcut doar lucruri bune. Până şi profitul obţinut din vizitele la casa memorială ajunge la Şcoala pentru Orbi din Bangkok.

– Văd că vă emoţionează istoria lui Jim Thompson.

– E unul dintre puţinii străini care n-a venit să ne ia ceva şi ne-a mai şi învăţat să apreciem lucrurile bune pe care deja le aveam, fără să le ştim.

Ce legătură avea acel Charoen cu cel ce-o torturase pe mama lui Archit pe canal? Cum poate fi naţionalist un funcţionar în serviciul unui regim ipotecat de o mare putere, care îi instrumentalizează corupţia?

– Dar ce v-aţi fi făcut fără străini? Americanii îi apără pe comunişti, iar turiştii le dau de lucru.

– Ne putem apăra singuri şi am putea trăi şi fără turism. Thailanda a fost întotdeauna independentă şi a avut un nivel de trai mai înalt ca al vecinilor. Avem un sol foarte fertil, câmpia centrală dintre Bangkok şi zona nordică ne dă tot ce avem nevoie ca să trăim, şi, în plus, a apărut petrolul. Pentru prima oară, Thailanda e unită graţie regelui, fiindcă în zilele noastre toate etniile îl acceptă pe rege, iar regii şi-au făcut case în nord, în sud, în vest şi în est, ca să spunem: aici e casa noastră, fiindcă asta-i ţara noastră, ţara poporului thai, a chinezilor, khmerilor, indienilor, malaezilor, a tuturor celor care trăiesc şi muncesc în Thailanda.

Carvalho a trebuit acum să-şi ţină râsul, fiindcă sloganul naţionalist al lui Charoen îi amintea de alte latitudini. Se apropiau cu maşina de Bangkok şi i-a cerut lui Charoen să-l lase în cartierul chinezesc.

– De ce vreţi să mergeţi în cartierul chinezesc?

– Sunt curios. Să văd dacă mai arată ca mai demult.

– E la fel. O mahala stupidă, plină cu bijuterii şi buticuri, cu furtunuri şi roabe. Nu ştiu de ce.

– Vreau să-mi dezmorţesc picioarele şi, în treacăt, să gândesc. Cred că mă voi duce la Chiang Mai.

– Când?

– O să mă sfătuiesc cu ghidul grupului meu. Dacă fac excursia în grup, o să-mi iasă mai ieftină.

– Anunţaţi-mă dacă vă hotărâţi să mergeţi la Chiang Mai.

– Credeţi că-i necesar?

Charoen a priceput ironia lui Carvalho şi a râs, mulţumit de sine.

Problema cartierului chinezesc din Bangkok urma să fie definitorie. Ordonarea pestriţelor oferte comerciale devenise un coşmar estetic pentru Carvalho, aşa că a decis să amâne cunoaşterea cartierului până la o nouă vizită la Bangkok şi s-a limitat să achiziţioneze o valiză mare şi ieftină dintr-un magazin mare. A mai cumpărat un calendar chinezesc pentru Biscuter şi o bluză de mătase brodată pentru Charo; lui Bromuro avea să-i cumpere o sticlă de Mekong în ultima clipă, iar lui Fuster o şapcă mheo din Chiang Mai, pentru colecţia lui. A pus toate darurile în valiză, a luat un taxi şi s-a întors la hotel cu valiza în faţă, ca s-o vadă spionii lui

Charoen. Din odaie, le-a telefonat corespondenţilor agenţiei de voiaj din Bangkok şi a întrebat ce se mai auzea despre excursia la Chiang Mai. Mai aveau locuri, dar trebuia să stea încă o zi la Bangkok. A rugat să i se facă o rezervare şi a plecat iar din hotel, spre ambasadă. A cerut să fie primit tot de persoana cu care stătuse de vorbă mai înainte, şi femeia a reapărut din spatele unei uşi enorme, care unea vestibulul de la intrare cu principalele birouri din legaţie. Femeia a fost dezamăgită, deşi a disimulat diplomatic, când Pepe i-a comunicat că pleca la Chiang Mai.

– Aici, la Bangkok, n-am reuşit nimic.

– Îmi pare nespus de rău.

– Aş dori să-mi faceţi un serviciu. Mă puteţi informa despre un loc ori aşa ceva care se numeşte Tam Krabok? Şi, în al doilea rând, puteţi să nu-i daţi şi lui Charoen această informaţie?

– Ar fi trebuit să începeţi cu a doua întrebare, fiindcă mi-aţi revelat deja secretul conţinut în prima.

Avea dreptate, iar gândul că uşura munca unui detectiv a stimulat amabilitatea funcţionarei, care s-a întors după câteva minute cu tot ce putuse aduna despre Tam Krabok.

– E ceva între templu, mănăstire şi spital, îngrijit de o comunitate de călugări budişti. Încearcă să salveze dependenţi de droguri cu o terapie medical-religioasă. Asta-i tot ce ştim. E dincolo de Ayuttaya, între Saraburi şi Lopburi, aproape în unghiul format de şosele. Dar dacă vă

duceţi acolo şi nu vreţi să afle Charoen, păziţi-vă de cel ce vă duce. Nu-i o vizită frecventă şi toţi taximetriştii-s turnători.

– Pentru mine e suficient să ajung înaintea lui Charoen.

Femeia l-a condus până la uşă.

– Există vreo şansă?

– Nu ştiu mai mult ca dumneavoastră. Un bărbat. Un destin. Nimic mai mult. Mi-au vorbit de un bărbat sfânt de acolo, la ce s-ar putea referi?

– La un monah, presupun.

– Aşa credeam şi eu.

A strâns mâna femeii şi a ieşit în splendoarea amurgului de pe Wireless Road. A trecut iar prin faţa grădinii enorme a ambasadei americane, aproape o ţară într-o ţară, apoi pe lângă parcul Lampini, şi a traversat Rama IV Road, pe lângă piaţa dominată de statuia aproape neagră a unui rege cu cap mare. Dincolo de piaţa publică îl aştepta hotelul, patria lui cu aer condiţionat şi piscină, căreia i s-a dăruit ca un naufragiat. Odată cu cheia odăii, i-au dat şi o hârtie. O notiţă de la Charoen.

„În Chiang Mai veţi sta la hotelul Chiang Mai Inn. Vă va contacta colegul meu Chuapiboon. Pe curând.”

Charoen îi demonstra încă o dată eficienţa cu care controla de la distanţă şi îl avertiza să nu râvnească niciun moment la independenţă. A pus bine biletul. Ajuns în cameră, şi-a pus costumul de baie şi, cu lucrurile de care avea nevoie acolo, s-a dus la piscină, unde cei ce făceau plajă

aşteptau ca soarele să ajungă la apus. A profitat de apa răcită la umbra clădirilor înalte, apoi s-a lăsat în voia soarelui din amurg şi a somnului insinuat în vene de cele trei pahare de Mekong cu gheaţă. S-a trezit cu senzaţia că în jurul lui se schimbase ceva, şi că acolo erau noaptea, lumina electrică, singurătatea piscinei părăsite şi sunetele pianului, ce veneau de departe, din marele salon central al hotelului, făcând mai plăcută aşteptarea cinei, căci pianul oferea muzică digestivă: *Échos de Paris,* Georges Feyer, *Les feuilles mortes.* La întoarcerea în cameră, îl aştepta spectacolul rezultatelor unei percheziţii nesistematice, suficientă, însă, ca el să observe că fusese făcută. Îi goliseră chiar şi jumătate din tubul cu pastă de dinţi, iar viermele acesteia rămăsese pe sticla etajerei, cu albă şi inutilă încăpăţânare. Intraseră în încăpere, răscoliseră şi, din uşă, îl spionaseră în somn, de la cinci metri. Demonstraţia de forţă arăta că aşa ceva nu putea veni de la Charoen. Madame La Fleur? Jungle Kid? Nervos, a blocat uşile ce dădeau în grădină şi pe coridor, a umplut cada cu apă caldă şi a făcut o baie cu spumant, care l-a relaxat până la limita depresiei. Ceilalţi şi lumea erau dincolo de vană, iar el, departe de orice pretext afectiv, înconjurat de victime şi călăi ce-l priveau ca pe un intrus în Colosseum. Doar o mâncare bună îl mai putea duce departe de fantoma depresiei, aşa că a evoluat între impulsul conştient care îi sugera să se îmbrace şi să aleagă un restaurant bun şi impulsul inconştient care îl împingea spre galeria

comercială a hotelului, în căutarea unui butic cu cadouri, ca să cumpere un cuţit. Dar singurele cuţite existente erau presupuse antichităţi atribuite popoarelor din nord, care nu se puteau purta în buzunar şi nu puteau produce nici cel mai mic efect disuasiv. Trebuia să se înarmeze, aşa că a ieşit pe Silom Road, să caute o dugheană deschisă. Aproape toate vindeau alimente sau suvenire. I-a explicat ce voia unui vânzător de suvenire, iar acesta i-a zâmbit enigmatic şi i-a întins o pipă pentru opiu. Văzându-l uimit, acesta a luat pipa în mâini, a tras de ea, deschizând-o longitudinal şi descoperindu-i sufletul de stilet subţire şi ascuţit. Nu observase cât de ambigue erau pipele pentru opiu oferite în buticurile cu suvenire din hotel, aşa că a început să se joace, descompunând şi recompunând elementele constitutive. A ales stiletul pe care l-a crezut cel mai contondent, cel din pipa cea mai scumpă, şi, de dragul târguielii, dus de val, a obţinut un preţ de două ori mai mic decât cel iniţial. Pipa nu-i încăpea în buzunarele de la jachetă sau pantalon şi era periculos să poarte stiletul fără husă. L-a pus între curea şi trup, blocându-şi coastele din dreapta, drept pentru care, poate pentru că soluţia era neplăcută, în creierul lui s-a strecurat convingerea că făcuse o prostie sub impulsul necontrolat al senzaţiei de lipsă de siguranţă şi apărare. Tentat să profite de traficul descongestionat în amurgul din Bangkok, a oprit un pus-pus cu motor, ca să caute în aer liber

restaurantul Sea-food recomandat de revista turistică a hotelului.

De cum a intrat în restaurant, Carvalho şi-a blestemat alegerea, căci s-a trezit într-o mare de bărbaţi şi femei secţionaţi, la înălţimea zonei inghinale, de mese implacabile, ca şi cum mâncau stând pe vine. Dar a observat că acesta era un truc şi că, în realitate, stăteau pe bănci scunde, iar picioarele le dispăreau sub tăblii întinse, fără să poată fi îndoite. Inexplicabila concesie făcută unui ideal de aparenţe în actul mâncatului n-a izbutit să pună sub semnul întrebării excelenţa cinei, care începuse cu nişte fructe de mare gătite în aburi şi culminase cu cărnuri gătite toate pe fundul unei carapace, aromatizate cu flori de anason şi însoţite de nelipsitele spaghete din orez. Tocmai când se pregătea să dea gata salata de fructe tropicale, becurile din jur au pălit, şi toată lumina din local s-a concentrat asupra scenei, spre care au pornit dansatorii, bărbaţi şi femei costumaţi în monştri şi prinţi, cu pălării înalte, căptuşite cu foiţă de aur. Un crainic explica istoria şi tipicurile fiecărui dans publicului în majoritate occidental, care încerca să pătrundă sensul gesturilor subtile şi al mimicii, în care gâtul, încheieturile mâinilor, braţele şi dispunerea picioarelor se adaptau unui alfabet moderat, alesei culturi presupuse de limbajul corpului. Brusc, în cursul istoriei bufe a unui rege încornorat ce-şi căuta regina necredincioasă, un dansator a făcut un salt, a zburat peste scenă şi a aterizat chiar lângă masa

lui Pepe. Masca de monstru antediluvian de film japonez a ajuns la câţiva milimetri de faţa lui Carvalho, şi, în veselia generală, regele încornorat şi-a lins şi apoi şters buzele cu un braţ, ca şi cum tocmai îl terminase de îngurgitat pe străin. Pe Carvalho l-au învăluit efluviile de Mekong ce izvorau din gura şuierătoare a regelui şi, când a întors din nou privirile spre platoul cu fructe şi spre local, a zărit-o la o masă din apropiere pe madame La Fleur cu patru mardeiaşi de-ai ei. La toate mesele se vorbea ori se mânca. Cei de la masa ocupată de madame La Fleur doar se uitau. La Carvalho.

Unul dintre bărbaţi a scos picioarele din mormânt şi s-a ridicat în picioare pe bancă, ocolind toate obstacolele dintre el şi detectiv. Apoi s-a înclinat ceremonios spre el, cu mâinile unite pe piept.

– Madame La Fleur vă roagă să veniţi la masa ei.

Crezând că nu se explicase destul de limpede, poate, a adăugat:

– Băutură gratis.

Nu era o ironie, ci extinderea unei oferte pe cât de amabilă pe atât de clară. Carvalho prefera o întâlnire mai curând publică decât privată, dar, deşi convins că amabilul intermediar de azi era tot cel care îl scuipase la întâlnirea anterioară, şi-a scos picioarele din fosă şi a plecat după trimis. S-a aplecat cu faţa la madame La Fleur şi şi-a întins picioarele între cele străine. Madame La

Fleur era deghizată tot în şefă de gangsteri asiatici, deşi încerca să schimbe strâmbătura de silă din noaptea trecută într-un surâs adresat lui Carvalho.

– Sunt scumpe consumaţiile în acest local?

– E un restaurant scump, a răspuns madame La Fleur, apărându-se de comentariul lui Carvalho.

– Atunci vă iau invitaţia drept o compensaţie pentru cheltuielile de curăţare a hainelor purtate data trecută. Oamenii dumneavoastră m-au aruncat într-o groapă de gunoi.

– Vă înşelaţi. Aţi căzut singur în ea. Asta mi-au spus şi ei nu mă mint.

– Să fiu al naibii, poate că au dreptate. E greu să distingi între a te mişca şi a fi mişcat.

– Am studiat oferta de noaptea trecută. Posibilitatea de a ajunge la o înţelegere. Dumneavoastră plecaţi cu femeia, noi ne înţelegem cu Archit. Suntem dispuşi să colaborăm.

– Cum? Ştiţi unde să-i găsiţi?

– Încă nu. Dar vor încerca să vă contacteze, chiar dacă ştiu că sunteţi urmărit şi de poliţie şi de noi. Dacă retragem paza, într-o zi vor face acest pas, ori ei, ori vreun intermediar.

– Se pare că au rămas singuri. Nici măcar mama lui Archit nu ştie unde sunt.

– Aşa se pare. Dar cineva îşi poate aminti brusc acest lucru. Sau ei pot să iasă din ascunzătoare.

– Aici se poate ascunde cineva fără să ştiţi?

– La Bangkok e aproape posibil.

– Şi în afara Bangkokului?

– Tot greu, dar posibil o vreme.

– Plec la Chiang Mai.

– Ştiam.

– Credeţi că acolo am să găsesc ceva?

– Nu trebuie să-i găsiţi dumneavoastră pe ei, ci ei pe dumneavoastră.

– Dacă recurg la mine, ce trebuie să fac?

– Ne comunicaţi şi facem un târg: ea pentru el.

– Charoen e de acord? Şi Jungle Kid?

Femeia a mutat graniţa expresivă de la surâs la strâmbătura de scârbă.

– Cha-ro-en, vorbiţi mereu de Cha-ro-en. Nu vă mai ocupaţi de el.

– Şi Jungle Kid?

– Jungle Kid vrea să se răzbune pentru moartea fiului său, iar pe acesta l-a ucis Archit.

– Cum vă pot contacta în Chiang Mai?

– La ieşirea din hotelul dumneavoastră, Chiang Mai Inn, veţi vedea multe pus-pus staţionate lângă un butic cu bijuterii, întrebaţi de Tochirakarn, un conductor de pus-pus.

– În faţa hotelului. Parcă spuneaţi că nu mă mai ţineţi sub observaţie, ca să-i inspiraţi încredere lui Archit?

– Omul nostru nu vă va ţine sub observaţie. E conductor de pus-pus, asta-i tot, încă din copilărie lucrează la intrarea de la Chiang Mai Inn.

Carvalho şi-a dat Mekongul pe gât.

– Mâine am o zi întreagă de stat prin Bangkok, fără nicio treabă şi pentru prima oară liniştit, căci nu mă veţi mai urmări. Ce-aş putea să fac?

Madame La Fleur a şuşotit ceva în thai cu însoţitorii ei.

– Vă pun cu mare plăcere un şofer la dispoziţie, pentru o excursie. Puteţi să faceţi o baie la Pattaya ori să vizitaţi podul de pe râul Kwai, vă sugerez aceste două locuri dintre atâtea altele posibile, fiindcă ştiu că aţi fost deja la Garden Rose. Vă tentează o fermă cu crocodili?

– Nu, mulţumesc. Animalele astea mă enervează. Fireşte, sunt foarte curios, numele dumneavoastră, La Fleur, e franţuzesc? Aţi fost căsătorită cu un francez?

– Tatăl meu era francez.

Madame La Fleur n-avea chef să vorbească nici despre taică-său, nici despre ea, şi s-a uitat nerăbdătoare la paharul lui Carvalho, în care tot mai era un deget de whisky. Detectivul l-a dat pe gât, a salutat, şi-a retras picioarele, dar când a ajuns să-şi domine amfitrionii, urcat pe scaun, ea l-a întrebat:

– Pattaya sau podul de pe râul Kwai?

– Am văzut deja filmul.

– Pattaya?

– Pattaya.

– La nouă vor veni să vă ia de la hotel.

Carvalho simţea în coaste atingerea pipei-stilet. Avea urgentă nevoie să plece de acolo, să facă bilanţul mental al celor petrecute şi al modului în care acestea îi puteau afecta viitorul. A ajuns la uşa restaurantului împins de propriile-i suspiciuni, dar a putut răspunde amabilei invitaţii a unui taximetrist, urcându-se în automobil fără

greutate, deşi pe tot parcursul s-a temut că acesta îl putea duce unde voia madame La Fleur, nu unde voia el. Dar taxiul l-a lăsat în mâinile lui Peter Pan de la Dusit Thani, şi, de bucurie că ajunsese acasă, i-a dat un bacşiş mai mare taximetristului, care i-a mulţumit cu un zâmbet ca pentru regele Thailandei în persoană. Tavanul camerei de hotel i-a spus că nu făcuse nimic din tot ce n-ar fi trebuit să facă. Îl dăduse pe Archit fără să-l aibă, pe Teresa fără s-o aibă, şi, de când ajunsese în oraş, stătuse sub lentila microscopului tuturor. Cel puţin acum ştia la ce se putea aştepta de la toată lumea, cu excepţia lui Jungle Kid.

L-a trezit o alarmă interioară, iar ceasul de mână i-a dat dreptate deşteptătorului pe care Carvalho bănuia că-l avea într-un cotlon al creierului, cel stâng, fără nicio îndoială, direct conectat cu încheietura mâinii unde îndeobşte merge ceasul. Era şapte dimineaţa, şi a avut vreme să-şi ia micul dejun, să înoate jumătate de ceas într-o piscină la exclusiva lui dispoziţie şi să compare în oglinda din baie contrastul progresiv dintre pielea acoperită de slip şi cea care primea resturile de la răsărit sau apus ale soarelui din Asia. La nouă fix, a sunat telefonul din odaie. Recepţia îl anunţa că era aşteptat de maşina cerută. De maşină şi de şofer. De amabilul intermediar din seara trecută, chiar cel care îl scuipase în noaptea întâlnirii cu madame La Fleur; purta un pantalon închis la culoare şi o cămaşă de mătase cu mânecă lungă închisă până

la gât, şi vădea înclinaţii de şofer profesionist, făcând paşi de dansator, ca să ajungă la sedanul albastru înaintea lui Carvalho şi să-i deschidă portiera cu un gest larg, care l-a impresionat pe Peter Pan-ul de serviciu. Carvalho s-a afundat într-un scaun tapiţat cu piele albă, şi, înainte de a închide portiera, şoferul improvizat a apăsat pe o pârghie, iar în faţă i s-a ivit un dulăpior-bar luminat, cu două pahare, sticle cu whisky scoţian şi thailandez şi un vas în care erau cuburi de gheaţă. Fără să adauge nimic ce nu putea spune cu gesturi, gangsterul a închis portiera, şi-a ocupat locul la volan şi l-a întrebat pe Carvalho dacă prefera să meargă pe şoseaua din interior ori pe ţărm, începând de la Pat Nam. Carvalho a preferat ţărmul. Sedanul s-a pus în mişcare, şi încă din prima clipă şoferul a început să privească periodic în oglinda retrovizoare, aruncând în ea zâmbete pentru Pepe Carvalho.

– Francez?

– Nu, spaniol.

– A, spaniol francez.

Şi, înainte ca Pepe să hotărască dacă merita sau nu să-l scoată din eroare, gangsterul a început să cânte.

Frère Jacques, frère Jacques,
dormez-vous, dormez-vous,
Sonnent les matines, sonnent les matines:
Ding dang dong, ding dang dong.

Prima oprire a fost la Chon Buri, unde şoferul i-a recomandat lui Carvalho să ia la micul dejun una sau două duzini de stridii. Cele mai bune stridii din Thailanda, l-a informat, se culeg între Chon Buri şi Sattahip, un port mare, construit astfel încât să poată intra în el navele de război americane, în timpul războiului din Vietnam. Stridiile au fost stropite cu o sticlă de bere, în pofida eforturilor făcute fără preget de şofer pentru a trezi în Carvalho dorinţa nebunească de a găsi în acel sat din estul golfului Siam un Chablis ori, în lipsa lui, un Riesling. După ce au urcat iar în maşină, şoferul i-a propus să se oprească în Racha, un oraş vestit pentru produsele lui alimentare şi centru al exportului de orhidee.

– Orhidee pentru madame? a întrebat gangsterul, dând drumul volanului şi desenând în aer o presupusă madame din linii curbe.

Carvalho a refuzat oferta. S-au îndreptat spre nişte plaje pe jumătate pustii, care l-au tentat pe Carvalho, dar şoferul i-a promis raiul din Pattaya, unde putea vedea coralii de pe fundul mării şi cele mai frumoase femei din Thailanda, insista, sculptând aerul cu mâinile. Carvalho voia să-şi umple ziua şi să atingă fundul acelei mări a absurdului, echivalentul călătoriei alături de acel palavragiu deghizat în Botezător. Pentru şofer, faptul că Pepe urma să vadă Pattaya era un prilej de orgoliu patriotic. E adevărat că Pepe regreta, totuşi, că nu se oprise pe plajele de la Na Klua, fiindcă la prima vedere Pattaya i se păruse

aidoma unui Benidorm cu vegetaţie tropicală şi madrileni mai puţini, destui, cu toate acestea, ca să fie auziţi silabisind pe ici, pe colo, cu creierii adăpostiţi sub o pălărie colonială din pai şi cămăşi pe care era serigrafiat numele plajei Pattaya. Automobilul a urmat bulevardul arcuit de pe ţărmul mării, care se termina la Boatel Point. Acolo Carvalho s-a oprit, s-a schimbat în maşină şi a coborât deghizat în turist, ieşind, printre plante, în întâmpinarea mării de un albastru cald şi blând. S-a aşezat pe prosopul luat din hotel şi întins pe nisip şi a acceptat trei whisky-uri scoţiene, pe care şoferul i le-a servit în cursul celor două ore cu soare. Apoi s-a lăsat condus la restaurantul care dădea pe o terasă ocrotită de o copertină din pai, unde i-au servit salată de orez cu fructe de mare şi un peşte frumos, care semăna cu smaridul roşu, prăjit în exces pe jarul din lemn de tamarind. Lângă salata de orez puseseră o sticlă de Chablis, iar privirii întrebătoare a lui Carvalho i-a răspuns zâmbetul şoferului, zâmbetul celui care şi-a făcut datoria. Găsise o sticlă de Chablis în restaurantul Barbos, o cumpărase şi poruncise să fie pusă la rece în băruleţul de pe plajă, unde presupunea că Pepe dorea să mănânce. Carvalho se temea ca nu cumva să-l ardă soarele tropical şi a hotărât să nu mai facă plajă după masă şi să dea o raită prin inima turistică a Pattayei, pe lângă debarcaderele pentru şalupele cu fund transparent, care străbăteau golful, pline cu turişti fascinaţi de minunile din coral ale adâncurilor. S-a oprit în faţa

unei mici tarabe cu ghiocuri şi obiecte din sidef, a cumpărat un ghioc sidefiu, în inima căruia vuia marea, şi, întorcându-se, şi-a văzut şoferul certându-se în şoaptă cu doi indivizi în pantaloni scurţi şi cu feţe nesuferite sub şepcuţele de plajă. Păstrând distanţa, Carvalho a zărit cu coada ochiului cum cei doi bărbaţi arătau spre un chioşc cu gustări de lângă cel de închiriat motociclete. Şoferul a pus o mână pe fiecare dintre cei doi interlocutori şi i-a împins delicat, sugerându-le să se ducă de unde veniseră. Dar bărbaţii au respins cu câte o lovitură de mână încercarea şoferului şi l-au împins, la rândul lor, spre Carvalho. Şoferul şi-a băgat o mână sub poalele cămăşii, a scos un pistol şi l-a înfipt drept în rinichii celui mai apropiat dintre nesuferiţi. Celălalt s-a oprit şi el şi au făcut amândoi cale întoarsă, blestemându-l pe cel cu arma. În cele din urmă, au făcut stânga-împrejur şi au plecat spre chioşc, în care au şi intrat. Şoferul băgase deja pistolul la loc şi se îndrepta spre Carvalho, zâmbind devotat.

– Ce voiau ăia doi?

– Care doi?

– Tipii cu care stăteai de vorbă.

– Mă întrebau unde puteau găsi nişte fete.

A râs, schiţând în aer silueta unei femei. Dar ceva i se schimbase în atitutdine. Era grăbit şi a luat-o înaintea lui Carvalho, impunând ritmul întoarcerii la locul unde parcaseră maşina. Din când în când, privea în urmă, iar Carvalho a observat că se întorcea nu numai ca să vadă dacă el îl urma, ci şi pentru a scruta orizontul apropiat,

în care Carvalho ştia să vadă doar tone de turişti cu carnea roşie şi straie irepetabile. Zâmbind, şoferul i-a cerut să-l aştepte şi s-a dus la un telefon public, de la care a vorbit, gesticulând cu o violenţă egală cu a vorbelor proferate. S-a întors de la telefon îngrijorat şi i-a spus lui Carvalho că la întoarcere vor mai avea un pasager. Imediat, o umbră de alarmă i-a acoperit chipul, iar Pepe s-a întors la timp pentru a vedea cum înaintau prin mulţime cei doi tipi pe care şoferul îi ameninţase cu pistolul.

– Duceţi-vă la maşină. Eu am de făcut un comision.

Carvalho i-a dat ascultare. A mers vreo treizeci de metri şi s-a întors să-l vadă pe şofer cum îi aştepta pe cei doi în mijlocul trotuarului. Dar n-a avut timp să-i abordeze. Cei doi înaintau spre el, dar, când au ajuns în dreptul lui, alţi doi l-au blocat pe la spate, şi toţi patru l-au obligat să meargă spre o străduţă laterală, unde au dispărut. Carvalho a şovăit între a-i sări în ajutor şi a-i lăsa să cadă la înţelegere; oricum, maşina nu-i servea la nimic fără şofer, deoarece cheia era la el. Dar Carvalho nu era înarmat, aşa că a hotărât să nu intervină. Ţipetele şi lumea agitată care a ieşit în goană de pe străduţă i-au stimulat picioarele, aşa că a luat-o la goană într-acolo. A trecut printr-un culoar uman şi a ajuns la un trup căzut pe jos în ţărână. Era şoferul, căruia îi curgea sânge nu numai dintr-o rană deschisă în abdomen, ci şi de pe buze şi din alte lovituri de pe faţă, în urma bătăii fără milă. Carvalho

înmărmurise, dar cineva l-a atins şi, depăşindu-l , i-a susurat un „stai cuminte” care l-a paralizat, aşa că s-a oprit în faţa trupului. Tipul care îl liniştise s-a aplecat asupra rănitului, l-a examinat şi s-a întors, strigând după ajutor. A început să ridice trupul, iar alţii i s-au alăturat, dar rănitul a ieşit de pe străduţă pe alte braţe, nu pe ale celui ce iniţiase operaţiunea de salvare. Noul-sosit s-a apropiat de Carvalho şi i-a arătat cheia pe care tocmai o scosese din buzunarul rănitului.

– Am sosit la vreme. Să plecăm de aici.

– Cine v-a trimis?

– M-a sunat la telefon nu demult, când a văzut că gluma se îngroşa.

– Pentru cine lucraţi?

– Pentru madame La Fleur.

Dându-i explicaţii, bărbatul îl împingea pe Carvalho şi privea în jur. N-au ieşit pe bulevardul central, ci pe străduţe lăturalnice, până au ajuns la una perpendiculară pe cea pe care se afla automobilul.

– Să alergaţi în spatele meu.

Fără ca Pepe să fi observat, scosese un pistol şi a luat-o la goană pe stradă în jos, ţintind cu el în faţă. Au ieşit pe bulevardul central, şi-au croit drum printre turişti pe distanţa de treizeci de metri care îi despărţea de maşină şi aproape că au sărit când au urcat în ea. Şoferul a demarat şi a virat energic, îndreptând maşina în sensul opus Bangkokului. La jumătatea manevrei, Carvalho a avut vreme să vadă câţiva bărbaţi care fugeau pe trotuar în urma lor. Doi erau cei cu pantaloni

scurţi, iar celălalt, cel mai puternic, cu craniul ras şi trupul matur de o vitalitate perfectă i s-a părut că nu putea fi decât Jungle Kid.

– Era Jungle Kid?

– Da.

– Dar nu era în bune relaţii cu madame La Fleur?

– Habar n-am. Sunt problemele şefilor. Eu trebuia să-l scot din încurcătură şi să-l duc la Bangkok.

– Şi tovarăşul lui?

Omul n-a răspuns, căci voia doar să iasă cât mai iute din labirintul de drumuri de lut, topite în cele din urmă în centura din spatele Pattayei.

– A murit?

– Da.

– Au să ne urmărească.

– Nu. Au obţinut tot ce voiau să obţină.

Nebuni de tot căcatul, şi-a zis Carvalho, dar a mulţumit cerului pentru viteza maşinii, muţenia şoferului şi periodicele priviri piezişe prin oglinzile retrovizoare. S-a aşezat în scaun să poată vedea bine automobilele pe care le depăşeau şi pe cele ce încercau inutil să-i depăşească.

A închis uşa camerei de hotel cu zăvorul. A deschis cele două valize, cea adusă din Spania şi cea cumpărată în cartierul chinezesc. A pus cea mai mare parte din bagaj în valiza spaniolă şi doar cel indispensabil pentru două zile de călătorie în cea recent cumpărată. A coborât în hol şi a aşteptat ca acesta să se umple de turişti

îmbrăcaţi de seară, ca să se apropie de Bell Captain şi să-i explice că pleca în călătorie, că se va întoarce la Dusit Thani şi că voia să lase o valiză în hotel. Explicaţia şi o sută de bahti l-au convins pe Bell Captain, iar Carvalho s-a întors în odaie, unde, cinci minute mai târziu, a venit să-i ia valiza. Îi era rău de la Mekong şi se simţea flămând, dar nu voia să iasă din hotel, aşa că a apelat la room service, care oferea doar mâncare occidentală. A cerut salata cu raci, steak Sirloin şi fructe, convingându-se din nou că nu există senzaţie de singurătate superioară celei de a mânca de unul singur într-o cameră de hotel. A verificat dacă uşile erau închise, a pus pipa pentru opiu sub pernă şi s-a lăsat adormit de un nou capitol din istoria fecioarei războinice. După ce a decis că sensul comicului pe care îl captase în filmul asiatic era aidoma celui din teatrul parohial din copilărie, a adormit.

Jacinto a sosit cu o grămadă de l-uri şi i-a comunicat că grupul care pleca la Chiang Mai era alcătuit din cinci turişti.

Ceilalţi patru erau deja în furgoneta ce înlocuia autocarul. Erau două cupluri de catalani, care au primit cu totală indiferenţă comunicatul politic dat de ghid:

– Fost alegeli la Spania. Caştigat majolitate male Felipe González. Socialist. Felipe González, socialist, a comunicat sau a întrebat Jacinto.

Toţi cinci au aprobat, dând din cap.

– Şi Convergencia i Unio? Ştii ce procentaj a luat?

Întrebarea uneia dintre femei a fost criticată de ceilalţi trei.

– *I ara, Remei. Com vols que aqui sàpiguen que es Convergència i Unio?*[97]

– Bé que est enterat del resultat dels socialistes.[98]

Jacinto asista imperturbabil la dovezile de prudenţă şi imprudenţă istorică schimbate de catalani între ei.

– Şi comuniştii? a întrebat Carvalho.

– Nimic. Nimic. Puţini deputaţi. Cinci. Aşa zis televizor.

– *Prepara't pels impostos, Quimet.*[99]

A exclamat una din femei, iar cealaltă a lansat un hohot de râs asfixiat, ca al unei înecate isterice, ce-şi cheltuieşte ultimele clipe de viaţă râzând chiar de modul cum se asfixiază. *Bangkok Post* nu publica încă rezultatele alegerilor din Spania, dar adăuga veştilor proaste despre comunişti informaţia că armata malaeză omorâse patru partizani şi că o familie de activişti comunişti thailandezi, foşti studenţi la medicină în timpul revoltelor studenţeşti din anii 1970, se predase poliţiei după ce luase parte la expediţiile mai multor gherile infiltrate în Laos începând din 1976. Carvalho i-a arătat ştirea lui Jacinto.

– Mulţi studenţi plecat în o mie noua sute şaptezeci si doi si şaptezeci si tlei, fi'n'ca politia si militalii omolât la ei.

Catalanilor le displăcea că militarii thai îi omorâseră pe comunişti, căci dădeau

dezaprobator din cap, iar unul din bărbaţi l-a întrebat pe Carvalho, căutând un complice.

– Nici aşa, e adevărat?

– Nu. Nici aşa.

Jacinto zicea că popularitatea militarilor era în picaj de când fuseseră masacraţi greviştii şi manifestanţii, iar masacrul fusese consecinţa temerii că, după iminenta cădere a Vietnamului, va izbucni şi în Thailanda o revoluţie naţională populară. Vorbea fără pasiune, de parcă le explica unde să găsească safire la cel mai bun preţ şi unde cele mai sofisticate masaje. „O sursă oficială informează că un fost student activist şi soţia lui, plecaţi în junglă în 1975 şi 1976, respectiv, ca să se alăture comuniştilor, s-au predat ofiţerilor din Comandoul de Operaţiuni de Securitate Internă, ieri, la Bangkok" Aşa începea informaţia din *Bangkok Post.* Fugind de persecuţia militanţilor de extremă dreapta, studentul trecuse prin Paris, Beijing şi, în sfârşit, Laos, de unde fusese trimis să lupte împotriva gherilelor din nord–est, în Phuphan, sub numele de tovarăşul Khem. Istoria femeii coincidea cu a lui. Fugise din Bangkok după masacrul roşilor din 1976 şi se întâlnise cu el în selvă, unde luptaseră vreme de şase ani şi, în cele din urmă, se predaseră. Carvalho a scos palmierii din poveste, i-a înlocuit cu brazi din Pirinei, iar în amintire i s-au ivit figurile unor eroi comunişti spanioli, feţe îmbătrânite, acum difuze, de înecaţi în oceanul normalităţii. Trăiseră patruzeci de ani în junglă, ca să obţină cinci deputaţi.

Jacinto a avut amabila iniţiativă de a lua valiza lui Carvalho, în timp ce el sărea în furgonetă.

– Nu glea. Puţin bagaj la tine.

– Nu-mi place să car după mine mult bagaj.

– Valiza plea glea pentlu atât de puţin bagaj.

Carvalho a dat din umeri, şi-a reluat bagajele, dar bănuia că, în timp ce cumpărau biletul de întoarcere pentru Chiang Mai, ghidul privea din când în când cu coada ochiului valiza uriaşă, în care nu era decât aer, o trusă, un schimb de lenjerie şi un costum de baie.

Carvalho a călătorit spre Chiang Mai printre francezi înstăriţi şi bine hrăniţi, cu faţa nu doar marcată de vinul bun băut toată viaţa, ci pe care se putea ghici, s-ar fi spus, după intensitatea vinişoarelor liliachii, şi semnul celor mai bune recolte consumate. Pe ferestruică, Pepe contempla mănoasele câmpii centrale, o orezărie nesfârşită, care se prelungea spre munţii din nord şi sfârşitul unei lumi, unde începea alta, ţările Shan şi Laos, care închideau împreună trecerea dintre Thailanda şi China. Cu ani în urmă, făcuse aceeaşi călătorie; Fokkerul se umpluse de nativi care reveneau acasă cu daruri din capitală, iar la întoarcere aceeaşi nativi umpluseră avionul cu cocoşi înghesuiţi în coşuri şi genţi cu durieni recent culeşi. Pe când acum erau doar francezi, japonezi, câţiva catalani şi thailandezi, îmbrăcaţi cu toţii după moda juvenilă de la Corte Inglés, cu o înfaţişare burgheză, în rândul lor ieşind în evidenţă doar o frumoasă malaeză cu buze provocatoare. Scociora în părul soţului, căutând

păduchi, şi-i omora cu nişte cleştişori ad hoc, scoşi dintr-o geantă din piele de crocodil, fără să respecte indicaţia semnalului luminos. Aceasta cerea călătorilor să-şi pună centurile de siguranţă, căci începea coborârea la Chiang Mai.

Aşteptând să-i vină valiza, i-a văzut venind. Pe cei doi i-a crezut mai întâi poliţişti, dar, când au ajuns în dreptul lui, unul purta ecusonul agenţiei. Era ghidul, nu vorbea englezeşte, ci franţuzeşte, şi fusese asigurat că toţi ceilalţi patru călători îl înţelegeau; îl însoţea domnul Chuapiboon, care, punându-se la dispoziţia lui Carvalho, i-a transmis salutările lui Charoen, cu care tocmai vorbise la telefon. Ghidul le-a zis că-i aştepta deja o furgonetă, în vederea primei excursii: ca să vadă elefanţii la lucru şi să viziteze un sat mheo.

– Mi-ar face mare plăcere să stăm de vorbă, domnule Chuapiboon, dar vreau să profit de voiaj şi să aflu câte ceva despre ţara dumneavoastră.

– Am bănuit şi mi-am permis să mă alătur excursiei, aşa că pe parcurs vom putea vorbi.

Omuleţul purta un costum crem, chiar de culoarea avută cândva de albul ochilor lui. Ghidul a dat să ia valiza lui Carvalho, dar acesta şi-a luat-o singur şi a cerut să treacă mai întâi pe la hotel, ca s-o lase acolo. Nu era cu putinţă. Bagajul putea fi pus în partea din spate a furgonetei, iar la hotel aveau să se ducă abia după excursie. Catalanele s-au instalat în furgonetă cât au putut mai aproape de ghid, căruia, începând din acel moment, i-au pus întrebări într-o limbă nouă, bazată pe inteligentul truc de a începe vorbele în

catalană şi a le termina în franceză. Invenţia a funcţionat, totuşi, confirmând astfel teza lui Enric Fuster că limba catalană seamănă cu toate limbile şi e, probabil, chiar esenţa limbii indoeuropene. Cât despre soţi, erau doi, unul prudent, care privea şi tăcea, şi altul care comenta orice vedea, plecând de la filosofia morală că, la întoarcerea în satul lui, nu-i va mai veni să creadă că văzuse tot ce vedea acum. Ce mai, încă de când sosise la Bangkok, îl emoţionase că palmierii existau, soia creştea la margine de drum, orhideele erau muşcatele Siamului, elefanţii ridicau trunchiuri de copac cu trompa şi, în consecinţă, Tarzan şi Sabú nu erau vise din copilărie sau poze de colecţie, ci posibilităţi ale realităţii. Entuziasmul negustorului de ţară era stimulator prin comparaţie cu neroziile auzite de Carvalho pe buzele spaniolilor atotputernici, dispuşi să privească gunoiul din Asia fără să-şi aducă aminte de rahatul din Spania. Tarabagiul voia ca toţi ceilalţi să-i împărtăşească entuziasmul, iar ceilalţi erau nu numai soţia şi prietenii lui, ci chiar şi Carvalho, la care recurgea din când în când, ca să-şi compare entuziasmul faţă de femeile mheo, îmbrăcate ca femeile din Lagartera[100] sau faţă de stampele bucolice ale ţăranilor liniştiţi ce mergeau pe marginea drumului. Carvalho îşi împărţea atenţia între entuziasmul pentru prăjituri: *„Guaita, guaita, Maria! Mare meva. Sembla que ho somii*[101] şi flecăreala cumpătată a poliţistului aşezat alături de el.

– Parcă i-ar fi înghiţit pământul. Vă pot arăta că nu-s aici. Ştiinţific, a adăugat, arcuindu-şi o sprânceană şi făcându-şi din ochi un romb galben.

Pe cărarea ce ducea spre esplanada unde elefanţii urmau să-şi arate măiestria, Carvalho s-a oprit şi s-a uitat la un tânăr care muncea stând pe vine, străduindu-se să transforme bucăţi din lemn de teck în elefanţi subtili, elefanţi gazelă, dacă i-am compara cu milioanele de oribili elefanţi suvenir care se vând în toată Thailanda. Bărbatul era atât de conştient de demnitatea estetică a muncii lui, încât nu accepta să se târguiască cu turiştii, iar Carvalho i-a cumpărat un elefant, fiindcă îndemânarea mâinilor îl fascina la fel cum îl hipnotizau măcelăresele îndemânatice ori chelnerii care ştiau să scoată coloana vertebrală a unui peşte. Contemplarea muncii meşteşugarilor a transformat predica poliţistului într-un peisaj sonor care l-a însoţit mai apoi pe pasarelă, spre celălalt mal al râului, unde îi aşteptau elefanţi-copii cerşetori, care ştiau că oamenii aduceau cu ei banane şi duioşie. Cu picioarele legate, taţii şi mamele lor aşteptau momentul când îmblânzitorii îi vor băga în râu pentru ritualul spălatului în faţa gloatei de turişti: nisip de râu, perie, apă şi un piolet contondent, cu care le ghidau obedienţa. Apoi urmau să care trunchiuri; ghidul insista că, după demonstraţie, după ce fuseseră actori cu gesturi prefăcute în

faţa turiştilor dispuşi să-şi regăsească ţara copilăriei, elefanţii plecau la muncă în munţi.

– Dacă îmi permiteţi, am pregătit un plan de acţiune care va fi dovada definitivă că fugarii nu-s la Chiang Mai.

– V-aţi consultat cu Charoen?

– Desigur, şi e de acord.

Ce mai, Pepe trebuia să se lase văzut pe rutele cele mai obişnuite. Cele petrecute azi erau un bun început, dar trebuia să accepte şi alt calvar: să străbată sate de meşteşugari, să viziteze satul Karen, să suie cele două sute nouăzeci de trepte care duceau la templul Doi Suthep, să umble prin Piaţa de Noapte şi, mai ales, să stea la taifas cu şoferii de pus-pus sau cu taximetriştii, spunându-le de unde venea şi că-şi căuta nişte prieteni.

– Dacă sunt în Chiang Mai, vor da de dumneavoastră.

După show-ul elefanţilor, furgoneta şi-a continuat drumul pe şoseaua asfaltată, iar, când aceasta s-a terminat, a intrat în munţi pe un drum de pământ. Carvalho îşi amintea de o excursie similară făcută într-un sat mheo ascuns printre culturi de mac, unde se puteau cumpăra opiu şi pipe de fumat opiu. Furgoneta trecea printre bananieri, tufe de soia, culturi de orez neirigate, căutând un sat mheo unde nu puteau vedea decât femei care brodau sau făceu alte activităţi artizanale. Populaţia mheo, le-a spus ghidul, e originară din Yunnan, în sudul Chinei. Acolo cultivau dintotdeauna opiul, dar, după persecuţiile politice şi etnice de la sfârşitul

secolului, s-au răspândit în nordul Birmaniei, Thailandei şi Laosului, continuând să cultive planta. Acum, a subliniat el, guvernul thailandez le oferă facilităţi pentru ca şi alte culturi, cum ar fi bumbacul, precum şi activitiţile meşteşugăreşti, să aibă randament economic, şi astfel să renunţe la opiu.

– E adevărat?

Poliţistul a aprobat de câteva ori dând din cap, gata să alunge orice îndoială din mintea lui Carvalho.

– Dar drogul continuă să circule, şi există laboratoare clandestine în tot triunghiul opiului, unde se distilează heroină de 3 şi 4[102].

– Nu putem ajunge peste tot.

– În toate astea-s băgaţi generali şi miniştri brimanezi, thailandezi şi chiar laoţieni.

– Acum e totul sub control.

– Dar continuă producţia.

A insistat poliţistul.

– Dar e totul sub control.

Ajunşi în satul mheo, i-a asaltat o bandă de femei în costume tipice, care vindeau pipe din alamă şi lemn, pentru fumat tutun şi opiu, pipe stilet şi pipe pur şi simplu, artizanale, ieftine, oferite într-o engleză plină de infinitive şi gesturi. Purceluşi mici şi negri, copii ce păreau desenaţi cu smalţ, femei mărunţele şi tăcute, care stăteau la porţile caselor de munte în faţa unui război de ţesut preistoric sau a celui mai rudimentar gherghef. Niciun tânăr, cu excepţia învăţătorului indolent, aşezat pe pervazul unei ferestre a şcolii,

prin care ieşea vocea coralã a copiilor de smalţ care interpretau un cântec franţuzesc: *Sur le pont d'Avignon*[103].

– De ce cântă în franţuzeşte?

– Pe aici au fost mulţi misionari francezi pe vremuri. Nu cu prea mult timp în urmă.

A informat ghidul. Catalanii şovăiau între autoadmiraţie, căci ajunseseră în triunghiul opiului, şi compasiunea faţă de condiţiile de viaţă ale acelor oameni. Şi bărbaţii? Unde erau bărbaţii? Ghidul arăta spre munţi.

– Pe câmpurile de orez neirigate.

– Şi de opiu? l-a întrebat Carvalho, zâmbind complice.

– Opiu, puţin. Foarte controlat. Acum nu se mai cultivă atâta.

La întoarcere, cei patru catalani au fost lăsaţi la hotelul lor, iar Carvalho la Chiang Mai Inn. Poliţistul i-a spus în şoaptă că n-ar fi stricat ca, începând de atunci, să nu mai fie văzuţi împreună, pentru a le permite lui Archit şi Teresei să se apropie. Aşa că Pepe a intrat singur în hotel, s-a dus în cameră, a coborât la piscină şi s-a zbenguit printre francezii veterani, care se jucau scoţându-şi costumul de baie sub apă, în timp ce soţiile le comentau leneş succesele sau eşecurile. A stat sub soarele slab din acel rest de după-amiază, s-a întors în cameră, a pus trusa într-o pungă de plastic, lângă schimbul de lenjerie şi slip, a închis valiza goală în dulap, a atârnat de clanţă inscripţia „Nu deranjaţi" şi a ieşit din hotel, gata să vadă şi să fie văzut. A angajat un pus-pus

şi s-a pus pe sporovăit cu conductorul, comunicându-i scopul fundamental al voiajului său. A străbătut cartierul argintarilor şi lucrătorilor în lemn de teck, s-a întors în centrul oraşului Chiang Mai şi a cerut să fie lăsat în Piaţa de Noapte, de-o parte şi de alta a Chiang Mai Road. Cuiva i se năzărise să deschidă un restaurant german în inima Pieţei de Noapte, printre tarabe de artizanat şi licitaţie, jucării pentru copiii de etnie mheo ce se iţeau din rucsacul mamei, vitrine pentru ţigări de foi birmaneze, verzi de fum, mirosind a medicament, instrumente muzicale de jucărie, pietre, mărgele, tăvi de argint, picturi indiene pe muşama, şepci model mheo, ca aceea cumpărată de Carvalho pentru Fuster, obiecte lăcuite din Chiang Mai şi Birmania, femei cu pielea aproape albă, micuţe, delicate, ca de smalţ. La căderea nopţii, s-a lăsat vânat de un taximetrist care a trecut pe lângă el şi i-a făcut oferta obişnuită: fete, masaje, băieţi, orice dorea.

– Îmi pare rău, i-a surâs Carvalho. Curând plec la Bangkok.

– Chiar acum?

– Chiar acum.

– No avion. No tren.

– Ştiu.

Şoferul a sărit de pe scaun şi s-a dus la Carvalho. La Bangkok îl duce el. Acum? Chiar acum, Pepe avea chiar vreme să meargă la hotel să-şi ia bagajul, între timp, el îşi anunţa familia. Nu, imposibil. Carvalho era foarte grăbit. Soţia i

se îmbolnăvise brusc, şi voia să ajungă cât mai repede, în plus, trebuiau să se înţeleagă la preţ. Dar Carvalho intrase deja în taxi, iar şoferul conducea, încântat de ceea ce spera să câştige din călătorie.

– Trei mii de bahti.

– O mie de bahti.

Târguiala a continuat înainte şi după ce taximetristul şi-a luat iute rămas-bun de la familie, strigând de pe scaun la o femeie care ieşise dintr-o casă de lemn şi tablă. În sfârşit, oboseala reciprocă i-a dus preţul la o mie şapte sute de bahti, iar Carvalho s-a trântit pe canapeaua din spate. Câteva minute, a privit profilul gânditor al şoferului, luminat de jarul ţigării birmaneze de foi oferită chiar de el. Din când în când, şoferul trăgea dintr-o sticlă o duşcă de întăritor din ierburi şi miere. Părea un strigoi galben ce-şi crea propria lumină, singura de pe şoseaua-gură de lup unde abia dacă au întâlnit un camion, înainte ca Pepe să adoarmă, închipuindu-şi tunelul pe care îl croiau în adevărul vegetal şi animal al nopţii pe care îl recâştigaseră. Un tot întunecos, ce cădea peste automobil, încercând să-i blocheze cursa zumzăitoare.

L-a deşteptat zgomotul maşinii care frâna şi dădea înapoi. Şoferul clipea somnoros şi lupta cu volanul, ca să nu piardă controlul. Biruitor, s-a întors spre Carvalho şi i-a oferit un surâs ostenit. L-a informat că trecuseră de Nakjon Sawaan, mergeau deja pe şoseaua numărul unu,

Bangkokul nu era departe, şi l-a întrebat dacă era interesat să se oprească în Ayuthaya, pentru a vedea vechea capitală. Consultând harta, Carvalho a observat că Ayuthaya era foarte aproape de mănăstirea Tam Krabok, şi că, folosind acelaşi taxi şi făcând un ocol pe la Sing Buri spre Lop Buri, câştiga timp. Dar a revenit la proiectul iniţial de a nu lăsa urme directe şi de a-l ţine pe Charoen ocupat cu deducţiile, şi, chiar dacă făcea cale întoarsă, hotărî să meargă tot la Bangkok, schimbând acolo maşina. Intrau în capitală, când şoferul l-a întrebat unde să-l lase.

– Siam Center.

De cum a frânat în faţa treptelor de la centrul comercial ce înconjura hotelul Siam, şoferul a destupat altă sticluţă cu întăritor, a tras o duşcă zdravănă, a ieşit din maşină, a făcut câteva flexiuni, ca să se dezmorţească, şi a privit bănuitor grămada de bancnote întocmită de Carvalho pentru a-i da suma convenită. Când Pepe i-a întins cei o mie şapte sute de bahti, taximetristul a început să se văicărească, amintind de lungimea drumului, oboseala acumulată şi drumul de întoarcere care îl aştepta. Vrând să pună capăt situaţiei, Carvalho a mai adăugat alte două sute de bahti, pentru care a primit un zâmbet şi un salut grav şi ceremonios. Apoi a urcat treptele în goană, a hoinărit prin galeriile comerciale şi brusc a grăbit pasul. A luat un taxi spre Monumentul Victoriei. Acolo l-a lăsat pentru altul şi s-a târguit cu taximetristul pentru o excursie la mănăstire, în calitate de jurnalist

italian care voia să facă un reportaj despre salvarea dependenţilor. Se părea că Tam Krabok era tema unei dezbateri naţionale, căci şoferul i-a spus istoria acelor sfinţi bărbaţi, doi fraţi, care conduceau mănăstirea-spital.

– Au făcut totul din nimic. N-aveau decât terenul cedat de un general.

– Alt general?

– Da, unul de aviaţie. Sunt doi sfinţi. Erau poliţişti şi s-au călugărit. Şi eu am fost călugăr câteva luni, dar n-aveam vocaţie şi m-am lăsat.

Începând de atunci şi sub impulsul temei, Carvalho a tot zărit în gloată monahi în tonuri de şofran care adunau în gamele pomana cerută.

– Uneori, nu primesc pomana dată de anumite persoane.

Lui Carvalho începuse să-i fie lehamite de peisajul din împrejurimile Bangkokului, iar drumul până la Saranuri i s-a părut foarte lung. Nu mâncase nimic din ziua anterioară, aşa că i-a cerut şoferului să oprească la un restaurant de pe şosea, ca să-şi ia ceva, un curry cu orez alb şi banane fripte în frunze proprii. Au ajuns la mănăstire la trei după-amiaza, după ce s-au întâlnit pe drum cu oameni de-acolo îmbrăcaţi în bluză şi pantaloni roz, care aveau găleţi goale.

– Ăştia-s pe punctul de a pleca.

– De unde ştii?

– După culoare. La venire, poartă alb. Apoi alb cu roz şi, când sunt aproape vindecaţi, roz.

Nimic nu aducea a mănăstire ori spital. Era o aglomerare de clădiri funcţionale, de la lemn la

cărămidă şi trecând prin ciment şi tablă, integrate în splendoarea vegetală a tropicului, fără ca la prima vedere să se poată distinge între zona sanitară şi cele pentru rugăciune şi servicii. Se simţea amestecul de călugări şofranii şi personal subaltern de ambe sexe, dedicat trudei lente, obstinate, care se materializa uneori în şantierul unui nou pavilion în faţa căruia se ridica claie peste grămadă un munte de piatră, în vârful căruia un călugăr tânăr spărgea răbdător cu ciocanul pietrele din care era alcătuit muntele pe care stătea, iar alteori în castele de apă sau în munca la bucătăria în aer liber, fără altă protecţie decât un acoperiş din paie. Călugări de vârste greu de precizat, babe cu coşuri pe cap, care coborau cu cumpătare artritică pe drumul noroios, copii care alergau în urma unor câini famelici, o mamă tânără mestecând cu o mână în oala de supă, legănând cu cealaltă bebeluşul din leagăn şi alungând muştele albastre, sărăcia lucie a misiunii sociale, un Pozo del Tío Raimundo[104] în Asia. Călugărul ieşit în întâmpinarea lui Carvalho era secretarul stareţului, avea un tatuaj baroc pe braţ şi a lansat un scuipat lung, leneş şi roşu de la piper, într-un strat de orhidee alimentate cu îngrăşăminte din scoarţă de cocos. Era un bărbat cu o vârstă nedefinită, liniştit în gesturile de postitor. Era mândru să-i poată lămuri lui Carvalho ce făceau acolo şi a luat-o cu începutul, din momentul când la mănăstire sosesc dependenţii de droguri, dornici să se vindece. Se dezbracă, predau tot ce au la ei şi primesc în

schimb o cartelă verde sau roz, după cum au bani sau nu. Ea e cartea lor de identitate. Astfel, intră într-o lume fără bani, în care se roagă, beau infuzii de ierburi, vomită şi, când scârba e neputincioasă, intervine mângâierea rugăciunii. Au chiar şi statistici: anul cu cei mai puţini internaţi, 1970, şi anul cu cei mai mulţi, 1963. De la 290 la 9.700, fără nicio justificare, fiindcă în 1982 sunt aproape 1.200 de internaţi. Ăştia-s acolo, într-o sală mare, comună, împărţită în două zone, una pentru cei în prima fază de tratament, alta pentru cei dintr-a doua. Pe nişte scânduri aşezate pe o încrengătură de stinghii, patruzeci–cincizeci de cadavre gălbui stăteau pe vine, se convulsionau ori se răsuceau pe pături din câlţi, ca să scape de frigul lăuntric feroce, privându-l pe chibiţul străin cu ochi de sticlă opacă. În faţa pavilionului stătea un monah bătrân, zdravăn, urât la chip, în contrast cu dulceaţa călugărului tatuat.

– Mai târziu am să vă prezint stareţului, i-a şoptit lui Carvalho.

– Fiţi amabil, mi s-a vorbit despre un călugăr de aici, iar eu îi aduc salutări de la familie. Numele lui e Chin Ramsun.

Braţul tatuat s-a înălţat, arătând spre călugărul ce continua să spargă pietre din înaltul muntelui ridicat chiar de el.

– Îl pot saluta?

Călugărul tatuat s-a înclinat şi s-a retras. Carvalho s-a îndreptat spre pietrarul îndârjit, pe care instinctul pietrei îl făcea să nimerească la fix

ori de câte ori ciocanul cobora ca un fulger molcom. De la poalele muntelui, l-a strigat pe nume. Ciocănitul s-a oprit, iar asupra lui Pepe a căzut privirea pătrunzătoare şi bănuitoare a Asiei.

Monahul s-a înălţat ca un plop şi a coborât cu grijă, ca nu cumva să alunece pietrele. Carvalho s-a temut pentru tălpile picioarelor lui desculţe, dar tânărul a coborât cu precizie de expert. Înalt, cu cap ovoidal, muşchi lungi şi ochi care bat în galben, din pricina postului, s-a înclinat în faţa lui Carvalho, asumându-şi tonul confidenţial al vorbelor lui şi începutul plimbării care să-i ducă departe de locul unde aştepta monahul tatuat.

– Mi-a dat numele dumitale mama lui Archit.

Carvalho i-a povestit despre călătorie, paşii făcuţi, întâlnirea cu părinţii lui Archit, stratagema voiajului la Chiang Mai, convingerea că poliţistul Charoen i-a pierdut urma şi că trebuia să dea de Archit şi de femeie chiar atunci când cu siguranţă nu era urmărit. Călugărul l-a ascultat atent, apoi a spus aparent fără nicio intenţie în glas şi gesturi.

– Primesc salutările şi v-aş ruga să vă continuaţi vizita. Dacă am sta prea mult de vorbă am da de bănuit. Când terminaţi vizita, am să le cer voie mai marilor mei să merg la Saraburi să cumpăr ceva de care am nevoie, pentru ca dumneavoastră să mă luaţi cu taxiul.

Dar Carvalho avea nevoie să-şi creeze nişte aşteptări, aşa că, înainte de a se preface că-şi lua rămas-bun şi a se întoarce la monahul tatuat, i-a cerut:

– Spune-mi, cel puţin, dacă ştii unde sunt.
– Cred că da.

Secretarul tatuat l-a preluat pe Carvalho şi l-a condus spre pavilionul cel mare, construit pe şantier, în faţa căruia un monah sporovăia cu trei-patru muncitori. Vrând să-l prezinte, a pus ambii genunchii în pământ, s-a aplecat asupra mâinilor împreunate, s-a ridicat şi a început să dialogheze cu celălalt. Apoi l-a invitat pe Carvalho să se apropie, dar detectivul s-a limitat să-l salute pe stareţ, dând din cap. Acesta era un bărbat puternic, cu ochii galbeni de atâta post şi ţepi viguroşi de păr sur, răsăriţi după ras. Fuma dezinvolt o ţigară din tutun blond american, scoasă dintr-un pachet ascuns în pliurile sutanei, şi l-a invitat pe Carvalho la locul unde lucra la colecţia de cântece tradiţionale din Thailanda şi alte colţuri ale lumii. Au intrat în marele pavilion, s-au descălţat, au urcat o scară de granit cu balustrade de plastic şi s-au îndreptat spre o incintă compartimentată cu pereţi falşi de placaj vopsit maro. Predominau aparatele acustice şi fişele deteriorate din fostele birouri, din care stareţul a început să scoată partituri scrise chiar de el cu note din Occident, pe care le-a comparat în faţa lui Carvalho cu trascripţiile benzilor sonore de pe bobinele ce atârnau de nişte bare din fier.

– Aici sunt peste o sută de mii de cântece din toată lumea.

A spus stareţul cu o mândrie stăpânită de umilinţa budistă, neîmpărtăşită de ceilalţi

monahi, care i-au lăudat lui Carvalho fapta de cultură a bărbatului care în urmă cu trei ani n-avea cunoştinţe muzicale şi folosea doar un vechi pianoforte. Cântecele stareţului de la Tam Krabok erau acum vestite în întreaga Thailandă, l-a informat călugărul tatuat, rugându-şi apoi şeful să-i arate lui Carvalho unul dintre cântecele italiene culese. Cu siguranţa celui stăpân pe chestiune, stareţul a tras un sertar, a ales aproape fără şovăială o fişă şi i-a întins-o lui Carvalho. *Una piccolissima serenata.* Între timp, doi călugări tineri au pornit un casetofon şi cântecele autohtone ale stareţului au început să răsune. Lui Carvalho i s-a părut că le auzise peste tot, dar poate că efectul auditiv se molipsise de la cel optic, sau poate că senzaţia de a trăi printre oameni egali se prelungea în cea de a crede că auzea mereu acelaşi lucru. Carvalho a lăudat munca, răbdarea şi mijloacele rudimentare ale celor ce se străduiau să facă posibilă truda stareţului, iar comentariile lui au meritat din plin privirea de mulţumire a sfântului bărbat. Gesturile nu-i mai erau înţepenite şi chiar l-a luat pe Carvalho de braţ în drum spre ieşire şi i-a mărturisit că el cunoştea Italia de pe când era marinar. Întâi am fost marinar, apoi poliţist, i-a povestit stareţul. După aceea, am fost pur şi simplu om, dar am descoperit ceea ce Buddha numeşte *simţul analitic al producţiei condiţionate.* Existenţa condiţionează naşterea, iar naşterea condiţionează durerea, bătrâneţea şi moartea. Cu bătrâneţea şi moartea nu se poate lupta, dar cu

durerea da, mai ales când ea depinde de voinţă. Aici luptăm pentru ca din aceşti oameni distruşi să piară voinţa durerii confundate cu voinţa plăcerii.

Acesta era mesajul final şi, după ce i-a cerut ca, orice-ar publica, să-i trimită un exemplar al ziarului, stareţul a plecat spre altă dependinţă a mănăstirii, iar călugărul tatuat l-a însoţit pe Carvalho până la drumul de ieşire. Acolo îi aştepta Chin Ramsun, care s-a îndreptat umil spre monahul secretar şi a început cu acesta un dialog care l-a cam stingherit pe tatuat.

– Fratele Ramsun are nevoie să meargă până la Saraburi pentru câteva cumpărături. V-ar deranja dacă l-aţi duce cu taxiul dumneavoastră?

Carvalho a acceptat, încercând să pună mai multă generozitate decât entuziasm în gesturi şi vorbe.

– Desigur. Reportajul pe care îl veţi scrie va apărea fără fotografii?

Carvalho şi-a asumat neobişnuita comportare a unui trimis special care face un reportaj fără să fie însoţit de fotograf.

– Uitasem. Fotograful meu e un profesionist german care locuieşte la Bangkok, iar azi n-a putut veni cu mine. Va veni pe-aici în cinci sau şase zile, şi vă rog să fiţi amabili cu el aşa cum aţi fost şi cu mine.

– Va fi bine primit.

A zis tatuatul, cu o perfectă înclinare a trupului, pe care Carvalho a încercat s-o imite în timp ce se întorcea la taxi. Pepe a avut timp să-l

avertizeze pe Ramsun să nu vorbească în prezenţa şoferului, care a îngenuncheat şi s-a aplecat asupra mâinilor împreunate, când a văzut că monahul urca în automobil. Au ieşit la drumul mare, iar Carvalho i-a cerut şoferului să oprească la primul bar de pe şosea, fiindcă îi era sete. Zis şi făcut, iar Carvalho şi călugărul s-au aşezat la o masă hodorogită, pe care un copil desculţ a pus o bere pentru Carvalho şi un pahar cu apă pentru Ramsun.

– Acum o săptămână, Archit mi-a trimis un mesaj. Voia să mă vadă. Ne-am dat întâlnire pe câmp, la jumătate de kilometru de mănăstire, şi a venit la întâlnire cu femeia căreia îi spuneţi Teresa. Archit şi cu mine suntem fraţi de lapte. Părinţii mei erau ţărani din nord-est, ca şi ai lui Archit, mama mea a murit la naştere, iar pe mine m-a crescut mama lui Archit. Înainte de călugărie, am dus o viaţă foarte ticăloasă, am intrat în mănăstirea-spital ca să mă dezintoxic, apoi am rămas acolo şi m-am călugărit. Vreau să vă spun că eu ştiu în ce lume se mişcă Archit, fiindcă într-un anume fel ea mai e încă a mea, şi am asupra lui ascendentul de a fi fost cândva un protagonist de-al ei şi de a fi acum un om sfânt. Archit şi femeia erau disperaţi. Se simţeau singuri în faţa poliţiei, a celor din Maï pen raï, dar mai ales a lui Jungle Kid, care îi urmăreau. Nu puteau fugi prin Bangkok, nici pe la frontierele cu Laosul ori Cambodgia, închise de patru-cinci ani. Nici nu puteau să treacă frontiera clandestin şi să rămână în ţări ca Laos ori Cambodgia, unde n-ar

fi fost înţeleşi şi ar fi ajuns la puşcărie sau ar fi fost repatriaţi. Nu-i sigură nici graniţa cu Birmania. În fine, i-am sfătuit să stea câteva zile într-un loc mai insolit, apoi să treacă frontiera spre Malaysia, să ajungă la Panang şi, de acolo, la Singapore şi în Europa. Trebuiau aranjate două probleme: identitatea lor şi locul unde să aştepte. Pentru prima, i-am trimis la un prieten de-al meu din Bangkok, pentru a doua, le-am sugerat o insulă din Golful Siam, Koh Samui, pe care eu o cunosc, fiindcă mi-am făcut noviciatul în mănăstirea Marelui Buddha al Mării, lângă plaja Bo-Phut. Koh Samui e încă în afara rutelor turistice, abia dacă are poliţie şi aceea e tolerantă, căci acolo vin îndeobşte turişti tineri, ce-a mai rămas din cei pe care îi numiţi hippies. Le-am zis să aştepte acolo câteva zile şi apoi să treacă frontiera malaezã pe la Sadao.

– Deci acum sunt în Koh Samui.

– Logic, probabil că mai sunt în Koh Samui, iar în câteva zile vor încerca să ajungă la Sadao.

– Merge vreun avion la Koh Samui?

– Nu. Mai bine că nu merge. Biletele de avion sunt uşor de controlat. Trebuie să mergeţi cu trenul până la Suratani, de acolo să luaţi un taxi până în portul Ba Dong, iar apoi să mergeţi cu barca până la Koh Samui.

– Şi asta nu-i o cursă?

– Uneori, ca să scapi de o cursă mare trebuie să intri într-una mică.

– Şi cum ajung la Koh Samui fără să afle Charoen şi Maï pen raï?

– Vă dau adresa omului meu din Bangkok, ca să vă ajute în problemele legate de identitate şi de rezervarea biletului de tren.

Călugărul s-a ridicat şi s-a dus la toaletă, iar în câteva minute s-a întors şi l-a invitat pe Carvalho să-l urmeze la taxi. După ce s-au aşezat şi au pornit din nou, i-a pus în palmă un petec de pânză sfâşiat din sutana lui, în care Carvalho a ghicit prezenţa unei hârtii.

– Petecul trebuie să i-l daţi prietenului meu.

La Saraburi, şi-au luat în grabă rămas-bun, iar ochii lui Chin Ramsun n-au vădit nicio emoţie specială când a spus:

– Noi credem că dorinţa, ura şi teroarea dau foc lumii. Aşa a fost dintotdeauna şi aşa va fi mereu. Archit e victima dorinţei, urii şi terorii şi va muri ca o victimă. Îmi pare rău, fiindcă îi iubesc şi pe el şi pe mama lui. Dar ţineţi minte cuvintele mele.

Carvalho nu le-a uitat, iar ele l-au ţinut departe de flecăreala taximetristului, care se străduia să-i arate tot ce ştia despre Tam Krabok.

– I-aţi văzut vomitând în public? Nu. Fireşte. Aşa fac dimineaţa. Fiecare bolnav stă în grădină, în genunchi în faţa unei găleţi, îşi ia ierburile şi vomită în ea, în faţa tuturor.

– Dar ce proastă eşti, ce prostuţă!

Rosa Donato i-a dat un ghiont uşor fetei spre inima salonului, sub ochii Martei Miguel. E tare timidă. Marta, asta-i Merche, de-acum încolo îmi va fi secretară, mâna mea dreaptă.

Marta Miguel a sărutat fata pe amândoi obrajii şi s-a dat un pas înapoi, ca s-o poată vedea în întregime.

– Ce frumoasă!

– Şi foarte deşteaptă. Dar intră, au sosit şi celelalte şi nesuferitul de Juli Rigol, deja beat. Nu-l ştii? Mă rog, pictorul de cai însurat cu trapezista.

Marta a trecut de pragul ce despărţea salonul de livingul împărţit în două zone, una pentru muzică, alta pentru lectură, pentru că mie îmi place mult să citesc, mă înnebuneşte cititul, stăruia Rosa Donato, strângându-şi boticul şi odată cu el şi ridurile ce i se adunau în jurul buzelor.

– Gustă ceva, Merche, poate prinzi curaj. O vedeţi voi aşa, dar pe urmă, în afaceri, e un adevărat vultur, e mai rea ca mine.

Merche a râs de propria-i răutate. Martei Miguel îi părea prea slabă, prea apropiată de stilul Audrey Hepburn, la care Donato poftise mereu, cu excepţia lungii pasiuni pentru Celia Mataix.

– Nu-i un *party* normal. Aici aveţi două suspecte de omor, Marta şi cu mine. Ce plicticoasă-i poliţia, zi şi tu, ce plicticoasă!

Traducătoarea de romane feministe, câştigătoarea celui mai important premiu pentru nuvelă al literaturii din Murcia, bătrânul pictor de cai şi soţia lui, fostă trapezistă, au râs de ceea ce i se întâmplase Rosei Donato.

– Şi tu unde ai fost în acea zi? Ce prostie, dacă nu era zi, era noapte. Ce plicticoşi, auzi, tu şi Marta, biata Marta, aţi depăşit măsura, ca şi

ultima oară. Vino să bei ceva, nu te lăsa, azi sărbătorim angajarea lui Merche, care-i o comoară.

A umplut cupele cu şampanie Juvé y Camps Reserva Familiar şi a anunţat că, dacă voiau alt soi, niţel mai sec, complet sec, sec sec, avea şi o Brut Nature Torelló excelentă. Au ridicat cupele, şi pictorul a spus: pentru Merche. Pentru Merche, au zis şi ceilalţi şi au băut, uitându-se unii la alţii, dar mai ales Rosa la Merche şi Marta la Rosa. Merche s-a aşezat pe canapea, Rosa lângă ea. I-a pus o mână pe un picior, apoi i-a petrecut un braţ peste umeri şi, în sfârşit, a obligat-o să-i întindă faţa şi a sărutat-o pe buze.

– Eşti foarte frumoasă.

– Aşa-i, într-adevăr.

– Ce casă frumoasă ai, Rosa!

A spus fosta trapezistă, care, judecând după evidenta-i deteriorare fizică, nu căzuse de pe trapez prea rar.

– Patru lucruri, dar bune. Şi asta, mulţumită faptului că, din magazin, ştiu ce e şi ce nu e o oportunitate. Cheltuiesc totul pe casă şi pe mine. La ce bun să ai bani? Doar aţi văzut. Acum, cu socialiştii…

– Păi, eu am votat cu ei, a spus romanciera.

– Şi eu la fel, a adăugat traducătoarea.

Fosta trapezistă votase şi ea tot cu socialiştii, la fel şi soţul ei şi Marta Miguel. Rosa Donato a izbucnit în râs şi s-a înecat.

– Ce haios! Şi eu la fel!

Toţi votaseră cu socialiştii.

– Păi, mi-am zis, fie ce-o fi. Pentru mine, a fost ca la ruleta rusească. Nu ştiu dacă vor fi mai buni, dar dacă nu vor fi mai răi decât ceilalţi, am să fiu mulţumită.

– Păi, mie îmi place Guerra[105].

– Felipe[106] e băiat bun, dar Guerra e genial, se vede ceva, ceva care... în fine, e excesiv, cum se spune acum.

Merche mergea privind la unii şi la alţii, accepta şi primea şampanie.

– E ciudat că aici, la Barcelona, nu s-a văzut bucuria pentru victoria socialiştilor. Alaltăieri, *La Vanguardia* a publicat un articol foarte bun despre asta, al Estherei Tusquets.

– L-am citit deja, dar, cum ea-i marginală, ori s-a bucurat ori s-a înfuriat.

– Nu, orice-ar fi, articolul era bun. E adevărat, aici nu s-au bucurat ca la Madrid.

– Ia te uită, fiindcă socialiştii catalani ştiu că pentru ei alegerile le-a câştigat Felipe González, şi asta are un preţ.

– Vă rog să nu vă legaţi de Catalonia mea, a ridicat tonul pictorul. Fiindcă, înainte de toate, eu sunt catalan.

– Eu, înainte de orice, sunt femeie, i-a tăiat-o Donato.

– Femeie catalană, a insistat pictorul cu o încăpăţânare etilică.

– Dar şi euroasiatică. Vai, Martita, fetiţo, mi se pare că mâncăii ăştia nu ţi-au mai lăsat tartine.

– Erau puţine, a spus cu sinucigaşă sinceritate fosta trapezistă.

– Ce vorbeşti, erau aproape trei kile. Martita, caută în frigider, poate mai găseşti câte ceva. Haide, Merche, du-te cu ea.

Cele două femei au plecat una după alta şi, din spatele lor, s-a auzit vocea lui Donato.

– Ei, să nu vă pierdeţi cumva, că apartamentul e mare.

Marta s-a indignat.

– Da' ce-o fi crezând asta?

– Nu-i da atenţie, aşa-i ea, glumeaţă.

Merche avea o vocişoară pe măsura oscioarelor din trup. A deschis frigiderul şi s-a aplecat. Marta i-a văzut gâtul mătăsos, cârlionţii negri desprinşi din coafură, şi i-a pus delicat o mână pe spate, ca pentru a-i continua gestul. În spatele ei a tunat Donato.

– Mâna aia!

Marta a tresărit, s-a întors şi a văzut-o venind, furioasă, pe Rosa Donato.

– Ştiam eu că ai mâini uşoare, prea uşoare.

Donato a dat-o la o parte pe Merche şi a trântit uşa frigiderului.

– Haide, tu în salon şi tu unde vrei.

Apoi, din uşă, a lătrat feroce:

– Ai grijă ce faci cu mâinile, că cine ştie ce-ai să păţeşti.

– Da' cine te crezi? Regina din Saba?

Donato n-a vrut să rămână datoare şi a revenit în încăpere, apropiindu-şi faţa de a Martei şi spunându-i cu voce sufocată.

– Ce plătesc eu, mănânc eu, ai înţeles?

– Da ce căcat mai e şi ăsta? Am făcut doar un gest tandru.

– Păi, fă-l cu mă-ta, că nu i-ar strica.

Marta i-a tras Rosei o palmă, imediat înapoiată. Au rămas faţă în faţă, dar Marta i-a întors spatele şi a plecat în căutarea ieşirii, urmată de ochii implacabili ai lui Donato. Marta Miguel şi-a dat bine seama ce se întâmplase abia când a ieşit din casă, a traversat grădina cu piscină a micuţei comunităţi de lux, iar frigul primei nopţi de noiembrie a anihilat căldura şampaniei şi a palmei primite. Era nespus de furioasă pe sine şi pe Donato, iar pe drumul spre oraş furia a făcut din ea o şoferiţă imprudentă a bătrânului Seat 127. A parcurs Via Augusta dintr-un foc, favorizată de semafoare, şi s-a lansat pe strada Balmes, o groapă deschisă spre piaţa Catalonia şi spre Ramblas. A parcat maşina pe lângă biserica Santa Monica, iar picioarele ei scurte şi puternice au umplut noaptea cu percuţia tocurilor de la pantofi. Paşii au purtat-o spre casa unde locuia Charo, şi a rămas în faţa ei, măsurându-i din nou dimensiunile, dar de astă dată s-a hotărât, s-a apropiat de uşă şi a apăsat pe soneria interfonului. Intr-un târziu, a răspuns o voce de femeie:

– Cine-i?

– Dumneata eşti Charo? Sunt Marta, o prietenă de-a lui Pepe. Trebuie să-ţi vorbesc urgent.

– La ora asta? E două noaptea.

– E urgent.

– S-a întâmplat ceva cu Pepe?

– E urgent, te rog.

– Bine, urcă.

Sunetul zăvorului electromagnetic a părut un cutremur.

– Ştii, nu-i ora potrivită.

A subliniat Charo, cu spaimă în ochii plini de somn şi rimei scurs.

Purta un furou aproape străveziu şi Marta Miguel a observat chiştocul de havană uitat în scrumiera din micul living unde intraseră, sticla de whisky şi cele două pahare cu resturile de apă, ce luaseră culoarea alcoolului, din cubuleţele topite.

– Nu ştii ce rău îmi pare, dar prietenul dumitale e plecat şi trebuia să-ţi vorbesc. A plecat atât de repede. I-am întrebat deja asociatul.

– Care asociat?

– Un băiat subţirel, chel, cu părul aşa…

– Biscuter. Mă rog, asociatul lui, e bine. Şi ce ţi-a zis?

– Că poate ştii dumneata ceva.

– Dar el m-a întrebat la telefon, în faţa dumitale, acum îmi amintesc, şi ţi-am spus că nu mi-a zis nimic.

– Am crezut că ai spus aşa din discreţie, dar că, dacă te-ai strădui să-ţi aminteşti…

– Nu mi-a spus nimic nici despre dumneata, nici despre nimic. Nu-mi vorbeşte de munca lui, decât când are nevoie de mine, şi în ultima vreme nu ştiu unde se duce, fiindcă ne vedem foarte puţin.

Charo şi-a dat seama că Marta era abătută. Mă rog, nu te supăra. Bea un pahar.

– Te-am trezit din somn.

– Acum nu mă mai adoarme nimeni, şi un pahar nu mi-ar strica.

Charo a poftit-o pe Marta să ia loc. S-a dus la bucătărie, să caute două pahare curate şi cubuleţe de gheaţă. La întoarcere, a găsit-o cu capul pe spătarul sofalei şi antebraţul pe ochi. Dar, auzind clinchetul cubuleţelor în pahare, şi-a tras braţul, a luat unul şi a pus sticla rece pe pleoapele închise, parcă pentru a-şi atenua durerea ochilor ca nişte tumori.

– Ce-ai păţit? Ţi-e rău?

Marta Miguel avea părul scurt, ciufulit şi nu prea curat. Osteneala, băutura şi migrena îi accentuau asimetria trăsăturilor, luciul buzelor căzute, aerul de animal de categoria a treia, obosit de sine.

– Lor n-are să li se întâmple niciodată nimic. Sunt atât de strălucitori. Au atât de mulţi bani. Şi atâţia prieteni.

– Despre cine vorbeşti?

– Despre ei.

Braţul îndoit al Martei Miguel a indicat o armată de biruitori, din care, fără nicio îndoială, ea nu făcea parte:

– Nu-i cunoşti. Sau poate da, fiindcă-s toţi o apă şi-un pământ. Ai auzit vorbindu-se de sticla de şampanie? De femeia găsită moartă acasă la ea, în zori?

– Da. Am citit. Pe diagonală, dar am citit. Pepe a preluat cazul?

– Nu. Eu l-am preluat.

Şi a început să râdă:

– Şi cum l-am mai preluat!

De-a-dreptul amuzată, Marta Miguel a urmărit reacţia lui Charo, bruneta micuţă cu ochi mari şi buze cărnoase, cu cearcăne şi labe de gâscă.

– În noaptea crimei, eu eram acolo. Era o petrecere pentru Celia, tipa care a murit. Celia era foarte bună prietenă cu Rosa Donato, pe care tocmai am băgat-o în mama mă-sii. Era o petrecere oribilă, de prost gust, dar o dădea ea, chiar ea, şi eu visasem ani în şir la acel moment. Ai văzut poza în ziare? Nu-i dădeam dreptate, că nu mai era de mult o fetiţă, era deja o femeie ca mine, trecută de patruzeci de ani. Era blondă, cu un păr minunat, un chip de tânără florentină – nu ştiu de ce spun asta, nici nu prea ştiu cum sunt tinerele florentine – şi un trup lung, care trepida în ritmul muzicii, o piele de lux, de lux, de piersică, spun scriitorii. Cred că trecerea anilor o făcuse tot mai frumoasă. Şi tânără era frumoasă, dar îi lipsea farmecul unei anume decandenţe. Celia Mataix, putrezea ca mine, ca Donato, ca dumneata. Dar ea putrezea dinspre frumuseţea absolută. Mi-o amintesc de parcă o văd, acum douăzeci şi ceva de ani, la universitate. Ai studii universitare?

– Nu.

– Purta mereu un trandafir proaspăt şi bluze cu gât de lebădă, cum n-am putut niciodată să port,

atunci fiindcă erau foarte scumpe, acum fiindcă am gâtul scurt. Moştenire de familie. Şi tata avea gâtul scurt, şi mama, biata de ea. Mama e invalidă. Au rămas doar ochii şi pielea din ea, sărăcuţa.

– Îmi pare nespus de râu.

– Îţi pare rău, pentru că ai inimă bună. Dar lor nu le pasă. N-au nevoie de sentimente. Au dreptate, încă din copilărie au ştiut că lumea e făcută pe măsura lor şi-i de-ajuns s-o înţeleagă de pe poziţia propriilor interese. Ea era la fel, vreau să zic Celia, dar avea un nu-ştiu-ce fragil. Nu era un rechin. Era fragilă. Uneori oamenilor le ies aşa, paraziţi pe care îi hrănesc şi îi ascund, ca să nu-şi facă de râs clasa socială ori rasa, că-s deja o rasă, şi ce rasă! O clasă socială atât de cinică, atât de dominatoare ajunge până la urmă rasă şi te scuipă-n faţă, vorbă cu vorbă, gest cu gest: nu eşti de-a noastră, chiar dacă eşti de o sută de ori mai valoroasă ca ei şi ţi-ai rupt coatele ca să ştii la fel ca ei, mai mult ca ei. Dar, oricât ai învăţa, n-ai să ajungi niciodată să ştii ceea ce cu adevărat îi deosebeşte, capacitatea de a se aprecia pe sine şi a relativiza tot ce le e străin, cu care noi nu suntem dotaţi. Oricât de puternici am ajunge, chiar dacă avem bani, inclusiv cultură sau putere, continuăm să ne cerem scuze că ne-am născut.

– Despre cine vorbeşti?

– Despre ei. Despre scursurile alea.

– Şi ce legătură are Pepe al meu cu toate astea?

– El m-a căutat, pentru că îl interesa crima, şi, când m-a găsit, nu mi-a dat nicio atenţie, din contră, a lăsat totul să curgă de la sine.

Marta Miguel a băut al doilea whisky. A ridicat braţul, toastând în tăcere pentru Charo, şi l-a golit din două sorbituri. O vedea pe Charo printr-un văl de inexplicabilă umezeală, i se părea nostimă, mai aproape de patruzeci decât de treizeci de ani.

– Nu-i permite lui Pepe să te lase atât de singură. Eşti tânără şi foarte frumoasă.

– Mulţumesc. Mă rog, mă plâng, dar el are munca lui, iar eu a mea.

Marta s-a aplecat în faţă şi a pus o mână pe genunchiul lui Charo, ieşit de sub furou şi rămas descoperit. Charo a privit mâna, apoi chipul puhav al Martei, pe care stăruia un surâs lasciv şi prostesc. Şi-a tras genunchiul, dar mâna l-a urmat, ca o ventuză. Charo a luat mâna Martei şi a dat-o la o parte.

– Regret, doamnă, dar nu înghit găluşca.

Marta a rămas o clipă cu mâna în aer. Apoi şi-a reluat, suspinând, poziţia iniţială.

– Nu-nghiţi găluşca…

Şi a izbucnit în râs.

– E limpede. Încă un whisky şi plec, a jurat.

– Faptul că n-o înghit nu înseamnă că o arunc.

– Am trecut pe aici, am venit doar să te salut.

Râdea de propriu-i haz.

– Mâine vei vedea lucrurile altfel. Odihneşte-te. Cum ai ajuns aici?

– Cu maşina. Am maşină.

Şi a adăugat cu satisfacţie exagerată.

– Sunt primul membru al familiei cu maşină.

– Nu eşti în stare să conduci. Vrei să-ţi chem un taxi?

– Am maşină şi mă întorc acasă cu maşina. A exclamat feroce Marta Miguel, ridicându-se în picioare, gata s-o împiedice pe Charo să-i refuze dreptul de a-şi conduce maşina. S-a îndreptat spre uşă cu paşi mari, care se prefăceau a fi siguri şi, ajunsă acolo, a întins buzele, ca s-o sărute pe Charo pe obraz.

– Oricum, mulţumesc. Dumneata mă înţelegi. Oare, cu timpul, am putea fi prietene?

N-a aşteptat răspunsul. A deschis larg uşa şi a închis-o zgomotos după ea. S-a străduit să-şi reţină voma până a ajuns în stradă. Dar a izbucnit ca o fântână arteziană oţărâtă, de cum a început liftul să coboare.

„Caută-l pe Khao Chong la debarcaderul de la Oriental. El va şti ce s-a ales de amicii noştri şi te va ajuta să dai de ei.” Carvalho a memorat nota şi, pentru cazul în care uita numele omului de legătură, şi l-a notat cu pixul pe încheietură, sub ceas. A ajuns la debarcaderul de la Oriental, deasupra marelui Chao Phraya, care ducea deja noaptea-n spate, iar Khao Chong era acolo, şef al oficiului pentru contractarea bărcilor pentru canale, trântit într-un hamac prea mare pentru trupu-i mic şi slab, facându-şi vânt cu un evantai din paie. Carvalho i-a dat peticul din sutana lui Chin Ramsun, iar bătrânul s-a ridicat în capul

oaselor, de parcă primise planul comorii căpitanului Kid. A intrat într-o baracă din lemn şi l-a invitat şi pe Carvalho. Pepe i-a repetat istoria lui şi sfatul dat de Chin Ramsun. Trebuia să dea de Teresa şi Archit înaintea tuturor celor care îi urmăreau.

– Oriunde te duci, va trebui să te înregistrezi la hoteluri, iar Charoen şi chiar Jungle Kid te vor localiza. Ai nevoie de un paşaport şi o viză dintre cele care se eliberează la intrarea în ţară. Ce fel de cetăţenie preferi?

– Italiană.

– Mâine dimineaţă, aici.

– Unde-s Archit şi Teresa?

– Mâine dimineaţă ai să afli, şi am să-ţi spun şi cum să ajungi la ei. Am nevoie de două mii de bahti şi de paşaport, ca să copiez poza. Unde ai să dormi la noapte?

– Există vreun hotel unde să nu mi se ceară acte?

– Doar la cele mai proaste nu se cer. Dar în jumătate de ceas ai să-l ai acolo pe Charoen ori pe Jungle Kid. Rămâi aici. Bătrânul i-a arătat o salteluţă pe jos.

– Am să-ţi aduc ceva mâncare şi apă.

A plecat şi s-a întors în jumătate de oră cu o sticlă de apă minerală şi două sendvişuri: pâine englezească şi salată, maioneză şi ardei gras picant.

– Dacă te plictiseşti, îţi pot trimite o fată.

– N-aş putea să-i fac onorurile în chip convenabil.

Carvalho a privit puţinele lucruri existente în jur.

– O fată frumoasă, foarte curată, foarte sănătoasă şi care va şti să înţeleagă.

Carvalho şi-a imaginat baraca plină de gemete artificiale şi a refuzat categoric.

– Dacă totul merge bine, poţi pleca din Bangkok mâine după-amiază la patru. Dar trebuie să mă grăbesc. Te sfătuiesc să nu ieşi, să nu te laşi văzut. Debarcaderul de la Oriental e foarte umblat.

– Şi noaptea?

Amfitrionul a râs, rezervându-şi sensul final al hohotelor.

– Noaptea, publicul e altul. Bogătanii din Bangkok ies cu invitaţii lor străini. Plimbarea pe râu cu şlepuri, muzică, mâncare, băutură şi fete frumoase e o plăcere pe care, la timpul potrivit, ar trebui s-o încerci.

– Într-o zi am să mă întorc la Bangkok doar ca să mă distrez.

Bătrânul a plecat, iar Carvalho s-a întins pe saltea, chemând În ajutor zeul somnului, dar în locul lui au sosit toţi ţânţarii din Chao Praya, gata să-şi umple burta pe socoteala lui. S-a gândit că în picioare le putea respinge mai bine atacurile şi s-a plimbat prin încăpere de colo-colo, ca într-o carceră. Dincolo de ferestre treceau, lingând apa, canoe fragile. Singurul lor mod de semnalizare era câte o lampă cu petrol şi de aceea păreau fluturii funerari ai unui ermetic cult al morţii în apă. Abia dacă era viaţă pe shampanele ancorate

şi cea existentă reproducea inerţia de a trăi din orice timp şi orice loc. Adulţi şi copii cu gesturi animale în prag de noapte, fum, prăjeli, căţei în apă, chemări, strigăte de joc, de ceartă, lumini de la câte un televizor alb-negru în barăcile lacustre şi omniprezenta melodie ce se auzea în toată Thailanda, *Sangharila*, o combinaţie de tradiţie muzicală şi soft rock, cântat de vocile văicăreţe ale unor mici animale de la capătul lumii. Poate că era a stareţului din Tam Kabrok, care la ora aceea începea o lungă veghe muzicală lângă pianul maron decolorat, înconjurat de portative şi caiete în care însemna, cu note de obsedat, un vechi cântec khmer şi *Que viva España,* pe când Chin Ramsun continua să sfărâme pietre în vârful colinei sale artificiale, sub lumina lunii din Saraburi şi Lopburi, luna din Bangkok, din Chiang Mai, din Koh Samui, a lui Jungle Kid, a Teresei, a lui Archit, a lui Charoen. Ah, dacă luna ar deveni far delator, marcând treptat distanţele dintre noi, şi-a zis Carvalho, văzând-o în apă ca pe o chilă segmentată sau profilându-şi silueta pe peisajul cu palmieri şi tufişuri. Din când în când, trecea câte un şlep plin cu flori, muzică şi râsete, şi chiar unul cu o mică orchestră şi o solistă. Ce-o fi făcând Charo? Dar Biscuter? Probabil că au mâncat singuri sau poate că Charo s-a dus să ia câteva gustări cu Andaluza sau oricare altă amică scăpătată sau îmbogăţită. Marta Miguel i-a invadat închipuirea cu prezenţa ei masivă, în spatele unei estrade, ţinând într-o mână un sendviş cu calmari gătiţi în stil roman, iar în

cealaltă o baghetă cu care sublinia un discurs profesoral despre cât de greu îşi croise drum în viaţă. La Barcelona era trei după-amiază, poate că Marta Miguel îşi consulta ceasul-brăţară într-o celulă a închisorii Trinidad. Era întâia oară că Pepe se temea de dorinţa unui asasin de a turna. Marta încerca să-şi trâmbiţeze crima, ca şi cum astfel o poseda pe Celia Mataix. În ceea ce o privea pe Celia, odihnească-i-se în pace nevinovăţia trădată de obligaţia de a trăi şi a răspunde la întrebări inevitabile. La debarcader soseau perechi de gală. Mahării din Bangkok, purtând inele cu safire, datate în interior, însoţiţi de cunoscuţi din occident, perechi între mature şi bătrâne, excitate de o aventură pe râul nocturn. Thailandezii bogaţi se purtau precum catalanii bogaţi din Camprodón sau S'Agaró, madrilenii bogaţi din Somosaguas sau andaluzii bogaţi din Jerez. În schimb, americanii se purtau ca americanii, fără alt adjectiv, şi se lăsau prinşi în reţeaua subtilelor amabilităţi ale bătrânei culturi a comportamentului, conştienţi că, mai devreme sau mai târziu, vor fi buni de plată aşa cum şi americanul beat din Rose Garden îşi plătise dreptul de a se îmbăta, a fi mitocan şi a ridiculiza acel digest de cultură thai. Carvalho a auzit sau a văzut trecând expediţii învăluite în hermină ale publicului de operă, în căutarea excitantului miros de putreziciune ce venea din realitatea pusă în lumină de luna şi beculeţele bărcilor. A aţipit şi l-au trezit voci miorlăite ce urcau de pe panta care ducea spre ape. Un domn cu părul sur

cobora spre malul apei, însoţit de doi paji thailandezi care îl ţineau fiecare de câte o mână. Pajii râdeau şi mieunau pe limba lor, iar domnul se lăsa dus ca un rege gras şi bonom. La un pas de râu, pajii au desfăcut cureaua de care atârnau pantalonii regelui, iar aceştia au căzut ca pielea năpârlită a unui pachiderm ieşit din uz. Un paj a pus stăpânire pe penisul Maiestăţii Sale, iar celălalt i-a scos jacheta de stofă din păr de alpaca, ceea ce i-a permis să ridice braţele şi să bată din palme la lună. Pajul care îi luase penisul a tras de vipera pe jumătate trează, iar domnul, cu picioarele împiedicate în propriii pantaloni, a căzut în genunchi în apă, pe când cei doi paji fugeau pe deal în sus, ducându-i cu ei jacheta ca pe o imponderabilă pradă de război. Regele n-a avut imediat conştiinţa condiţiei lui de bătrân furat, pe jumătate nud, eşuat lângă un râu pe cât de fertil şi puternic pe atât de putred şi, când a priceput tot ce i se întâmplase, şi-a recâştigat statura de senior al lumii, tunător şi insultător, ce-şi recompunea estetica sudică a trupului când îşi relua pielea pantalonilor şi făcea cale întoarsă, încercând să urce cât putea de iute o coastă cu resturi vegetale, pentru ca, ajungând în vârf, să stea despuiat sub becul şovăielnic ce-i făcea şi desfăcea chipul gâfâitor de om alb, gras, prea lent pentru tropicul care putea să cumpere, dar nu să înţeleagă. Lumina i-a revelat condiţia de învins şi i-a retras strigătul trufaş de pe buze. A plecat spre luminile de la Oriental, căutându-şi

respectabilitarea pierdută lângă râu şi banii de rezervă, puşi la păstrare în seiful hotelului.

Carvalho mai mult dormita decât dormea. Începând de la patru dimineaţa, era doar un bărbat aşezat pe o saltea şi s-a întrebat ce naiba căuta el în acea cabană stupidă de lângă acel râu stupid.

– Mă lasă rece. Şi totul pentru o femeie care mă lasă rece şi pentru o minută care abia dacă îmi va aduce vreun beneficiu.

Să te mişti sau să fii pus în mişcare. Până la el a ajuns un ecou al culturii pierdute, şi l-a atribuit unui poem de Beckett, care îl impresionase cândva. *Asta nu înseamnă că te mişti. Ci că eşti pus în mişcare.*

Khao Chong a adus la şapte dimineaţa o sticluţă cu întăritor naţional aproape îngheţat şi un nou sendviş cu salată şi ton. Carvalho a gustat din ambrozie, care i-a mirosit a tonic pentru puştancele agresate de primele chinuri ale menstruaţiei. Khao Chong vorbea cu precauţie, făcând corect legătura între forma şi fondul chestiunii. Trebuia să plece de acolo, fiindcă dintr-o clipă într-alta urmau să sosească expediţiile hoteliere care plimbă turiştii pe râu şi-i duc la piaţa plutitoare, pentru a fi jefuiţi de cei mai şmecheri vânzători din Asia. Totul avea să fie gata spre amiază: paşaportul, viza, biletul de tren pentru Suratani.

– Ţi-am cumpărat bilet la clasa întâi. Vei călători singur într-unul dintre compartimentele cu aer

condiţionat şi pat. Nu sunt controlate de poliţie aproape deloc, fiindcă în ele călătoresc mai ales bogătaşi. Spune-i şefului de vagon că vrei să cobori la Suratani. Ia un taxi până la Ba Don şi apoi primul feribot care pleacă la Koh Samui. Traversarea durează trei ore. Când ajungi în portul Koh Samui, cere să fii dus la Nara Lodge. Sunt nişte bungalow-uri noi, ridicate lângă Marele Buddha al Mării. Acolo am trimis-o pe femeia ce-şi spunea doamna Corti, iar lui Archit i-am spus să aleagă nişte bungalow-uri mai umile, de lângă Nara Lodge. El călătoreşte cu un paşaport thailandez sub numele de Pong Sarasin, student.

Când Carvalho şi-a terminat sendvişul, Khao Chong a ieşit şi a tras o furgonetă înapoi, până ce portiera ei din spate a ajuns în dreptul barăcii. Nevăzut de nimeni, Carvalho a intrat în furgonetă, iar Khao Chong a demarat, ca să caute Charoen Krung Road, după un plan al Bangkokului pe care Carvalho îl compara cu oraşul regal, căci dorea să ştie în fiece clipă unde era. Drumul s-a sfârşit în cinci minute. Furgonetă a trecut prin faţa cheiurilor de încărcare-descărcare din Gara Centrală, a luat-o pe o ulicioară, şi a oprit în faţa unei magazii cu obiecte din teck. Khao Chong a dat iar înapoi, iar Carvalho a trecut din furgonetă în magazie, unde îl aştepta o fată cu părul vopsit castaniu, care i-a dus în spate, unde se afla o bucătărioară.

– Aştepţi aici plecarea trenului. Toate ieşirile din Bangkok sunt pline de poliţişti sau turnători. La trei şi jumătate, vine să te ia un amic de-al meu,

care te va duce în vagonul lui. Să nu-ţi faci griji pentru nimic. Vei trece prin staţie ca un duh, nevăzut de nimeni.

Khao Chong a râs şi a rămas în expectativă, privindu-l pe Carvalho, de parcă el trebuia să aibă iniţiativa. Carvalho l-a înţeles. A scos portofelul şi a plătit ceea ce conveniseră, apoi a întins o bancnotă de o sută de bahti drept bacşiş, dar bătrânul a refuzat:

– Nu câştig nimic din asta. Chin Ramsun e un om sfânt şi mi-e prieten, dacă îmi cere s-o fac, înseamnă că-i de bine. Dacă ţi se pare scump, îţi reamintesc că actele ilegale-s scumpe peste tot. Plus că vei călători cu aer condiţionat, foarte comod. Vei dormi întreaga noapte.

– Nici nu vreau altceva.

– Te las singur cu fata asta, dar aş vrea să-ţi spun că nu-i curvă.

Nici batjocură, nici provocare. Un adevăr obiectiv.

– Străinii cred că toate thailandezele fac masaje cât e ziua de mare. Cele care fac masaj fac masaj, şi cele care nu fac masaj nu fac masaj.

Khao Chong i-a zâmbit pentru ultima oară şi a plecat. Carvalho şi-a luat în primire noua închisoare şi a recapitulat. Ce poţi face într-o bucătărie cu doar o masă şi două scaune? Să mănânci sau să găteşti. N-a negat logica situaţiei, a chemat-o pe fată şi a întrebat-o dacă el putea să folosească bucătăria, iar ea să cumpere câte ceva. Lupta dialectică dintre uimire şi amabilitate a dat câştig de cauză celei de-a doua, iar fata nu

doar s-a oferit să târguiască, ci l-a şi ajutat să-şi amintească lexicul englezesc uitat, pentru a spune de pildă că voia anghinare, pe care o văzuse în pieţe şi chiar pe plantaţiile din jurul lui Chiang Mai. Fata a plecat, şi Carvalho a luat o tigaie din cui, mânuind-o ca pe o bună unealtă. Brusc, şi-a amintit că uitase să-i ceară ulei de măsline şi şi-a blestemat aiureala, datorată, fără îndoială, doar faptului că de mult stătea departe de sobele de gătit şi de engleză.

Fata a pus pe masă un pachet cu fidea din făină de orez, bucăţele de carne de porc şi pui, calmari, mici creveţi, o cutie cu roşii, doi ardei, usturoi şi, la vinovata cerere a lui Carvalho de a-i aduce ulei de măsline, a răspuns cu un surâs şi a ieşit iar, revenind aproape pe loc cu o sticluţă în care era ceva ce amintea de lucirea metalică a uleiului de măsline. Şi i-a zis că în Thailanda se cumpăra în farmacii, căci femeile îşi îngrijeau părul cu el. Carvalho a mirosit tonicul capilar şi, băgând un deget în elixir, a simţit că avea aroma şi gustul uleiului de măsline. Cu un cuţit în mână şi folosind masa drept tăblie, Carvalho a devenit spectacolul prolegomenelor unui rântaş: a curăţat calmarii, a jupuit creveţii unul câte unul şi, în puţină zeamă, a pus la fiert cojile crustaceelor şi oasele de pui.

– Chiar dacă nu-ţi vine să crezi, voi pregăti o fideuá, o mâncare la modă în Valencia, aflată într-o competiţie inegală cu tradiţionala paella, şi care, în mâinile mele şi cu aceste ingrediente, va deveni o variantă universală, în premieră

mondială, fiindcă n-a fost nicicând pregătită cu subtila fidea din făină de orez.

Carvalho vorbea în spaniolă, dar gesticula ca şi cum fata chiar înţelegea tot ce-i spunea. Ea râdea ca la un show al lui Jerry Lewis, şi, pentru prima oară în viaţă, lui Pepe îi plăcea că se râdea de el, aşa că a dus rolul paiaţei culinare până la ultimele consecinţe.

– Întâi prăjeşti bine carnea, iar în uleiul rămas faci un rântaş gros, deshidratat, după canoanele perfect explicate de Josep Pla, un mare scriitor catalan, care presupun că a fost tradus şi în thailandeză. Odată pregătit sosul vegetal, din ceapă, roşii, ardei, se adaugă carnea de porc, puiul şi calmarul. Se pun deoparte câţiva creveţi, ce vor fi aruncaţi în tigaie în ultimul moment. Lângă ei se pun macaroane normale, dar, fiindcă fideaua de orez pe care mi-ai adus-o e fragilă, am s-o ţin pentru ultima clipă, şi am să torn supa de peşte peste prăjeală, până va da în fiert şi se vor uni aromele. Adaug fideaua, câţiva creveţi decojiţi şi, cu două sau trei minute înainte de a lua tigaia de pe foc, câţiva căţei de usturoi tocaţi; în fine, las tot acest talmeş– balmeş să stea, ca să văd ce iese.

Miracolul ceramic s-a produs, iar în tigaie s-a ivit o fideuá subtilă, în care fideaua fragedă din făină de orez promitea o consistenţă aproape vegetală. De la râsul cu lacrimi, fata trecuse la curiozitate şi, chiar dacă n-a acceptat onoarea de a lua masa alături de străin, a aşteptat, totuşi, ca el să mănânce, ca să guste şi ea în picioare, întâi

cu teamă pe buzele nehotărâte, apoi cu un entuziasm care a înlocuit curiozitatea când şi-a dat seama că mâncarea era bună. Carvalho i-a spus că, la întoarcerea în Spania, va patenta mâncarea, ce va fi cu siguranţă bine primită de italieni şi valencieni, fiindcă unea culturile paellei, orezului şi pastelor într-o sinteză minunată, care nu-i dăduse prin minte niciunui profet al noii gastronomii.

După aţâţare, pe Carvalho l-a lovit simţul melancoliei şi propriei prostii. S-a aşezat pe un scaun. Pe fată a uimit-o muţenia de după vorbărie şi s-a considerat invitată să plece. Dar din când în când, băga capul pe uşa din dos şi zâmbea ori râdea într-o nepreţuită manifestare de solidaritate cu nebunul de străin. Brusc, Carvalho a zărit, mirat, că în loc de căpşorul fetei se iţea chipul ciupit de vărsat al unei namile. Capului i-a urmat trupul uriaş, iar din bărbat au ieşit două mâini mari şi au aruncat pe masă două paşapoarte, un bilet de tren şi un bon de hotel pentru Nara Lodge.

– Peste două ore vin după dumneavoastră.

Două ore mai târziu, matahala s-a întors în uniformă. Ori de poştaş ori de feroviar. Era trei şi jumătate, iar Carvalho a plecat pe jos la gară, împreună cu evidentul feroviar. Au traversat parcarea amenajată pentru taxiuri şi furgonetele cu mărfuri şi s-au dus drept la uşa de acces la peroane, în dreptul liniei unu. Trenul pentru Songkhla era deja format, iar feroviarul l-a lăsat să treacă pe Carvalho, ca să urce în primul

vagon. Pepe a pătruns într-o atmosferă de aer condiţionat, care i-a mângâiat chipul ros de sudoare, şi, când s-a întors după însoţitorul său, l-a văzut că-i întinde o valiză, îi deschide uşa glisantă a unui compartiment şi scrie un nume pe placa aşezată în cadrul din metal de lângă aceasta.

– Domnule Calabró, sunteţi deja înregistrat şi aveţi grijă de valiză când coborâţi din tren. E posibil să aveţi nevoie de ea.

Apoi feroviarul s-a făcut nevăzut. Carvalho a rămas perplex în faţa valizei. Ar fi jurat că falsul ori adevăratul feroviar n-o avusese în mână la ieşirea din magazie. A deschis-o şi a găsit în ea o pijama, o pereche de blugi, două cămăşi şi ochelari de scafandru cu tub pentru respiraţie. A băgat în valiză tot conţinutul pungii de plastic şi s-a dedat plăcerii de a simţi frigul şi de a privi peisajul în mers, cu preliminarele zguduieli ale trenului ce-şi căuta propria identitate.

Bangkokul refuza să dispară. Dăinuia, arătându-şi bucile neruşinate, alcătuite din barăci şi canale infecte, peisaj pe care Pepe Carvalho îl parcursese pe pipăite în noaptea primei întâlniri cu madame La Fleur. Casele fantomatice de lângă şanţurile de scurgere erau adevărate, la fel cum adevăraţi erau şi oamenii lor, ce-şi ţineau oboseala asiatică la mila arborilor de lux, canalele-iaz cu plante plutitoare, copiii care jucau badminton printre drumuri moarte, ape putrede, aproape vegetale. Brusc răsărea câte un început

de junglă cu poteci ce promiteau elefanţi, tigri sau pe Errol Flynn cu casca ascunsă în camuflajul frunzelor de palmier. Carvalho se simţea bine în spaţiul lui, compartimentul aseptic din metal, cu tapiţerie de plastic şi lavabou rabatabil. Geamul dublu de la fereastra mare deforma peisajul, aşa că, pentru a privi cum înainta amurgul prin geamurile simple, Carvalho a trebuit să iasă pe culoar. Compartimentele vecine erau ocupate de tinere perechi thailandeze cu aerul lipsit de echivoc al tinerelor perechi din Miranda de Ebro când iau trenul de întoarcere, după câteva zile petrecute la Madrid. Mai erau un militar de rang înalt, ce sosise precedat de o ordonanţă-hamal, şi un om de afaceri care îşi petrecuse toată călătoria mâncând doar o farfurie cu supă, adusă de la vagonul restaurant. În alt compartiment i s-a părut că zărise un *clergyman* în spatele perdelelor trase.

De la vagonul aleşilor a trecut la clasa a doua, unde compartimentele de cuşete erau din scânduri de lemn, iar aerul intra pur şi simplu pe ferestrele deschise, un aer cald, care aduna majoritatea călătorilor europeni pe culoar. Trecând pe lângă lavabou, Carvalho a zărit acolo un imens ulcior din lut pentru apă, căci vagonul data de când Somerset Maugham încă mai descria în cărţile sale o Asie deja muribundă, mai aproape de Ho Shi Min decât de Rudyard Kipling. Următorul vagon era o declaraţie de principii utilitare, un vagon cu randament model. Fotoliile puse faţă în faţă, tapiţate cu plastic verde, puteau

deveni pat dublu pentru corpuri juxtapuse, iar deasupra lor pluteau paturi suprapuse, pe care un feroviar le dădea chiar atunci cu DDT, căutând cuiburi de ploşniţe şi gherile de păduchi. Traversând norul de insecticid, Pepe s-a dus în vagonul-bucătărie-restaurant, unde şi personalul şi clienţii erau ocupaţi cu vechi bucate de voiaj. Carvalho s-a aşezat la masa unde doi thailandezi îşi terminau cina şi sticla de Mekong, în plin taifas convenţional despre tot ce făcuseră ori aveau să facă, în ochi cu duioşia alcoolului şi în trup cu senzaţia de relaxare pe care n-o au decât cei ce călătoresc cu trenul. Carvalho a cerut o salată de fructe şi o porţie de pui cu mentă şi cuişoare. Era singurul occidental din vagonul restaurant şi şi-a dat seama că asta era problema lui, nu a celorlalţi, care continuau să sporovăiască sau să cineze, străini de spionul rasial. Revenind în compartiment, îngrijitorul vagonului i-a cerut voie pe culoar să-i facă patul. În timp ce acesta îşi făcea treaba, Carvalho l-a rugat să-l anunţe când soseau la Suratani. Feroviarul l-a asigurat de câteva ori că n-are să uite, dar, pentru orice eventualitate, Pepe i-a dat douăzeci de bahti, pe care el i-a primit cu salutul tradiţional, bun şi pentru Buddha şi pentru bacşiş.

Carvahlo s-a dezbrăcat şi s-a băgat sub cearşafuri. Simţea în tot trupul goana trenului, emoţia ludică de a sta într-o jucărie ce-şi croia drum spre împlinirea destinului şi al cărei legănat îl invita, în starea de semi-trezie, ba să se deştepte, ba să doarmă. Ceasul arăta că se

apropia patru dimineaţa, când trebuia să ajungă la Suratani. S-a trezit definitiv la trei şi jumătate, având timp să facă un duş la baie şi să audă bine chemarea somnoroasă a îngrijitorului. Fără şapca şi jacheta de uniformă, părea un alergător de fond obligat să se deştepte în zori. Instalat pe culoar, Carvalho a văzut cum dintr-un compartiment ieşea colţul unei valize, apoi valiza întreagă şi, odată cu ea, un preot înalt, un *clergyman,* care i-a aruncat o privire curioasă şi a început să scruteze conştiincios peisajul de cărbune oferit de noapte. La ora patru n-ajunseseră încă, iar feroviarul, de-acum cu şapcă şi jachetă, i-a anunţat întâi pe preot, apoi pe Carvalho, că trenul avea o jumătate de oră întârziere. Preotul s-a dus spre Carvalho, l-a înfruntat şi s-a proptit pe picioarele crăcănate. I-a oferit un pachet cu ţigări. Era un preot occidental, cu pielea înnegrită nu doar de soare, ci şi de un substrat pe care Carvalho l-a crezut mai întâi metis.

– Mergeţi la Suratani? l-a întrebat în englezeşte.

– Nu. La Koh Samui.

– A, sunteţi turist?

– Da.

Preotul a dat din cap, neîncrezător.

– Aveţi grijă. Atmosfera nu-i prea bună. Nu tot ce e destinat turiştilor în Koh Samui e recomandabil. Sunteţi american?

– Nu. Italian.

Ochii preotului s-au deschis, prefaţând expresia de mulţumire a feţei.

– Italian! Ca mine!

Un torent verbal în italiană a izbucnit de pe buzele născute la Palermo. De unde era Carvalho? Din Milano, a răspuns în cea mai bună italiană pe care şi-a putut-o aminti, dar a avertizat:

– Adevărul e că de ani de zile lucrez la New York şi aproape că am uitat italiana.

– Aşa am păţit şi eu. Sunt de douăzeci de ani la misiunea din Bangkok. Acum vizitez această zonă. Mă duc la Ba Don. Fireşte, la Koh Samui e un preot catolic, vă dau adresa lui, în caz că doriţi să vorbiţi cu el.

Din fericire, preotul avea multe lucruri să-i spună, iar respectul faţă de somnul celorlalţi îi obliga să vorbească în şoaptă, aşa că Pepe îşi putea ascunde deficienţele accentului. Se apropiau o grămadă de lumini, şi Pepe a dedus că urma o localitate importantă. Îngrijitorul a deschis uşa ce unea culoarul cu platforma de ieşire. Carvalho şi-a orientat valiza spre uşă, iar preotul a făcut acelaşi lucru. Trenul a început să piardă din viteză, roţile au scrâşnit şi, în sfârşit, s-a oprit. Vagonul de lux era ultimul, iar pasagerii care voiau să coboare au trebuit să sară pe pietrişul ce susţinea traversele, apoi să treacă peste fâşia care le despărţea de cărarea ce ducea în gară. Când au ajuns, preotul a început să-şi ia rămas-bun de la Carvalho şi i-a dat un sfat:

– Dacă luaţi un taxi până la Ba Don, nu plătiţi mai mult de şaptezeci de bahti. Ci între cincizeci şi şaptezeci.

– Dacă mergeţi la Ba Don, am putea călători împreună.

Preotul aştepta sugestia, aşa că a zâmbit satisfacut. Douăzeci sau treizeci de străini i-au înconjurat pe taximetrişti.

– Lasă-i să se ghiftuiască cu străini. Apoi vom profita de o reducere.

Carvalho s-a întors să vadă trenul care se odihnea şi simptomele apropiatei plecări, care se observau în jurul bestiei alertate de propriu-i bombănit. Nu se mai putea vorbi de fluieratul locomotivei. Căci ea emitea un sunet necontrolat, aidoma unui mormăit zeflemitor, amplu, tăios, îndreptat spre pieptul călătorului care fuge, fiindcă a întârziat.

– Gata. Am făcu rost de taxi.

Preotul dădea din mâini, pentru ca Pepe să nu se mai uite la tren. O mică mişcare, ca pentru a-şi dovedi capacitatea de a demara, o lunecare lină pe roţi şi apoi un suspin lung, pentru a încorda musculatura şi a o pune în mişcare, conferind viteză şi spunând rămas-bun fotografiilor ţepene ale călătorilor de la ferestruici. Cu valiza în mână şi picioarele îndreptate spre strigătul preotului, capul lui Carvalho părea hipnotizat de miracolul ludic şi repetat al trenului în mers. Dar o prezenţă neprevăzută l-a făcut să clipească şi să se îndrepte spre tren. Prin geamurile duble ale ultimului vagon, pe care îl ocupase şi el până atunci, a văzut o femeie şi a hotărât că semăna incredibil de mult cu Teresa Marsé.

Preotul vorbea în thai cu taximetristul, negociind categoric preţul. Şoferul îşi privea nenorocit tovarăşii care avuseseră bafta de a servi străini fără instrumentul limbii.

– Urcaţi, urcaţi. Ce-aţi păţit? Păreţi îngrijorat.

Carvalho rumega imaginea spălăcită întrezărită pe geam.

Fără îndoială, era o iluzie optică.

– Păi, sunt încă somnoros.

Totul dormea în Suratani, cu excepţia caravanei de taxiuri pornită spre Ba Don. Preotul regreta timpul pe care Pepe avea să-l piardă, aşteptând până la îmbarcare în Ba Don.

– Vă sfătuiesc să luaţi un feribot care pleacă la nouă dimineaţa. E cel mai rapid, deşi se târâie vreo trei ceasuri. Ce veţi face până atunci? V-aţi putea odihni în vreun hotel.

– Am să mă plimb prin Ba Don.

– N-aveţi prea mult timp pentru plimbare. E un port fără personalitate. Singurul lucru interesant e piaţa.

L-a sfătuit iar să deschidă bine ochii în Koh Samui. Insula fusese un paradis şi încă mai era, într-un fel, dar începea să sosească avangarda turismului, tinerii care căutau autenticitatea raiului.

– Dar unora dintre aceşti tineri nu le e de ajuns paradisul din afară, îşi aduc seringi şi heroină. Fac baie în pielea goală pe unele plaje şi scandalizează localnicii.

– În ţara masajelor, oamenii se scandalizează în faţa unor nuduri?

– Chiar dacă nu credeţi, da. Ei fac diferenţa dintre viciu, destinat aproape mereu străinilor, şi conduita morală normală. Există deja străini care vor să se instaleze în Koh Samui. Un spaniol, de pildă, un oarecare Martínez.

Se simţea o oarecare reticenţă în vorbele preotului.

– Ce-i cu acest Martínez?

– Întrebaţi de el în Koh Samui. Vorbiţi cu capelanul catolic de acolo. El vă va spune. Martínez îşi construieşte un bungalow.

Era însurat cu o italiancă ori thailandeză. Carvalho n-a auzit bine, fiindcă i-a atras atenţia o lumină brusc apărută pe şosea, urmată de fiinţe nocturne în uniformă, care le făceau semne să oprească.

– Un control al armatei. Peste tot în zonă se fac controale.

– De ce?

– Comunişti. Mişcările de gherilă se fac simţite din nou. Şi, mai la sud, în ţinutul Petani, apar din când în când gherile malaeze musulmane.

Taxiul a oprit, iar o lanternă aprinsă a intrat în automobil, orbindu-i. Apoi lanterna s-a retras şi în prim-plan a rămas mitraliera ţinută de soldat. A schimbat câteva vorbe cu preotul, apoi italianul a coborât din maşină, a deschis portbagajul, şi doi soldaţi au cercetat bagajele. Chiar când preotul s-a întors, maşina a demarat.

– Mare dobitocie. Mereu pătim la fel.

– Gherila e puternică?

– Nu cred. Nici comuniştii n-au interes să fie puternică. N-a sosit încă ora Thailandei. Militarii de gherilă sunt activi din când în când, ca să aducă aminte că, dacă vor, pot face greutăţi guvernului şi aliaţilor lui americani.

În orice caz, erau mai mulţi comunişti decât catolici, a recunoscut preotul. Ţara era în principal budistă, avea propriu-i budism, foarte înrudit cu cele mai tradiţionale curente ale acestei religii şi amestecat cu un substrat animist indestructibil, aşa cum dovedesc micile temple, ca de jucărie, din faţa caselor.

– Budism, animism, americanism. Ultimul îl aduc nu doar americanii, ci şi japonezii, şi ajunge la oameni prin chinezi. Aştia-s la fel de competitivi ca demonii. Sunt diavolul în persoană.

Taxiul a intrat pe străzile întunecoase din Ba Don şi a ajuns în port, unde primii trecători foşgăiau în jurul mai multor feriboturi gata să-şi poarte povara. Carvalho s-a ambiţionat să plătească taxiul, deşi italianul mergea mai departe, şi l-a rugat să primească banii ca pe o contribuţie măruntă la pătrunderea catolicismului în Asia.

– Noi, salesienii[107], facem tot ce putem. Dar e greu. Dacă n-ai în spate o mare putere, e greu să faci apostolat.

Lângă maşină îl aştepta intermediarul unei companii de feriboturi, gata să-l accepte pe Carvalho pe ambarcaţiunea lui. Pepe i-a dat tot soiul de asigurări şi a acceptat oferta salesianului cu jumătate de trup de cum a coborât din taxi.

– Duceţi-vă la barul acela luminat şi aşteptaţi acolo. Nu vă plimbaţi pe aici la ora asta.

Taxiul a plecat, iar Carvalho s-a îndreptat spre tavernă, unde logica lucrurilor îşi venea în fire. Soba din bucătărie începea să se încălzească, prima cârpă murdară ştergea tăbliile meselor, primul mic dejun le era servit muncitorilor din port şi din piaţă. I-au dat o cană mare cu cafea şi o sinteză de porra şi churro[108], care l-a mutat pe Carvalho într-o braserie madrilenă. Zorii îşi croiau drum cu greu. Noua zi dilua noaptea pe fondul din depărtare al unei păduri de arbori-de-cauciuc şi palmieri, ce părea stanţa unei sumbre poveşti pentru copii; puţin câte puţin, somnoroasa stradă comercială s-a arătat în faţa mării– lac, unde ajungeau fragile canoe şi bărci cu motor, pline cu locuitoare de pe insule, care veneau la cumpărături. Carvalho le-a urmărit până la piaţa tot mai aglomerată şi zgomotoasă, cu midii verzi, stridii negre, abalones, ardei iuţi nervoşi, creveţi microscopici, viscere negre de porc, păstăi de fasole verde lungi de jumătate de metru, ca şi cum materiile doreau să-şi asume trăsături asiatice, diferenţiale, de fapt în contrast cu smarizii familiari, ce păreau exilaţi din Mediterana.

Între opt şi nouă dimineaţa, străinii au început să sosească şi să se adune în jurul cabinei acoperite unde se vindeau bilete de călătorie. Turiştii erau asaltaţi nu doar de intermediarii de la feriboturi, ci şi de cei ce ofereau bungalow-uri în Koh Samui şi voiau să asigure clientela înainte

de îmbarcare. Călătorii cu rucsac şi cercel bărbătesc într-o ureche n-aveau nici în clin, nici în mânecă cu turiştii din Dusit Thani, ci mai curând cu cei din Malaysia; pe feribot, a devenit evident amestecul de nativi care veneau de la Koh Samui şi occidentali contraculturali care plecau spre absolut, cupluri tinere de hetero sau homosexuali, aidoma celui alcătuit dintr-un roşcat fragil şi un oriental care studia un dicţionar thai-francez, sau bătrânele perechi de profesori pensionari, cu laţe albe, maltratate de pernele din hoteluri ieftine, şi glezne groase de animale ce duc în cârcă o oboseală iremediabilă, cu ochii bine căscaţi, ca să nu le scape posibilitatea penultimului vis exotic pe ferestrele ce avansau sub cerul înnorat ca burta de măgar, printre insule care păreau din depărtare crăpături acoperite de o vegetaţie creaţă şi feroce, iar din apropiere erau simple ostroave bune pentru înecaţi şi robinsoni. Un intermediar stătea de vorbă cu roşcatul şi orientalul care se străduia să înveţe limba amantului, când, brusc, vorbele le-au devenit cântec dulce, melancolic poate pentru acea zi, care o extazia pe fetiţa thai ce se foise în cursul întregii călătorii, privindu-şi prohabul blugilor sau scaunul pe care îşi pusese fundul, în caz că apărea pata menstruaţiei infame, în timp ce maică-sa îi cerea să se potolească, fiindcă nu mai era mult până la Koh Samui. Dar insulele treceau prin ceaţă şi Koh Samui nu-şi mai făcea odată apariţia ca orizont complet. Într-un târziu, nava s-a apropiat de debarcader, unde aşteptau

turişti pe drumul de întoarcere, descărcători de cocos, intermediari de bungalow-uri şi conductori de tuc-tuc. De cum a sărit pe chei, Carvalho s-a îndreptat spre sat, întrebând care tuc-tuc dintre cele parcate mergea la Nara Lodge. Niciunul; auzind numele de Nara Lodge, aproape toţi cei întrebaţi şi-au arătat respectul şi rezerva. În sfârşit, un conductor l-a acceptat pe Carvalho drept pasager, alături de ceilalţi, dar l-a avertizat că pentru el călătoria va fi mai scumpă, fiindcă Nara Lodge era foarte departe, după capul de linie. Având doi adolescenţi francezi în dreapta, un cuplu de americani cu o fetiţă, trei tinere olandeze cu ţâţele bine înfipte înainte, roşcatul şi amantul lui la stânga şi doi thailandezi agăţaţi pe scară, acel tuc-tuc a parcurs distanţa scurtă ce despărţea portul de jungla cu palmieri, bananieri şi arbori-de-cauciuc şi a început să lase pasagerii în felurite grupuri de bungalow-uri din lemn închis la culoare, construite pe pontoane fragile, mereu în jurul unui restaurant, orientate spre plaje, cu un feston din nisipuri albe şi spumă de mare în jurul elanului agresiv al junglei verzi şi al potecilor din pământuri roşii şi scoarţă de cocotieri. Turiştii au coborât rând pe rând, şi Carvalho a rămas, în sfârşit, singur, până ce micul tuc-tuc a oprit la singurul grup de bungalow-uri în construcţie, în faţa căruia apărea o firmă pe care scria Nara Lodge cu litere în stil oriental. Ploua. Patru-cinci fete-fetiţe, cu bluze albe şi fuste negre, l-au primit uimite pe străinul sosit pe neaşteptate,

după cum părea, şi au râs, informându-l că era singurul oaspete din hotel.

– Singurul? Nu mai e nimeni?

– A fost o străină, dar a plecat ieri, a zis un tânăr care părea şeful lor, căci vorbea autoritar şi, de cum s-a ivit, fetele au afişat o rezervă prudentă.

– Era italiancă?

– Da.

– Astă seară mai e vreo navă spre Ba Don?

– Nu. Abia mâine la doisprezece.

A avansat printre mese, prin zona acoperită, până la locul de unde putea privi marea, din care cobora scara spre nisip şi începea debarcaderul de lemn. Un golf era închis la stânga de capul pe care stătea un Buddha uriaş, cu spatele la mare, înconjurat de bungalow-uri cu acoperişuri roşii, construite cu labele palmipede ieşind din apă. În zare, se vedea o salbă de insule dragonere, hăituita prezenţă din depărtare a insulei Ph-Ngan, mai mare decât Koh Samui, hăituită în depărtare. La stânga, festonul plajei şi palmierul, până la un cap îndepărtat şi alte grupuri de bungalow-uri din lemn, dincolo de Nara Lodge. Soarele dădea să spargă burta de măgar a cerului. Pe Carvalho l-a impresionat profund acel peisaj privilegiat, un port perfect, cum putuse admira doar la Formentor, în Patmos, pe coasta nordică a Jamaicăi sau la Port Lligat într-o zi ceţoasă, cu plaje la capătul călătoriei şi plaje pentru călători hipnotizaţi, situate, în fine, în faţa lui *non plus*

ultra. Dumnezeule, a spus, privind marea, ca pe un peşte pierdut, ajuns la graniţa patriei sale, şi toată frustrarea amară pe care i-o trezea absenţa Teresei i-a compensat-o identificarea cu peisajul, dăruirea din dulceaţa lucrurilor, inclusiv din dulceaţa vocilor cu care fetele vorbeau în spatele lui şi din inevitabila *Sangharila*, ce răsuna în megafoanele din grădină. În adâncul nespus de pur al zării încăpea tot ce gândise până acum şi tot ce putea gândi de acum înainte, tot ce trăise înainte şi nu mai voia să trăiască. Iată-mă. Rămân aici. Sunt aici, rămân aici. Râsul lăuntric în faţa atacului existenţialist nu contrazicea dorinţa de logică a închipuirii, care râvnea la finalul fericit de a trăi mereu acolo, cu Biscuter, Charo, Bromuro şi Fuster, poate şi cu o persoană pe care s-o invite la un cebiche[109] de calcan şi la banane prăjite, sub ochii deschişi ai nopţii înstelate de la tropic. Dar, pentru moment, n-avea nimic de mâncat. Poate un sendviş, a propus fata care îl însoţise la bungalow-ul lui cu aer condiţionat, adică ventilator. Noi nu aşteptam pe nimeni. În bungalow-urile de alături restaurantul încă mai e deschis. Carvalho şi-a lăsat valiza, a ieşit din incinta înconjurată cu ziduri a Narei şi a coborât pe o cărare de pământ roşu până la grupul de palmieri în care creştea un semicerc de bungalow-uri cu faţa la mare, construcţii precare din lemn, fără alt mobilier decât plasa pentru ţânţari, în centrul semicercului era restaurantul unde un bărbat şi trei femei mâncau şi vorbeau franţuzeşte. El era tânăr şi purta inevitabilul

cercel într-o ureche, avea pielea măslinie, ochii lui mari priveau cu lăcomie tot ce îl înconjura şi braţele goale îi ieşeau dintr-o vestă de blugi improvizată dintr-o jachetă căreia îi smulsese mânecile. Cele trei femei mestecau rămăşiţele unui peşte fript; păreau profesoare de liceu, cu zece ani mai bătrâne decât cele din mai 1968. Duceau o discuţie cultă despre Koh Samui şi oamenii de acolo, din care rezulta că băiatul cunoştea mai bine insula, iar ele îl ascultau ca pe un cicerone delicat şi meticulos, dar ochii le zburau la masa alăturată, vrând să verifice dacă străinul tot mai era curios. Conversaţia s-a îndreptat spre droguri, iar băiatul a povestit că luase hepatită la Phuket, fiindcă folosise un ac infectat. De atunci nu-şi mai făcuse nicio injecţie, iar la Koh Samui dăduse de pacea care precede regăsirea de sine. Pe chipul uneia dintre ascultătoare se vedea un set complet de ticuri, iar discuţia despre injecţii şi droguri o făcea să-şi mângâie braţele şi să-şi acopere venele cele mai potrivite pentru injecţii. Carvalho a mâncat orez cu legume şi sos de stridii şi un peşte fript, prea fript, dar care mai păstra parte din savoarea făgăduită. Apoi s-a întors la hotelul Nara şi a cerut un taxi pentru a face turul insulei. I-au oferit furgoneta hotelului, în care s-au urcat şoferul, o chelneriţă şi încă un un bărbat, dar Carvalho nu şi-a dat seama dacă erau tovarăşi de excursie, escortă ori alai. Furgoneta a trecut pe lângă capul Marele Buddha al Mării şi s-a îndreptat spre ţărmul răsăritean, către care vântul împingea

valuri feroce. Ieşise soarele, iar Carvalho a vrut să facă baie pe o plajă cu pietre cenuşii, rotunde, la a cărei intrare se zărea firma Lamai Beach. Pe tarabele cu banane, nuci de cocos şi gablonţuri marinăreşti se vindeau cărţi poştale cu imagini duble reprezentând un falus de piatră şi un sex femeiesc deschis în piatră, cu clitorisul perfect desenat. Membrii alaiului l-au dus la stânci şi i-au arătat că originalele fotografice erau reale. Nu râdeau de organele genitale din piatră ori de subita goliciune a lui Carvalho în luptă cu bătaia valurilor, ci de cuplurile de occidentali despuiaţi înşirate pe stânci, în căutarea unei singurătăţi insuficiente. Erau comice mai ales ţâţele rotunde ale unei slăbănoage, pe care Carvalho îşi amintea că o văzuse de dimineaţă pe feribot. După baie, şi-au reluat drumul şi i-au propus să-l ducă la cataractele de la Mamuang şi Hunlard. Alţi excursionişti le-o luaseră înainte; sub cortina lichidă de la Mamuang, apa cataractei se spărgea pe trupurile percheronilor anglo-saxoni, apoi se oprea într-o răstoacă adâncă, săpată în stâncă, unde înotau walkirii cărora sânii grei li se zăreau prin bluza ca o a doua piele; când ieşeau din apă, chiloţii, costum de baie improvizat, le apăreau ca un văl lipit pe vulva suptă de păianjenul părului pubian. Înfruntând asprimea apelor, Carvalho s-a lăsat dus de curent până la stâncile-dig, cu bucuria unui tânăr confirmat de natură, care, săltând capul deasupra apelor recent iscate, descoperea zarea cerurilor transparente şi a pădurii care privea la spectacolul entuziasmului

arătat de fiinţe fugite din lumea dezamăgirii. La cataracta Hinlard, apa devenea torentul ce săpase căzi naturale în stânca pură, înainte de a-şi începe traseul de râu străveziu. Acolo, Carvalho s-a prins cu braţele de stâncă, lăsându-şi trupul şlefuit de apele tropicale călâi ieşite în calea fetelor localnice care se săpuneau în aval, îmbrăcate şi cu săpunul într-o mână, căutându-şi cele mai fragede cărări de pe trup. Rezemat de-un bolovan, cu greutatea apelor mişcătoare pe spate, Carvalho privea splendoarea vegetală a raiului spre care apele se îndreptau cu voinţă de râu.

S-au întors la hotelul Nara în timp ce soarele se bâlbâia printre nori. În sufrageria pregătită pentru clientul unic, erau aprinse beculeţe colorate. Carvalho a coborât până la mare, a mers spre apus pe nisipurile albe, încercând să nu calce pe racii micuţi, aproape diafani, care îi săreau înainte, făceau o gaură în nisip şi dispăreau. Pe o potecă de departe, l-a zărit înaintând pe băiatul de la amiază, urmat în şir indian de cele trei femei. El mergea cu aplombul unui localnic ce-şi duce familia prin junglă, iar ele cu dorinţa de a nu-şi arăta neîncrederea faţă de pădure, dar toţi patru emanau fragilitatea fugarilor pierduţi în codru, în căutarea propriului loc sub soare. S-a întors la hotelul Nara şi i-a fost greu să aleagă una dintre numeroasele mese goale. S-a aşezat cu faţa la oferta mării, a insulelor, a apusului şi a lui Buddha. În faţa lui, o prezenţă umană a devenit un zid. Tânărul administrator l-a salutat

ceremonios, l-a întrebat dacă îi plăcuseră bungalow-ul şi excursia şi l-a anunţat că tot personalul din acel hotel gol îi stătea la dispoziţie. l-a propus pentru a doua zi o excursie la pescuit.

– Nu ne putem mişca prea mult, fiindcă pe coasta de est e furtună. Dar putem merge pe insula din faţa noastră, să facem baie şi să pescuim.

– Îmi pare rău, dar nu pot rămâne. Am venit aici crezând că voi întâlni o prietenă, dar văd că a plecat.

Tânărul s-a întristat auzind de necazul lui Carvalho.

– Femeia a plecat brusc. Spusese că are să rămână câteva zile. Poate că a speriat-o peştele verde.

– Un peşte?

– Da, sare din apă şi te ciupeşte, dar numai între insula din faţă şi plajă. Eu i-am zis că n-avea de ce să se teamă, dar ea a plecat foarte speriată.

– Era singură?

A râs spontan, l-a măsurat cu privirea pe Carvalho, ca şi cum cântărea cam cât de sincer trebuia să-i răspundă.

– Femeia vă e foarte bună prietenă?

– Da.

Şi degetele i-au copulat din nou în aer.

– Nu.

– Mă rog. Atunci vă spun că a venit însoţită, dar bărbatul nu stătea la hotel, ci într-un bungalow din vecinătate. Poate că s-au cunoscut aici. Ce

mai, erau mereu împreună, şi am făcut excursii la pescuit cu amândoi.

– Şi a plecat speriată de peşte?

– De ce nu?

Carvalho a ridicat din umeri. Tânărul se aşezase lângă el şi scosese din buzunar o hartă a insulei Koh Samui.

– Mâine nu-i niciun vapor până la douăsprezece. Aveţi timp să pescuim pe cealaltă insulă, apoi vă însoţim în port. Mare păcat că nu puteţi rămâne până se drege vremea. Am putea face o plimbare cu vaporul în jurul insulei.

– Cu ce vapor?

I-a arătat un şlep ancorat la capătul cheiului de lemn. Alături de el era un shampan din care ieşea coloana de fum de la bucătărie.

– Navele sunt pentru clienţii hotelului.

– Întotdeauna sunt atât de puţini?

– Suntem în sezonul ploios.

– Păcat.

– Călătoriţi singur? De multe zile?

Carvalho a dat din cao că da.

– Nu-i bine să călătoreşti singur. Nici să dormi singur. Vreţi o fată diseară?

Nu era nici maliţiozitate, nici complicitate în propunerea făcută. Carvalho a arătat spre cameristele care trebăluiau prin hotel.

– Una dintre ele?

– Nu. V-aş aduce-o din sat. Foarte frumoasă. Foarte curată. Foarte sănătoasă.

Carvalho a cântărit oferta pe chipul neclintit al tânărului.

– Gândiţi-vă, între timp vă vom servi cu mare plăcere cina. Vă invităm la un peşte prins azi-dimineaţă.

Peştele era fript prea tare, dar Carvalho l-a lăudat până când gazda a ajuns să-i mulţumească.

– Mâine am putea prinde peşti ca ăsta. Foarte devreme. Veţi avea timp pentru toate.

Mai târziu Carvalho s-a aşezat cu faţa la mare, cu picioarele pe moviliţă; în spatele lui, oamenii de serviciu jucau cărţi sau priveau la televizor. Un fulger a sfâşiat zarea în două jumătăţi aproape simetrice, iar stropii grei de ploaie caldă au ridicat iar aromele gazonului recent tuns şi ale tufelor de banan însărcinate. Carvalho a simţit în spate prezenţa administratorului.

– Sigur nu vreţi nicio fată?

Carvalho n-a avut curajul să-i zică nu cu buzele. I-a răspuns cu capul. Dar nu l-a întors.

Excursia la pescuit s-a transformat şi ea într-o expediţie colectivă. În frunte era însuşi administratorul, iar împreună cu Carvalho mergeau patronul şi doi tineri aghiotanţi. Şlepul s-a apropiat de ostrovul din faţă, a aruncat ancora, şi Carvalho s-a apropiat treptat de plajă, într-o canoe cu rame. A înotat în jurul ostrovului, s-a cufundat ca să vadă coralii, dar nu şi-a pierdut teama de posibila apariţie a peştelui verde. Iar şlepul s-a întors în zona cu apă adâncă şi tot echipajul a început să prindă peşte cu simple undiţe care aveau la un capăt şireturi de mătase

cu cârlig şi plumb, iar la celălalt un dop pe care îl ţineau bine sub piciorul gol. Şireturile de mătase ieşeau la iuţeală printre degetele oamenilor, căutând un punct îndepărtat unde să se cufunde, apoi rămâneau vii între degetele care le strângeau, se încordau, ascultau, încercând să prindă clipa când muşcau peştii. În jumătate de oră, administratorul a prins treisprezece peşti în truculentă agonie, dobândind respectul celorlalţi. Carvalho a izbutit doar să-şi agaţe de câteva ori cârligul printre pietrele şi plantele de pe fundul lacului marin. Dincolo de bariera recifurilor, marea creştea, se înălţa pe spatele insulei, ca şi cum dorea să-i ofere statuii lui Buddha, care stătea aşezat, spectacolul dublei conduite.

– Dincolo de recif, rechinul.

Cumpătarea administratorului nu echivala cu neglijenţa. La un moment dat, s-a uitat la soare, a poruncit să se strângă undiţele, să se ridice ancora şi să se întoarcă. Pepe Carvalho s-a agăţat de catargul din faţă, ca să simtă mai bine emoţia pe care i-o provoca modul cum nava tăia apa. Atunci a şi văzut peştele verde fosforescent, care ieşea din ape, sălta în aer şi cădea, sărea din nou, cădea iar şi, în sfârşit, se făcea nevăzut, înainte de a ajunge în adâncurile de pe ţărm. La strigătul său, administratorul a fugit şi a ajuns la timp la probă, pentru a vedea ultimul salt al peştelui.

– Ăsta a fost. Peştele ăsta v-a speriat atât de tare prietena.

Ajuns la Nara, Carvalho şi-a luat bagajul şi s-a dus la recepţie, unde îl aşteptau administratorul

şi, mai încolo, furgoneta care avea să-l ducă iar în port.

– Vă întoarceţi la Bangkok?

– Posibil.

– La Suratani s-ar putea să nu găsiţi bilet la tren. Căutaţi o agenţie chiar în Ba Don şi faceţi o rezervare de cum ajungeţi.

Purtarea tânărului vădea o oarecare rezervă. În sfârşit, când Carvalho pusese deja un picior în furgonetă, i-a întins o hârtie:

– Prietena dumneavoastră a plecat speriată de peştele verde, dar a primit şi asta.

Textul mototolit al telegramei spunea:

„Khao Chong bolnav. Ramsun”

Carvalho a mulţumit pentru hârtie, dar n-a înţeles tot mesajul. Ochii administratorului au încercat să fie pătrunzători, dar Carvalho s-a dus în partea din spate a furgonetei şi l-a recitit. Vehiculul s-a pus în mişcare, iar Carvalho a început să-şi închipuie scene cu monahul Ramsun trimiţând o telegramă, ori cu bătrânul Khao Chong arestat de Charoen ori de zbirii lui Jungle Kid sau madame La Fleur. Probabil că totul se întâmplase imediat după plecarea trenului cu care Carvalho plecase din Bangkok ori poate bătrânul rezistase încă de dimineaţă, dându-i timp străinului să-şi urmeze drumul şi să dea de Teresa. Oricum, nu era deloc sigur că nu erau deja pe urmele lui. Aşa că voiajul scurt i-a părut lung, aşa cum lungă i-a părut şi scurta aşteptare din port, până la sosirea unui feribot de la Suratani, sub cerul din nou ca burta de măgar,

care brusc a vărsat un torent de apă, ignorată doar de cei ce descărcau camioanele pline cu nucile de cocos ce aveau să ajungă în calele navelor. Ajuns pe feribot, Carvalho a început să privească o tânără brunetă care citea o carte despre kitsch în italiană şi se lăsa iubită de un tânăr atlet blond, ce părea un jucător american de baseball, rănit. În preajma debarcării, a descoperit două olandeze blonde şi late ca saltelele individuale, splendide în deplinătatea lor cubică şi în pielea roz de animale calde. Surda iritare, de o urgenţă inutilă şi cu ţel improbabil, se traducea în indignare faţă de lentoarea navei şi succesiunea insulelor ce creau iluzia portului de sosire. Căci, ajuns la Suratani, urma să descopere că nu putea da de urma fugarilor decât luând iar expresul din zori, dar în acelaşi sens cu cel în care călătorea femeia întrezărită, despre care nu mai credea că era Teresa Marsé, şi intrând în vorbă cu însoţitorul vagonului, în caz că-l putea localiza la Songkhla, câpătul traseului. Putea lua trenul abia peste douăsprezece ore, şi, brusc, i-a dat prin minte că o femeie singură sau însoţită de un thailandez, care ia trenul într-o gară asiatică, la ora patru în zori şi nu spre Bangkok, cu siguranţă că trezeşte curiozitatea slujbaşilor din gară. A închiriat un taxi în Ba Don şi într-o jumătate de ceas era în staţia Suratani, încercând să-i explice şefului că-şi urmărea nişte tovarăşi de călătorie care i-o luaseră înainte şi trebuia să-i localizeze. Nu numai că i-a descris-o pe Teresa, ci i-a şi arătat poza adusă cu el, în faţa căreia şeful de

gară a negat din cap. Însă negaţia nu era adresată fotografiei.

– Nu eram aici alaltăieri. Plecarea trenului a dat-o ajutorul meu de noapte.

Unde era ajutorul lui de noapte? Era la un birt din apropiere, chelner de zi; şef de gară de noapte, o frenezie a muncii de care nu putea fi bănuit decât un chinez. O sută de bahti au stimulat memoria bărbatului cu multe slujbe.

– Femeie înaltă, noapte.

– Era cu un bărbat, cu unul de aici, thailandez.

S-a limitat să prelungească propoziţia iniţială cu contribuţiile lui Carvalho:

– Femeie înaltă, noapte, bărbat de aici, thailandez.

– Unde?

– Nu ştiu.

– Dar nu i-ai vândut dumneata biletul?

– Da. I-am vândut biletul până la Songkhla, dar apoi nu mai ştiu. Râdea, fiindcă gândul îi mergea mai departe decât al străinului.

Carvalho s-a întors la taxi şi i-a cerut şoferului să-l ducă la Songkhla. Gesturile acestuia urcau şi coborau în funcţie de negocierile financiare. În fine, o mie de bahti l-au făcut să accepte, şi maşina de socotit din capul lui Carvalho a scăzut cinci mii cinci sute de pesete din beneficiile pe care avea să i le aducă acel caz. Înainte de plecare, Pepe a cumpărat o sticlă cu Mekong şi şi-a ţinut-o la sân în cursul primilor cincizeci de kilometri. Era sătul de călătorie, de Teresa, de Archit, de sine, iar alcoolul l-a ajutat să cânte

valsul *Alma, corazón y vida* – se împlineau douăzeci de ani de când nu-l mai cântase – şi să adoarmă în sforăiturile ce-l făceau pe taximetrist să râdă cu hohote. L-au trezit scrâşnetul frânei şi glasurile furioase ale soldaţilor din patrula care a înconjurat maşina şi, înghiontindu-l, l-a dat jos pe şofer. Au deschis portiera din spate, iar Carvalho a ieşit cu paşaportul în faţă. La câţiva metri, un ofiţer continua să-l certe pe şofer. Brusc, ţipetele s-au potolit, taximetristul l-a salutat ceremonios pe ofiţer, iar soldaţii l-au invitat pe Carvalho să-şi reia locul. Odată plecaţi, şoferul şi-a adunat bruma de engleză ştiută şi l-a lămurit pe Carvalho că erau în împrejurimile provinciei Phattalung, într-o zonă plină cu bandiţi şi comunişti.

– Bandiţi?

– Bandiţi. Fură maşini şi autocare. De aia e soldaţi. Bandiţi e mereu. Comunişti din când în când.

Conform hărţii, mergeau pe malul unei mări interioare, aflată dincolo de pădurea densă ca noaptea, iar Songkhla îi aştepta cu marea deschisă acolo unde li se termina drumul pe ţărmul mării interioare. Şoferul se întorcea din când în când, ca să-i zâmbească şi să fredoneze valsul cântat de Carvalho cu câteva ore mai înainte. Dar clientul lui era alt om, cu stomacul întors pe dos şi presimţirea unui atac de acid uric, pe care încerca să-l anihileze, căutând prin buzunarele hainei tabletele de Ziloric, pe care le purta ca pe o amuletă şi un tardiv ajutor în caz de tunete.

Era greu nu numai de ajuns la Songkhla, ci şi de ieşit din acel oraş marinăresc, musulman prin minaretele albe împodobite cu cupole din faianţă. Din cauza somnului şi a mahmurelii, Carvahlo părea cuprins de halucinaţii şi îi întreba pe taximetriştii din gară dacă duseseră cu maşina acel cuplu ciudat. Toţi îl trimiteau în strada Patalung, unde putea pune întrebări la centrala serviciului de taxiuri. Judecând după nobleţea lemnului sculptat al porţilor mari şi după prestanţa chinezului autentic ce prezida intrarea, compania era, fără nicio îndoială, foarte bogată. Bărbatul şi-a dus mâinile rotofeie la cap, ca şi cum Carvalho i-ar fi cerut să recite numele tuturor regilor din dinastiile chinezeşti. I-a arătat hârţogăraia de pe masă, i-a deschis sertare pline cu registre, a desfăcut dosare pline cu acte, invitându-l pe detectiv să-şi caute acul în acel car cu fân.

– Dar nu-i aşa de greu. O pereche, o străină şi un thailandez, care au închiriat un taxi.

– Unde voiau să se ducă?

– În Malaysia. Ne-am înţeles să ne întâlnim la Penang, ca să facem excursii spre Cameron Highlands.

– Cameron Highlands! Foarte frumoase! Aveţi nevoie de echipament de excursie şi ghizi. Foarte frumoase. Dar prietenii dumneavoastră nu aveau de ce să meargă cu o maşină particulară, puteau lua un autobuz. Unele merg până la frontiera cu Malaysia, unde se face legătura cu alte autobuze,

care ajung până la Alor Star şi chiar la Butterworth, portul de unde se ajunge la Penang.

– Nu există altă rută?

– Cealaltă e foarte nesigură, prin ţinutul Pattani, trăim timpuri grele. Totul e dat peste cap.

– Aveţi aici rapoartele tuturor taximetriştilor din Songkhla?

– Nu. Dar compania noastră e cea mai puternică, şi e greu să ne scape un serviciu la mare distanţă, din afara acestui oraş.

– Vă e greu să găsiţi printre aceste hârtii una despre un voiaj făcut în urmă cu mai puţin de douăzeci şi patru de ore?

– Reveniţi peste cinci ore.

Cererea n-avea niciun sens. Ajuns în stradă, Carvalho şi-a închipuit că erau de ajuns cinci ore pentru ca Jungle Kid să-i ia urma. Dacă ar fi avut informaţii şi ar fi dorit să i le faciliteze, chinezul i-ar fi dat un răspuns. S-a întors în gara de unde plecau autobuzele spre Sadao şi a arătat poza Teresei şefului de la garaj, vânzătorului de bilete, corului de funcţionari şi şoferi care se înghesuiseră în jurul ei. Unul din ei a bătut cu degetul în fotografie.

– A mers cu noi până la Hadyai.

Consultând harta, Carvalho s-a mirat. De ce până la Hadyai? De ce se opriseră la doisprezece kilometri de graniţă?

– Femeie bolnavă. Foarte bolnavă.

– O însoţea cineva?

– Da. Un thailandez. Un ghid thailandez.

– Amândoi au coborât la Hadyai?

– Da. Amândoi.

Carvalho părea să nu mai fie interesat de chestiune. S-a refugiat într-un bazar din spatele gării şi a aşteptat acolo până la ora de plecare a autobuzului. Cu un minut înainte ca acesta să pornească, a fost ultimul pasager care a urcat şi singurul occidental din mulţimea de thailandezi şi malaezi care călătoreau cu coşuri pline cu fructe, pui de găină şi sobiţe portative cu cărbuni *made in Italy.* Au călătorit la umbra arborilor-de-cauciuc, într-un ţinut mai întunecos decât cel străbătut până atunci, cu oamenii, jungla şi pământul mai negri şi cu negre presimţiri spre sfârşitul voiajului, simţind pe călcâie răsuflarea mai curând a lui Jungle Kid decât a lui Charoen, deoarece, dacă acesta ajunsese la Khao Chong, ori poliţistul suportase eroic ori Carvalho ar fi fost oprit la Ba Don sau la Koh Samui. Ajuns la Hadyai, l-a copleşit simţământul că se pierduse în fundul lumii, fără nimic aparent de făcut într-o localitate unde se vindea latex, cositor, bilete la luptele de tauri. Unde pliante propunând cea mai bună supă de aripioare de rechin asiatic în restaurantul Haïvathene îi erau întinse de un copil printre mieunături presupus englezeşti. S-a aşezat pe terasa unui birt şi l-a surprins neplăcut pe patron, cerându-i o sticlă cu apă minerală, cu care să înghită două pastile de Ziloric, fiindcă începea să-şi simtă genunchiul stâng plin de cristale tăioase. Mutra acră afişată de patronul restaurantului nu se datora doar faptului că Pepe consuma atât de puţin, ci şi petelor albe de pe chipul bicolor,

muşcat cândva de un acid. Carvalho a reînceput să vorbească despre prietenii pierduţi şi negăsiţi în Thailanda şi i-a sugerat reticentului patron posibilitatea unui verdict despre ceea ce poţi face în Hadyai, când eşti bolnav şi ai venit cu autobuzul. Să te duci la doctor. Birtaşul i-a răspuns cu un laconism de apă minerală. Carvalho i-a plătit consumaţia şi i-a dat un bacşiş de două ori mai mare decât ceea ce îi ceruse pe apa minerală. Chipul bicolor s-a relaxat şi ceva asemănător unui zâmbet a anticipat propunerea de a se consulta cu medicul cel mai apropiat de staţia de autobuz. Avea un cabinet de consultaţii la încrucişarea şoselelor spre Hadyai şi Chana. Medicul nu era acolo, dar femeia care îi deschisese uşa cu gratii la ferestre s-a aplecat peste poza pe care i-o arăta Pepe şi a dat afirmativ din cap.

– A trecut pe aici. Foarte bolnavă.

– Era singură?

– Nu. Cu un bărbat. Foarte bolnavă. Doctorul a zis că era pe moarte.

– Aţi dus-o la spital? Unde-i acum?

– N-au vrut să rămână. Şi-au continuat călătoria.

– Spre Sadao?

– Nu. Eu i-am dus până la uşă. Au plecat la Chana.

Era total sigură, în pofida îndoielilor lui Carvalho.

– Au plecat. Erau cu maşina.

– Un taxi?

– Nu. Nu era niciun taximetrist. Conducea bărbatul. Şi au plecat spre Chana. La Hadyai erau doar taxiuri pentru Songkhla. Nimeni nu îndrăzneşte să intre în ţinutul Pattani. Maşina era a lor. Un automobil verde.

– Cum pot ajunge la Chana?

– Autobuz. Taxi greu.

A fost greu până la cinci sute de bahti. Când Carvalho a ajuns la această sumă, taximetristul l-a salutat ca pe propriu-i căpitan şi a pornit maşina, în care şasiul tolera foarte greu caroseria, iar roţile nu păreau dispuse să mai meargă un kilometru fără să se fisureze. La Chana i-au spus că automobilul verde trecuse pe acolo, dar că îşi continuase drumul spre Thepha sau Pattani. Şoferul nu era dispus să meargă mai departe, dacă Pepe nu adăuga ceva carburant la cei cinci sute de bahti iniţiali. Alţi cinci sute i-au permis nu doar să continue, ci şi să-l şi oblige pe taximetrist să oprească într-un cătun şi să întrebe. Carvalho nu acceptase total posibilitatea ca Teresa să fie cu adevărat bolnavă şi se temea că boala ei era rodul unei întâlniri sângeroase cu urmăritorii. Angoasei mecanice, provocată de îndeplinirea propriei misiuni, i se adăuga acum angoasa emoţională pentru soarta unei fiinţe umane cunoscute, iar chipurile lui Ernesto şi al bunicului său se suprapuneau în memoria închipuirii lui ca raţiuni de a-şi continua căutarea şi prezenţe care cereau socoteală pentru eşecul căutării. Au oprit în faţa câtorva cabane, la doar câţiva kilometri după devierea spre Thepha, iar

taximetristul a trebuit să servească de interpret între Carvalho şi ţărani. Şoferul l-a privit pe Carvalho cu ochi trişti.

– Sunt aici. Femeia a murit.

Ţaranii arătau spre junglă, unde, printre arbori-de-cauciuc, se zărea un automobil verde.

– Femeia moartă e la capătul acestui drum. Trebuie trecut un pârâu.

Taximetristul a coborât bagajele unui Carvalho paralizat, care nici măcar n-a reacţionat când maşina a făcut manevra de a pleca la Hadyai şi l-a lăsat jos, lângă ţăranii vorbăreţi, care încercau să-i explice informaţia pe care el n-o înţelegea şi, poate, nici n-o asculta. Era limpede că taxiul plecase, că acela era automobilul verde despre care i se vorbise, şi că la capătul potecii îl aştepta, poate, sensul final al călătoriei lungi şi inutile pe care o făcuse.

Printr-o ferestruică intra o rază de soare ruginit de umezeală, s-ar fi zis că umedă de atâta ploaie şi obligată să se oprească la picioarele unui pat de campanie improvizat. Pe pat, un om nemişcat şi, aşezat pe jos ori pe vine, altul cu braţele încrucişate pe genunchi şi capul căzut pe braţe. Carvalho s-a dus spre pat şi, când s-a aplecat să vadă trupul care zăcea, omul care stătea pe călcâie s-a ridicat, şi a apărut un chip de roşcovan, bărbos, doi ochi tulburi, întâi uimiţi, apoi surâzători, iar buzele au spus:

– Domnul doctor Livingstone, presupun?

Carvalho i-a înfruntat privirea şi n-a răspuns la întrebare. S-a uitat iar la faţa femeii moarte. Nu era Teresa, dar acel chip de fetiţă îmbătrânită merita compasiune, cu părul împărţit la rădăcinile cărunte, care câştigau net teren în detrimentul părului vopsit blond, împins către vârfuri. Ochii închişi erau mici şi rotunzi, iar nările erau înfundate cu cârpe albe, ce păreau rupte din cămaşa murdară a bărbatului. Trupul dispărea sub un cearşaf din pânză aspră, de un alb gălbui.

– O cunoşteaţi?

– Nu. Dar dumneavoastră?

– Am văzut-o murind la fel cum alţii au văzut-o născându-se. Eu sunt aici cauza rasei sale. Fiindcă era albă şi se prăpădea într-un sătuc plin de asiatici.

– Cum a ajuns aici?

– A venit cu mine. Am adus-o cu maşina, dar ea o închiriase.

A început să râdă.

– Era pe moarte şi se temea să şofeze în Thailanda. Spunea că bărbaţii thailandezi conduc ca nebunii.

A râs din nou, hotărât, apoi şi-a trecut mâna peste faţă, ca să-şi şteargă zâmbetul ce-i mai rămăsese şi să-şi regăsească senzaţia de frig şi somn.

– Cred că-i nemţoaică. Vorbea franţuzeşte ca o nemţoaică, o olandeză sau o flamandă din Belgia, cu prejudecăţi antifrancofone. Eu sunt francez. Aţi ghicit după accent? Spuneţi-mi serios. E adevărat că engleza mea e impecabilă? Păi, sunt

normalien. Ştiţi ce-i un *normalien*? Da? În schimb, dumneavoastră aveţi accent yankeu. Sunteţi american? Nu? Eu eram economist înainte de a pleca în Afganistan ca să-mi dezmorţesc picioarele.

S-a ridicat cu greutate, iar sticla de Mekong i-a căzut de pe genunchi. Profitând de denivelări, sticla s-a rostogolit până la ieşire şi a dispărut. Dând din mână, francezul i-a spus adio şi s-a dus la femeia care zăcea.

– Adio, dragă prietenă. Am încercat împreună să ajungem undeva.

Beţia îi mişca trupul ca pe al unui animal nevertebrat. A dat din mâini în faţa lui Carvalho ca şi cum îl mustra sever.

– Nu ştia unde să se ducă, biata de ea, iar eu i-am zis: când nu ştii unde să te duci, trebuie să alegi între calea naşterii şi calea morţii soarelui. Niciodată nu greşeşti. Femeile aleg mereu calea naşterii. Sunt mame. Încă le mai pune în mişcare instinctul matern, aşa că preferă naşterea soarelui.

A râs cu sughiţuri.

– Ce proaste! Apoi a coborât tonul, ca şi cum se supărase pe sine fiindcă violase tăcerea morţii.

– Am văzut-o atât de albă, neajutorată şi tristă, încât mi-am spus: „François, ai să mănânci, în sfârşit, carne albă.” Nu mai mâncasem carne albă de când fusesem în Goa, acum aproape un an, e aproape un an de când mă târăsc prin Birmania şi Thailanda. Mă numesc François Pelletier Lussac. Şi dumneavoastră?

– Pepe Carvalho.

– Pepe? Mexican? Argentinian? Chilian?

– Spaniol.

– *Mon Dieu!* Un spaniol! *Avez-vous un château en Espagne?*[110]

Faţa francezului intrase într-un câmp cinematografic de prim-plan în raport cu a lui Carvalho, adică buzele lui erau aproape, iar răsuflarea alcoolizată îi vaporiza faţa lui Pepe. Întâi şi-a întors faţa, apoi trupul. Pelletier şovăia între a da atenţie moartei sau lui Carvalho şi, în sfârşit, a mers spre uşă cu genunchii îndoiţi. S-a sprijinit de tocul uşii, a respirat profund aerul proaspăt, recent spălat.

– Ce faci aici, François Pelletier Lussac?

A repetat întrebarea pe tonuri diferite. De recepţie diplomatică, de teatru racinian, ca pe o întrebare pusă de Brigitte Bardot, de un jandarm impertinent, specializat în Quartier Latin, de un copil pierdut în pădure, de o soţie prost-dispusă, de o logodnică îndrăgostită lulea, de Dumnezeu. Şi când a găsit tonul just cu care Dumnezeu l-ar întreba *Qu'est-ce que tu fais ici, François Pelletier Lussac?,* a repetat întrebarea cu toată forţa plămânilor, comunicându-le thailandezilor risipiţi pe câmpie că, în sfârşit, un om important se interesa de soarta lui. Apoi s-a întors spre Carvalho şi i-a zis:

– Există un singur lucru mai inutil decât să fii francez, şi anume să fii spaniol.

A aşteptat răspunsul lui Carvalho preţ de câteva secunde prudente şi, când a dedus că

acesta n-avea să vină, a făcut doi paşi spre el, afişând integritatea unui provocator.

– Nu vorbiţi niciodată? N-aveţi sânge? Nu vă simţiţi ofensat când este denigrat sfântul nume al patriei? Drepţi! Luaţi poziţie de drepţi!

Cum Carvalho nu i-a dat atenţie, Pelletier a luat poziţie de drepţi, s-a făcut că purta puşcă şi a defilat în lungul şi în latul încăperii:

– Prezentaţi arm'!

I-a oferit moartei propria-i flintă şi, de parcă expulzat din pat de o forţă invizibilă, a zburat cu braţele în cruce, s-a lovit cu spatele de perete, iar trupul i s-a lăsat jos, cu picioarele desfăcute, dăruindu-se leşinului ori somnului. Carvalho s-a aplecat asupra lui, i-a ridicat pleoapele cu grijă, iar francezul a zâmbit:

– Sunt viu, nu vă temeţi. Lăsaţi-mă să dorm. N-am dormit de cinci zile. Biata de ea a murit tare greu.

Carvalho s-a dus la locul unde zăcea femeia, a examinat meticulos tot ce o înconjura şi a observat că, sub ceea ce părea un giulgiu de pânză, moarta era în pielea goală. N-avea nimic distinctiv. Brusc, s-a gândit la maşină şi a ieşit grăbit din odaie. A trecut podul improvizat peste micul canal pe care cobora apa cu ifose de torent. Automobilul era tot lângă gardul porcilor negri. În torpedou a găsit o chitanţă pentru chirie, pe numele Olgăi Schiller Bullowa, originară din Frankfurt, născută la 27 octombrie 1936, care locuia îndeobşte la Bonn. A notat datele pe dosul unei cărţi de vizită. Apoi a scris pe o alta o scurtă

notă despre moartea Olgăi Schiller şi înmormântarea ei în acel cătun, la cincisprezece kilometri de Pattani. Pe un pliculeţ de carte de vizită dintr-un compartiment al potofelului a scris destinatarul: Ambasada Germanei din Bangkok. A pus cartea de vizită în plic şi pe acesta în buzunar. Dacă lăsau să treacă timpul, trupul va începe să se descompună şi toate insectele din Thailanda, Birmania, Malaysia şi toată Indochina se vor năpusti asupra cabanei, în căutarea acelui stârv atât de suculent. A prins un thailandez chiar când intra sau se ascundea în graba mare în cabană şi l-a întrebat cine era mai-marele satului. Omul nu înţelegea engleza şi Carvalho i-a desenat ceva care semăna cu un soldat sau poliţist. Thailandezul i-a ţinut un discurs lung, din care Pepe a înţeles doar gesturile. Acolo nu erau poliţişti. Ci mai departe, şi a arătat spre vest. Cum putea să-l întrebe despre putere? Cum poate puterea să devină limbaj gestual şi, mai ales, cum putea el să nuanţeze limbajul gestual al puterii? E uşor să faci un rege sau un împărat? Dar un primar de sat cum îl faci? Carvalho şi-a adus aminte că elementul lingvistic de bază în Orient e zâmbetul şi a zâmbit nu fără efort, dar percepând neîncetat zgomotul ruginitelor îmbinări ale muşchilor zâmbetului. Cu o salbă de zâmbete şi oferte de a-l însoţi, l-a făcut pe thailandez să-l urmeze şi l-a dus la cabana funebră. Thailandezul a intrat neîncrezător şi n-a înaintat mai mult de un metru în odaie. I-a privit pe cei trei actori ai scenei: francezul adormit, moarta, Carvalho.

Detectivul i-a făcut semn că femeia era moartă şi trebuia îngropată. Thailandezul nu părea să-l înţeleagă, aşa că Pepe a ieşit din cocioabă, a făcut cu băţul o gaură în pământ şi a arătat spre interiorul cabanei, apoi a acoperit gaura cu ţărână. Thailandezul a dat afirmativ din cap, a repetat ceva de câteva ori şi a plecat, dând sprinten din picioarele-i de piatră desculţe. Se putea întâmpla orice. La urma urmelor, cu moarta n-avea decât o relaţie culturală şi, ca în orice legătură culturală, şi în a lor era o oarecare culpabilizare. Trebuia înmormântată. N-avea decât să se ocupe francezul, la trezirea din beţie, ori localnicii, la năvala ţânţarilor în sat. A reintrat în cabană şi a privit pentru ultima dată acea mostră a Europei învinse, dar zgomotul oamenilor ce se apropiau l-a scos iar afară. Omul lui revenea însoţit de un bătrân căruia îi vorbea respectuos, urmat de patru sau cinci bărbaţi. L-au salutat ceremonios pe Carvalho când au ajuns şi încă o dată când i-a invitat în cabană. Bătrânul s-a apropiat pios de moartă, iar ceilalţi l-au înconjurat pe francez, comentându-i, zgomotoşi şi amuzaţi, somnul etilic. Francezul s-a trezit, şi-a asumat situaţia, s-a frecat la ochi cu o mână şi, odată curăţaţi de somn, i-a deschis, ca să le zâmbească oamenilor. Bătrânul se străduia să-l întrebe ceva pe Carvalho. Detectivul înţelegea că voia să afle de ce murise femeia, dar nu ştia ce să-i răspundă. Glasul francezului a ajuns la ei din postura lui incomodă. Vorbea în thai, destul pentru ca grupul din jur să se deschidă şi ca bătrânul să-i acorde

toată atenţia. Moşul a dat afirmativ din cap şi i-a oferit o serie de lămuriri. Francezul a meditat o clipă, s-a ridicat în picioare şi i s-a adresat lui Pepe.

– Ce părere aveţi? O îngropăm sau o incinerăm? Putrezeşte.

– De ce a murit?

– Avea un cancer care avansa de la cap la picioare.

– În viitor ar putea cineva să ceară o autopsie?

– Are un fiu student în Germania. Soţul i s-a sinucis acum doi ani.

– Fiul.

– Atunci o îngropăm.

A vorbit cu bătrânul şi i s-au reprodus saluturi, zâmbete, promisiuni.

– N-avem cimitir pentru străini. Pe aici n-a trecut nici Marco Polo. Va trebui să săpăm lângă râu. Ei au să ne spună unde. Cum stai cu musculatura?

– Am să sap.

Râul Pattani curgea spre mare, umflat de ploi şi aluviuni. Merita un pod cu balustradă, ca să poată capta aleph-ul apelor vii şi dense, în care părea că se diluase toată ciocolata lumii. Cel puţin există o maşină, şi-a zis Carvalho, privind cu coada ochiului vehiculul adăpostit lângă potecă. Îi mai tremurau braţele de la efortul făcut când deschisese pământul pentru a-i înapoia rămăşiţele Olgăi Schiller. Dintr-o singură aruncătură de lopată, îi acoperise faţa şi ochii,

dar, chiar când azvârlise ţărâna, îl copleşise o panică intimă, pe care nimeni n-ar fi putut s-o perceapă. Nici meticulosul francez, care înfigea lopata în pământ cu lipsa de vigoare a intelectualului, dar şi cu rigoarea raţionalistului, nici localnicii care îi ajutaseră la săpat, dar care acum priveau cum o acoperea ţărâna ca la un spectacol. A aruncat sapa, şi-a spălat mâinile, braţele şi toracele în râu, iar apele au dus cu ele ţărâna ce i se lipise de piele, au preluat-o cu o naturaleţe elementară, la fel cum făcuse şi ţărâna cu Olga Shiller. Ce să facă? Drumul Teresei se intersecta cu al nemţoaicei moarte, şi totul arăta că, încercând să treacă în Malaysia, Teresa şi însoţitorul ei evitau ieşirile convenţionale din Thailanda. Satul era între sau în limitele ţinutului Pattani, iar avertismentul că teritoriul era probabil controlat de gherila musulmană îl dezorienta pe Carvalho, distrugându-i logica punctelor cardinale. Putea ori să urmeze râul până în Pattani şi să profite de aeroport pentru a reveni la Bangkok şi pe Ramblas, ori să încerce să treacă frontiera fluctuantă, mergând pe urma celor doi fugari. Harta se învârtea în mâinile lui Carvalho şi ameninţa să se rupă la îndoiturile roase. O umbră s-a proiectat pe el, şi Carvalho a ridicat privirea. Pelletier se spălase şi el în râu, avea acum un aer mai decent, de european curat, deşi ţinuta lui nu era adecvată momentului şi locului. Blugii păreau din carton, de atâta murdărie, tricoul marinăresc yankeu sorbise apa de pe piele, iar chipul lui prelung şi roşcovan nu renunţase la ţepii bărbii

crescute neregulat. Poate că doar precizia pieptănăturii îi reda stricta identitate de european curat ori senzaţia că-şi scosese aura priveghiului şi beţiei cu care îl găsise Carvalho. Dar ţinea deja într-o mână sticla cu Mekong şi i-a întins-o.

– E cel mai bun Armagnac de care am putut să dau.

Detectivul a tras cu sete o duşcă, vrând să-şi schimbe starea de spirit. Apoi s-a gândit mai bine. Pierderea lucidităţii în penultimul cotlon al lumii era un risc prea mare. A înapoiat sticla, iar francezul a primit-o, propunând:

– Ceva tot trebuie să mâncăm.

– Unde?

– Luaţi-vă după nasul meu. Am mirosit şi am crezut. Urmaţi-mă şi, ghidaţi de nasul meu, vom da de mâncare.

Carvalho a pornit în urma lui Pelletier. S-au întors în sat pe potecă, au trecut pârâul care trecea prin faţa cabanei unde se improvizase priveghiul, apoi au mers în susul apei căutând grupul de cocioabe. Pelletier s-a oprit la intrarea uneia dintre ele, unde o familie întreagă ciugulea din castronele pline cu orez şi câteva mici aderenţe policrome, care nu erau orez. Pelletier a vorbit cu bătrâna de la prova concentrării familiale şi a primit în schimb un zâmbet şi o ridicare din umeri. Baba privea atent un tânăr scund, musculos, care fugea pe vine şi părea străin de târguiala lui Pelletier. Francezul i s-a adresat, şi, după ce a şovăit, omul a răspuns ceva

ce lui Carvalho i-a părut un refuz serios, dar care pe Pelletier l-a făcut să zâmbească.

– Orez cu pui şi muguri de bambus, ce credeţi? Nimic nu-i mai bun în restaurantele chinezeşti din Paris, deşi aici ni-l vor umple de mirodenii.

– Să-l umple cu ce vor.

Lui Pepe îi ghiorăiau maţele de foame. Pelletier s-a depărtat de casă şi s-a aşezat pe treapta unei scări laterale, care ducea chiar la intrarea unde mânca familia. Francezul şi-a pus buzele pe sticla cu Mekong şi nu le-a mai dezlipit. A respirat hotărât şi i-a întins sticla lui Carvalho, care a refuzat-o.

– Mai aşteptăm. N-a fiert încă orezul. Apropo, cum staţi cu banii?

– Mai am cecuri de călătorie.

– Vreţi să le plătiţi cu cecuri de călătorie?

– Aveţi bahti?

– Puţini. Şi câteva monede birmaneze. La Rangoon mi-am câştigat existenţa dând lecţii de franceză unui traficant de rubine.

Francezul l-a învăluit pe Carvalho cu o privire comic de trufaşă.

– Nu vă faceţi griji. Sunteţi invitatul meu. În realitate, nu era traficant de rubine. Ci un mizerabil vânzător de gablonţuri, care avusese o bunică franţuzoaică. Pitoresc. În Birmania, poţi să dai de câte unul cu bunic englez. Dar bunică franţuzoaică nici vorbă. Ar trebui interzisă. Apropo, Stanley, ce cauţi dumneata aici?

– Caut izvoarele Nilului.

– Ce ignoranţi în materie de geografie sunteţi în Spania!

– Caut o femeie.

– A fugit cu altul?

– Aproximativ.

– Soţia dumneavoastră?

– Nu.

– Ce să spun. Ăsta-i deja viciu. Să-ţi cauţi soţia legală mai treacă-meargă, dar să-ţi cauţi amanta e de neînchipuit.

– Sunt un profesionist în domeniu. Sunt detectiv particular.

– Şi eu Martin Bormann[111].

– Ba-i chiar adevărat. Sunt detectiv particular şi caut fiica unui client.

Francezul căuta pe masca feţei lui Carvalho o fisură. Pepe s-a limitat să scoată portofelul şi să-i arate legitimaţia de detectiv particular.

– Incredibil! Dacă-i spun mamei, nici n-o să mă creadă. Fac de douăzeci de ori înconjurul lumii, putrezesc în cele mai putrede sate din lume şi totul ca să-l întâlnesc pe Phillip Marlowe într-un cătun de tot rahatul din peninsula malaeză. Tot mai sunt posibile surprizele. Îmi pare rău că nu-s la înălţimea situaţiei. Sunt economist, *normalien,* din elita culturală franceză.

– Mi-aţi mai spus.

– Când?

– Aproape imediat după ce ne-am cunoscut.

– Mă repet. Mai ales cu chestii de-astea. N-am fost mereu aşa. Dar aşa păţesc în ultimul timp. Am probabil o gravă problemă de identitate.

Bietei Olga i-am amărât ultimele zile de viaţă, explicându-i influenţa lui Pascal asupra lui Rhomer. Ştiţi cine-i Rhomer?

– Un general german.

– Fascinant. Nu. Regizor de film. N-aţi văzut *Ma nuit chez Maud?*

– Nu merg aproape niciodată la cinematograf.

– E un film despre sensul vieţii.

– Hmm. Foarte solid.

– Ultimul pe care l-am văzut înainte de a fugi din Paris. E adevărat, am întâlnit câţiva spanioli în diferite locuri din peninsula Indostan[112], chiar şi înainte, în Afganistan, înainte de război. În Goa, am cunoscut un spaniol pitoresc, filosof. Un *hidalgo*[113] din Madrid, care filosofa neîntrerupt, clefăind desculţ prin bălţi sub ploaie sau dansa fluturându-şi pletele negre în vânt. La Bombay am întâlnit un fost economist catalan şi am avut o lungă discuţie despre Schumpeter şi economiştii radicali din SUA. Îl chema Martin Capdevila şi voia să fie maharajah. Dacă izbuteşte, am bătrâneţile asigurate.

Carvalho s-a întins pe trepte. Scheletul i-a mulţumit pentru sprijin şi ochii i-au zburat spre puţurile de cer delimitate de nori albi şi grei. Un stol i-a traversat câmpul vizual, iar păsările au încercat să afle ce se petrecea într-un sat, insolent intrus din junglă.

– Cunoaşteţi numele pasărilor din Bangkok?

Francezul a ieşit din subita-i îngândurare.

– Despre ce păsări vorbiţi?

– Despre cele care se aşază în amurg pe cablurile electrice. Nu le-aţi văzut? Cu miile. Par nişte ţânţari zgomotoşi. Nu ştiu dacă piuie de bucurie, foame sau teamă, ori ca să se proclame stăpâne pe oraşul ridicat de oameni.

– Toate păsările-s vrăbii.

– Şi vulturii?

– Vulturii-s vulturi.

Bătrâna a venit la ei cu o tavă de tablă, pe care erau patru castroane din lut şi două linguri de lemn. Mâncarea scotea aburi, iar Carvalho şi-a luat porţia de orez şi pui, a mestecat iubitor mâncarea cu lingura de teck, ca şi cum se distra, compunând peisajul. Francezul mânca mai ortodox. O lingură cu orez, o lingură cu carne şi verdeţuri.

– Sunt mai mult boabe de piper decât pui, s-a plâns Pelletier.

– Bucătăria e la fel în Thailanda şi China, dar cu mai multe mirodenii. În ţările tropicale, mirodeniile combat lipsa de apetit provocată de climă.

– Lipsa de apetit? În Asia mâncatul e un act ostentativ. Oamenii îşi petrec ziua în stradă, cu castronelul de orez în mână. Aţi încercat betelul, adică piperul agăţător? Primii călători europeni au crezut că aceste popoare erau în întregime tuberculoase, fiindcă oamenii aveau gurile pline cu sânge. Asta-i culoarea betelului. Orez şi betel. Orezul ca să umple burta, betelul ca să distragă atenţia.

– Austeritate asiatică.

– E un căcat austeritatea asta asiatică.

– Budismul. Depăşirea servituţii simţurilor.

– Mai întâi, Stanley, suntem printre musulmani, iar budismul e industria ce exportă ideologie pentru occidentalii aflaţi la menopauză.

Pelletier îşi terminase porţiile şi, când bătrâna s-a apropiat, dând târcoale şi privindu-i cu coada ochiului, i-a întins o bancnotă de douăzeci de bahti. Femeia a cercetat-o, a luat tava cu castronelele goale şi s-a îndepărtat, urmată de privirea francezului, care o cântărea.

Cei doi bărbaţi stăteau lângă maşină, privind-o dezorientaţi. Francezul a dat cu piciorul într-o roată şi apoi s-a aşezat pe un bolovan.

– Ce-aveţi de gând?

– Aş vrea să ajung la Penang. Trebuie să-mi termin treaba. E ultima ocazie de a da de ea. Şi dumneata?

– Ar trebui să găsesc un birou Hertz, înapoiez maşina. Ea o închiriase la Bangkok acum trei sau patru săptămâni, deşi acum nimeni n-are să-i mai ceară explicaţii, dacă n-o înapoiază. Dacă vreţi, v-o cedez.

– Nu, e a dumitale.

– Nu. Dar am o oarecare autoritate morală asupra maşinii.

Carvalho s-a îndreptat spre şosea.

– Aşteptaţi. Vă însoţesc până într-un sat locuit, de unde să puteţi închiria un taxi sau puteţi lua trenul ori autobuzul. Ce preferaţi, să vă întoarceţi la Hadyai sau să vă duc la Pattani? La Pattani

sunt avioane sau poate că există un zbor până la Penang, deşi Penang e deja în Malaysia.

– Mi s-a spus că ţinutul Pattani e primejdios.

– Gogoşi de-ale guvernului, ca să ţină lumea sub presiune. Inventează gherile comuniste sau musulmane în sud, bandiţi birmanezi la frontiera cu Birmania, infiltrări din Laos şi Cambodgia. De fapt, suntem deja în ţinutul Pattani şi nu se întâmplă nimic.

– Prefer să evit avioanele.

– *Oh là là!* Păi, devine interesant. Ce vreţi să ascundeţi? Ce fel de trafic faceţi? Urcaţi. Vă scot eu din coclaurile astea.

Automobilul a ieşit din pădure şi a luat-o pe şosea, spre Hadyai.

– Să nu muriţi acum. Doi morţi într-o singură călătorie e prea mult.

A zis Pelletier, văzând că Pepe îndoia un genunchi cu un rictus de durere pe faţă.

– Aproape că nu mă mai doare.

– Dar vă doare. Ce aveţi?

– Gută.

– Gută? Boala regilor francezi. Cred, amice spaniol, că n-am nimic de făcut, poate ar fi interesant să trec graniţa cu Malaysia şi să merg în pădurile adânci, unde n-a călcat picior de alb. Contez pe dumneata pentru plata benzinei. Maşina consumă mult şi nu vreau să mă ating nici măcar de o centimă de-a bietei Olga. Mă interesează călătoria dumitale. Am dat de un bărbat care inventează călătorii şi necunoscute ca să-şi dea sens vieţii.

Nu prea greşea Pelletier, şi-a zis Carvalho. Uşurării simţite aflând că Teresa nu murise, îi urma senzaţia de absurd şi inutilitate care îl asalta încă de la Koh Samui, întărită probabil de dorinţa frustrată de a rămâne pe insulă, ca să se uite cum treceau următoarele douăzeci de ceasuri, următorii douăzeci de ani. Dar francezul n-avea nevoie ca Pepe să-i dea dreptate, îşi continua discursul nevrotic, plin de consideraţii cu privire la sensul vieţii.

– Uneori mă gândesc să mă întorc la Paris. Am un dulap plin cu haine la mama acasă. Mai e şi fosta mea soţie, căsătorită cu un profesor universitar foarte bogat, căruia îi stă foarte bine în frac, şi care apare toată ziua bună ziua în *Jours de France.* Dacă îmi recitesc cărţile şi încep să lecturez *Le Monde Diplomatique* din ultimii şapte-opt ani, mă pun la curent şi-s sigur că-mi găsesc un serviciu bun, mai ales dacă fac pe fiul risipitor şi le vând poanta că revin din universul marxist şi din contracultură, conştient că singurul adevăr îl deţin Milton Friedman şi neoliberalismul economic şi politic. Hegemonia burgheziei se susţine fiindcă a primit metoda şi limbajul de la disidenţii duşmanului şi fiii care întâi au fost marxişti, budişti sau dependenţi de droguri şi apoi s-au întors acasă la tata.

Nu tăcea nicio clipă. Carvalho s-a făcut că aţipise, iar Pelletier a coborât tonul până ce discursul i-a devenit boscorodeală, apoi cântec, poate pentru sine sau poate pentru însoţitor sau pentru a păstra o concentrare relaxată, cu

volanul între mâini, în timp ce primele umbre ale nopţii colorau şoseaua. Ajungând la Hadyai, Pelletier a făcut la stânga, spre Sadao şi frontiera cu Malaysia. Carvalho a deschis ochii, la adăpostul întunericului, şi l-a privit pieziş. Acesta şofa zâmbind, de parcă îşi visa condiţia de şofer şi chiar şoseaua. La Sadao, a luat o mână de pe volan şi a scuturat trupul lui Carvalho.

– Pregăteşte-ţi actele. Ne apropiem de frontieră.

Carvalho a scos cele două paşapoarte din buzunar, le-a cântărit şi, în sfârşit, l-a pus la loc pe cel spaniol şi l-a păstrat pe cel italian în mână.

– Auzi, spaniolule, asta se cheamă să călătoreşti organizat. Poate că merg alături de un peşte gras al delincventei internaţionale. La naiba, de unde şi până unde paşaport italian?

– Italia e a doua mea patrie.

Întâi au făcut plinul la o benzinărie ce părea cimitir de maşini, ca şi cum vehiculele muriseră roase de benzina vândută acolo. La benzinărie începea coada maşinilor şi autobuzelor ce aşteptau să treacă graniţa, la lumina slabă a becurilor galbene de priveghi, agitate de vânt. Poliţiştii thailandezi au vizat paşapoartele şi i-au lăsat să treacă fără comentarii. La frontiera cu Malaysia, au completat formularul de viză provizorie şi, trecând printr-un control minuţios, l-au uimit pe vameş cu cât de puţine bagaje avea Carvalho. Pepe l-a lămurit că-şi lăsase grosul bagajelor la Bangkok, unde urma să revină după o scurtă călătorie turistică prin Malaysia. De fapt,

voi face o baie la Penang, a anunţat Pepe, agitându-şi slipul.

– Foarte oportun detaliul cu slipul.

A comentat ironic Pelletier, când frontiera a rămas în spatele lor.

– Nimeni nu bănuieşte nimic despre un bărbat care bate lumea cu un slip. Vrei să conduci? Eu am obosit.

Carvalho s-a temut să nu rămână inevitabil la dispoziţia poftei de vorbă a lui Pelletier, dar i-a văzut ochii umflaţi, roşii, ameţiţi, şi a luat volanul. Pelletier s-a aşezat lângă el, a închis ochii şi a adormit instantaneu. Lui Carvalho i s-a părut că mergeau mai repede, dar acul vitezometrului rămânea pe cifra menţinută de francez. Au trecut prin Jitra, unde abia dacă au văzut patru puncte luminoase, apoi prin Akor Setar, unde indicatorul de pe şosea le-a promis un aeroport, iar pe Carvalho l-a asaltat iluzoria urgenţă de a lua un avion şi a-şi încheia aventura cât mai iute. Dar Penang era un ţel coerent, iar el se autoeducase în vederea coerenţei.

Se crăpa de ziuă când au intrat în Butterworth, iar Carvalho a îndreptat maşina spre un port care ar fi putut fi oricare din Thailanda, dacă n-ar fi fost trăsăturile dominante ale malaezilor, negrul decolorat al pielii, ochii rotunzi şi limpezi în contrast cu ai thailandezilor şi chinezilor, mai alungiţi. Pelletier se întindea ca un animal care îşi căuta propriul trup şi lupta cu spaţiul limitat din automobil. Carvalho a dus maşina la debarcader şi a întrebat de unde se putea lua feribotul până

la Penang. Următorul pleca în jumătate de oră. A parcat, şi doi bărbaţi au devenit două siluete care gesticulau, ca să scape de înţepeneala impusă de atâţia kilometri. Carvalho s-a îndreptat spre ghereta unde se vindeau bilete pentru feribot.

– Aşteptaţi. Tot nu ştiu dacă vă însoţesc. Voi hotărî în ultima clipă.

Pepe şi-a cumpărat bilet, l-a căutat cu privirea pe Pelletier şi l-a zărit pe terasa unui bar plin cu sofisticate scaune de răchită şi măsuţe din plastic. Lumina zilei sublinia volumele ambarcaţiunilor, masa verde a Penangului ocupa tot orizontul. Carvalho s-a aşezat lângă francez.

– Altă ţară, spaniolule. Alţi oameni. Altă cultură. Altă religie. Sunt convins că, de când au descoperit că depind de petrolul arab, europenii manifestă multă curiozitate faţă de tot ce-i musulman. Biata Europă. Crede orice. În fond, raportate la legile economice care conduc lumea, atât cultura musulmană cât şi cea budistă sunt suprastructuri de muzeu.

Discursul era inevitabil. Carvalho a strâns în mâini ceaşca plină cu cafea şi s-a pregătit să asculte.

– De fapt, pentru orientalii ăştia, budismul e o cultură care nu-i diferenţiază, ce va sfârşi în rutină, la fel cum tot rutină era şi catolicismul fără contradicţii, contemporan cu dictatura tomistă. La ceas de cumpănă, budismul nu i-a salvat nici de corupţie, nici de integrarea în supersistemul mondial. Când să înţelegem istoria, legile

materiale-s pe cât de respingătoare pe atât de fără drept de apel, de aceea şi trebuie să refuzăm s-o înţelegem. Obscenitatea acţiunii. Cine sau ce n-a căzut în obscenitatea acţiunii? Şi la ce duce orice acţiune? La posesie. De obiecte sau persoane. Omul nu poate acţiona fără să agreseze. Toate moralele-s ipocrite. Binele echivalează cu a birui. Răul cu a fi biruit. În Occident, asta a atins culmea, fiindcă marele paznic al moralei din culturile creştine, Dumnezeu, e de fapt un cadavru distins şi asta o ştiu toţi, chiar şi Papa de la Roma. Dar şi aici s-a impus dialectica biruinţei sau înfrângerii ca substitut al binelui sau răului. Cei de sus sunt cinici; când zic „cei de sus”, vorbesc de un *establishment* financiar, de puterea politico-militară sau culturală, iar celor de jos le e frică să nu piardă mai mult decât au pierdut. Dar n-aş zice că-s budist. Ci taoist.

– Să fie într-un ceas bun.

– Vă trec cu vederea ironia. Taoismul mă va face etern. Taoismul îmi permite să fiu imparţial din punct de vedere intelectual faţă de tot ce numiţi voi bine şi rău, ceea ce, în definitiv, înseamnă a învinge şi a pierde. Mă recunosc în dualismul Yin-Yang şi aspir la Tao. Ştiu, deci, că-s francez, *normalien* de tot rahatul, şi că salvarea mea e tocmai faptul că aspir la Tao. Cum vedeţi, tot n-am scăpat de complexul de vinovăţie iudeo-creştin.

– Se poartă Tao?

– Ce spuneţi? Sunteţi nebun de legat sau aţi fost scos dintr-un şifonier scufundat odată cu Titanicul. Nu se poartă nimic. Când am plecat eu din Franţa se purta antimarxismul şi *la nouvelle cuisine.* Dar, din câte ştiu, acum nu se mai poartă nici ele. Lumea devine social-democrată şi, într-un anume sens, suntem în plină epocă Tao. Înţeleptul, spune Tao, guvernează astfel încât goleşte inima, umple burta, slăbeşte ambiţia şi întăreşte oasele. Problema e să ştim cine-i înţeleptul. Mitterand? Reagan? Brejnev? Frica. Prudenta frică sau frica prudentă. Ce-i Dumnezeu? se întrebau filosofii creştini când erau lăsaţi să gândească liber. S-a răspuns cu ciudăţenii. S-a spus chiar că Dumnezeu era un *élan* original, ca şi cum s-ar putea ajunge la un *élan* original. Ce înţelept guvernează lumea cu prudenţă şi teamă? Gradul zero al dezvoltării. Vă spun că-s *normalien* şi am avut serviete din piele excelentă, pline cu rapoarte despre depresiunea economică din *Midi.* Şi nu o zi. Nici două. Nici o săptămână. Nici o lună. Ci zece ani. Când am coborât de pe baricade, în 1968, m-am dus să ţin registrele unei filiale a Unilever. Un prieten de-al meu visa să meargă pe urmele lui Ulise din Odiseea. Eu voiam să merg pe ruta lui Malraux[114], şi iată-mă. Nici urmă de personajele lui. Peste tot e plin de ruşi, americani speriaţi şi japonezi înarmaţi cu camere de filmat. Nu se poartă nimic. Eroii rockului. Ei sunt eroii vremii noastre.

– Ai luat parte la mişcările din mai 1968 din Franţa?

– Ca toată lumea. Încă n-am cunoscut pe nimeni care să nu fi luat parte la ele, să nu fi ajutat la smulgerea unei pavele şi pe care Monod[115] să nu-l fi pus pe picioare pe baricade. Geismar, Cohn Bendit, Seauvageot, Krivine şi-au luat partea leului, dar noi ceilalţi am încercat pe cât am putut să scoatem capul din gloată. A fost revoluţia unei promoţii cu premoniţia şomajului. Odată am izbutit să urc pe o maşină înaintea lui Geismar şi am strigat: Căcat, Căcat şi Căcat. Lui Geismar nu i-a plăcut deloc. Cu siguranţă. I-ai văzut pe bătrânii eroi al rockului? Totul e programat de multinaţionale. Dacă eşti atent, vezi că unul din zece eroi ei rockului se sinucide ori moare de o supradoză. Poetica rockului? Căcat. Multinaţionalele îi ucid ca să menţină tensiunea romantică. Te interesează rockul?

– Nu.

– Şi nici Tao.

– Nici.

– Dar ce te interesează?

– Să îmbătrânesc demn.

– Ce imbecil.

S-a trântit pe fotoliul de răchită, vrând parcă să se depărteze de Pepe, să-l vadă mai bine ori pur şi simplu să aibă mai mult aer pentru a se oxigena şi a depăşi spiralele tulburi ale beţiei. A recitat:

Când ajung la maturitate,
fiinţele încep să îmbătrânească.
Aşa păţeşte tot ce-i opus lui Tao.
Şi tot ce-i opus lui Tao sfârşeşte rapid.

S-a înclinat spre Carvalho şi l-a împuns cu degetul în piept.

– Eşti un om mort. Nu trebuie să crezi în bătrâneţe ca să fii nemuritor. Începi prin a crede în bătrâneţe şi sfârşeşti prin a muri.

A turnat tot ce rămăsese în sticla de Mekong în paharul de os. A mirosit conţinutul, şi-a stăpânit ameţeala, a băut tot dintr-o singură duşcă şi, cu limba pe atât de împleticită pe cât de tulbure îi era privirea, a exclamat:

– A trăi înseamnă să ajungi şi a muri înseamnă să te întorci. Aşa spune Tao.

– Spune ceva şi despre marile beţii?

– E o filosofie liberală. În definitiv, se bazează pe *laissez faire, laissez passer,* din profunda convingere că plenitudinea e o dispoziţie a spiritului, eu am nevoie de două sticle cu asemenea lături infecte. Şi când te gândeşti că, pe când eram un director agresiv, măsura mea era un pahar cu Rémy Martin după cafea. Ştiţi că am purtat sacou zece ani la rând?

Şi a început tot ce-l speria pe Carvalho, tot ce voia detectivul să închidă într-un mic cerc pentru doi. Pelletier s-a ridicat cu paharul de os într-o mână şi cu braţul liber a dat în aer semnalul aşteptării, care n-a trecut neobservat clienţilor de la mesele cele mai apropiate. Cu ochii la fel de strălucitori ca şi buzele, şi cu privirea visătoare constant bovină, Pelletier a recitat:

Renunţă la studiu şi vor dispărea grijile.

Ce diferenţă e între da şi nu?

Ce diferenţă e între bine şi rău?
Nu-i cu putinţă să nu te temi
de cele de care oamenii se tem.
Nu-i cu putinţă să cuprinzi toată cunoaşterea.
Toată lumea se înflăcărează şi se bucură
de parcă ar asista la un mare sacrificiu,
sau ar urca primăvara într-un turn.

Numai eu rămân impasibil,
ca noul născut care nu ştie să surâdă.
Ca acela care nu ştie unde să plece,
ca acela care n-are cămin.
Toată lumea trăieşte în abundenţă,
numai eu par sărac.
Spiritul mi-e la fel de tulburat
ca al unui ignorant.
Toată lumea e luminată,
numai eu sunt în ceţuri.
Toată lumea e pătrunzătoare,
numai eu sunt greoi.
Ca acela care pluteşte în derivă în largul mării.
Toată lumea are câte ceva de făcut,
numai eu nu-s bun de nimic.

Numai pe mine nu mă interesează toţi ceilalţi,
fiindcă o preţuiesc pe mama care mă hrăneşte.

Şi-a luat ochii de pe înălţimile universului pentru zâmbetele amabile ale clienţilor din cafenea şi efectul celui de-al douăzecilea poem Tao asupra lui Carvalho, dar detectivul nu era acolo, ceea ce l-a făcut pe Pelletier să se clatine,

ca şi cum Pepe era un sprijin fizic, nu doar vizual. Carvalho nu mai era în local, plătise consumaţiile şi, cu valiza în mână, se îndrepta spre feribot, care începuse să scotă fum şi să strige chemarea prin sirenă. Pelletier îl aştepta la picioarele scăriţei.

– Aici îmi iau rămas-bun. Penang mă enervează. Înainte era interesant, plin de fumători de opiu, dar acum fumatul e interzis şi nu se mai vinde decât *batik*[116]. O ţesătură oribilă, pe care nu pot s-o poarte decât americanii şi unele olandeze grase.

Carvalho i-a întins mâna. Pelletier ar fi preferat să-şi ia adio cu un gest sau o frază. Dar a acceptat mâna şi a strâns-o cu oarecare duioşie.

– Adio, spaniolule, şi noroc.

De pe punte, Carvalho a văzut cum francezul se apropia de maşina verde, o adulmeca şi, în sfârşit, îşi scotea din ea bagajul, un rucsac în care încăpeau Galeriile Lafayette în întregime, o lua întâi în susul străzii, apoi în josul ei, după o scurtă şovăială.

La aeroportul din Penang nimeni nu era dispus să se deranjeze pentru a verifica listele pasagerilor din ultimele zile, căutând cele patru nume date de Carvalho, ca şi cum erau patru personaje diferite. Carvalho a arătat o bancnotă de douăzeci de dolari, iar aceasta a dispărut în mâna unuia dintre birocraţii de la Informaţii, care l-a avertizat că avea nevoie de o jumătate de ceas pentru verificare. Zborul Penang-Singapore

nu era naţional. Penang aparţinea Federaţiei Malaeze, iar Singapore era stat suveran, şi probabil că Archit şi Teresa îşi arătaseră paşapoartele, deşi oricine poate să scoată o bancnotă cu valoare cunoscută şi să treacă pe la controlul paşapoartelor, sperând ca poliţistul să verifice doar dacă fotografia coincide cu faţa. Brusc, Carvalho nu şi-a putut stăpâni un impuls nici când a calculat mental cât îl putea costa. A întrebat la Informaţii dacă putea telefona în străinătate, în Europa, şi, dând un dolar bacşiş, a determinat o tânără cu o căpăţână mare să scarpine tenace nervii cablurilor telefonice internaţionale, până ce la celălalt capăt al firului s-a auzit glasul lui Biscuter.

– Cabinetul detectivului Carvalho.

– Biscuter, eu sunt.

– Dumneata eşti, şefu'? Suni de aici? Ai şi sosit?

– Te sun din Penang, Malaysia.

– Păi, te aud ca şi cum ai fi în Prat[117], şefu'. Şi chiar mai bine.

– Ascultă, Biscuter, că telefonul ăsta mă costă ochii din cap. Ai vreo noutate?

– A sosit domnişoara Teresa. Te-a căutat chiar acum, spera să dea de dumneata şi n-a mai putut de râs când a aflat că umblai după ea prin Thailanda.

– N-a mai putut de râs?

– Chiar aşa, dom'le. Pleacă iar. Să se odihnească. Mi-a dat o adresă.

– Căca-m-aş, Biscuter, căca-m-aş în…

– Eu, şefu…

– Vin imediat acolo.

– Imediat?

Dar Carvalho a închis, stăpânindu-se să nu dea cu telefonul de pământ şi să nu facă fărâme chitanţa pentru mia de bahti cu care plătise convorbirea. Trebuia să aleagă între a merge la Bangkok după bagaj, expunându-se interogatoriului unui Charoen indignat, şi a pleca la Singapore, lăsându-şi lucrurile de izbelişte. Dacă pleca din Bangkok, reuşea să se întoarcă odată cu grupul său, prinzând avionul care pleca în acea zi la zece şi jumătate, să-şi recupereze bagajul şi să scoată un beneficiu minim din expediţia care o luase razna. Dacă pleca din Singapore, adio bagaje şi nu-i rămânea nici cea mai mică speranţă ca familia Marsé să vrea ori să-i poată plăti suplimentul. Primul avion pentru Bangkok pleca la amiază şi sosea astfel încât îi rămânea vreme să-şi ia bagajul şi să se alăture grupului. A cumpărat timbre suficiente pentru a trimite Ambasadei Germane din Bangkok vestea că Olga Schiller murise şi amănunte despre locul unde fusese înmormântată; după ce a pus scrisoarea la cutie, a cumpărat un bilet de avion pentru Bangkok, lăsând pe mai târziu furia pe care i-o trezea simpla evocare a chipului Teresei. A aşteptat, privind cu ce poftă făceau turiştii străini cumpărături în Free Shops: batik, figurine din lemn de teck, fildeş, instrumente muzicale, oribile suvenire confecţionate în centrul mondial din care ies toate acele suvenire din mărgele de sticlă şi mici scoici sidefii. În fine, a urcat în avion,

şi survolarea peninsulei spre Bangkok i s-a părut foarte lungă, căci se temea că poliţistul Charoen nu-i va da timp să ajungă la hotel şi-l va aştepta chiar la scara avionului, la sosire. Dar nici vorbă, iar Carvalho şi-a închipuit că-l va întâlni într-un ceas, când se va apropia de pupitrul lui Bell Captain din Dusit Thani şi-i va cere bagajul lăsat acolo. Ori nu l-a recunoscut Peter Pan, ori acela era un alt Peter Pan, dar din aceeaşi stofă. Carvalho a intrat în Dusit Thani şi a căutat pupitrul lui Bell Captain cât mai aproape. I-a dat chitanţa de primire şi, în timp ce un băiat îi căuta bagajul, s-a întors să privească tot scenariul familiar din hol, aceleaşi tipuri de oameni care aşteptau aceleaşi tipuri de ghizi, aceleaşi sosiri de baştani din Bangkok îmbrăcaţi pentru un banchet de nuntă sau o conferinţă, aceleaşi doamne americane dedate la piscine, mobilate acum pentru ca soţii să le scoată în lume, ca să trăiască emoţiile nocturne pe care le recenzaseră statistic în cursul zilei în birourile Agenţiei Anti-Drog. Valiza a sosit şi Carvalho a avut impresia că-şi recăpăta parte din propria-i lume afectivă. A cerut o cameră în care să facă duş şi să-şi repună lucrurile în ordine şi i s-a cedat pentru o oră o încăpere de la primul etaj, dintre cele cu vedere la piscină. Carvalho şi-a pus slipul, a ieşit în grădină şi, în cea mai totală singurătate, a intrat în apă şi a făcut ultima baie a acelei veri fictive. Apoi şi-a refăcut valiza, lăsând-o goală şi părăsită pe cea cumpărată în cartierul chinezesc. S-a dus la recepţie, a înapoiat cheia, a întrebat dacă se

dăduse vreun anunţ despre întâlnirea grupului său în vederea plecării la aeroport şi i s-a zis că autocarul va veni să-i ia la opt. Nu mai era mult până atunci. A început să recunoască feţe printre statuile de sare din hol, în timp ce aştepta atent apariţia lui Charoen sau a mercenarilor trimişi de Jungle Kid ori madame La Fleur. Dar a apărut Jacinto, care, văzându-l , şi-a modificat hieratismul chipului într-o oarecare bucurie.

– Elam inglijolaţi. Plecat din Chiang Mai fala anunţat.

– O fată, Jacinto, o fată.

– Găsit femeie pieldut?

– Nu.

– Pale Iau.

Jacinto şi-a adunat oile. Nu plecau mulţi de la Dusit Thani. Cei de la Ambassadors sau Narrai îi aşteptau în autocar, iar Carvalho şi-a luat adio de la insula de lumini din Dusit, pe când autocarul încerca s-o ia spre aeroport, întâi pe Rama IV, apoi direct pe Phayathai Road. Era aproape o minune că poliţistul Charoen nu-i ieşise în cale, dar nici nu voia să-l ispitească pe necuratul, întrebându-l pe Jacinto dacă anunţase poliţia de dispariţia lui. Jacinto dădea ultimele instrucţiuni spaniolilor, care îşi schimbaseră culoarea. Catalanii din Chiang Mai l-au salutat din fotolii, iar Carvalho a încercat să-i evite în continuare, ca să nu le dea lămuriri, deşi, după surâsurile maliţioase pe care i le adresau femeile, a presupus că le căutaseră deja pe cont propriu. La aeroport, s-a repetat graba de a ajunge cât mai

repede la biroul de înregistrare, din teama de necontrolat că nu vor fi suficiente locuri pentru toţi. Jacinto l-a luat pe Carvalho de braţ şi i-a arătat un colţ din hol, unde îl aştepta Charoen.

– Intle timp, eu scot bilet de imbalcale.

– Fumător. Fereastră. La suficientă distanţă, ca să pot vedea filmul. Facturaţi valiza până la Barcelona.

N-a aşteptat comentariile lui Jacinto. S-a dus hotărât la Charoen, care s-a înclinat respectuos, când a ajuns în faţa lui. Apoi a început să se plimbe, convins că va fi urmat de Carvalho.

– V-aţi distrat bine?

– Nu mă plâng. Brusc, m-a plictisit totul şi m-am dus în sud, să fac plajă şi baie.

– Bine că aţi lăsat valiza la hotel. E de preferat o călătorie fără bagaj.

– Şi aici, merg toate la fel?

– Bangkokul nu-i nicicând la fel. S-au ivit noutăţi. Tatăl lui Archit a murit a doua zi după vizita noastră. Moarte naturală. În schimb, peste câteva zile, a apărut pe râu cadavrul unui slujbaş de la debarcaderul Oriental, de unde pleacă bărcile care merg pe canalele vechiului Bangkok. Îl chema Khao Chong. Fusese torturat, asasinat şi până la urmă ajunsese în râu. Khao Chong. A repetat Charoen, de parcă voia să graveze numele în mintea lui Carvalho.

– I-aţi găsit pe fugari?

– Nu.

A zis Pepe, înfruntând ochii lui Charoen, care se oprise brusc.

Poliţistul a răspuns, dându-şi parcă dreptate.

– Vedeţi? Asia e foarte complicată. Dar într-o bună zi au să apară. Dacă vă caută, spuneţi-le că de Charoen pot scăpa, dar de Jungle Kid nu. Acum plecaţi. Vor anunţa controlul paşapoartelor.

Pe un afiş turistic al Swissair, nişte păsări se ciuguleau pe fondul unor nori şi al unui orizont cu peisaje plăcute; Carvalho a întrerupt salutul de rămas-bun al lui Charoen şi l-a întrebat:

– Poate că întrebarea vi se va părea stupidă, dar nu vreau să plec din Bangkok fără răspuns. E vorba de numele unor păsări. Al miilor de păsări aşezate pe cabluri, când soarele apune pe marile bulevarde ale capitalei.

Charoen a închis ochii: ori căuta un răspuns în propria-i memorie, ori calcula posibila dublă intenţie sau batjocură din întrebarea străinului. *Swallows,* a răspuns. Rândunele, şi-a tradus Carvalho mental în spaniolă, în timp ce un zâmbet batjocoritor faţă de sine i se iţea pe buze.

– Rândunele. Numai rândunele.

– Rândunele chinezeşti. Vin din ţinuturile reci ale Chinei când începe iarna şi se instalează la tropic.

– Rândunele, a repetat Carvalho, ca şi cum îi venea greu să se convingă şi nu putea şterge din ochii lui Charoen reticenţa cu care acceptase definitivul salut de rămas-bun.

– Şi eu i-am votat pe socialişti, cu cine era să votez? Cei de la PSUC[118] se încaieră, PCE[119] nu-i prezentabil. Cel puţin socialiştii puteau câştiga şi

au câştigat. Dar n-am încredere în ei. S-a văzut şi ce s-a întâmplat cu LAU[120]. La început, Peces Barba[121] era dispus să sprijine soluţionarea problemei create de *penenes*[122], dar, de cum şi-a obţinut catedra, a înviat şi şi-a schimbat părerea. Noi, *penenes,* o să-l credem mort în continuare.

Marta Miguel a dat la o parte tava cu mâncarea aproape neatinsă şi n-a mai dat atenţie conversaţiei dominante din sala de mese a studenţilor. S-a ridicat, ca să se apropie de ferestrele mari, care dădeau spre campus. Pajişti veştede, alei cu copaci desfrunzţi, natura scheletică în aşteptarea îndepărtatului miracol al primăverii.

– Marta.

S-a întors. În faţa ei, o studentă îi întindea un dosar.

– Acesta este lucrarea de licenţă despre care v-am vorbit.

– Despre ce mi-ai vorbit?

– Despre ideile pedagogice ale lui Joaquin Costa.

– A, da, dă-mi-o. O să mă uit prin ea şi am să-ţi spun ce cred.

S-a întors la masă, ca să-şi bea cafeaua, şi a pus dosarul deoparte.

– Ce-i asta? a întrebat-o Nacho Rielis, de la Departamentul de Istorie.

– Lucrarea de licenţă a unei studente.

– *Ideile pedagogice ale lui Joaquín Costa.* Pare cunoscut. Spune-i studentei să citească articolele lui Tamames din *Tiempo,* dacă vrea să cunoască

ideile pedagogice ale lui Joaquín Costa. Tamames a plecat de la marxism la regeneraţionism, fără să treacă prin Gandhi, ceea ce nu-i de colo.

Marta a răspuns surâzând la gluma lui culturală şi, ca să plece de la masă, a pretextat că are de lucru la ea în birou. Tocurile i-au răsunat pe coridoarele goale ale după-amiezei şi a intrat în biroul pe care îl împărţea cu doi colegi de departament. S-a aşezat în fotoliul ei, a pus coatele pe masă şi capul pe mâinile desfăcute şi s-a lăsat în voia spaimei de numeroase gânduri şi imagini sparte şi, peste toate, de propria-i imagine, ca în copilărie, când, înconjurată de rude în după-amiaza unei sărbători importante, se făIea cu puşculiţa grea, ridicând-o pentru a demonstra că abia o putea ridica; dar brusc, după ghiontul unei mătuşi, măgăriţa de tuşa Tadea, puşculiţa a căzut pe podea, s-a spart, monedele de zece bănuţi cu chipul conducătorului ori cu efigia ecvestră a unui lăncier de nichel s-au risipit, iar tatăl i-a tras o palmă.

– Fata asta e o nesăbuită.

Sunt nesăbuită. Eşti nesăbuită. Marta, eşti nesăbuită. N-avea vreme să se analizeze. Trebuia să ajungă la Barcelona cât mai repede, ca să cumpere chiloţi noi de plastic şi pansamente pentru pisatul maică-sii. Elasticul celor vechi cedase şi Marta înfrunta dimineaţă de dimineaţă spectacolul patului uns cu rahatul verde şi uscat ieşit din ei. Îi explică din nou farmacistului: trebuie să fie mari, mari. Nu, nu-s pentru un copil gras, ci pentru o femeie în vârstă, dar foarte

slabă, iar pansamentele, cutiile pline cu comprese de tifon, urmăresc să prelungească viaţa femeii vegetale fără mâncărimi şi răni; schimba uneori pansamentele, văitându-se că îngrijitoarele de după-amiază obosiseră, că era greu să găseşti oameni pentru asemenea treburi şi la un preţ accesibil unui *penene*, apropiaţi, devotaţi, cu contract pe cinci ani, până la apariţia LAU, care, pentru moment, nu-i plăcuse lui Peces Barba. Să-şi cureţe mama, să-i dea de mâncare seara, să corecteze tezele de examen, să citească lucrarea de licenţă, să vadă un episod din *Dinastia*, mizeria aia de *Dinastia,* să reia, chiar dacă fără niciun chef, ultimul număr al *Caietelor de Pedagogie,* sau să-şi recitească articolul despre ideile lui Montessori despre pedagogia din perioada celei de-a doua Republici[123]. Şi-a luat inima în dinţi şi, vrând să ia o decizie, a oftat şi s-a ridicat în capul oaselor, ca să plece. Odată ajunsă pe culoar, plecarea era inevitabilă, ca şi maşina: drumul prin campus, plecarea de acolo către autostrada ce ducea la Sabadell. O clipă, şi-a închipuit că oprea automobilul la uşa Inspectoratului Superior al Poliţiei de pe Via Layetana şi lăsa maşina acolo, fără s-o închidă, fără să parcheze.

– Domnişoară, ei, unde mergeţi, domnişoară?

Strigau gardienii, dar ea continua să urce scara şi se oprea doar când intra în biroul comisarului Contreras, unde rămânea în picioare.

– V-aţi decis, în sfârşit, să mărturisiţi? Chiar mă întrebam când vă veţi hotărî. Persoanele

onorabile nu putem ţine multă vreme în noi asemenea lucruri.

– Vă jur că a fost legitimă apărare.

– Legitimă apărare? Celia Mataix v-a atacat?

– Mă prăbuşeam. Ajungeam un nimic, mai puţin de atât, un animal murdar alungat de acasă.

Prea mult pentru comisarul Contreras. Era mai bine să caute un loc de parcare lângă farmacia unde avusese noroc ultima oară, să-şi facă plinul cu chiloţi de plastic, tifon, chestii de rutină, şi să intre apoi într-un magazin de discuri, ca să cumpere o casetă cu arii de operetă interpretate de Marcos Redondo. Mama deschidea şi închidea ochii nesfârşiţi când îi punea o casetă cu Marcos Redondo la aparatul pe care i-l cumpărase în Andorra.

– Sunt eu, mamă.

S-a dus direct la aparat şi a pus caseta cu muzică.

Să vină patronul hanului, adu-ne vin
din cel mai roşu pe care-l ai,
din cel mai curat.
Sunt cărăuş!
Şi de-aia vreau vin roşu de Toro!

– Ştii cine cântă, mamă?

Bătrâna a zis „da” din ochi, şi-a forţat buzele şi a desenat numele lui Marcos Redondo.

– Da, Marcos Redondo. *Floarea de şofran.*

Bătrâna a făcut semn cu capul că nu.

– Nu-i *Floarea de şofran,* mamă?

Bătrâna a făcut iar semn că nu, şi a marcat din buze titlul zarzuelei.

– *Cântecul cărăuşului,* fireşte. Nu putea să-ţi scape.

Marta i-a dat deoparte pătura de pe picioare, i-a descheiat jerseul şi a mirosit:

– Eşti murdară, mamă?

Nu, a zis iar capul, iar ochii îi reflectau mulţumirea de sine.

– Aşa-mi place. Să mă anunţi de câte ori poţi, mamă. Să te ţii şi de câte ori poţi să m-anunţi, să m-anunţi.

A pus pătura la loc. A scos din frigider legumele şi peştele fiert, le-a pus toate în blender, le-a făcut piure şi le-a vărsat într– un castron de aluminiu. A deschis butonul de gaz, a ascultat zgomotul gazului care ieşea şi a aprins un chibrit. Dar nu l-a apropiat imediat de duză, ca să aprindă flacăra. L-a lăsat să i se stingă între degete şi a oprit brusc gazul. A rămas în picioare în faţa aragazului, nemaiştiind ce să facă. În sfârşit, a redeschis gazul, a aprins alt chibrit, i-a apropiat flacăra de duză, floarea galben-albăstruie s-a ivit pe smalţul alb al aragazului şi a pus castronul pe ea. S-a întors în living. A dus scaunul cu rotile în bucătărie şi a lăsat-o pe maică-sa în faţa mesei, ca să ducă singură lingura direct de la castron la gură.

– Ceva trebuie să faci şi mata, mamă, altfel până la urmă nici n-ai să te mai poţi mişca.

O durea capul. Din trusa medicală, ţinută în baie, a scos două tablete de aspirină

efervescentă, dar în mână i-au rămas şi tubul cu somnifere şi tabletele pe care trebuia să le pulverizeze peste piureul de fructe al maică-sii. A pus tabletele mamei în piuliţă şi a început să le piseze. Dar s-a oprit şi a rămas cu tot trupul sprijinit în pisălog, reflectând, atentă la picătura de apă ce cădea regulat din robinetul prost închis. A aruncat praful tabletelor şi a pus în piuliţă patru somnifere pe care le-a pisat cam fără chef, ca şi cum braţul refuza să se supună voinţei sale. A pus restul somniferelor într-un pahar gol. Apoi s-a gândit mai bine şi a pus tot ce era în pahar în palma unei mâini, în timp ce cu cealaltă umplea paharul cu apă de la robinet. A înghiţit somniferele unul după altul, câte unul după fiecare înghiţitură de apă. A turnat praful în farfurioara cu piure de fructe şi a pus-o în faţa maică-sii, după ce i-a luat castronelul pe care îl golise, căci era flămândă, şi, trecând pe lângă aragaz, a deschis aparent maşinal un buton de gaz, ca şi cum stingea ori aprindea lumina la ieşirea ori intrarea într-o încăpere. Scotocind în buzunar, a scos o agendă şi un pix. S-a aşezat lângă maică-sa, care îşi termina terciul de fructe, şovăind din priviri între ceea ce scria fie-sa pe două foiţe rupte din agendă şi desertul pe care trebuia să-l termine. Marta a scris întâi pe o foaie, apoi pe cealaltă. Le-a dat deoparte, una lângă alta, departe de ochii imenşi ai mamei, atraşi de greutatea îndulcitorului pentru diabetici. Mirosul de gaz începea să pară solid şi-i punea stăpânire pe nas. Bătrâna a deschis ochii şi, mormăind

alarmată, a arătat cu capul spre sobă. Îi schiţa din buze mesajul că lăsase gazul deschis.

– Nu-ţi face griji, mamă, nu-i nimic.

Marta a luat o mână a bătrânei, un rest de oscioare cu piele, care păstrau o urmă slabă de viaţă.

– Nu-ţi face griji, mamă, o să dormim, şi mâine nimeni şi nimic n-are să-ţi mai facă rău.

Bătrâna încuviinţa, închizând ochii, şovăind între încrederea în fiică-sa şi alarma care îi umplea nasul cu mirosul morţii. Somniferele o făceau pe Marta Miguel să clipească, şi a întins o mână spre ochii întrebători ai mamei, încercând să-i închidă.

– Dormi, mamă.

Bătrâna spunea ceva din buze.

– Televizorul? Lasă-l . Îl pun mai târziu. Acum, dormi.

Bătrâna a dat din umeri, ca şi cum nu-i păsa de televizor, şi drept răspuns la mângâierea fiicei, a luat-o de mână. Marta Miguel şi-a pus capul pe tăblia de plastic, i se părea că acolo gazul ajungea mai intens, ajutat să lunece de suprafaţa lină a mesei. Mâinile le-au rămas unite, mângâindu-se cu progresivă slăbiciune, ca în agonia a doi porumbei, iar bătrâna a aruncat o ultimă privire ochiurilor de la aragaz, de unde îi venea moartea, gândind că fiică-sa se va trezi dintr-o clipă într-alta, o va spăla şi o va parfuma, va aprinde televizorul şi va închide gazul.

Carvalho s-a aşezat lângă nişte călugări budişti, cât mai departe cu putinţă de spaniolii ce aşteptau anunţul de îmbarcare. Luaseră cu ei soarele tropical, iluzia verii de la porţile iernii spaniole, inele cu safire, kilometri de mătase, orhidee şi prea puţine alte lucruri. În schimb, dispreţuiau tot ce nu pricepeau şi transformau aşteptarea de la aeroport într-un concurs de băşcălii despre mişcările dansatoarelor thailandeze, modul de a vorbi al ghizilor ori porcăriile mâncate de acei oameni. Dar nu luau ca pe o aluzie la ei faptul că în megafoane răsuna *Concertul de la Aranjuez*[124].

Avionul s-a umplut de spanioli ce reveneau în Spania şi nemţi ce se întorceau în Germania, şi au rămas goale doar scaunele pe care de la Karachi urmau să stea pakistanezii ce plecau la muncă în Germania. Spaniolii vorbiseră între ei să-i evite pe indieni, fiindcă puteau, aşa că, de cum a decolat avionul, s-au pus pe negociat, pentru ca stewardesele nemţoaice să-i lase pe ei, sau măcar pe europeni, să strângă rândurile. Carvalho s-a lăsat în voia ofertei sonore a radioului, mai ales cântece de Crăciun. Suntem deja în noiembrie, şi-a zis Pepe, descoperind motivele florale de Crăciun din avionul Lufthansa. Când s-a deschis uşa la Karachi, Carvalho a privit pentru ultima oară Asia, şi-a luat adio de la căldura ei plăcută, de la adevărul elementar al naturii ei. Poate că n-avea să mai revină nicicând. Ajunsese la vârsta când trebuia să înceapă să-şi ia rămas-bun de la unele lucruri, când ştia deja

mai mult sau mai puţin tot ce putea aştepta. Deşi, dacă avea să dea într-o zi lovitura, i-ar fi plăcut să facă ocolul pământului ca Phileas Fogg, însoţit de Biscuter şi inventând supravieţuirea aventurii. Filmul programat era *Sălbaticul,* cu Yves Montad şi Catherine Deneuve, care spuneau istoria unui parfumier care dă câteva laboratoare şi o soţie bogată din Manhattan pe o insulă tropicală şi pe Catherine Deneuve. Poate că se va putea instala într-o zi în Koh Samui, dar nu s-ar vedea acolo cu Charo, ci cu o fată ştearsă, fără personalitate, pe care s-o descifreze până la neant, ca pe o plantă ori ca pe Celia Mataix. A mulţumit pentru paharele de ceai rece cu lămâie, servite de stewardese, şi a ajuns la un compromis cu neamţul care îi devenise întâmplător vecin la Karachi. În schimb, lângă neamţul de pe scaunul din faţa lui s-a nimerit să stea o tânără pakistaneză, cu numeroase pachete şi un copil de câteva luni. Neamţul a trebuit s-o ajute să schimbe scutecul viitorului indigen şi chiar l-a legănat când micuţul a izbucnit în plâns, fiindcă stătea de prea multă vreme departe de braţele mamei. Dispoziţia paterno-adoptivă a acelui neamţ convenţional, ce părea să fi băut jumătate din producţia de bere a oraşului Dortmund, îl uimea pe vecinul lui Carvalho nu atât prin evidenta abilitate tehnică a compatriotului său, cât prin tendinţa lui de a conversa cu rasele inferioare, până la punctul culminant, acela de a da ajutor la curăţarea fundurilor. Spectacolul duioşiei şi deconcertării l-a ajutat pe Carvalho să

facă faţă călătoriei din Iran în Turcia şi să aştepte lumina zilei regăsite, când a intrat în Europa prin România.

A profitat de escala făcută la Frankfurt şi a cumpărat somon afumat, jambon Westfalia, icre de cod, asemănătoare celor de taramâ, şi o frumoasă brânză de Munster, cu moliciunea cerută. Îl va trimite pe Biscuter să ia chimen de la buticul de mirodenii din strada Princesa şi va savura moliciunea unui sortiment de brânză. Dar mişcările, pe care şi le explica în exasperanta durată a călătoriei de peste şaisprezece ore, nu negau prin nimic impulsul interior de furie şi defulare cu care se îndrepta spre Teresa Marsé, evitând, poate, să-şi repună problema micilor refuzuri care îl obligaseră să avanseze fugind, în călătoria la Bangkok. Ca un căutător programat de nimicuri, a profitat de primul contact al unui picior cu aeroportul Prat, ca să înceapă mişcarea automată cu care şi-a regăsit valiza, a luat un taxi, a urcat pe trepte până la biroul lui de pe Ramblas şi l-a lăsat pe Biscuter cu gura căscată, când l-a întrebat:

– Unde-i biletul Tersei Marsé?

– Şefu'! Ce bucurie! Incredibil. Ieri vorbeai de atât de departe şi azi eşti aici.

– Biletul, Biscuter.

„Pepe. Îmi pare foarte rău de cele întâmplate, dar îţi mulţumesc. Am să-ţi povestesc. Tata e foc şi pară. Plec cu Archit la Mar Menor[125]. Nu mă aştept la soare, dar vreau să mă delimitez, ca să pot medita şi iubi. Ceva ce Archit merită."

Carvalho a mototolit biletul şi l-a aruncat în coşul de hârtii.

– Ceva nou?

– N-o să te odihneşti deloc, şefu’?

– Ceva nou?

– A trecut pe aici o femeie, voia să te vadă. Pentru crima cu sticla de şampanie. Într-o seară s-a dus la domnişoara Charo. E ţicnită. Domnişoara Charo m-a sunat după aia, foarte supărată, zicea că o băga în încurcături. Era foarte supărată.

– Femeia s-a întors?

– Nu. Dar a sunat de mai multe ori domnul Daurella. Tocmai a închis când intrai. Vrei să-ţi pregătesc ceva? Am o ciorbiţă. După o călătorie…

Carvalho a deschis valiza şi i-a întins lui Biscuter o cravată de mătase şi calendarul chinezesc.

– Ce mişto, şefu’! O să mi-o pun duminică.

Dar Pepe îl suna deja pe Daurella, când Biscuter s-a întors de la toaletă cu cravata înnodată şi atârnată peste tricoul din pluş spălat.

– Domnul Daurella? Sunt Carvalho.

– Nu ştiţi cât mă bucur să vă aud. Ne-am putea vedea?

– Ce-aţi păţit? Altă delapidare?

– Mai rău, Carvalho, mai rău. Nenorocirea ne poate distruge întreaga familie. Acel *pocavergonya,* nenorocitul, blestemat fie ceasul când ne-a intrat în casă, a fugit cu nora mea, olandeza.

– Aşa, pe nepusă masă?…

– Se vede că era chestie veche, fiindcă Ausiàs al meu, bietul meu Ausiàs, a socotit şi a înţeles lucruri şi situaţii pe care înainte nu le pricepea.

– Au luat şi bani cu ei?

– La prima vedere nu, dar noră-mea era contabila noastră şi aveam toată încrederea în ea. Imaginaţi-vă ce-a putut dosi.

– Şi ce am eu cu toate astea?

– Dumneata mi-ai deschis ochii, Carvalho.

– E o răspundere pe care n-am de gând să mi-o asum toată viaţa.

– Vreau să-i găseşti şi să-i vii de hac.

– Cum să-i vin de hac?

– Să-l lecuieşti pe nenorocit, să stea la locul lui. Sau distrus pe viaţă.

– Căutaţi-vă pe altul pentru aşa ceva.

– Trebuie să stăm de vorbă, Carvalho, fiindcă dacă nu stau de vorbă cu dumneata o iau razna.

– Şi soţia dumneavoastră?

– Plânge.

– Şi soţia acestui *pocavergonya?*

– Şi ea plânge.

– Lăsaţi-le câteva zile să plângă, pe urmă am să văd ce pot să fac.

Carvalho a pus telefonul în furcă. A pus paşapoartele într-un sertar, a răscolit în valiză, alegându-şi un schimb complet şi trusa de toaletă. A pus totul într-o pungă de plastic de supermarket.

– Biscuter, sun-o pe Charo şi spune-i că treaba nu s-a sfârşit încă şi că o sun în câteva ceasuri.

– Un’ te duci, şefu’?

– La Mar Menor.

Carvalho l-a lăsat pe Biscuter cu gura căscată şi cravata pusă. A coborât scrările late din două în două trepte şi a ieşit în stradă, unde doi indivizi s-au aruncat asupra lui.

– Sunteţi Carvalho? José Carvalho Tourón?

Deşi deghizaţi în vânzători de hamburgeri congelaţi, puteau a poliţişti.

– Inspectorul Contreras vrea să vă vadă.

– Mă grăbesc. Plec într-o călătorie. Salutaţi-l din partea mea şi asiguraţi-l pe toate căile că la întoarcere am să trec să-l salut.

– Haideţi, trebuie să vă vadă.

Îl înghionteau delicat.

– Sunt reţinut?

– E doar o consultare tehnică, dar vă rugăm nu vă daţi în spectacol.

L-au băgat într-o maşină de vânzător de hamburgeri congelaţi.

– Nu v-am văzut plăcuţele.

Le văzuse.

Contreras era ferm convins că Pepe era un îngrijorător personaj negativ. Aşa că pentru detectiv n-a fost de mirare că l-a primit încruntat, cu o privire ce părea un pumn în ficat.

– Ce bine arătaţi, domnule! Aţi schiat în Alpii elveţieni?

– Am făcut plajă pe cele mai vestite plaje de la tropice.

– Trăiţi ca fata de la numărul douăzeci şi şapte: *De unde scoţi tot ce porţi.*

Contreras aproape a cântat versul din cuplet.

– Vă previn că reţinerea mea e ilegală şi că trăim într-o ţară socialistă şi democratică.

– Doriţi un avocat? Doi? Cinci? O sută? Ştiţi unde-i bag eu pe avocaţi? Şi-i bag cu sutele.

– Nu pierdeţi marea ocazie oferită poliţiştilor democraţi. Socialiştii vor avea nevoie de poliţişti profesionişti şi democraţi.

– Nu mai vorbiţi în dodii. Nici mie nu-mi place să-mi pierd vremea cu unul care face pe confidentul doamnelor. De ce v-aţi băgat în crima cu sticla de şampanie?

– Ca detectiv particular, m-am oferit să ajut o serie de suspecţi.

– De pildă?

– Dalmases, Rosa Donato, Marta Miguel.

– Ia te uită, Marta Miguel?

Contreras şi-a privit inteligent cele două ajutoare şi s-a uitat feroce la Carvalho.

– Când aţi văzut-o ultima oară pe Marta Miguel?

– Acum cincisprezece zile.

– Unde?

– La ea acasă. M-a invitat la cină: un excelent cârnat de Salamanca.

– Cârnat de Salamanca. Veniţi cu mine. Vă arăt eu un excelent cârnat de Salamanca.

De astă dată, s-au urcat într-o maşină oficială. Contreras a bombănit că şoferul întârziase să urce la volan, că pe huse erau mucuri de ţigară şi că traficul era imposibil. Cei doi vânzători de hamburgeri congelaţi îşi arcuiau sprâncenele şi şopteau, avertizându-l pe Carvalho că inspectorul

era într-una dintre cele mai proaste zile ale lui. Automobilul se apropia de Institutul de Medicină Legală, iar Carvalho încerca să-şi închipuie ce cadavru vor vedea. Nu putea fi vorba de altceva, şi el spera să fie Rosa Donato, încă o victimă a capacităţii Martei Miguel de a-şi stăpâni furia.

– E arestată?

– Cine?

– Marta Miguel.

– Ar fi primul lucru care trebuie să se întâmple?

Era pregătit să şofeze ceasuri la rând în căutarea Teresei Marsé şi a lui Archit, dar nu pentru a descifra enigmele ori lipsurile lingvistice ale inspectorului. Vechea luptă pentru excesivele atribuţii pe care şi le asuma Carvalho devenise o retorică ce dădea sens rolului jucat de fiecare, şi asta era tot. Carvalho s-a pregătit să iasă din situaţie cât mai repede cu putinţă şi a mers chiar în faţa poliţiştilor pe culoarele Institutului. Au ajuns la morgă, iar Contreras i-a ordonat slujbaşului să deschidă sertarele doisprezece şi treisprezece., Două persoane, şi-a zis Pepe, atribuindu-i şi lui Dalmases condiţia de cadavru. Dar sertarele glisante i-au pus sub ochi chipul pătrat şi vineţiu al Martei Miguel şi faţa de mică pasăre uscată a mamei sale, căreia nu-i putuseră închide ochii de tot. Carvalho a inspirat cât aer a putut, ca să lupte cu angoasa ce-i umplea pieptul, apoi l-a expirat, întorcând spatele leşurilor şi faţa spre un Contreras care îl spiona critic.

– Aţi fi putut să-mi spuneţi în birou şi să mă scutiţi de farsa aceasta.

– Ce ziceţi de asta?

Contreras i-a întins o foaie de agendă, pe care se putea citi:

„Domnule Carvalho, m-am rugat cerului, dar nu m-a auzit. Dumneata ai ghicit şi n-ai vrut să mă ajuţi să mă descarc. Acum a murit câinele şi turbarea a crăpat odată cu el.”

– Doar asta a lăsat?

– Şi altă notă, pentru domnul judecător. Convenţională. De roman. Chiar începe cu „Domnule Judecător, să nu fie acuzat nimeni…”

– A fost o studentă bună, dar nu ştia să se exprime. Aşa păţesc multe creiere privilegiate.

Carvalho era atât de serios, încât Contreras n-a putut bănui nicio urmă de ironie.

– Ştiţi ce-i ascunderea de probe?

– Ştiu, de aceea mă şi surprinde că asist la această comedie. Eu n-am ascuns nicio probă. E adevărat, am bănuit că ea o omorâse pe Celia, dar asta fiindcă avea mare poftă să se autodenunţe.

– Nu şi la comisariat şi aproape că ne-a convins, deşi niciodată n-am renuţat la ideea c-ar fi suspectă.

– Am să vă spun întreg adevărul, prietene Contreras, ştiu, ştiu că nu vă consideraţi prieten cu mine, dar tot mai pot să-mi aleg duşmanii. N-aveam nimic de lucru şi am citit în ziare ştirea despre crima cu şampanie. Date fiind caracteristicile cazului şi ale inculpaţilor, mi-am zis că puteam scoate ceva din ele. Unele persoane detestă greutăţile şi sunt obişnuite să

plătească intermediari, psihiatri şi avocaţi, de pildă, de ce nu şi un detectiv particular? Ca să se apere, aveau nevoie de o argumentaţie logică, un mod de a gândi şi a-şi susţine alibiurile, iar eu mi-am oferit serviciile. Dalmases şi Donato mă puteau plăti, Miguel nu. Dar primii doi erau pe cât de nevinovaţi pe atât de cărpănoşi, şi nu m-au angajat. Miguel n-avea nicio leţcaie. Ce să fi căutat eu acolo? Nu lucrez de amorul artei. N-am mai dat atenţie cazului. Apăruse altă mică afacere. Nici nu-mi mai aminteam de el, iar dumneata îmi umpli acum stomacul cu cadavre. Tocmai am sosit din Asia, mi-am distrus metabolismul, diferenţa de fus orar e de şase ore, când aici mănâncăm acolo se doarme, mi-am ieşit din ţâţâni, plec într-o călătorie.

Angajatul a dat ascultare ordinului dat de Contreras şi a împins în nişă cadavrul Martei Miguel. Carvalho a vrut să mai privească o dată trupul mic al bătrânei, mama lui Archit, propria-i mamă, el însuşi, finalul, sfârşitul murdar al speranţei torturate de decrepitudine. Ar fi vrut să moară relaxat într-un fotoliu, având alături o sticlă cu vin alb într-o găleată cu gheaţă, ţinând în mână o tartină cu caviar ori ficat, printre copaci, ce copaci nu-i păsa, cu bănuiala că spiritul i se va desprinde de trup şi va urca spre crengi, privind din zbor insuficienta stângăcie a propriei morţi.

– Carvalho, v-am avertizat de sute de ori. Ar fi bine să citiţi codul şi normele de comportare ale detectivilor particulari. Aveţi nişte limite. Nu

sunteţi autonomi, nu puteţi urzurpa atribuţiile poliţiştilor. Cercetaţi cum s-a furat formula pentru *litines*[126], fir-ar să fie, dar nu vă băgaţi nasul unde nu vă fierbe oala. În ce v-aţi mai băgat acum?

– O femeie a plecat într-o călătorie, s-a încurcat cu un străin, de aceea au fost urmăriţi, iar eu am încercat să-i scot din belea.

– Vedeţi? Asta-i corect. Cazuri din astea puteţi avea cu duiumul, fiindcă sunteţi un bun profesionist. De ce vă băgaţi unde nu vă fierbe oala? N-ar fi primul caz de autorizaţie care se ridică. Vă avertizez pentru ultima oară.

– Pot să plec?

– Da. Dacă doriţi, vă însoţim până la birou.

Carvalho a mulţumit, dar voia să plece cât mai repede din casa morţii, a morţii mai presus de bănuială, ca şi cum moartea nu era chiar sfârşitul. Contreras a mai avut vreme să închidă cazul.

– Povestea Celiei Mataix a fost o crimă între lesbiene.

Carvalho a consimţit.

– Avem fişa lui Donato. Dar nu şi a nenorocitei ăsteia.

– Nu i-o mai faceţi. La ce v-ar folosi?

Contreras a înţepenit.

– Nu facem fişe pentru morţi.

Joc curat.

Întâia oară făcuse ruta aceea în mai 1960 şi descoperise brusc aroma florilor de portocal, până atunci doar o referinţă literară, un fragment de limbaj desuet din copilărie, floarea de

portocal, apă de flori de portocal, vorbe la fel de proprii pierdutului univers de senzaţii ca şi persoanele care le pronunţau, bunica, sora bunicii, verişoare îndepărtate, tonicul *ceregumil, agua del carmen*[127]*, melisana*[128], linimentul Sloan. Aroma aceea care se căţăra pe gardurile din Benicarló la căderea serii şi devenea ocean nocturn în drum spre Sagunto era de floare de portocal, fiindcă luna mai aducea flori precum aprilie ploi şi august vipie. Să descopere că floarea de portocal supravieţuise în Spania, care începea să putrezească şi, mai ales, să descopere că aroma aceea oferea numeroase soluţii pentru nemurire fusese pentru Carvalho principala trăire din călătoria în care fata făcea dragoste cu ochii închişi, iar gemetele i se revărsau în interior, niciodată în exterior, cu toate că erau în luna mai şi în drum spre sud şi amândoi citiseră că de acolo nimeni nu mai vrea să revină. Deşi avea pe atunci aproape treizeci de ani, Carvalho nu ştia cum sunt livezile de portocali ori stejărişurile, iar ceea ce l-a suprins începând încă de la locul de vărsare a Ebrului şi, după mulţi ani, şi în Castilia şi Extremadura, a fost tenacitatea cu care pomul lupta pasiv contra criminalităţii umane. Îl emoţionase concreteţea livezii de portocali aflată de cealaltă parte a oglinzii din Geografia Spaniei ori din romanele lui Blasco Ibáñez. Ani la rând, anunţul din luna mai echivala cu reluarea călătoriei spre sud, posibilă în weekendurile de trei zile: sudul lagunei Mar Menor, barul dintre ape, dunele, satele moarte ce abia clipeau pe

atunci în faţa primelor turisme sosite din nordul universului, căci erau obişnuite cu spectacolul călătorilor din Cartagena, care purtau o batistă înnodată la colţuri pe cap, fuste sau pantaloni suflecaţi, stăteau într-un scaun de răchită cu toate cele patru picioare în apă şi se jucau cu picioarele goale în marea caldă care îi scăpa de spiritul reumatismului. Între Alicante şi Mar Menor se aduna prima căldură a Spaniei, căldura de mai, marea de mai, un avans din splendoarea verii, cu dorade în suc propriu, vinuri roşii ca sângele în Jumilla, obligatoriu reci, ceaune de orez cu crustă[129] la Elche, mezeluri aromatizate cu *matalahúva*, floare de anason. Pe măsură ce pupilele lui Carvalho se căleau, începeau să devină tot mai rare fugile spre sud ori, poate, fetele deveniseră femei-roze din Alexandria, noaptea sângerii, ziua alburii, care abia aveau vreme pentru orgasmul escapadei dintre două întâlniri, două dughene, două explicaţii. Dar Carvalho tindea să-şi asume toată răspunderea ultimei lungi absenţe, de şapte ani, şi a complicităţii cu moartea zărilor, înghesuite între pereţii blocurilor cu apartamente ce se înălţau ca un zid în faţa Mediteranei, de la Rosas la Marbella. S-a oprit la Benicasim, mort de tristeţe şi presimţind oboseala şi noaptea, ca să admire turnuleţele ce coborau spre Plana, zgârie-prostii[130] mai înalte decât munţii şi mările cu pereţi. Autostrada înaltă îi permitea să vadă cum fusese distrusă zarea mării printre consolatoarele livezi de portocali pe care propria conştiinţă a

randamentului le făcea indestructibile. Omul nu respectă decât ceea ce-l îmbogăţeşte. Dar e în stare şi să cultive flori pe care nu le mănâncă şi nu le vinde, să iubească animale de care nu se teme şi pe care nu le devoră, să hrănească porumbeii din oraş, pisicile de pe stradă, ori să scoată ochii canarilor ca să cânte, crezând că s-au născut ca să-i cânte lui şi nu ca să înfrunte riscul libertăţii. Dacă aş avea darul limbii, şi-a zis Carvalho, aş scrie poeme şi cărţi de filosofie, de mică filosofie, ca un filosof de cafenea într-o lume unde cafenelele nu mai existau. De cum va ajunge la Mar Menor şi va da de Teresa, voia să-i arunce la picioare conştiinţa eşecului pe care o ducea în cârcă, o piatră funerară pe care o împărţea cu toţi morţii din ultimele trei săptămâni, de la Celia Mataix la mama Martei, neuitându-i pe tatăl lui Archit şi pe gangsterul lui madame La Fleur. Din acea lume de morminte scăpau doar câteva siluete fugare: olandeza*, pocavergonya,* Archit şi Teresa, paraziţi pe contul altora printre oameni condamnaţi să moară, şi voia să-i spună acelei prost-crescute că lângă ea călătorise moartea, care dobora vieţile ca pe piesele de domino, numai ca să iasă după voia ei, iar ceea ce voia ea era finalul stupid al unei legături pe o plajă de iarnă plină cu zgârie-nori nelocuiţi, între două mări afectate de ritmurile diferite ale agoniei. Dar îi venea tot mai greu să gândească, să-şi imagineze şi să conducă cu ochii de plumb deschişi, care îl usturau şi se refugiau în vizuina pleoapelor, ca să iasă din orbite,

înspăimântaţi de trecerea maşinii, subit oarbă. A decis să caute o parcare şi să doarmă până ce trupul îşi va regăsi puterea de a se mişca, nemaiputând fi mişcat. A dormit adânc, cu spume, eliminând prin ochi tumorile închistate ale oboselii de tot ce văzuse fără să-i fi putut închide şi pe nas aerul condiţionat din avioane, aeroporturi şi cimitire, din propriu-i suflet. S-a deşteptat după căderea nopţii, şi-a şters cu dosul mâinii saliva ce-i curgea din gură, o salivă cu miros de tutun, subţire, ca zeama galbenă care le curge morţilor pe la colţul buzelor. Trupul lui avea nevoie de lichide, aşa că a băut două sticle de apă minerală la barul din ultima zonă de servicii aflată pe autostradă, înainte de a ajunge la Valencia. A traversat oraşul solitar, încercând să dea din nou de autostradă, trecând prin spectacolul de noroioasă dezolare, provocat de recentele inundaţii revelate de lună. A trecut pe lângă zonele cu palmieri din Alicante, Santa Pola, Guardamar şi când soarele, recent sosit din Koh Samui, a conturat turnul arabului din Torrevieja, Carvalho îşi depăşise depresia şi făcea planuri de viitor. Să comande o ciorbă bună la un bufet de la intrarea în Palos, să-i dea ceea ce merita Teresei şi să-şi încheie călătoria vânătă de atâtea supe şi litri de Jumilla într-o cameră oarecare de hotel. De la San Javier, a luat-o pe malul interior al Mar Menor, în faţă cu orizontul unor ţinuturi plane, cu mori de vânt şi cicatricea vânăt-roşcată a munţilor îngrămădiţi deasupra litoralului din Escombreras şi zona minieră a Uniunii. A oprit

maşina lângă marea adormită, şi-a scos pantofii şi ciorapii, şi-a suflecat pantalonii, a intrat în mare până i-a ajuns apa la genunchi şi a observat că sosise iarna adevărată şi nimeni şi nimic n-avea să-i ofere pioasa minciună a verii. A trecut de intrarea barului dintre ape şi s-a dus să caute primul bufet unde se întindeau scaunele pliante şi fiicele patronului cu mături în mâini. Tatăl era la licitaţia de peşte din Palos, iar ele puteau doar să-i frigă lui Carvalho câteva sardele proaspete şi să-i deschidă o sticlă de Jumilla roşu rece, cincisprezece grade de temperatură metafizică. A cerut pâine şi ulei, devenind pentru fete un spectacol identic cu cel pe care îl privise şi thailandeza din depozitul de la Bangkok.

– Ce faceţi acolo?

– Pâine cu tomate[131].

– Asta se mănâncă?

– Şi-i foarte bună.

– Mie îmi sună a ceva catalan.

Carvalho a acceptat prezumţia şi le-a invitat să guste, obţinând de la fete recunoştinţă şi respect, dar nu solidaritate. A sosit şi patronul bufetului, cu o cutie plină cu peşti *tuttifruti,* iar Carvalho i-a comandat o ciorbă, cu condiţia să nu abuzeze de chefal şi să-l combine cu porc de mare, crab, şobolan-de-apă şi smarid roşu, la nevoie, căci chefalul era prea gras.

– Poate că-i gras, dar nimic nu-l întrece în ciorbă. Acum domnişoarele au inventat o ciorbă pentru bogaţi, în care se pune chiar şi langustă, dar la început ciorba se făcea cu caracudă, ardei

iuţi, tomate şi mult usturoi, care era tare bun şi foarte ieftin.

– Fă-o cum vrei sau ştii mata, dar să n-aibă doar chefal.

– Treaba dumitale!

Carvalho a urcat iar în maşină, a făcut cale întoarsă şi şi-a început turul prin hotelurile încă deschise, căutându-i pe Teresa şi Archit. În sfârşit, la Galúa au recunoscut că acolo trăseseră o doamnă şi însoţitorul ei japonez, că pe ea o chema Teresa Marsé, dar că atunci nu erau în hotel. Dis-de-dimineaţă se duseseră la Palos, ca să asiste la licitaţia de peşte, şi apoi, cine ştie, deşi ceruseră prosoape de baie, sperau, dacă nu să facă baie, atunci să facă plajă spre amiază, fiindcă aici soarele arde, chiar şi iarna, dacă ziua e însorită.

– Unde s-ar fi putut duce să facă plajă?

– Mergeţi drept înainte prin Manga, până nu se mai văd cartiere şi clădiri înalte, dincolo de pod şi de casa cu grădină şi debarcader din stânga dumneavoastră. Cei ce vor să facă plajă singuri se duc mai încolo şi în această perioadă a anului îi veţi găsi uşor. Nu îndrăznesc prea mulţi. Adevărul e că nu sunteţi primul care mă întreabă de ei.

Recepţionerul nu-şi explica îngrijorarea de pe chipul bărbatului.

– V-a întrebat cineva de ei?

– Da. Alt japonez, de curând. M-a întrebat de domn, nu de doamnă, şi i-am răspuns ca şi dumneavoastră.

– Mi-l puteţi descrie pe cel care v-a întrebat de ei?

– Bărbatul era puternic, cu mustaţă, chinez ori japonez, dar putea fi şi mongol, fiindcă pe acolo toţi sunt la fel, şi purta o pălărie neagră.

– O pălărie normală?

– Da, o pălărie cu bor, o pălărie, în fine.

În singurătatea maşinii ce înainta printre dune şi cartiere, Carvalho avea să-şi reproşeze întrebarea despre pălărie. Îi amintea de cea pe care o pusese când cumpărase casa din Vallvidrera. După ce se inventariase tot ce intra în vânzare, de la mobile la acoperiş, îl cuprinsese o angoasă ciudată, senzaţia că lipsea ceva şi întrebase:

– Şi becurile?

– Cum spuneţi?

– Becurile, becurile intră şi ele în preţ?

Deşi fusese luată în glumă, întrebarea reflecta o nelinişte obiectivă. Carvalho nu slăbea pedala acceleratorului. Maşina profita de pustietatea şoselei, îşi buşea burta în hârtoape, iar el ignora invitaţiile la precauţie şi, cu toate că instinctul de conservare îl împingea să n-accepte posibilitatea ca umbra lui Jungle Kid să traverseze mări şi ţări ca se să oglindească în laguna de la capul Palos, a trântit uşiţa torpedoului şi s-a liniştit, văzând că Lugerul era tot acolo. Se împlinea ceea ce îi spusese recepţionerul despre peisaj. Reapăreau brusc dunele, se apropiau mările, se trecea podul pe lângă o vilă suficientă, cu debarcader şi grădină, iar singurătatea plajei îl invita să lase

baltă logica maşinii, să pună piciorul pe pământ şi să cutreiere nisipurile.

I-a văzut pe o dună în pantă, la câţiva metri de locul unde apele reci ale Mediteranei deschise se duceau şi veneau, cu spatele la apele călduţe ale lagunei Mar Menor, închise. Ea se culcase pe nisip, în bluză, dar fără fustă, iar capul bărbatului i se odihnea în poală, ca să fie mângâiat de mâna femeii, în ritmul valurilor. Dar de unde se afla Carvalho se vedea că nu erau singuri. Spre duna lor înainta o namilă puternică şi de neoprit, un bărbat cu pălăria pe cap. Carvalho s-a dat jos din maşină, dar s-a întors, a scos pistolul din torpedou, i-a tras piedica şi l-a luat în mână, apoi a luat-o la fugă spre scena care se derula în apropiere. Pepe a văzut în ralanti cum bărbatul cu pălărie se oprea şi ridica braţele, îndreptând spre cei doi o puşcă, iar el a strigat-o pe Teresa din răsputeri, iar numele ei s-a transformat într-o piatră de vorbe, care a distrus echilibrul uman al peisajului. Teresa s-a făcut mică, Archit s-a ridicat în capul oaselor dintr-un singur salt, bărbatul cu pălărie s-a întors spre Carvalho, i-a arătat o clipă chipul lui de Jungle Kid cu ochii încordaţi de hotărâre, apoi s-a întors iar la cei doi şi a tras. Archit a deschis braţele şi cu trupul lui tânăr şi subţirel l-a acoperit pe al Teresei, primind un glonţ care l-a făcut să se strângă, să se aplece înainte şi să cadă dezarticulat. Carvalho a tras, iar glonţul a ridicat nisipul de pe dună la câţiva metri depărtare de Jungle Kid, care s-a întors şi a tras în Carvalho, apoi a luat-o la sănătoasa spre maşina

ce-l aştepta. Carvalho şi-a poruncit singur să-şi treacă o mână peste frunte şi apoi şi-a privit-o plină de sânge. Nu-l durea, dar ştia că glonţul îl nimerise. A luat-o la goană spre Pietatea alcătuită dintr-o stridentă Teresa Marsé, care plângea şi suduia, legănând trupul lui Archit pe nisip; văzându-l sosind, nu l-a recunoscut pe Carvalho imediat peste bariera de ură şi teamă. Pepe avea ameţeli. A îngenuncheat lângă Archit, l-a culcat pe nisip, i-a înfruntat spectacolul ochilor ce hoinăreau pe cer, căutând ceva de care să se apuce, ca să nu cadă în puţul morţii. Carvalho a privit cerul, sperând să-l ajute pe Archit, ca să găsească acel ceva de care să se apuce, căci niciunul dintre ei nu pricepea sughiţurile sfâşietoare şi înţelepte ale femeii. Pe cer nu erau, totuşi, decât stoluri de păsări care fugeau de detunăturile bărbaţilor şi Carvalho s-a crezut obligat să-l lămurească pe Archit.

– *Swallows.* Sunt rândunele.

Buzele lui Archit au încercat să spună ceva înainte de a se lăsa biruite de rigiditatea morţii. Carvalho era convins că ele încercaseră să repete numele pasărilor şi recunoscuseră totodată marea patrie a cerurilor.

Note

[1] Celebru bulevard pietonal şi comercial din centrul oraşului Barcelona.

[2] „Hotelul Dusit.” (în limba thai)

[3] În Valencia, figuri din lemn şi carton reproducând scene satirice de actualitate, cărora li se dă foc în noaptea zilei de Sfântul Iosif (19 martie), în cadrul petrecerii omonime.

[4] „Casa de Economii.” (în limba catalană)

[5] Pitarra e pseudonimul lui Frederic Soler (1839 - 1895), dramaturg şi poet de expresie catalană.

[6] Futbol Club Barcelona, celebră echipă de fotbal fondată în 1899.

[7] „Cel mai răsfăţat” (cat.)

[8] Monedă naţională anterioară intrării Spaniei în zona euro; un euro a fost cotat la cca 180 de pesete.

[9] „Ştie ce face.” (cat.)

[10] „Stat Catalan.” (cat.)

[11] „Foarte naţionalist.” (cat.)

[12] „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu.” (cat.)

[13] „Moştenitorul.” (cat.)

[14] „Neobrăzatul.” (cat.)

[15] Faimoasă reţea naţională de supermarketuri din Spania.

[16] Celebre mărci spaniole de şampanie.

[17] Săptămâna tragică se referă la evenimentele care au avut loc în perioada 26 iulie - 2 august 1909, în Barcelona şi alte oraşe catalane, când

decretul primului ministru Antonio Mauro de a trimite trupe spaniole în Maroc a stârnit proteste ce au fost înăbuşite violent. (n. r.)

[18] În *Las recetas de Carvalho,* Madrid, ed. Planeta, 2004 (pe care o citǎm în toate notele acestei cărţi), p. 29, M. Vázquez Montalbán dă câteva detalii despre această reţetă: *„300g de spaghete; 200g de somon afumat; 1 ceapă mică; unt; un borcănaş de smântână; busuioc.* Se topeşte untul şi în el se prăjeşte ceapa foarte bine mărunţită. Se căleşte extrem de uşor şi somonul. Se adaugă busuiocul tocat, se adaugă sare şi piper după gust. Peste spaghetele fierte şi scurse de apă, al dente, se toarnă acest sos. Unii adaugă caşcaval ras, viciu extraitalian în consumul de paste."

[19] În limba catalană, *flaons* (sg*. flao)* sunt felurite plăcintele cu brânză şi zahăr sau miere din estul Spaniei: Morella, Ibiza, Formentera, Minorca, Olot etc. Prin tradiţie, se pregăteau de Paşte în Menorca, dar acum se consumă tot anul. Iată cum susţine M. Vázquez Montalbán (*Las recetas de Carvalho,* pp. 284-285) că se prepară: *„600g de făină; 50g de zahăr; ¼l de ulei; 125 cl de lichior de anason; 50 g de migdale măcinate; 100 g de brânză de vaci; un ou; un vârf de cuţit de scorţişoară.* Aluatul se pregăteşte din ulei, lichior de anason, zahăr şi fainǎ. După omogenizare, se fac din el zece rondele plane, ca pentru plăcinte. Umplutura se face din brânză de vaci, migdale măcinate, ou şi scorţişoară. În centrul fiecărei rondele se pune câte o lingură

din amestec, apoi prin îndoire se fac zece plăcintele semicirculare. După copt, se pudrează cu zahăr tos.”

[20] Titlurile originale: *Krapp’s Last Tape* şi *Act Without Words.* (n.r.)

[21] „Văluri şi vânturi.” (cat.)

[22] Ausiàs March (1397-1459) a fost primul poet catalan care a renunţat la tradiţia provensalizantă. Opera sa, compusă din 143 de poeme, e un amestec înnoitor de teme, forme moştenite de la trubadurii provensali, *dolce stil nuovo*, şi reflecţii doctrinar-filosofice. A strălucit prin puritatea limbii. Primele traduceri din opera sa în limba spaniolă le-au făcut Baltasar Romani (1539) şi Jorge de Montemayor (1560). Opera sa este considerată cea mai întinsă din literatura medievală iberică.

[23] Cantautorul spaniol de expresie catalană Ramon Pelegero sau Raimon (n. 1940) este unul dintre cei mai importanţi reprezentanţi ai *Nova cançó (Muzica nouă*, începând din 1961) şi a debutat discograficîn 1963. Autor a numeroase cântece de protest *(Al vent, Diguem no, Jo vinc d’un silenci*), a compus şi pe versurile unor poeţi catalani clasici (A. March, Jordi de Sant Jordi) şi contemporani (Espriu, Pere Quart).

[24] Comandant suprem (în limba spaniolă), nume dat generalului Francisco Franco Bahamonde (1892-1975), a cărui dictatură (asupra unui stat catolic, autoritar şi corporatist de tip fascist) a durat din 1936 până la moartea sa. În 1969, l-a numit ca succesor pe prinţul Juan

Carlos I, din Casa Bourbon, actualul rege al Spaniei.

[25] Tescovină. (în limba spaniolă)

[26] În roman vor fi pomenite tot soiul de sendvişuri, dar cel preferat de Carvalho apare în *Saber o no saber (A şti sau a nu şti*, din seria *Carvalho gastronomico),* Barcelona, ed. Zeta, 2008, pp. 59-60: „... un sendviş numit «doamna Paca», un omagiu adus bunicii sale materne: pâine cu tomate, peşte fript fără şira spinării, (bucăţi de) ardei şi vinete coapte, roşii sau, în loc de acestea, maioneză cu puţin usturoi."

[27] „Papa frunză" (cat.) este Benedict XIII (Pedro Martinez de Luna, 1328-1424), papă sau anti-papă spaniol (1394-1424). Numit cardinal (1375), după moartea lui Clement VII a devenit episcop şi ales papă de către cardinalii din Avignon. În 1398, mulţi dintre ei l-au părăsit. Înconjurat de duşmani, s-a retras la Avignon. Destituit la Conciliul din Pisa (1409), a murit în castelul Peñíscola.

[28] „Ticălosule, ticălos mizerabil!" (cat.)

[29] „Iahnie cu carne fiartă." (cat.)

[30] „Şi tu, Mercè?" (cat.)

[31] „A facut-o cu bune intenţii. Cam vesel, dar cu bune intenţii." (cat.)

[32] „Fudulii de maimuţă în *bechamel?"* (cat.)

[33] În romanul *Tatuaj* (primul din seria *Carvalho*), detectivul Carvalho, prietena lui, Charo, şi un prieten comun vorbesc despre pâinea cu tomate, în lb. cat*. pa amb tomaca,* într-un han din San Cugat. Reţeta acesteia

aparţine bucătăriei rurale catalane, fiind, din câte spune autorul, „un miracol al imaginaţiei, care depăşeşte în simplitate şi savoare până şi pizza cu roşii” şi un monument al simplităţii: „O felie de pâine mare, ţărănească, pufoasă, preferabil de a doua zi”. Tomatele, pârguite, sunt tăiate în două şi frecate de pâine, unde îşi lasă seminţele, sucul şi pulpa desprinsă de pe coajă. Se presară sare uscată peste tot şi un firicel de ulei în lungul feliei.

[34] E interesant să comparăm chifteluţele marinate româneşti cu această mâncare (*Las recetas de Carvalho,* pp. 225-226): *„½ kg carne tocată (porc şi mânzat sau miel slab); o ceapă; o lingură cu sos de roşii concentrat; miez de pâine muiat în vin; usturoi şi pătrunjel; piper negru; un vârf de linguriţă de nucşoară măcinată; un pahar cu vin alb; supă de pui şi legume; şofran şi sare; 2 ouă; făină albă.* Se sărează carnea, se adaugă usturoiul şi pătrunjelul tocate. Miezul de pâine fărâmiţat şi muiat şi ouăle se fac chifteluţe. Acestea se dau prin făină şi se prăjesc, dar nu prea tare. În uleiul rămas se adaugă ceapa tocată şi sosul de roşii, şofranul, nucşoara şi vinul. Se adaugă ½ l de vin şi, când totul dă în fiert, se pun chifteluţele, împreună cu usturoi şi pătrunjel tocat. Se lasă să fiarbă un sfert de ceas”

[35] Marinata de peşte se face în Spania cu peştele prăjit şi sosul fără bulion.

[36] Iată ce aflăm din *Las recetas de Carvalho* (p. 223) despre această reţetă: *„700g carne de*

mânzat; o vânătă de persoană; ½ kg bureţi dulci nu prea mari, dacă se poate, cam de aceeaşi mărime; o ceapă; o lingură sos de roşii concentrat; usturoi; alune, migdale, cuişoare, pâine prăjită şi şofran, măcinate; supă de oase şi legume; un păhărel cu vin roşu vechi, pătrunjel. Ciupercile spălate se pun într-o tigaie, stropite cu sare şi ulei. Când nu mai lasă apă, s-au pătruns. Se taie carnea în bucăţi cât mai pătrate, cu latura de 7-8 cm, de grosimea unui şniţel. Se curăţă vinetele, se taie în felii nu prea groase. Carnea se sărează, se dă prin fainã şi se prăjeşte. La fel şi vinetele, dar în alt ulei. În cele două cantităţi de ulei, amestecate şi strecurate, la care se adaugă sosul de roşii, se pune ceapa, se adaugă carnea, vinul, mirodeniile măcinate şi ceaşca de supă. În amestec se adaugă ciupercile şi vinetele, totul se mai fierbe un sfert de ceas. Sosul trebuie să scadă, dar mâncarea trebuie să fie suculentă”

[37] Râşcov, burete-dulce, foarte comun şi apreciat în gastronomia din Spania.

[38] Convergencia i Unió (Convergenţă şi Unitate) este o coaliţie electorală catalană formată (în 1978) din Convergenţa Democratică din Catalonia şi Uniunea Democratică din Catalonia. A obţinut majoritatea absolută în alegerile din 1984, 1988 şi 1992. Între 1993 şi 1996, a acordat sprijin parlamentar celui de-al patrulea guvern consecutiv condus de Felipe Gonzâlez.

[39] Cartier din geografia mitică a Barcelonei, imaginat de Manuel Vázquez Montalbán în *Los*

mares del sud (Mările sudului), alt roman din seria Carvalho.

[40] Scriitorul spaniol Gonzalo Torrente Ballester (1910-1999), laureat al Premiului Miguel de Cervantes (1985) şi membru al Academiei Regale Spaniole (începând din 1975), a fost critic, profesor universitar, prozator, dramaturg, eseist. Trilogia *Los gozos y las sombras (Bucurii şi umbre*, 1957-1962) se compune din romanele *El señor llega (Domnul soseşte), Donde da la vuelta el aire (Unde se întoarce aerul)* şi *La Pascua triste (Paştele trist).*

[41] „Nu te uita!” (cat.)

[42] *Abalones, abulones* sau *orejas de mar* (urechi de mare) aparţin unei familii de moluşte gasteropode cu un singur gen, al *Haliotidelor,* şi sunt foarte apreciate pentru carnea lor în America Latină şi SUA.

[43] Din ţinutul Ampurdán, provincia Gerona.

[44] Reţeta acestui cocktail apare în *Beber o no beber (A bea sau a nu bea,* din seria *Carvalho gastronómico),* Barcelona, ed. Zeta, 2008, p. 122: „Cocktail brazilian. Cea mai bună reţetă conţine o lămâie verde mărunţită şi pisată cu zahăr, la care se adaugă *cachaça* (n.n., rachiu brazilian din trestie de zahăr) şi gheaţă. În Brazilia se beau şi variante de *caipirinha,* precum *caipirísima,* cu rom, şi *caipirosca* sau *caipiroska,* preparată cu vodcă”

[45] Detalii despre acest cocktail apar în *Beber o no beber,* pp. 126-127: „Cocktail compus din 2/3 gin London Dry sau Plymouth, 1/3 sucul de la o

limă roz sau o lămâie, două picături de absint şi jumătate de linguriţă de zahăr. Ingredientele se amestecă într-un shaker cu gheaţă mărunţită.” Îl consuma frecvent Marlowe, protagonistul romanelor poliţiste scrise de Raymond Chandler. Proporţiile sunt mult discutate, deşi *gimletul* e, în general, o băutură scurtă din gin cu lămâi verzi, în timp ce *rickey* e o băutură lungă sau medie. Carvalho îl consideră concktailul său de căpătâi.

[46] Tatanka Iyotake, mai cunoscut ca Taurul aşezat (engl. Sitting Bull, cca. 183l-1890), a fost un şef de trib al indienilor sioux hunkpapa din America de Nord. S-a făcut cunoscut după victoria obţinută în fruntea a 3500 de indieni sioux şi cheyenne contra Regimentului 7 de cavalerie comandat de generalul George Armstrong Custer în bătălia de la Little Big Horn din 1876.

[47] Colonelul de jandarmi Antonio Tejero Molina (n. 1932) – judecat (în 1979) pentru o încercare de lovitură de stat (Operaţiunea Galaxia) – a fost unul dintre liderii principali ai loviturii de stat eşuate de la 23 februarie 1981 din Congresul Deputaţilor spanioli (23 F). Judecat şi condamnat la 30 de ani de detenţie, a fost eliberat condiţionat în 1996.

[48] Avocatul american Erle Stanley Gardner (1889-1970) s scris romane poliţiste semnate cu numele propriu, dar şi cu pseudonime ca A.A. Fair, Kyle Corning, Charles M. Green, Carleton Kendrake, Charles J. Kenny, Les Tillray şi Robert Parr.

[49] Theodor W. Adorno, *Teoria estetică,* Paralela 45, 2006, p. 260. (n.r.)

[50] General şi om politic, Leopoldo Fortunato Galtieri (1926-2003) a fost desemnat preşedinte al Argentinei de către junta militară (198l-1984), dar, după eşecul militar din insulele Malvine, a fost înlocuit (1982) cu generalul Bignone. Condamnat (1986) la 12 ani de detenţie şi ulterior graţiat (1989).

[51] O mâncare mai puţin ciudată decât pare, aşa cum explică Montalbán în *Las recetas de Carvalho* (p. 260): *„800g zbârciogi/ciuculeţi; 750g burtă de porc fiartă; sos de roşii concentrat; usturoi tocat; migdale, (alune de pădure, cuişoare, opţional) tocate; sare; piper; un pahar cu vin vechi; un păhărel cu rachiu (opţional).* Se spală ciupercile şi se taie în bucăţi egale cu cele de burtă de porc. Se sărează şi se pun cu puţin ulei într-o tigaie, până lasă apă. Un păhărel din aceasta se lasă deoparte, iar restul se va evapora în tigaie, fără ca ciupercile să se rumenească. Apoi se iau de pe foc. Se prăjeşte burta de porc, i se adaugă sare, ceapă tocată foarte mărunt, sos de roşii, usturoi, migdalele, alunele şi cuişoarele măcinate, diluate cu zeama de la ciuperci, şi se amestecă bine. Se lasă cinci minute să fiarbă. Se adaugă ciupercile şi vinul şi se mai fierbe alte cinci minute.”

[52] Scriitorul spaniol Juan Ramon Jiménez (Moguer, Spania, 1881 - San Juan de Puerto Rico, 1958) a debutat ca poet romantic şi a strălucit ca reprezentant al modernismului. Contactul cu

lirica anglo-saxonă îl determină să se concentreze asupra frumuseţii şi să abandoneze metrica tradiţională în favoarea ritmului interior. Din 1936 şi până la moarte a trăit în Cuba, SUA şi Puerto Rico. A primit Premiul Nobel pentru literatură în 1956.

[53] Arheologul spaniol José Ramón Mélida (1856-1933) a fost director al Muzeului Arheologic Naţional şi profesor de arheologie la Universitatea din Madrid. Cele mai importante lucrări ale sale sunt *Historia del arte egipcio (Istoria artei egiptene*, 1898) şi *Arqueología española (Arheologie spaniolă,* 1929).

[54] Istoricul de artă spaniol Diego Angulo Íñiguez (190l-1986) s-a ocupat în special de pictura spaniolă şi marii maeştri din secolele XVI-XVII. Cele mai importante lucrări ale sale sunt *Historia de la pintura española (Istoria picturii spaniole,* 1969-1972) şi monografia consacrată lui Murillo (1981).

[55] Sindicato Espanol Universitario, Sindicatul Universitar Spaniol.

[56] Spaniolul Fernando Fernández Gómez (192l-2007), cunoscut în lumea artistică drept Fernando Fernán Gómez, a fost scriitor, actor, scenarist, regizor de film şi de teatru. Din anul 2000, a fost membru al Academiei Regale Spaniole.

[57] Pentru pregătirea acestui fel de mâncare foarte consistent, ceapa crudă, tăiată solzişori, şi cartofii fierţi, tăiaţi cubuleţe, sunt prăjiţi, iar peste ei se toarnă ouăle bătute cu sare şi piper.

Omleta, prăjită pe ambele părţi, arată ca un blat de tort şi se serveşte tăiată bucăţi.

[58] Paella, mâncare tipică spaniolă (mai ales valenciană), asemănătoare pilafului, se prepară în tigaie, la foc iute, cu foarte puţine legume (ceapă, boabe de fasole şi mazăre, morcov, ţelină etc.), bucăţele foarte mici de iepure, pui, fructe de mare etc., cu sare, piper, şofran şi garnisită cu creveţi şi scoici întregi.

[59] „Căsuţa şi grădina.” (cat.)

[60] Al doilea mare ziar din Spania, apare la Barcelona din 1881.

[61] C.O.U. este sigla Cursului de Orientare Universitară (Curso de Orientación Universitaria), care se urma după anul de pregătire a bacalaureatului.

[62] „Magazin de brânzeturi” (fr.)

[63] „Bunica.” (cat.)

[64] Băutură înşelătoare, căci nu pare tare, cocktailul Alexandra sau Alexander datează din anii 1950: se bat bine 2 cl de cremă de cacao, 2 cl de brandy sau coniac, 2 cl de frişca lichidă şi gheaţă într-un shaker, iar amestecul se serveşte în pahare de cocktail, cu praf de scorţişoară presărat deasupra.

[65] În limba spaniolă, adjectiv sau substantiv masculin, care defineşte concepţia/atitudinea de superioritate a bărbatului asupra femeii.

[66] Compoziţie de Isaac Albéniz.

[67] Margaret „Peggy” Hookham (1919-1991) sau Fonteyn/Fontaine, a fost o celebră balerină engleză, considerată (mai ales alături de Rudolf

Nureev, după 1961) cea mai bună interpretă de balet clasic.

[68] „Penis” (vulg.) (cat.)

[69] „División Azul” este numele dat Diviziei Spaniole de Voluntari (40.000 combatanţi, dintre care 4000 de morţi) care, integrată în armata germană, a luptat între octombrie 1941 şi octombrie 1943, pe frontul sovietic din Novgorod şi la asediul Leningradului.

[70] Celebru bulevard barcelonez.

[71] Fu Manchú e personajul fictiv creat (în 1913) de scriitorul Sax Rohmer: un chinez simplu, arhetipul geniului oriental ticălos şi criminal, care urăşte criza civilizaţiei occidentale şi rasa albă; e urmărit şi învins, căci îi dejoacă planurile detectivul englez Sir Denis Nayland Smith şi tovarăşul lui, doctorul Petrie.

[72] „Creşteţi copii, părinţi porci” (expr. pop.) (cat.)

[73] Mojito e un cocktail caraibian, originar din Cuba; se crede că a fost lansat la vestitul restaurant al boemei din Havana, La Bodeguita del medio, unde l-a făcut celebru E. Hemingway: „Beau mojito la Bodeguita. Şi daiquiri la Floridita” Adevărat sau nu, aparţine perioadei de prohibiţie din SUA, când doritorii de băuturi plecau în Cuba, unde mojito se elabora cu rom Baccardi (azi Havana Club) alb. Dar mojito se face şi cu whisky (SUA) şi un strop de tequila (Mexic): Într-un pahar tubular, de mărime medie, cu pai, se amestecă sucul de la ½ lămâie verde şi ½ linguriţă de zahăr direct în pahar, li se

adaugă o rămurică de mentă, pisată, apoi se pune gheaţa (pisată sau cuburi), 120 ml de rom vechi Baccardi alb (opţional), câteva picături de angostura, apă minerală carbogazoasă (sau Schweppes) şi se ornamentează cu o feliuţă de lămâie verde şi o altă rămurică de mentă.

[74] Iată cum o descrie Montalbán în *Las recetas de Carvalho*, p. 21: *„6 ouă; ½ kg de cartofi; o ceapă; o căpăţână de usturoi; sos de roşii; ulei; oţet; un bucheţel de ierburi aromate; o lingură de făină albă.* Facem o omletă obişnuită, cu cartofi şi ceapă, cât mai zemoasă. O punem pe fundul unui castron din lut, o tăiem în patru, dar nu separăm sferturile. Pregătim marinata într-o tigaie. Turnăm ulei din abundenţă şi în el prăjim usturoiul, apoi punem sosul de roşii, faina uşor prăjită anterior şi bucheţelul de ierburi aromate. Luăm tigaia de pe foc şi adăugăm o cantitate (egală cu uleiul) de oţet (¾) şi apă (¼). O punem din nou pe foc, punem sare după gust, turnăm marinata peste omletă şi punem castronul deoparte. Se poate consuma călduţă sau rece. Niciodată fierbinte”

[75] Pil pil (numele vine de la mişcarea giratorie necesară pentru închegarea sosului din usturoi, ulei de măsline extra virgin, ardei iuţi şi gelatina lăsată de batogul desărat timp de 48 de ore, schimbând apa de 3 ori) aparţine tradiţiei gastronomice din Ţara Bascilor. Sosul („cu cât mai mult ulei, cu atât mai bine”) se prepară într-o terină din lut (cu care mâncarea e adusă fierbinte la masă) şi devine o emulsie aurie

datorită gelatinei de peşte şi usturoiului prăjit în ulei. În sosul răcit, se pune batogul bine uscat şi fiert în ulei la 53°-60° C.

[76] „Suspinele Spaniei” (sp.), pasodoble celebru, cântat mai ales de soldaţii republicani, în timpul războiului civil.

[77] „Ascultă, chinezule, casa ta e în Mallorca.” (cat.)

[78] DC-10, avion cu reacţie, pentru pasageri, fabricat de compania americană McDonnell Douglas. (n.r.)

[79] „Când vii în Mallorca, te învineţeşti de atâţia cârnaţi, şi mergem împreună la curve” (cat.)

[80] „Ce chestii mai spui şi tu” (cat.)

[81] La congresul din Suresnes, Franţa (1974), omul politic spaniol Felipe González Márquez (n. 1942), profesor de dreptul muncii la Universitatea din Sevilla, a fost ales secretar general al P.S.M.S. După intrarea partidului în legalitate, a fost deputat (1977, 1979), iar, după victoria social-democraţilor în alegeri (1982), în timpul mandatelor sale de prim-ministru (1982-1995), Spania a intrat în UE şi NATO. În urma unor grave cazuri de corupţie din guvern (1995) şi a unor ascultări ilegale practicate de serviciile de informaţii (1996), socialiştii au pierdut alegerile, iar el a trecut în opoziţie.

[82] Guerrilleros, „partizani”.

[83] Iată cum descrie Manuel Vazquez Montalbán acest fel de mâncare *(Las recetas de Carvalho*, p. 170): *„700g peşte crud – doradă, ton, somon şi peşte-undiţar, de pildă; 200g sepii; 4 creveţi*

fierţi; 4 linguriţe de icre de somon; ½ castravete; frunzele a 2 cepe verzi; un morcov; un hrean sălbatic (wasabi); zeamă de hrean picant; sos light de soia. Peştele crud se taie în fâşii lungi de 4 cm, late de 1 cm. Se taie castravetele, ceapa, hreanul şi sepia în fâşii, din care pe farfurie se fac flori cu centrul din icre de somon. Se consumă totul crud, după ce au fost stropite cu cele două sosuri.”

[84] Maşinuţe-motocicletă, cu trei roţi; primele individuale, celelalte colective.

[85] Mere tailandeze verzi roze, lunguieţe.

[86] Rambutan (*Nephelium lallaceum)* este numele unui arbore tropical cu ace perene, din familia *Sapinadaceelor,* şi al fructului său. Numele are ca etimon cuvântul malaez *rambuti*, „păr” (aluzie la ţepii lungi şi moi de pe fruct). Fructele (100-300 în fiecare arbore) sunt rotunde, de culoare verde deschis, şi devin galbene, apoi roşii, pe măsură ce se coc: au gust dulce-acrişor şi pulpa zemoasă.

[87] Zalaca sau salacca este o familie de palmieri din sud-estul tropical asiatic. Fructele lor, comestibile, cresc în ciorchini la baza tufei, sunt de culoare castaniu-roşcat, acoperite de solzi. Pulpa lor (uşor acidulată) este albă şi cu două seminţe mari, necomestibile.

[88] Numele thailandez „ochi de dragon” al fructului comestibil de *Dimocarpus logan,* care seamănă cu globul ocular (fără coajă, sâmburele e străveziu ca pupila). Fructul e consumat în supe şi la micul dejun.

[89] Agenţia naţională de ştiri spaniolă.

[90] Ossobuco, pulpă de vită cu os. Iată lămuririle oferite de Manuel Vázquez Montalbán (*Las recetas de Carvalho*, p. 221): *„4 ossobuco mari; un pahar cu ulei; 20 g unt; suc de lămâie; sos de roşii; o ceapă mijlocie; ¼ kg de arpagic; o lingură de ierburi aromatice, în care să predomine sovârful (oregano); o lingură de supă cu coajă rasă de lămâie; un pahar cu vin alb; un pahar cu supă; o lingură cu pătrunjel tocat;* un *căţel de usturoi; făină albă; sare şi piper*. Bucăţile de ossobuco se sărează, se piperează şi se dau prin făină. Se prăjesc într-o tigaie şi se pun deoparte. În jumătate din uleiul strecurat se prăjeşte ceapa tocată, se adaugă sosul de roşii, ierburile aromatice şi coaja de lămâie rasă, vinul alb, supa, sarea şi piperul. Se pun bucăţile de ossobuco într-o crăticioară, se toarnă sosul peste ele şi se pune totul să fiarbă la foc mic, cu capac, câteva ceasuri. Separat, se fierbe arpagicul în apă, cu unt, suc de lămâie şi sare. Se adaugă cealaltă jumătate a uleiului şi se dau deoparte. Odată fiartă, carnea se scoate din sos şi se aşază într–un castron fierbinte, alături de arpagic. Sosul se strecoară şi se toarnă peste ele, apoi se presară pătrunjelul tocat. Se serveşte îndeobşte cu pilaf de orez”

[91] Níscalo sau mízcalo (*Lactarius deliciosus* din familia *Russulaceelor)* e o ciupercă deosebit de comună în pădurile spaniole, foarte apreciată în gastronomie, aşa cum o dovedeşte şi reţeta lui Carvalho din acest roman.

[92] „Gălbenuşurile” sunt o prăjitură tipică din Ronda, Andaluzia, preparată din 12 gălbenuşuri de ou, ¼ kg de zahăr, o jumătate de lămâie şi 125 ml de apă. Gălbenuşurile se trec printr-o sită uşor încălzită, pentru a se îndepărta orice impuritate. Din zahăr şi apă se face un sirop în care, pe când fierbe uşor, se pun pe rând gălbenuşurile printr-o sită/pâlnie foarte subţire, ca să se formeze firicele. Acestea se scot şi se pun la scurs. Siropul rămas e trecut şi el prin sită, se adaugă sucul de la jumătatea de lămâie şi se fierbe până se face pastă, care se frământă până devine un aluat alb. Acesta e pus într-un castron la bain-marie şi, când ajunge fluid, i se adaugă firicelele de gălbenuş; apoi se scot imediat şi se pun iar la uscat. Din ele se fac trufe mari, care se dau prin zahăr tos şi se pun în hârtii pentru prăjituri.

[93] Omul politic spaniol Manuel Fraga Iribarne (1922-2012) a fondat gruparea politică Reforma Democratică şi, ulterior, Alianţa Populară, principal partid (conservator) de opoziţie, al cărui preşedinte a devenit (1979). Ca deputat de Madrid (1977-1987), a fost unul dintre autorii noii Constituţii. A îndeplinit multe funcţii în guvern, dar nu şi pe aceea de ministru de interne.

[94] M. Vázquez Montalbán lămureşte cum se prepară în *Las recetas de Carvalho,* p. 81: *„200g de carne de pui, tăiată fâşii; 200g de carne de mânzat, tăiată fâşii; 200g de calmari tăiaţi fâşii; 200g de creveţi mici, curăţaţi; 200g de fileuri de*

peşte, tăiate fâşii; 250g de spaghete fine, din făină de orez; o varză tăiată bucăţele; sos de stridii; sos de soia; supă de pasăre şi legume. Pe reşoul pentru *fondue* se pune recipientul plin cu supă clocotită. Fiece comesean are în faţă castronele cu fâşii de carne şi sosurile alese. Într-o furculiţă lungă din bambus sau oţel înfige fâşii de carne şi le încălzeşte puţin în supă. Apoi le unge cu sosul ales şi mănâncă tot. La sfârşit, se toarnă în supă varza foarte bine mărunţită şi spaghetele, care sunt servite cu polonicul, ca ultim fel de mâncare, şi consumate cu sosurile preferate. (Există şi alte formule de *fondue* în stil vietnamez, dar aceasta e cea pe care a mâncat-o Carvalho la Bangkok).”

[95] Supraveghetorul oamenilor de serviciu din hotel, (engl.)

[96] Cu siguranţă că M. Vázquez Montalbán a gustat chiar la Bangkok această friptură, recomandată în *Las recetas de Carvalho,* p. 273: *„o raţă; 200g ghimbir proaspăt; 5g scorţişoară; 5g flori de anason; un pahar de shao hsing (vin chinezesc pe care îl putem inlocui în Spania cu Jerez sec); 80g ceai Long Jing; ulei de arahide; sare şi zahăr.* Bine curăţată şi golită de organe, frecăm raţa pe dinafară şi pe dinăuntru cu sare şi zahăr. Apoi o punem într-o tavă adâncă, împreună cu ghimbirul tăiat în feliuţe mici, scorţişoara măcinată, florile de anason, paharul de vin, 1 dl de apă, acoperim tava şi o fierbem două ore la bain-marie. Într-o tigaie, rumenim ceaiul, pe care îl punem apoi peste raţă.

Acoperim iar tava, şi mai coacem raţa încă patru-cinci minute, ca să prindă aroma acestuia. Încălzim uleiul într-o tigaie mare şi, după ce scurgem raţa, o frigem în ea, până ce se rumeneşte. Se serveşte tăiată felii! ’

[97] „Păi bine, Remedios. Cum vrei să se ştie aici ce-i Convergenţă şi Unitate?” (cat.)

[98] „Bine că ştie rezultatele socialiştilor” (cat.)

[99] „Pregăteşte-te pentru impozite, Quimet.”(cat.)

[100] Sat din provincia Toledo, Spania.

[101] „Priveşte, priveşte, Maria, mi se pare că visez!” (cat.)

[102] Heroina, praf alb, cristalin, inodor, foarte fin, arată diferit, în funcţie de procesele de purificare la care e supusă: 2, heroină Tsao-Ta, de culoare între gri deschis şi brun închis, gălbuie sau roz; 3, Brown Sugar, asemănătoare zahărului brun; 4, thailandeză, cu cel mai înalt procentaj de principiu activ.

[103] În original, titlul acestui vechi cântec popular *(Sur le pont d’Avignon,* „Pe podul din Avignon”) apare scris greşit: *Sous les ponts d’Avignon.*

[104] „Puţul lui Nea Raimundo” (sp.), cartier din comuna madrilenă Vallecas, situat între cartierul Palomeras şi liniile de tren ce duc la Barcelona şi San Diego. Era iniţial un *bidonville* fără amenajări, pe care locuitorii, muncitori în construcţii, au început să-l urbanizeze. În 1955, iezuiţii conduşi de José Mana de Llanos Pastor, au mobilizat locuitorii pentru a săpa noi fundaţii.

[105] Alfonso Guerra González (n. 1940) a fost deputat al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol (PSMS) începând din 1977, vicepreşedinte al guvernului (1982-1991), şi a luat parte la redactarea Constituţiei din 1978; este preşedintele fundaţiilor Pablo Iglesias (fondatorul PSMS) şi Sistema.

[106] Felipe González Márquez (n. 1942) a fost secretar general al PSMS (1974-1997) şi al treilea prim-ministru al Spaniei după reinstaurarea democraţiei.

[107] Călugări din congregaţiile fondate (în 1859) sub patronajul Sfântului Francisc de Sales la Torino de către Sfântul Juan Bosco.

[108] Porras şi churros, dulciuri de casă tradiţionale spaniole, ca nişte gogoşi lunguieţe.

[109] Cebiche, mâncare preparată din peşte crud/fructe de mare crude, stropite cu suc de lămâie, sare, ceapă şi usturoi tocate, cu variante specifice fiecărei ţări de pe litoralul Americii Latine.

[110] „Dumnezeule, aveţi un castel în Spania?” (în franceză, în original) (n.r.)

[111] Martin Bormann (1900-1945), oficial nazist, judecat în procesele de la Nürnberg şi condamnat la moarte pentru crime de război, (n.r.)

[112] Indostan sau Peninsula Indostan, vechiul nume (secolele XVII– XIX) al subcontinentului indian.

[113] Nobil mărunt, cavaler. (sp.)

[114] Pe urmele personajelor din romanul *Condiţia umană* al acestui autor.

[115] Biologul Jacques Monod (1910-1976), fost militant în Rezistenţa franceză şi laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1965), a intervenit în câteva ocazii (de pildă pe 26 mai) în favoarea studenţilor.

[116] *Batik* e numele unor pânzeturi fine, de veche tradiţie în Indonezia, Malaysia, Thailanda, India, Filipine etc., ţesute de mână, cu decor exotic pătrat şi modele specifice, colorate cu ceară, din in şi bumbac.

[117] Oraşul El Prat de Llobregat face parte din zona metropolitană a Barcelonei.

[118] Partit Socialist Unificat de Catalunya (PSUC), Partidul Socialist Unificat din Catalonia, este un partid politic comunist, refondat în 1977, după ce Rafael Ribo şi conducerea Iniţiativei pentru Catalonia au pus nestatutar pe linie moartă istoricul PSUC.

[119] Partido Comunista de España (PCE), Partidul Comunist din Spania.

[120] Ley de Arrenndamientos Urbanos (LAU), Legea arendelor urbane.

[121] Gregorio Peces-Barba Martínez (1938-2012), om politic şi jurist, este unul dintre cei şapte părinţi ai Constituţiei spaniole.

[122] Penenes (de la sigla PNN, Profesor No Numerario), suplinitori la liceu sau universitate, ce revendicau dreptul la salarii egale cu ale titularilor.

[123] Numele dat, în istoria Spaniei, regimului politic dintre abdicarea regelui Alfonso XIII (1931) şi victoria franquismului în războiul civil (1939).

[124] *Concertul din Aranjuez* (1939) pentru chitară şi orchestră, cea mai cunoscută lucrare a compozitorului spaniol Joaquín Rodrigo, unul dintre cei mai importanţi autori postbelici, este piesa muzicală spaniolă cea mai reprezentativă şi mai interpretată în lume.

[125] Mar Menor e cea mai mare lagună cu apă sărată din Spania, pe ţărmul Mării Mediterane, în Murcia.

[126] Plic cu un praf dublu gazificant, folosit pe post de drojdie.

[127] Agua del Carmen, bitter cu înalt conţinut de alcool, folosit tradiţional ca antispastic, calmant şi antiisteric.

[128] Licoare obţinută prin infuzarea melisei (roiniţă) în rachiu.

[129] Cu o reţetă lungă şi complicată (pe larg explicată de M. Vázquez Montalbán în *Las recetas de Carvalho,* pp. 107-108), acest fel de mâncare este, în linii mari, un pilaf de peşte, cu orezul fiert al dente în zeama de peşte fiert şi cu o crustă de ou, mezeluri şi cârnaţi tăiaţi bucăţele, rumenită la cuptor.

[130] În limba spaniolă, *rascaleches*, „zgârie-prostii”, a fost împrumutat de autor de la marele poet spaniol Miguel Hernández, care scria în 1935: *„¡Rascacielos!: ¡qué risa! ¡rascaleches! ¡Qué presunción los manda hasta el retiro de*

Dios! ¿Cuándo sera, Señor, que eches tanta soberbia abajo de un suspiro?” („Zgârie-nori! Ce caraghios! Zgârie–prostii! Ce îngâmfare îi poartă până unde s-a retras Dumnezeu! Când vei dărâma, Doamne, atâta trufie cu un singur suspin?”)

[131] Reţeta se găseşte în *Las recetas de Carvalho,* pp. 14-15: *„Pâine proaspătă, dar nu caldă; tomate în pârg; ulei; sare.* Felii de pâine mare ţărănească, pufoasă, preferabil de pe o zi pe alta. Tomate pârguite, tăiate în două jumătăţi şi frecate de pâine, pe care îşi lasă seminţele, zeama şi pulpa desprinsă de pulpă datorită cojii de la pâine. Se presară sare uscată peste tot. Se stropeşte cu ulei în lungul feliei. Apoi, după ce e strânsă cu degetele peste coajă, feliei i se dă drumul, pentru ca uleiul şi sucul tomatei să se răspândească liber. Există diferite variante. Mai ales cea cu felia de pâine în prealabil prăjită, frecată cu usturoi, după care continuă ritualul descris.”

Grupul Editorial ART
Comenzi – Cartea prin poştă
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, Bucureşti
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 224. 32. 87
Comenzi – online
www.editura-art.ro